

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DORDRECHT D.D. 9 NOVEMBER 2021

Vergaderkamer

Voorzitter: dhr. Kolff
Raadsgriffier: mevr. Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Van Benschop (GroenLinks)
Dhr. Gündogdu (Beter Voor Dordt)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Mevr. Van der Ham (CDA)
Mevr. Jager (Fractie Jager)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. Van Leeuwen (PVV)
Dhr. De Looze (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Merx (VVD)
Mevr. Nijhof (Beter Voor Dordt)
Dhr. Polat (D66)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Dhr. Soy (fractie Nijhof)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Veldman (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Van Verk (PvdA)

Portefeuillehouders: wethouder R. van der Linden

1. Opening en vaststellen agenda, mededelingen

De voorzitter: Geachte leden van de gemeenteraad, beste mensen die thuis met ons meekijken, ook de leden van het college die beneden met ons meekijken en andere geïnteresseerden, hartelijk welkom bij deze raadsvergadering. Hier natuurlijk in de raadzaal en ook via de livestream. Helaas hebben we slechts één raadsvergadering in onze normale opstelling, met aanwezigheid van het college, pers en publiek in deze zaal kunnen hebben, maar de situatie rondom corona vraagt dat we toch weer een stapje terug moeten doen. En dat is voor niemand fijn, maar helaas wel even nodig. En ik verzoek u dan ook zoveel mogelijk die anderhalve meter te gebruiken, zo min mogelijk loopbewegingen te maken, en als je beweegt een mondkapje te dragen. Ik heb voor vandaag afmeldingen ontvangen van de heer Helweg van de PVV, mevrouw Klein-Hendriks van de ChristenUnie/SGP, de heer Kwaak van de VVD en de heer Boer van de fractie Nijhof. En de heer Soy van de fractie Nijhof en de heer De Looze van de ChristenUnie/SGP hebben aangegeven iets later aan te sluiten, en dat geldt ook voor de

heer Den Heijer van de VVD en mevrouw Van der Ham van het CDA. En volgens mij hebben we dan de afwijkingen ten opzichte van normaal nu gehad. We hebben in ieder geval quorum. Maar het valt wel op dat niet iedereen er is, laat ik het maar even zo formuleren. Wethouder Van der Linden is er uiteraard ook maar die zal wel tussen vijf en zes vanmiddag deze vergadering even moeten verlaten in verband met verplichtingen elders. En dat kan betekenen dat als hij vragen heeft te beantwoorden of bijvoorbeeld op een motie of een amendement moet reageren, dat die dat, dat we daar een iets andere volgorde hanteren van het college dan u normaal gesproken gewend bent. Maar daar heeft u denk ik geen bezwaar tegen. Dan als eerste het vaststellen van onze agenda, zoals gebruikelijk bij de begrotingsraad kunnen we de hamerstukken pas behandelen nadat we de begroting hebben behandeld. Het besluiten over verschillende verordeningen kan immers pas als we weten of dat binnen de begroting kan. En er is wel één hamerstuk, agendapunt 25 over de Wet voorkeursrecht op de Dordtse Kil IV waarvan het van belang is dat er echt vandaag ook een besluit wordt genomen. En mocht dat in de knel komen dan kom ik hier voor twaalf uur vanavond bij u op terug. Maar ik ga ervan uit dat dat gewoon in de voorgestelde volgorde zou moeten kunnen lukken. Daarnaast heb ik begrepen dat de SP vandaag een initiatiefvoorstel indient en ik stel voor dat we dat direct na het vaststellen van de agenda doen. Nogmaals, het gaat puur om het indienen van het voorstel en de behandeling gaat dan op de wijze zoals we die met elkaar gewend zijn. Ik kijk even rond of ik zo kan, of u kunt instemmen met de agenda? Dat is het geval. Dan stellen we die zo vast, en dan ga ik voordat we overgaan naar agendapunt 2, toch maar even het woord geven aan de heer Portier om een korte toelichting te geven en het initiatiefvoorstel ook formeel in te dienen. Mijnheer Portier, gaat uw gang.

De heer Portier: Ja, voorzitter, ik zal het inderdaad kort houden want het is een initiatiefvoorstel wat daarna nog uitgebreid gesproken zal gaan worden. In ieder geval hebben wij gekeken naar de informatie die we hebben gekregen van het college over hoe het verloopt met de bouwprojecten, hoe de inspraak geregeld is, hoe omgegaan wordt met wensen van projectontwikkelaars en wat de rol is van de raad. En wij hebben gemeend dat daarin, ja, te veel of eigenlijk te weinig op tijd zeg maar zowel de mensen uit de stad als de raad betrokken worden om kaders aan te kunnen geven, en om grenzen te kunnen stellen en het proces te kunnen leiden. En vandaar dat wij op een rijtje hebben gezet van hoe wij dit proces graag zouden willen zien, daar een initiatiefvoorstel hebben gemaakt. Dat ik dan bij deze indien in de hoop dat we het ook daarna spoedig kunnen bespreken.

De voorzitter: Dank. Als u dan nu het initiatiefvoorstel wilt indienen bij de griffie, dan zorgen wij dat het de juiste routing wordt gebracht. En dan wordt het zo snel mogelijk ter kennis van het college en daarna ook geagendeerd voor het agendadeel van de commissie Fysieke Leefomgeving. En de commissie bepaalt dan wanneer en hoe het voorstel en de wensen en bedenkingen vanuit het college in de adviescommissie worden behandeld. Is in orde, griffier? Helemaal goed.

2. Vaststellen van de notulen van de Gemeenteraad van 12 oktober, de commissies Bestuur en Middelen, Fysieke Leefomgeving en Sociale

Leefomgeving van 28 september, de commissie Grote Projecten van 29 september en de commissies Fysieke Leefomgeving en Sociale Leefomgeving an 6 oktober

De voorzitter: Dan kunnen we denk ik door naar agendapunt 2, dan zeg ik nog even dank aan mijnheer Portier voor het initiatiefvoorstel. Gaan we naar agendapunt 2, vaststellen van de notulen van de gemeenteraad van 12 oktober, de commissies Bestuur en Middelen, Fysieke Leefomgeving en Sociale Leefomgeving van 28 september, de commissie Grote Projecten van 29 september en de commissies Fysieke Leefomgeving en Sociale Leefomgeving van 6 oktober. Zijn er nog vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze notulen? Notulen, zo u wilt. Dat is niet het geval, dan stellen we die vast.

- 3. Raadsinformatiebrief Actieprogramma Ondernemen met Impact - Raadsinformatiebrief**
- 4. Raadsinformatiebrief Coronamaatregelen (12 oktober 2021) - Raadsinformatiebrief**
- 5. Raadsinformatiebrief Septembercirculaire 2021 - Raadsinformatiebrief**
- 6. Raadsinformatiebrief Stand van zaken transitie GRD servicegemeente Dordrecht - Raadsinformatiebrief**
- 7. Raadsinformatiebrief Aanpak paardenmest verharde (fiets)paden buitengebied - Raadsinformatiebrief**
- 8. Raadsinformatiebrief Actualisering uitvoering motie 181113/M43: Extra parkeerplaatsen Oudelandshoek – Raadsinformatiebrief**
- 9. Raadsinformatiebrief Uitvoering motie BVD/VVD M43 extra parkeerplaatsen Oudelandshoek – Raadsinformatiebrief**
- 10. Raadsinformatiebrief – Stand van zaken ondersteuning gedupeerde ouders toeslagenaffaire - Raadsinformatiebrief**
- 11. Raadsinformatiebrief over Leefwerf, fase 2 in Stadswerven - Raadsinformatiebrief**
- 12. Raadsinformatiebrief beantwoorden motie M6, 'Leefwerf De Biesbosch in veilig vaarwater' - Raadsinformatiebrief**

De voorzitter: En dan gaan we naar de stukken ter kennisname, dat zijn de agendapunten 3 tot en met 12, kunnen we die ter kennisname aannemen? Dat is ook het geval, en dan gaan we naar 13.

Mevrouw Nijhof: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Nijhof.

Mevrouw Nijhof: Mijn excuus maar punt 10 is een brief van 12 oktober. En wat wij graag zouden willen zien is dat de actualisatie van laten we zeggen dit onderwerp snel plaatsvindt. Want de informatie die in de raadsinformatiebrief gegeven wordt is eigenlijk achterhaald.

De voorzitter: Ik denk dat de wethouder u goed heeft gehoord en hij probeert altijd zo actueel mogelijk te zijn natuurlijk. En als de volgende wordt geagendeerd is die waarschijnlijk ook weer achterhaald. Maar hij heeft u ongetwijfeld gehoord en zal hiervoor zorgdragen.

13. Vaststellen Begroting 2022 - raadsvoorstel

De voorzitter: Dan kunnen we door naar agendapunt 13, vaststellen van de begroting 2022. Iedere fractie krijgt de gelegenheid om hier in eerste en tweede termijn uiteraard op in te gaan. In de eerste termijn heeft iedere fractie een spreektijd van zeven minuten, exclusief interrupties, en in tweede termijn vijf. En de portefeuillehouder Financiën heeft vervolgens in de eerste termijn tien minuten en de overige collegeleden vijf minuten. En in tweede termijn heeft iedere wethouder maximaal vijf minuten. Als spreekvolgorde geldt zoals gebruikelijk eerst de grootste oppositiepartij, dan de grootste coalitiepartij en dan om en om. Ons reglement van orde schrijft voor dat raadsleden in eerste termijn bij de behandeling van P&C-documenten vanachter het spreekgestoelte spreken. Maar gezien de huidige omstandigheden lijkt het me ook prima als iedereen dat gewoon vanaf de eigen plaats doet. Ik kijk even rond of iedereen daarmee akkoord is? Ik zie geknik. Dus dan doen we het gewoon vanaf de eigen plaats. En dan zou ik graag als eerste het woord willen geven aan mijnheer Polat namens D66. Gaat uw gang.

De heer Polat: Dank, voorzitter. Voorzitter, voor ons ligt de laatste begroting van dit college. Bij de kadernotabespreking heeft D66 benadrukt dat er nog meer werk gemaakt moet worden van realistischer begroten, dat herhalen we nu weer. Voorzitter, vanaf 2024 is er sprake van een structureel begrotingstekort. Er is door dit college nog geen rekening gehouden met de mogelijke nadelen op dividendopbrengsten Stedin. De zoektocht naar benodigde middelen voor de nieuwe sportvisie worden doorgeschoven naar een nieuwe raad. De benodigde middelen voor de integrale visie voor Merwelanden, Nieuwe Dordtse Biesbosch en De Elzen zijn in deze begroting niet opgenomen en worden doorgeschoven naar een nieuwe raad. De structurele noodzakelijke middelen voor de cultuurnota zijn door dit college niet te vinden, en vanaf 2024 moet de nieuwe raad aan de bak om cultuurbeleid in Dordrecht blijvend mogelijk te maken. Conclusie, dit college belast zijn opvolger met een enorme hypotheek die nog lastig af te lossen zal blijken te zijn. Voorzitter, bouwen. D66 heeft gedifferentieerd wonen in haar verkiezingsprogramma opgenomen om de wijken leefbaarder, veiliger en leuker te maken. Het amendement, maak 30 procent van het project sociaal, van GroenLinks dienen we samen in. Om niet alleen de sociale huurwoningen versneld te bouwen maar ook ervoor te zorgen dat de nieuwe wijken gemengd en aantrekkelijker worden. Voorzitter, de woningbouw in Dordrecht gaat niet soepel als verwacht. Het beoogde aantal woningen van vierduizend wordt niet behaald en er moeten nog duizenden extra

gebouwd worden tot 2030. Daar heeft D66 vorig jaar tijdens de begrotingsbehandelingen aandacht voor gevraagd en een jaar later constateren we dat we weinig zijn opgeschoten ondanks vele toezeggingen. De motie '...' met woningbouw van de VVD en de ChristenUnie/SGP dienen we samen in om hier de versnelling in te brengen. Voorzitter, in een oververhitte huizenmarkt zijn woningen niet meer betaalbaar, voor starters helemaal niet. Dat vindt D66 zorgelijk. De motie, startersleningen en verhoging maximale aankoopssom, van CDA die we samen indienen voorziet in die behoefte. Hiermee kunnen de starters enigszins aan een woning komen. Wel wil D66 meegeven dat de starters tenminste vijf jaar in die woning blijven wonen, conform het initiatiefvoorstel Oostenrijk. Dat heel Nederland zit te springen om woningen is een algemeen gegeven. Oplossing ...

De heer Van Leeuwen: Voorzitter?

De heer Polat: ... als het maar tijdelijk is noodzakelijk ...

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Polat, excuus. Mijnheer Van Leeuwen van de PVV, gaat uw gang.

De heer Van Leeuwen: Ja, dank je wel. Nog eventjes terugkomen op die starterslening en die verhoging. Het idee is namelijk dat de uitgifte voor startersleningen, vooral als het op grote schaal gebeurt in den lande, dat dat een prijsopdrijvend effect heeft. En, nou, daar zitten we natuurlijk niet met elkaar op te wachten. Hoe staat u er tegenover?

De heer Polat: Dank, voorzitter. Elke regeling heeft een bepaalde interventie in die markt. En op dit moment is die markt dermate oververhit dat er gewoonweg de noodzaak om gewoonweg de starters die ondersteuning te geven om enigszins aan een woning te komen, vinden wij meer belangrijker dan dat de markt op dit moment door de interventie van meer geld in te steken, dat dat een opwerkend proces in gang brengt. Dus wat dat betreft, daar zijn wij niet bang voor.

De heer Van Leeuwen: Nee, nog even, nog even een vraag, als het mag, voorzitter? Tot slot, het is natuurlijk wel zo dat als je mensen een lening gaat verstrekken, dat ze uiteraard ook daarmee hogere schulden opbouwen. En op een gegeven moment gaan die huizenprijzen gewoon omlaag, vooral als ze op een bizar hoog niveau zijn zoals nu. En die mensen die moeten nog steeds die schulden betalen. Dus je zou ook kunnen zeggen van, het is leuk om mensen een starterslening te geven maar je geeft ze ook tegelijkertijd een hoger risico mee of financiële ellende later. Hoe staat u daar tegenover?

De heer Polat: Nou, op dit moment is de huizenmarkt dermate oververhit dat dat gewoonweg niet alleen voor de starters, voor iedereen natuurlijk een risico is als er gewoonweg de woningmarkt gaat dalen. Dus wat dat betreft, daar zijn wij allen getuigen van. En dat starters nu de kans krijgen om een woning te kunnen aanschaffen, vinden wij belangrijk dat dat gewoonweg ook een goede stap is voor iedereen. En dat zij gewoonweg niet aan de zijlijn moeten gaan wachten totdat er gewoonweg dat de markt gaat dalen. Ik denk dat dat natuurlijk de komende periode sowieso al een tekort zal zijn

op de woningmarkt. En wij vinden dat dat gewoon oké is, dat de mensen gewoonweg die ruimte krijgen om een woning te kunnen aanschaffen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Polat: Dat heel Nederland zit te springen om woningen is een algemeen gegeven. Oplossingen, al is het maar tijdelijk, is noodzakelijk. De motie tijdelijke woningen van CDA die we samen indienen vraagt het college te inventariseren waar en tegen welke kosten die woningen met voorrang gebouwd kunnen worden. In het verlengde is de motie, opvang vluchtelingen en statushouders, van GroenLinks en PvdA die we samen indienen. Deze motie vraagt om tijdelijke opvang van vluchtelingen en statushouders, een aanvulling om de druk op de woningmarkt enigszins te verzachten. Voorzitter ...

De heer Merx: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, kunt u dat nog één keer herhalen want ik kon het gewoon niet goed verstaan. En u bedoelt de statushouders en vluchtelingen hier in de stad hebben om de druk op de woningmarkt te verzachten, begrijp ik dat nou goed? Sorry, ik kon het gewoon niet goed verstaan.

De voorzitter: Het gaat u er puur om dat u de heer Polat niet goed kon verstaan.

De heer Merx: Ja, en dan weet ik nog niet of ik het met hem eens ben want dat kan ik pas beoordelen als ik hem kan verstaan.

De voorzitter: Nee, dat is eerst een vereiste, dat ben ik met u eens. Nou, misschien goed om dat even in zijn algemeenheid te zeggen, laten we proberen zo stil mogelijk te zijn want het blijft een ingewikkelde zaal qua akoestiek. En naar degene die spreekt, graag zo goed mogelijk in de microfoon praten. Mijnheer Polat, gaat u verder.

De heer Polat: Nou, het punt is dat er tijdelijke ruimte wordt gecreëerd voor de vluchtelingen in de stad, en dat kan gewoonweg via woningcorporaties buiten de stad of gemeentelijke eigendom. En of kantoorgebouwen omzetten naar tijdelijke opvang van de statushouders en vluchtelingen, dat is de strekking van de motie. Dat kunt u gewoonweg beter zo meteen ook aan GroenLinks zelf vragen want die zijn de indieners. Maar dat is de strekking, dat vinden wij goed, dat in ieder geval er leegstaande kantoorgebouwen gereed gemaakt worden om die mensen op te vangen. En daardoor kan het, is het gewoonweg zo dat de druk op de woningmarkt in ieder geval binnen in de stedelijke omgeving dat dat gewoon verminderd wordt.

De heer Merx: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, dan ik heb het nu wel gehoord maar ik snap het niet. Enerzijds moties en amendementen om de woningbouw te bespoedigen, zorgen, startersleningen omhoog, al dat soort zaken. Terwijl we volgens mij, maar dat zal de wethouder straks wel bevestigen of ontkrachten, dat weet ik ook niet, qua statushouders zitten wij gewoon op het niveau waar we moeten zitten, in ieder geval op dit moment. En voor vluchtelingen lossen we dat volgens mij, heb ik ook in de krant mogen lezen, in de regio op. Dus als u nu kantoorgebouwen gaat ombouwen en andere plekken tot plekken waar vluchtelingen komen, met voorrang, neem ik dan maar aan, dan gaat het dus ten koste van plekken voor al die Dordtenaren die nu ook zo naarstig op zoek zijn naar woningen, en waarvoor u net een heel warm pleidooi houdt. Dus het lijkt of u zichzelf tegenspreekt.

De heer Polat: Nou, voorzitter, er zijn op dit moment twee moties, de motie tijdelijke opvang van vluchtelingen en statushouders en tijdelijk wonen wat we samen met CDA indienen. En daarin wordt ook gekeken van, waar tijdelijke woningen kunnen komen om gewoonweg iedereen in de stad gewoonweg een ruimte te kunnen bieden. Het is dus niet zo van dat wij zeggen van, alleen maar voor de statushouders of alleen maar voor de vluchtelingen, we geven gewoonweg aan dat wij gewoonweg instaan voor iedereen die gewoonweg een woning nodig heeft. En dat we dan gewoonweg daar ruimte moeten gaan maken. En desnoods gewoonweg in kantoorgebouwen buiten de stad, dat zij gewoonweg daar kunnen gaan wonen, daar gaat het om.

De heer Merx: Maar voorzitter, dan de laatste vraag, wie heeft er, als er nu een aantal mensen op een rijtje staan, en ik heb u net uitgelegd, dat volgens mij de situatie is dat statushouders op dit moment voldoen we gewoon aan de vragen die ons worden gesteld, qua noodopvang wordt dat in de regio opgelost. Nou, dus als er nou, wat is nou uw boodschap aan de Dordtse inwoner, aan de starter die op dit moment aan het zoeken is? Is dit de boodschap van D66, de statushouders en vluchtelingen gaan voor, of niet?

De heer Polat: Dat ... Nee, dat is ... Dat ... U verdraait de woorden. Ik zei gewoon, er is gewoon op dit moment heel veel vraag naar woningen en er is ook een wettelijke regeling waarbij we dus de statushouders en de vluchtelingen moeten gaan opnemen. En dan moeten wij, kunnen wij op dit moment niet in de stad doen. En daarom vragen wij dus om tijdelijke opvang buiten de stad bijvoorbeeld in kantoorgebouwen. Dat zou gewoonweg een ideale manier zijn om in ieder geval onze verantwoordelijkheid te gaan nemen. En het is niet zo van dat wij zeggen van, ja, hé, hallo, Dordtenaar, jij krijgt ... Je staat niet op nummer één, nee, iedereen die gewoonweg een woning nodig heeft, die moet gewoonweg gebruik kunnen maken van de tijdelijke woningen. En dat is ... Daar zijn ook dus dat is ook de reden waarom wij de beide moties ondersteunen. Wij willen gewoonweg iedereen de kans bieden dat zij gewoonweg ergens kunnen gaan wonen. Dat was het.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog.

De heer Van Leeuwen: Ik heb toch nog een vraag. Sorry, voorzitter,

De voorzitter: Mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, mijnheer Polat, zeg maar die woningen voor de statushouders opvangen in kantoorpanden. Zijn dat ... Naar uw idee zijn dat tijdelijke woningen. Maar zijn die woningen ook onderdeel van het aantal sociale woningen? Of zegt u van, nee, dat zijn woningen die er niet toe horen tot het aantal. Wat is uw mening?

De heer Polat: Dat is ... Dat zijn gewoon onderdeel van ... Dat, ik moet daar echt het idee daarachter moet ik u gewoon schuldig blijven. Maar in mijn beleving, D66 vindt dat gewoonweg dat die woningen gewoon tijdelijk zijn en dat ze gewoonweg tijdelijk daar opgevangen worden. Of zij gewoonweg structureel gewoon onderdeel moeten worden van sociale woningen, dat is natuurlijk dat is een vraag, dat is op dit moment niet aan de orde.

De heer Van Leeuwen: Oké, dus u weet nog niet zeg maar of dat een onderdeel moet zijn van het aantal sociale huurwoningen? Ja, ik constateer wel dat u heel erg gemotiveerd bent om statushouders op die manier op te vangen. We hebben trouwens ook een motie over ingediend. Maar die motivatie merkte ik eigenlijk minder als het gaat om de bouw van sociale huurwoningen, vooral in de eerste periode van de raadstermijn van D66.

De heer Polat: O, dat is ... Dan heeft u het heus heel erg verkeerd begrepen. We zijn juist heel erg in op dat die sociale huurwoningen zo versneld mogelijk gebouwd moeten gaan worden. Dus de compensatie in 2030, dat vinden we gewoon veel te laat. Er moet gewoonweg in de komende twee, drie jaar, moet dat gewoonweg gebouwd zijn zodat er gewoonweg iedere Dordtenaar hier ook in Dordt kan wonen en ook blijven wonen, voor in die sector.

De heer Van Leeuwen: Oké, dan een laatste vraag, voorzitter. D66 is er dus een voorstander van, laten we dat even duidelijk stellen, voor het structureel ophogen van het aantal sociale huurwoningen?

De heer Polat: Absoluut.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Polat: Ja. Voorzitter, D66 is een onderwijs- en innovatiepartij, de toekomst van onze samenleving hangt af van een goede opleiding van onze jongeren. Levenslang leren voor iedereen en het opzetten van innovatieve systemen in de stad. Innovatieve ecosystemen in de stad. D66 is blij met nog meer hoger onderwijs in Dordrecht. We hebben de wethouder gecompimenteerd voor zijn inspanningen. Qua innovatie hebben we echter zorgen. Vorig jaar hebben we de motie, innovatie voor duurzame groei, ingediend met vele partijen. Het doel was om met het integraal innovatieplan roadmaps op te zetten, dat plan is er niet gekomen. Wel is innovatie hier en daar afhankelijk gemaakt van de regiodeal en bedrijven die zich hier komen vestigen. U raadt het al, dat vinden wij als D66 onvoldoende. We vragen het college dan ook snel werk te maken van innovatieve ecosystemen in de stad.

De voorzitter: Ik heb het gevoel dat de heer Gündogdu verwoede pogingen doet om u te interrumperen maar de techniek laat hem in de steek. Ik kijk even naar de techniek of die een microfoon aan kan zetten? Laat maar even ...

De heer Gündogdu: Test.

De voorzitter: Ja, daar gaat die. Interruptie van mijnheer Gündogdu. Gaat uw gang. '...'.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter, dank u wel. Excuses dat het even zo moet lopen maar ik heb nog even een vraag over het vorige onderwerp. Mag dat?

De voorzitter: Vanwege uw verwoede pogingen sta ik dat natuurlijk toe. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Nou, dank je wel. Ik probeer de strekking van het pleidooi van de heer Polat te begrijpen. Waar ik wel zorgen om maak, hij zegt, althans de indieners van de motie, dat, nou ja, leegstaande kantoorpanden dan geschikt moeten maken voor die groep die dat heel hard nodig heeft. En daartegenover staat, dan ga je dus zo'n groep mensen bij elkaar zetten waarbij toch wel de gedachte naar voren komt, is dat wel handig en wijs vanuit de integratie perspectief? Want die mensen dat zijn statushouders, die moeten zo snel mogelijk meedoen in de samenleving. Wat is uw mening daarover? Want ik maak me daar toch een beetje zorgen over.

De heer Polat: Nou dat, voorzitter, daar heeft de heer Gündogdu wel een goed punt, dat gewoonweg dat die mensen niet natuurlijk al te lang bij elkaar moeten gaan blijven. Dat natuurlijk dat werkt de integratie niet in de hand. En wij zijn een partij voor diversiteit en inclusie en willen gewoonweg dat iedereen gewoonweg in deze stad de ruimte krijgt ook, dat is mijn volgende punt eigenlijk. Maar dit is een ... Dit gaat hier om een tijdelijke opvang van die mensen, dat is een tijdelijke bewoning. Dat is ... Voor ons is dat gewoonweg van groot belang dat die mensen goed opgevangen kunnen worden en dat ze ergens kunnen wonen, en dat is op dit moment prioriteit. En daarna kunnen we ... Moet er natuurlijk werk van gemaakt worden, dat die mensen gewoon geïntegreerd worden in de stad.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter, misschien een aanvullende vraag. Heeft u ook enig idee wat tijdelijk is? Hoelang tijdelijk kan duren?

De heer Polat: Daar heb ik op dit moment, tijdelijk moet natuurlijk niet langer dan een jaar of anderhalf, twee duren, of misschien wel drie. Maar in ieder geval, tijdelijk is in mijn beleving, moet het gewoonweg niet zo zijn dat zij gewoonweg totaal afgesloten worden van de rest van de samenleving. Dat is niet tijdelijk.

De heer Gündogdu: Oké, dank u.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Polat: Voorzitter, de harmonie in een samenleving hangt af van de mate waarop iedereen een onderdeel is van de maatschappij. D66 heeft daarom diversiteit en inclusief hoog in het vaandel staan, omdat het een noodzaak is in een veranderende en

polariserende samenleving. D66 heeft in de afgelopen jaren enkele moties ingediend om de stad inclusiever te maken. We zijn benieuwd welke andere acties het college heeft gezet of is van plan te zetten naast een symbolische handtekening onder charter diversiteit. Want het blijft oorverdovend stil. Voorzitter, energiearmoede gaat een grote rol spelen in de levens van Dordtenaren. Met de alsmaar stijgende prijzen van gas en elektriciteit komen de Dordtenaren in de knel. Ze moeten keuzes maken tussen voedsel en energie of water. In de begroting lezen we dat de verordening, de stimuleringslening energiezuinig wonen ingezet wordt om woningeigenaren met een smalle beurs te ondersteunen bij de verduurzaming van hun woning. Initieel was nog een budget beschikbaar van 1 miljoen via Enecomiddelen, dat we tijdens de kadernota niet voldoende vonden. Dat dat budget nu is verhoogd naar 2 miljoen juicht D66 zeker toe. Waar D66 vragen en zorgen over heeft zijn drie aspecten, één, de looptijd van deze verordening. Kunnen we in 2023 en in de latere jaren rekenen op een structureel budget? Er wordt uitgegaan dat slechts 1500 woningen in aanmerking komen voor deze regeling. D66 is van mening dat het aantal woningeigenaren een veelvoud is van 1500 en deze regeling breed in te zetten voor alle woningeigenaren met een smalle beurs. En drie, de administratieve rompslomp. Het is een klus om een aanvraag voor een financiering of subsidie in te dienen. Maak het proces makkelijk en help de indieners om een succesvolle aanvraag in te dienen. D66 wil niet dat mensen buiten de boot vallen omdat ze de regels niet goed kennen. Voorzitter, D66 juicht toe dat het met het project, de afvalvrije school, kinderen leren afval te scheiden. Je kan nooit jong beginnen met bewustwording. D66 wil zoveel mogelijk afval aan de voorkant voorkomen en dient de motie, ja-ja-sticker, in. In de gemeenten met de ja-ja-sticker mogen we wel huis-aan-huisbladen in de brievenbus maar geen ongeadresseerd reclamedrukwerk. Hiermee wordt niet alleen op papier, lees bomen, maar ook op inkt en brandstof bespaard. Wie kan ertegen zijn?

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Het leek wel het antwoord op de vraag, wie kan hiertegen zijn? Dus daarom drukte ik niet per se op dat knopje, maar ik heb er wel een vraag over. In de motie staat bij de eerste constatering dat het over 34 kilo papier per jaar gaat. Ik neem aan in Dordt? Maar dan staat er wel achter, die dit na één keer lezen in de parkeerpapiercontainer gooien. En dan gaat het om dat één keer lezen. Dat zou wel eens kunnen impliceren dat die mensen het ook willen lezen wat er door de brievenbus komt. We weten bijvoorbeeld dat ons lokale huis-aan-huisblad, de Dordt Centraal, de gemeentelijke mededelingen bevat, andere waardevolle informatie bevat. En als CDA hebben we wel de vraag, hoe overtuigd zijn we nou met elkaar dat iedereen zo initiatiefrijk is om inderdaad die ja-ja-sticker te gaan plakken, dan wel misschien een heel aantal mensen afgesneden wordt van deze informatievoorziening die toch wel heel belangrijk is. Dus wij snappen en onderschrijven ook de hele duurzaamheidsdoelstelling en de afvalbeperkingsdoelstelling, maar de informatieverstrekking die u daarmee stopzet, dat is toch wel een vraagteken voor ons. En ik ben benieuwd of u daarover nagedacht heeft en wat van vindt?

De heer Polat: Voorzitter, het is zo, de gemeenten met de ja-ja-sticker mogen wel huis-aan-huisbladen, dus de informatie wordt gewoonweg niet afgeknepen, maar geen reclame, ongeadresseerd reclamedrukwerk.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ik heb de stellige overtuiging als je naar die stickers kijkt, dat ook huis-aan-huisbladen dan niet bezorgd mogen worden, dat zou je overal een nee-ja-sticker op de brievenbus als standaard moeten zetten, dan mogen inderdaad de huis-aan-huisbladen bezorgd worden. Maar met een ja-ja-sticker of bij het ontbreken van een ja-ja-sticker, laat ik het zo zeggen dit voorstel, mag dat echt niet meer. Dus u snijdt het echt af hiermee.

De heer Polat: Voorzitter, dat is gewoonweg, op de site dan folderkiezen.nl, de ja-sticker kunt u gewoonweg de informatie vinden dat dat gewoonweg op dit moment de ja-ja-sticker, dus de gemeenten met een ja-ja-sticker, dat huis-aan-huisbladen, dat het gewoonweg wel door de brievenbus worden gedaan maar ongeadresseerd reclamedrukwerk niet.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter? En dan hou ik erover op.

De voorzitter: Tot slot, mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: We hebben ons echt gisteravond toen deze motie voorbijkwam daarin verdiept en op Google, ja, Google weet alles zeggen ze tegenwoordig, het opgezocht. En die zegt echt dat bij een ja-ja-sticker, of in dit voorstel het ontbreken van een ja-ja-sticker, huis-aan-huisbladen niet door de brievenbus mogen. Nou ja, goed, dat is een heel feitelijke vraag waar we geen mening over hoeven te hebben waar we gewoon een antwoord op behoeven. Dus dat zou ik dan wel graag willen weten voordat we er straks over gaan stemmen.

De heer ...: Voorzitter?

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, even reactie nog eerst van mijnheer Polat en dan ga ik naar mevrouw Jager.

De heer Polat: Voorzitter, volgens de site, folderkiezen.nl, ja-sticker, staat er gewoonweg met grote letters in van, ja-ja-sticker gemeente, daar gaat gewoonweg geen ongeadresseerd reclamedruk en wel huis-aan-huisbladen, dus de informatie waar u het over heeft, die komt er gewoon door.

De heer ...: Voorzitter, '...' ...

De voorzitter: Nou, ik stel voor dat we dan even daar het antwoord van het college op afwachten want die hebben dat misschien ook uitgezocht en dan hoeven we deze discussie verder niet te voeren. Het punt ligt op tafel. Ga ik naar mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Nou, kleine opmerking hierover nog, als we overal ja-ja-stickers willen gaan plakken, moeten we eerst de nee-nee-stickers en de nee-ja-stickers er afhaken, moeten we weer meer plastic gebruiken om die ja-ja-stickers te maken. En als nou iedereen in de straat gewoon nee-nee-stickers heeft en er is er eentje die heeft ja-ja-stickers, denkt u dat die dan nog zijn krantjes krijgt?

De heer Polat: Is het een vraag of een opmerking?

De voorzitter: Het is ... Ik denk dat de vraag die daarachter nog hoort, vindt u dat niet een goed idee, mijnheer Polat?

De heer Polat: Nou, het plastic die we daar gewoonweg daarmee te maken, ik weet het niet hoeveel kilo plastic dat gaat kosten maar ik heb ...

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Ja, dank u wel. Nou, ik wil nog een aanvullende vraag stellen, misschien eigenlijk meer aan de wethouder maar ook richting D66, dat wij hebben begrepen dat de gemeente Utrecht de ja-ja-sticker heeft ingevoerd en dat daar een heel juridisch getouwtrek is ontstaan, waarbij de gemeente uiteindelijk aan het kortste eind heeft getrokken. Dus wij zijn, we staan heel positief tegenover deze motie. Alleen het moet juridisch wel haalbaar zijn. Dus dat is dan ook een vraag aan het college, of zij daar zich überhaupt wel in verdiept hebben of dat ze haar kennis van hebben? Omdat het zelfs tot aan cassatie is gegaan en de gemeente Utrecht is echt niet in het gelijk gesteld dus dat vinden we toch wel relevant.

De heer Polat: Voorzitter, wij zijn ...

De heer Merx: Voorzitter?

De heer Polat: ... wel bekend met dat geval in Utrecht. We hebben gewoonweg naar gekeken naar de aspecten en we hebben gewoon, we zijn tot de conclusie gekomen, want dat de huis-aan-huisbladen waar natuurlijk wat in Utrecht heeft gespeeld, dat dat gewoonweg niet meer het geval is. Dus de ja-ja-sticker geldt gewoonweg niet voor huis-aan-huisbladen, dat zij gewoonweg niet door de brievenbus komen.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, mag ik dan nog één verdiepende vraag stellen?

De voorzitter: Ja, mevrouw Van Benschop?

Mevrouw Van Benschop: Wat is dan precies het verschil tussen een nee-ja-sticker, dus nee, geen reclame of ongeadresseerd reclamedrukwerk en wel een huis-aan-huisblad,

en een ja-ja-sticker? Want als je hem dan gewoon niet plakt, dan ontvang je het ook allebei.

De heer Polat: Nou, dat is de volgende stap, dat betekent gewoon, dat is eigenlijk ook in de lijn van wat de heer Van der Kruijff vroeg van, dan moeten we gewoonweg de inwoner die moeten gewoonweg een inspanning doen om te zeggen van, ja, ik wil het gewoonweg hebben.

Mevrouw Van Benschop: Ja, precies, oké.

De heer Merx: Voorzitter?

Mevrouw Van Benschop: Helder, dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel.

De heer Merx: Voorzitter? Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik moet ook de heer Van der Kruijff bijvallen. Als D66 de eigen op de motie geplakte sticker goed naleest dan ...

De voorzitter: Mijnheer Merx, sorry, mijnheer Merx, wilt u ook u in de microfoon want ik kan u niet goed verstaan.

De heer Merx: Ja, o, sorry. Ja, nee. Ja, want ik keek nog even naar die motie en ik moet de heer Van der Kruijff gewoon bijvallen want er staat heel duidelijk op die sticker wat wel mag. En als het niet er is, dan gaat het dus niet gebeuren, krijg je geen huis-aan-huisbladen. Dat is één. Twee is, vindt D66 dit niet een heel vergaande manier van betutteling? En zijn de mensen die nu geen sticker op de deur hebben geplakt van nee-nee of nee-ja of welke variatie je ook allemaal hebt, en die dat niet hebben gedaan, zijn die dan onwetend? Wat is er mis met die mensen die misschien wel hebben nagedacht en gezegd hebben, ik wil dat gewoon ontvangen. Ik bedoel, wat ... Dit ... Waarom dit?

De heer Polat: Ja, maar u kunt hem ontvang... U kunt ze ontvangen, dan moet u gewoon aangeven van, ik wil ze ontvangen. Dan is dat gewoon heel simpel.

De heer Merx: Ja, maar voorzitter, dat is geen antwoord op mijn vraag. Waarom moet het veranderen? Welk probleem gaat u oplossen? Ja, 34 kilo maar dat blijft misschien gewoon hetzelfde want dan moeten mensen eerst allemaal moeite doen om weer nieuwe stickertjes te gaan halen en erop te gaan zitten plakken, terwijl het misschien nou al die mensen die geen stickertje op de deur hebben, zoals ik dat bijvoorbeeld heb, en geen stickertje dus heb, zeggen van, nou, ik wilde dat gewoon ontvangen.

De heer Polat: Voorzitter.

De heer Merx: Moet ik straks moeite gaan omdat D66 dit graag wil.

De heer Polat: Voorzitter, het is, zoals ook in de motie staat, gewoon heel veel reclaimedrukwerk gaat gewoon direct de prullenbak in en dat willen wij gewoon voorkomen. En dan willen wij gewoonweg de bewoners, de stadsgenoten willen wij gewoonweg vragen van, ja, wil je hem hebben, dan moet je gewoonweg aangeven dat je wil hebben. En dat is gewoonweg niet meer dan gewoonweg net als bij Bel-me-niet register, dan geef je ook aan van, bel me niet. En in dit geval is het dan gewoon van, ik wil gewoon ontvangen, dat is het heel simpel.

De heer Merx: Nee, maar dat, voorzitter, een laatste poging, dat staat niet in de motie want in de motie staat dat mensen het na één keer lezen in de papiercontainer gooien. Hoe vaak wilt u dat iemand de folder van de Plus of de Albert Heijn of wat dan ook gaat lezen, wat is daar uw norm dan?

De heer Polat: Ik heb het niet verstaan, dat door ...

De heer Merx: Ik probeer het nog een keer, het staat niet in de motie dat mensen het linea recta in de container gooien, er staat in uw motie dat ze het na één keer lezen in de papiercontainer gooien. Hoe vaak wilt u dat mensen de folder van de Plus of van de Albert Heijn of van de Wibra, nou, ga zo maar door, lezen om deze motie in te trekken?

De heer Polat: Ja, het is een ... In de motie staat ... Kijk, de reden en de redenatie achter de motie is, wij willen gewoonweg zoveel mogelijk onnodig papier willen wij gewoon besparen. En u zegt van, ja, ze lezen één keer of twee keer, hoe vaak moeten ze gaan lezen? En de ervaring is dat ze gewoon in het algemeen niet eens één keer lezen ...

De voorzitter: Oké.

De heer Polat: ... en het gewoon direct in de prullenbak verdwijnt. Dus ...

De voorzitter: Ja, oké, ik denk, heren Merx en Polat, dat u elkaar hier gewoon niet helemaal goed in gaat overtuigen. Dat hoeft ook niet maar ik denk dat u wel duidelijk heeft gemaakt dat u er anders in zit. Vervolgt u uw betoog.

De heer Polat: Voorzitter, de sportparkenvisie is na veel commotie alsnog boven water gekomen. De uitvoering van het programma vraagt 10 miljoen maar in de begroting is 300 k opgenomen voor fase 1, onderzoek. Het amendement programma sportparken van VVD dienen we mede in om in ieder geval een start te maken met het programma in fase 2. Het doorschuiven naar de volgende raad vinden wij niet verantwoord richting de sport in Dordrecht. Als laatste, voorzitter, het zijn vier bewogen jaren geweest voor D66 Dordrecht. Wij hebben desondanks ons best gedaan om onze rol als socialist, sociaalliberale partij te vervullen. Dat ging niet altijd even gemakkelijk. Ik wil dan ook mijn huidige en de vorige fractieleden bedanken voor de inzet in de afgelopen jaren. Ook wil ik de griffie, de burgemeester en de wethouders bedanken voor de goede samenwerking. Last but not least, wil ik alle collega's in de raad bedanken voor de samenwerking en de steun. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijn Polat. Dat was uw eerste termijn. U heeft één motie ingediend, klopt dat? Nee. Ja, één motie, motie M1 en die heet, Dordt zegt ja tegen de ja-ja-sticker, zo heet die. Dat is M1. Dan gaan we naar Beter Voor Dordt, de heer Schalken. En voordat ik dat doe, ik zie af en toe mensen lopen in de zaal, bijvoorbeeld de heer Den Heijer die er net nog niet was. Ik wil wel iedereen verzoeken bij het bewegen toch zoveel mogelijk het mondkapje te dragen. Ik begrijp dat het vervelend is maar we moeten wel het goede voorbeeld geven. Mijnheer Schalken, gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, collega's, belangstellenden, om te beginnen, een woord van dank richting onze ambtelijke organisatie. Er ligt deze begroting een goede uitwerking van de kadernota. Beter Voor Dordt sprak eerder over Dordrecht vooruit en de koptekst van de begroting zegt, koers houden. Wat ons betreft beide waar en daarmee al een hele uitdaging in deze onzekere periode. De bespreking van de kadernota was de eerste fysieke vergadering na de lockdown. Gelukkig zitten we hier ook vandaag, het zij in aangepaste vorm, ook nog steeds fysiek. Maar voor de komende periode is er nog veel onzekerheid. En ja, zijn de effecten van corona voor de lange termijn nog eigenlijk niet te overzien. We moeten de komende tijd scherp blijven op de sociale en economische effecten van corona, zowel voor bewoners als ondernemers. Voor de Dordtse ondernemers wordt straks mede namens Beter Voor Dordt een motie ingediend, niet omdat er signalen zijn dat onze gemeente achteroverleunt, maar vooral als steun in de rug voor onze Dordtse ondernemers. Vanuit Beter Voor Dordt vandaag in ieder geval aandacht voor punten die we bij de kadernota hebben aangestipt. En als eerste zijn en blijven we een stad met lage lokale lasten. Maar we horen ook allemaal om ons heen, en ervaren zelf ook dat het leven ook echt duurder wordt. Een vraag richting het college, als we echt die stad met lokale lasten willen blijven en we zien daarnaast ook dat de waarde van de huizen ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, ik heb wel een vraag aan mijnheer Schalken, want hij zegt, de lokale lage lasten. Maar in de afgelopen vier jaar met dit college, zijn de lasten met 12,5 procent gestegen. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De heer Schalken-den Hartog: Ja, voorzitter, de afgelopen jaren is overal alles duurder geworden. En als u gaat kijken, en Dordrecht gaat vergelijken met andere steden, zijn wij nog steeds een stad met lage lokale lasten. En daar mogen we volgens mij blij om zijn. En dat wil niet zeggen inderdaad dat alles is gestegen, maar ook de prijs van een brood is gestegen, de prijs van een pak melk is gestegen. En waarom ik hier nu vandaag ook aandacht voor vraag, en daarmee wil ik eigenlijk verder, voorzitter, zit ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter? Volgens mij, als ik nog één keertje mag?

De voorzitter: Ja zeker, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Is juist Beter Voor Dordt die de afgelopen jaren in hun verkiezingsprogramma aan hebben gegeven dat de lokale lasten niet zouden stijgen. We hebben nu met de Enecogelden 390 miljoen binnen geharkt. Het had toch wel een mooie geste geweest om daar wat lasten van te verlagen, maar daar is Beter Voor Dordt denk ik niet voor in.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als ik daarop mag reageren. Volgens mij hebben we met elkaar als raad afgesproken dat we die Enecomiddelen op een duurzame manier gaan investeren, en die daarmee dan tegoeed komen aan de hele stad. En volgens mij, ik kan me vergissen maar heeft ook de VSP daarmee ingestemd, dat we ervoor gaan zorgen, met de voorwaarden die we stelden aan de besteding van die Enecomiddelen, dat we dat volgens een bepaalde manier zouden doen waarmee je dat verdienvermogen van de stad ten goede zou komen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Schalken: En terug op ... Voorzitter, als ik mijn antwoord nog even mag afmaken. Met betrekking tot die lage lokale lasten, kan mevrouw Stolk van de VSP niet zeggen dat we nog steeds een stad zijn met lage lokale lasten. Want als u onze stad en de lokale lasten die daarbij horen gaat vergelijken met heel veel andere steden, zijn wij nog steeds de stad met die lage lokale lasten, en dat laat onverlet dat ook in Dordrecht de kosten zijn gestegen. En volgens mij hebben wij aangegeven dat wij dat het liefst zien met maximaal de inflatiecorrectie. En volgens mij is ons college daar echt zeer voorzichtig in geweest, de stijging ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Schalken: ... van de lokale lasten.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, ik denk dat de heer Schalken dan niet goed op heeft zitten letten, wij zijn daar niet mee akkoord gegaan met de verdeling van de Enecogelden. Juist omdat dat niet ten goede komt aan de inwoners van de stad. Maar uw antwoord is helder, u vindt dat 12,5 procent, waarbij wij Enecomiddelen hebben van 390 miljoen, dat daar de inwoners van Dordrecht niet van meeprofiteren.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als één reactie daarop nog, wil ik in ieder geval vanuit Beter Voor Dordt aangeven dat we met de investeringen die we nu hebben staan met de Enecomiddelen, dat dat veel meer gaat opleveren dan een eenmalig cadeautje wat u als VSP graag aan onze Dordtse inwoners had willen geven. Maar volgens mij ...

De voorzitter: Ik vraag me af of u nu niet met elkaar in een soort spiraal terecht gaat komen. Volgens mij, mevrouw Stolk legt zich erbij neer. Dan gaan we naar mijnheer Van Verk, die had ook nog om het woord gevraagd. Gaat uw gang.

De heer Van Verk: Nou, voorzitter, kijk, ik hoor mevrouw Stolk zeggen dat de lasten met 12,5 procent gestegen zijn en het antwoord van de heer Schalken is dan van, ja, alles is duurder worden. En dan vind ik dat je de bevolking een rad voor de ogen draait want de inflatie van de afgelopen vier jaar is nog nooit zo laag geweest in de geschiedenis. Die is gemiddeld 1 a 1,5 procent geweest. En als ik dat een beetje bij elkaar optel en kapitaliseer, dan kom ik op een stijging van 6 tot 8 procent. Dus ik vind niet dat Beter Voor Dordt het moet doen voorkomen alsof zij de kampioen lage lasten zijn. Ik ben het met de heer Schalken wellicht eens dat we nog steeds een stad zijn met relatief lage lasten, maar het is niet dankzij dit college maar ondanks dit college.

De heer Schalken-den Hartog: Nou, voorzitter, als ik daarop mag reageren en daarmee een bruggetje kan maken naar het volgende item, heb ik volgens mij aangegeven dat wij nog steeds een stad zijn met lage lokale lasten. En heb ik niet aangegeven dat dat alleen maar door Beter Voor Dordt komt. Beter Voor Dordt zit inderdaad wel in het college. En volgens mij wil ik alleen maar zeggen dat wanneer u gaat vergelijken met andere steden, hoe daar de lokale lasten zijn, dat wij in Dordrecht nog steeds een stad kunnen blijven met lage lokale lasten voor onze ondernemers en voor onze inwoners.

De heer Van Verk: Voorzitter, waar ik bezwaar tegen maak is dat de heer Schalken in zijn antwoord zegt, alles is duurder geworden, het brood is ook duurder geworden, dat is namelijk onzin. Als je dat als stelling, als verdedigingstelling neemt bij dit verhaal. De inflatie was nog nooit zo laag als lange tijd, en u doet het voorkomen alsof wij inflatie volgend zijn geweest. En 12,5 procent kunt u toch niet met droge ogen beweren dat dat inflatie volgend is?

De heer Schalken-den Hartog: Nou, voorzitter, als ik nog even mag aangeven, ik heb het idee dat de heer Van Verk van de PvdA nu vindt dat alles niet duurder is geworden. Maar als u om u heen luistert en hoort en zelf ervaart, ziet u dat alles in het leven ook duurder is geworden. En wil ik alleen maar aangeven dat wij als Dordrecht nog steeds een stad zijn met lage lokale lasten. Voorzitter, maar ik wilde eigenlijk toe naar het volgende punt, het feit dat de waarde van de huizen enorm zijn gestegen en daarmee ook de ozb flink gaat stijgen. We ontvingen er vandaag, en ik denk dat de collega's dat ook hebben gehad, een bezorgde mail over. Hoe ziet het college het met betrekking tot die flinke stijging van die ozb om daarmee te kunnen vasthouden aan die lage lokale lasten? Lopen we nu met die flinke stijging van de ozb niet een enorm risico dat die lage lokale lasten dalijk ineens flink gaan stijgen door die ozb verhoging? Dat is een vraag eigenlijk aan het college.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff, ik heb een vermoeden wat u gaat zeggen, gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ja, nou ja, ik heb de indruk, als ik de heer Schalken zo hoor praten, dat als de gemiddelde woningstijging fors is, dat dan ook de ozb stijging mee

omhoog gaat. Wij hebben in Dordrecht, en volgens mij in de meeste gemeenten overigens, gewoon een opbrengst gestuurde systematiek. Oftewel, de invloed van de huizenprijzenstijging is helemaal niet van invloed op wat je aan ozb betaalt. Want dan wordt gewoon het tarief per duizend euro verlaagd zodat we dezelfde opbrengst houden, al dan niet verhoogd met het percentage wat we hier in de raad vaststellen. Dus ik snap uw vraag niet helemaal of bedoelt u iets anders?

De heer Schalken-den Hartog: Nee, voorzitter, ik bedoel eigenlijk niet anders. En ik moet u zeggen, we hebben hier in de fractie en met leden een discussie over gehad en ik wil eigenlijk graag bevestigd krijgen vanuit het college dat dat de manier is waarop wij het doen. En dat mensen niet nu het idee moeten krijgen dat ze nu ineens gelijk heel veel meer moeten gaan betalen.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, dan toch één ding, ja, u mag die vraag aan het college stellen maar u kunt ook gewoon in de begroting lezen die u aangeboden hebt gekregen, daar staat het namelijk gewoon in.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel. Voorzitter, ik ga even kijken waar ik ben gebleven. Ja, de kadernota. De kadernota, en daar had net D66 het ook over, het sportparkprogramma wat daar ook aan de orde was gekomen. Mooi dat vorige week in het college dat sportparkenprogramma is vastgesteld. En we zien in de begroting een klein budget om met de voorbereidingen te starten. En wat Beter Voor Dordt betreft gaan we na de bespreking van in de commissie ook voortvarend aan de slag met de uitvoering. En daarom dient Beter Voor Dordt ook het amendement mee in om ook daar een reservering voor te maken voor 2022.

Mevrouw Koene: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja, ik heb dat amendement voorbij zien komen, dat is een amendement volgens mij waar de heer Schalken het over heeft.

De heer Schalken-den Hartog: Dat zeg ik toch?

Mevrouw Koene: Nou, dan heb ik dat verkeerd verstaan. Maar de eerste keer dat ik ervan hoorde vroeg ik me af van, maar hoe zit dat dan want als er nou in het college een stuk is vastgesteld over het programma sportparken, dan neem ik aan dat daar budget bij zit? En dan gaat dat stuk, dat gaat, dus dat zeg ik zo meteen ook, dat gaat gewoon naar de commissie en dat wordt besproken en daar wordt mee ingestemd, enzovoorts. Waarom moeten we op dit moment daar een ander startbudget voor reserveren? Dan gaan we toch dingen door elkaar zitten halen of zo? Dus, misschien dat mijnheer Schalken mij op weg kan helpen om dat te begrijpen?

De heer Schalken-den Hartog: Nou, voorzitter, mevrouw Koene van Gewoon Dordt weet ook dat er een hoop al is, vaak al is gesproken over het sportparkenprogramma. En het lijkt mij heel goed om nu eerst dat sportparkenprogramma met elkaar in de commissie

te bespreken, en wellicht geeft dat nog wel andere of extra inzichten. En volgens mij zitten we hier met elkaar ook als raad, hebben we nadrukkelijk gevraagd over dat sportparkenprogramma, willen we met elkaar echt heel snel graag ook tot de uitvoering overgaan. Maar mevrouw Koene hoeft dat amendement ook niet mee in te dienen of mee te tekenen. Ik hoop alleen wel dat er een meerderheid in de raad voor is zodat we, als we dalijk over een paar maanden tot een uitvoering van een eerste plan kunnen komen, dat we die reservering daarvoor ook dat krediet voor kunnen vrijmaken.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik ben blij dat ik van de heer Schalken niet hoef in te stemmen of zo. Waar mij het eigenlijk meer om ging is dat we dus inderdaad met een aantal mensen vele malen hebben gevraagd naar het sportprogramma. En dat ik me toch niet geheel aan de indruk kan onttrekken dat het juist de coalitie is geweest al die tijd, die ervoor is gaan liggen zelf. Dus, want ik heb niet voor niks al eerder genoemd van, er ligt er, en dat wordt dan ontkent en zo, maar ik bedoel, er lag al heel lang iets. En dat was kwalitatief niet goed en weet ik veel wat allemaal. Dus wees blij dat het college een ei heeft gelegd en ga dan gewoon afwachten hoe het verder in de routing komt. Niet op dit moment iets aan doen.

De heer Schalken-den Hartog: Nou, voorzitter, dat is zoals mevrouw Koene van Gewoon Dordt erin staat. En volgens mij zijn wij met de andere indieners van mening dat het heel goed is om nu wel die eerste reservering te maken, dat wanneer het dalijk in de commissie vlot besproken wordt en er komen wat concrete punten uit om op te pakken.

Mevrouw Koene: Voorzitter?

De heer Schalken-den Hartog: Dat we met die reservering, met die uitvoering snel aan de slag kunnen gaan.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Nou ja, er is reservering wordt er gevraagd van 3 ton dus ik ... Als het college daar voldoende aan denkt te hebben, ik bedoel ...

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, het college heeft een reservering van 3 ton in de begroting opgenomen, en via het amendement vragen wij een reservering van 2 miljoen om ook een start te kunnen maken met de uitvoering. Maar die motie die is vooraf gedeeld en die wordt straks formeel ingediend.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Tot slot, mevrouw Koene.

Mevrouw Stolk: Ja, wat ik nou ...

De voorzitter: Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Wat ik nou echt niet begrijp, of er worden hier in dit huis spelletjes gespeeld. Wij hebben nog niet zolang geleden met de kadernota, en volgens mij als ik

het even uit mijn hoofd zeg hebben we dat met GroenLinks en alle andere partijen, hebben wij een amendement ingediend omdat de wethouder geld vroeg voor de sport. En dat is afgeschoten door de hele coalitie, CDA, VVD, ChristenUnie/SGP, allemaal op rij. Dus of Beter Voor Dordt en de VVD en noem alle partijen maar op nu een soort verkiezingsstunt aan het doen is, ik weet het niet. Maar ik vind het ongekennd en ongehoord. We hebben nog niet eens de sportparkenvisie goed kunnen bestuderen. We hebben ... We weten nog niet eens wat het allemaal gaat kosten. En nu komt de coalitie ineens met van, nou, jongens, wij zijn zo goed voor de sport want wij gaan u die 2 miljoen beschikbaar stellen. Het is uw wethouder, mijnheer Schalken, die u te kakken heeft gezet door niet in te stemmen met die motie. Uw fractie is ermee uiteengevallen, door dit gesjoemel. Ik vind het te triest voor woorden ...

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Stolk: Nee, ik wil even mijn zin ...

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter?

Mevrouw Stolk: ... afmaken.

De voorzitter: Nee, mevrouw Stolk, want u ... Stel uw vraag even.

Mevrouw Stolk: Nou, dat ik het triest vind dat er spelletjes gespeeld worden over de ruggen van onze inwoners van de stad en over de sport in de stad. Walgelijk.

De voorzitter: Oké, uw punt is duidelijk. Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Als we het hebben over verkiezingsretoriek is het volgens mij mevrouw Stolk die hier nu een duit in het zakje doet. Volgens mij was er bij de vaststelling van de kadernota nog geen vastgesteld sportparkenprogramma, ligt dat er nu wel. En is dat volgens mij niet alleen wat de coalitie betreft maar ook een aantal oppositiepartijen die meegaan in dit amendement om dat geld te reserveren voor de eerste uitvoering van het sportparkenprogramma.

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, als ik daar nog even op mag reageren, dat is de mening van de heer Schalken dat ik hier ... Volgens mij hebben wij met heel veel partijen de afgelopen vier jaar ongelooflijk veel gevraagd voor de sport. En volgens mij weet ook heel Dordrecht dat de coalitie alles heeft tegengehouden op sportgebied. Dus een verkiezingsstunt die ik hier aan het voeren ben, die leg ik verre van mij.

De voorzitter: Gaat u verder, mijnheer Schalken.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Ja, toch bij interruptie, mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Ja, toch nog wel even doorgaand op wat mevrouw Stolk een verkiezingsstunt noemt.

De voorzitter: Brengt u wel iets nieuws in want we gaan niet te veel herhalen.

De heer Van Verk: Nou, ik vraag me af of de heer Schalken nu werkelijk meent dat er weer een beleidsnotitie ligt zonder geld? We hebben het eerder meegemaakt met de nota cultuur, prachtige nota maar geen geld. En vervolgens moet er overal incidenteel geld bij elkaar geschraapt worden om een stukje van dat cultuurbeleid tot uitvoering te brengen. Gaan wij nu, en meent de heer Schalken dat werkelijk, gaan wij nu opnieuw dromen met een droombegroting, dat we een sportparkenvisie hebben zonder dat daar geld bij gefourneerd is? Dat kunt u toch niet menen, hoop ik?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als ik daarop mag reageren. Volgens mij ligt hier nu een sportparkenprogramma wat als het goed is straks nog uitgebreid wordt besproken in de commissie. Is er in de begroting 3 ton opgenomen voor de eerste uitwerking daarvan. En wordt nu via een amendement gesteund, zover ik weet, door de diverse partijen gevraagd om naast die 3 ton voor die eerste uitwerking ook een reservering te maken om een begin te maken met de uitvoering daarvan.

De heer Van Verk: Nou, voorzitter, dat heb ik begrepen.

De heer Schalken-den Hartog: En is het ook, voorzitter, als ik het dan mag afmaken, als we het hebben over de groenblauwe zone, de ontwikkeling daarvan, zijn daar ook middelen gereserveerd waarvan volgens mij ook de wethouder heeft aangegeven, en vanuit het college is aangegeven, dat daar ook middelen in zitten voor de verdere uitwerking van het sportparkenprogramma.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Van Verk nog een keer, gaat uw gang.

De heer Van Verk: Nou ja, als ik het goed begrijp gaan we dus 2 miljoen, zou u willen reserveren voor een stukje uitvoering. Ik heb begrepen uit alle stukken dat de totale uitvoering van de sportparkenvisie geraamd wordt op 5 à 10 miljoen. U komt dan nog 3 tot 8 miljoen te kort. Dus we gaan weer een stukje beleid initiëren maar vervolgens niet afmaken. Dat is nog eens een keer de burgers beduvelen.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als ik daar nog één korte reactie op mag geven, en volgens mij is dat ook tijdens de behandeling van de kadernota aan de orde gekomen, heeft Financiën wethouder Burggraaf ook aangegeven dat op het moment dat dalijk dat sportparkenprogramma wordt vastgesteld, in de uitvoering daarvan, ook de middelen erbij gezocht gaan worden. En heeft hij daarmee ook aangegeven niet een te groot voorschot te willen doen maar wel aangegeven dat die middelen er komen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Voorzitter, een laatste reactie, ik heb de heer Burggraaf dat ook horen zeggen, ik heb mij daar ook over verbaasd. Ik heb me ook verbaasd over de beantwoording van technische vragen rondom tekorten bij de cultuur, die gaan we vooral niet opnemen terwijl we wel verplichtingen aangaan want dan wordt ons tekort in 2024 groter. Dus wat zijn dat soort woorden waard? Is dat het nieuwe financiële beleid van deze gemeente dat we prachtige verhalen maken maar daar geen geld bij neerzetten, en wel een keer zien hoe het allemaal gaat uitpakken. Wat is dat voor opportunistisch politiek?

De heer Schalken-den Hartog: Ja, voorzitter, volgens mij ga ik in herhaling vallen als ik hier nog een keer een antwoord op ga geven, het lijkt me heel goed dat er dalijk ook vanuit het college nog een reactie komt. Maar het lijkt ons samen met de indieners van het amendement een goed signaal waarmee je aangeeft dat je met elkaar echt ook met de uitvoering van straks het sportparkenprogramma aan de slag kunt gaan.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Schalken-den Hartog: Ik denk dat ik hiermee dit punt wil afsluiten.

De voorzitter: Ja, dat begrijp ik dat u dat wil maar ik zie nog één vraag van mevrouw Stolk, dat is wat mij betreft wel meteen de laatste. Dus zorg dat die goed is, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, altijd. Nou, voorzitter, ik vind het echt getuigen van, nou ja, laat ik die woorden maar inslikken. Maar laat ik het zo zeggen, Beter Voor Dordt die is nu acht jaar bezig, want de portefeuille die lag in de handen van de wethouders van Beter Voor Dordt, zijn al acht jaar bezig met de sportparkenvisie. Ik heb die sportparkenvisie licht doorgenomen, daar willen wij nog zeker op terugkomen. Maar om nu al een blanco cheque mee te geven, om daar de sport een boost mee te geven, daar hebben wij op dit moment nul vertrouwen in.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, waarvan akte. En ook is Beter Voor Dordt niet van plan om een blanco cheque mee te geven, maar vragen wij via een amendement de reservering van 2 miljoen voor de eerste uitvoering. Ik denk dat het goed is om naar een volgend punt te gaan.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, sporten en beweging is belangrijk voor de gezondheid, maar heeft ook een hele belangrijke sociale component. Tijdens de kadernota behandeling noemden we in dat sociale kader de huiskamers in de wijken, waar bewoners elkaar ontmoeten. Mooi dat er vorige week ook in Sterrenburg weer zo'n huiskamer is geopend. Wat Beter Voor Dordt betreft komt er in iedere wijk waar een huiskamer gewenst is zo'n huiskamer bij, als die behoefte er blijkt te zijn. Voorzitter, van professionals en bewoners horen wij steeds vaker dat er verwarde mensen op straat zijn. Herkent het college dit en kunnen we ook meer inzet verwachten om deze groep mensen te bieden wat nodig is voor hen? Het sociale aspect heeft natuurlijk ook

betrekking op de leefbaarheid en de veiligheid van de wijken. Tijdens de kadernota deden wij een nadrukkelijke oproep voor een stevige inzet op de aanpak van zwerfafval. En dit is goed te zien dat er in de begroting hierop extra middelen voor zijn, waarbij preventie en handhaven samen opgaan. Voor de verdere uitvoering gaat Beter Voor Dordt ervan uit dat dat samen met de actieve partners in de wijk wordt opgepakt, want dan maakt één plus één uiteindelijk wellicht wel een voldoende voor de wijk. Tijdens de kadernota noemden we ook de vreselijke situatie van de zakken die de hele week aan onze lantarenpalen hangen. Beter Voor Dordt dient daarom ook graag de motie mee in die op dit punt straks aan de orde komt. We hebben het tijdens de kadernota ook allemaal gehad over de noodzaak tot bouwen. Net werd het ook al aangegeven bij D66. Wat Beter Voor Dordt betreft bouwen we in alle segmenten en gedifferentieerd. We noemden ook de startersleningen, en in hoeverre we met die 2,5 ton grens van die starterlening daar voldoende mensen mee kunnen helpen. Op dit punt wordt straks een motie ingediend waar onze naam bij staat. Wij zijn benieuwd naar de reactie daarop vanuit het college. Verder vindt u de naam van Beter Voor Dordt ook met betrekking tot de motie die er komt over de tijdelijke woningen. De urgentie zien we allemaal. Naast de noodzaak voor tijdelijke oplossing is er behoefte aan woningen voor starters, ouderen maar ook voor de gewone Dordtenaar met een modaal inwonerinkomen. Samen met meerdere partijen komt Beter Voor Dordt ook een motie op dit punt. Alles moet uit de kast om koers te houden, we moeten alleen ook geen wonderen verwachten. Want ik krijg wel graag een reactie vanuit het college over wat wij begrepen te horen dat Dordrecht eigenlijk landelijk gezien al vooroploopt met het versnellen van procedures. Dus we zijn erg benieuwd naar de reactie daarop vanuit het college. Als laatste, voorzitter, voor Beter Voor Dordt blijft leefbaarheid prioriteit, en zeker ook in relatie tot de binnenstedelijke bouwopgave die we hebben. Wat betekent een nieuwbouwplan voor de leefbaarheid en de omgeving? Waarbij we ook maximale aandacht moeten hebben voor klimaatadaptief bouwen, zoals hittestress, waterberging, biodiversiteit. Mooi dat met betrekking tot het klimaat er ook extra middelen komen voor de groenblauwe schoolpleinen. En dat we met de extra middelen voor public affairs we er een stevigere lobby op kunnen zetten om dat soort zaken te realiseren, ook extra middelen vanuit wellicht de landelijke of de Europese overheid te krijgen. Een punt vanuit de kadernota wat aan de orde was geweest toen was de banenambitie. In deze coronatijd extra lastig. Beter Voor Dordt is er nog steeds niet van overtuigd dat de nieuwe bedrijven bij DistriPark de werkgelegenheid biedt voor de mensen uit onze kaartenbak. Graag ook een reactie daarop vanuit het college. Bij de vorige raadsvergadering stond onder andere de realisatie van een mindervalidenpad in de Nieuwe Dordtse Biesbosch op de agenda. Beter Voor Dordt heeft fractie Jager daarin ondersteund. En fractie Jager komt straks met een motie die betrekking heeft op de toegankelijkheid van park Merwestein voor mindervaliden. Deze motie dienen we graag mee in omdat we graag zien dat zoveel mogelijk mensen kunnen genieten van het groen van dit prachtige park. Voorzitter, ik sluit af met het feit dat deze periode Beter Voor Dordt weer bestuurdersverantwoordelijkheid heeft genomen. Met de wetenschap dat we niet alles uit ons programma kunnen realiseren, constateerden we dat we samen met de raad en het college een aantal belangrijke zaken in gang hebben gezet en zaken zijn gerealiseerd. Er ligt een stevige bouwambitie en er worden ook echt huizen gebouwd, al gaat het ons allemaal nog niet snel genoeg. 65-plus gaat nog steeds bijna gratis met de

bus en in het dossier sportparken komt nu uiteindelijk gelukkig voortgang. We hebben de gratis DordtPas voor alle Dordtenaren, of hebben een DordtPas voor alle Dordtenaren, en er worden stappen gezet richting een beter ondernemersklimaat. Dordrecht staat als evenementenstad op de kaart en we hebben voor onze inwoners nog steeds lage lokale lasten en er is een goed en breed onderwijsaanbod. Ik wil het hierbij laten.

De heer Van Verk: voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel. Dan is er nog een interruptie van mijnheer Van Verk, gaat uw gang.

De heer Van Verk: Als ik nou zo die opsomming van die enorme successen eens hoor van de heer Schalken, dan dringt bij mij de vraag zich op, is het nou dankzij of ondanks deelname van Beter Voor Dordt?

De heer Schalken-den Hartog: Nou, voorzitter, ik ben heel erg benieuwd wat mijnheer Van Verk daarvan vindt?

De voorzitter: Nou, mijnheer Van Verk, zegt u het maar.

De heer Van Verk: Nou, laat ik helder zijn, voorzitter, een aantal zaken die de heer Schalken benoemt zijn inderdaad mede dankzij Beter Voor Dordt gerealiseerd. Maar een aantal zaken zijn toch ook zeker op het conto van andere partijen te schrijven. Als u de DordtPas noemt, ik vind toch vooral dat het de inspanning van de heer Heijkoop is geweest van het CDA die ertoe geleid heeft dat we in deze stad een DordtPas hebben en een goed gesteld armoedebelaid.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als ik daar nog een korte reactie op mag geven?

De heer Van Verk: Dus even, sorry, ik was ... Ik sloot wat sneller af, het zou mooi zijn als Beter Voor Dordt anderen zou laten delen in dit soort eer, en niet dat allemaal naar zichzelf toe zou trekken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, daarom is het eigenlijk wel jammer dat de heer Van Verk dan ook niet luistert met wat ik in mijn laatste zin ook aangeef, dat wij samen met de raad en het college een aantal zaken in gang hebben gezet en gerealiseerd.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee de bijdrage van Beter Voor Dordt in de eerste termijn gehad. En dan gaan we naar GroenLinks. Het woord is aan mevrouw Kruger, gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank u wel. Nou, Dordrecht, dat is ook jouw stad. Dordrecht is van iedereen en het is tijd dat we het in de Dordtse samenleving voor iedereen leefbaar maken. In onze visie staat bestaanszekerheid bovenaan de agenda, moet wonen een recht zijn, werken we aan een gezonde toekomst, zetten we in op een

duurzame en circulaire economie en zijn we gastvrij voor alle mensen ongeacht afkomst, seksuele identiteit, beperkingen en andere vormen van diversiteit. Bestaanszekerheid is meer dan alleen de zekerheid van voldoende inkomen. Het gaat om betaalbaar wonen, betaalbare zorg en de financiële ruimte om onverwachte financiële tegenslagen op te vangen. Deze zekerheid biedt mensen de ruimte en de rust om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan onze samenleving. GroenLinks vindt dat de gemeente een belangrijke rol moet spelen in het bieden van deze zekerheid. In de voorliggende begroting worden enkele handreikingen gedaan, maar het moet beter. De stijgende kosten voor boodschappen, gas en elektra, zijn enkele voorbeelden van hoe mensen die tot voor kort de eindjes net aan elkaar konden knopen, komende winter in de kou komen te staan. Het is dan ook tijd voor actie en het roer moet om. Daarbij denken wij aan aandringen op verhoging van het minimumloon, de mogelijkheid om bij te verdienen voor mensen in de bijstand en experimenteren met een basisinkomen. Gisteren hebben we uiteindelijk op ons aandringen kennis kunnen nemen van de Nibud effectrapportage Drechtsteden 2022. Hiervan verwachten we dan ook dat het college de aanbevelingen bestudeert en overneemt. Benadrukt in deze effectrapportages is de communicatie. We hebben 3 miljoen minder uitgegeven aan minimabeleid, zoals in de begroting genoemd. En wordt bij het overnemen van de aanbevelingen, denken wij dat de communicatie, het overnemen van de aanbeveling communicatie, dat we zelfs rekening moeten houden met een extra reservering. Dat is pas over een tijdje wanneer we allemaal van die rapportage hebben kennisgenomen, maar de nood is nu hoog. Het water staat veel mensen aan de lippen en korte termijn actie is noodzakelijk. Daarom dienen wij met de fractie Nijhof de motie, energie is een basisbehoefte, in. Waarbij we het college vragen om voor 1 februari 2022 met een voorstel te komen om mensen die te maken krijgen met voor hen te hoge energiekosten te ondersteunen. En de motie, verruiming minimeerregeling, dienen wij in, waarin wij het college verzoeken de aanbevelingen uit de minima-effectrapportage over te nemen.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Twee vragen naar aanleiding van mevrouw Kitty haar aankondiging, mevrouw Kitty, mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Nou, dat is heel fijn mijnheer Van Verk dat u mijn voornaam kent.

De heer Van Verk: Een aankondiging van ...

De voorzitter: Mijnheer Cor, gaat uw gang.

De heer Van Verk: ... de twee moties. Energie is een basisbehoefte, u refereert daar volgens mij aan de rijksregeling die een dezer week is losgekomen. Naast de 400 miljoen voor, of de 400 euro per gezin, heeft het Rijk 150 miljoen vrijgemaakt voor gemeenten. Toen wij deze motie gisteren bespraken in de fractie werden wij erop gewezen dat de regeling nogal gebonden is aan regels. Het moet samen met de corporaties, sowieso, en het moet bijdragen aan energiebesparing. Hoe ziet u dan dat u

daarmee per definitie de juiste doelgroep bereikt? Want ik kan me zomaar voorstellen dat er veel mensen zijn in een koopwoning, een goedkopere koopwoning, een oude koopwoning die ook energie-armoede gaan ondervinden. Ook daar wonen mensen met niet al te grote beurzen. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Mevrouw Kruger: Nou ...

De heer Van Verk: En voor wat betreft het ...

Mevrouw Kruger: O, ik '...'.

De heer Van Verk: ... de motie minimaregeling, vind ik een hele sympathieke motie. Ik vind het alleen jammer, dan denk ik, misschien op een paar mensen na in deze raad, kennis hebben kunnen nemen van de aanbeveling. En dat is eigenlijk een beetje dezelfde discussie als mevrouw Koene had met de heer Schalken, gaan we nu geld uitgeven zonder dat we kennis hebben van? Hoe kijkt u daar tegenaan, tegen dat proces?

Mevrouw Kruger: Nou, ik zou eerst even ingaan op die verruiming minima, voorzitter. Ja, als iemand begint met een sympathieke motie dan krijg ik altijd al de griebels want dan vindt men het erg leuk maar we doen er verder niks mee. Het klopt dat ik denk maar heel weinig mensen hem hebben gelezen, dat heb ik net ook al aangegeven van, het zou mooi zijn als we straks, als iedereen er kennis van heeft genomen, ook het college daar een duidelijke zienswijze op heeft kunnen geven, dat we daar met zijn allen iets over kunnen doen. Dat is ook voor de latere termijn. En dan hoop ik niet later over een paar jaar maar dus gewoon de volgende maand bij wijze van spreken. Maar wij geven aan dat er mogelijkheden zijn binnen die, met de aanbevelingen die in die effectrapportage genoemd zijn, om die te gebruiken. En het is niet zo dat we zeggen, we vragen wel, neem ze over. Wij hebben het gelezen en er staan gewoon allemaal hele duidelijke dingen in. We vragen niet om direct al een besteding te plegen van, zoveel geld en daar en daar, maar kom met een voorstel hoe u, hoe het college dit gaat vormgeven. Dat is antwoord op de minimaregeling. Energie is een basisbehoefte. De vraag die u stelt, die hadden wij in principe zelf ook omdat er natuurlijk 150 miljoen vrij is gemaakt en er wordt ook nog 400 euro per huishouden, zou er mogelijk kunnen komen. Ik heb wel begrepen dat er naast deze besteding ook nog ruimte gaat komen voor met nog meer geld, waar dan de doelgroep die u net noemt, ook gebruik van kan gemaakt worden. Dus dat is, ja, we hebben nu deze gegevens en dit willen we gewoon goed inzetten dus vandaar deze motie. En wat er verder nog komt, dan zullen we zeker ook die andere doelgroepen erbij betrekken.

De heer Van Verk: Oké, dank u wel.

Mevrouw Kruger: En mogelijk geeft het ook ruimte nog, ook al zijn het strakke regels, om ook verder uit te kijken naar de doelgroep die u benoemt.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Gaat u verder, mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Oké, even kijken hoor. Dan hadden we de motie '...'. Wonen is een recht. In Dordrecht moet het voor iedereen mogelijk zijn een woning te vinden. In de begroting lezen we mooie woorden over de nieuwe projecten en de te bouwen woningen. Er wordt gesproken over gebiedsontwikkelingen en het realiseren van sociale huurwoningen. Er wordt echter weinig inzicht gegeven in hoe deze sociale woningen ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden. Daarom dienen wij het amendement in samen met D66, SP en VSP, maak 30 procent van het project sociaal. GroenLinks wil gemixte wijken waarin dure woningen, betaalbare woningen, midden huurwoningen en sociale huurwoningen een plek krijgen. Er ligt een flinke opgave als het gaat om sociale huurwoningen en we gaan de doelstellingen niet halen als we deze huurwoningen alleen bouwen op locaties waar deze gesloopt zijn.

Mevrouw Koene: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Koene, bij interruptie.

Mevrouw Koene: Dank. We hebben al een heleboel discussies gehad hier over sociale woningbouw, enzovoorts. Het is zo dat er op dit moment ook in kaart gebracht wordt waar de behoefte ligt. Want 30 procent, waar haal je dat nou vandaan? Is die behoefte er dan ook daadwerkelijk? Dus laten we nou eerst zorgen dat we het wat beter voorbereiden en dat we wat beter in beeld hebben welke categorie bij welke inkomen en dergelijke. Dus waar de vraag ligt en of het aanbod daarop aansluit, voordat we lukraak 30 procent noemen.

Mevrouw Kruger: Nou, voorzitter, de 30 procent is niet lukraak genoemd, die is berekend naar het totale aantal wat we nodig hebben. En die is, als we kijken van wat er nu allemaal gebouwd is in die nieuwe wijken, ik noem maar een Dwarsstraat, Amstelveen, daar is 0 procent sociale huurwoning gebouwd. Dus op het moment dat wij zeggen van, nou, er moet een totaal komen, alles bij elkaar gezien komen wij uit op 30 procent, wat we nu moeten gaan doen om dat te realiseren.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Was mevrouw Kruger al klaar met haar antwoord op de vraag van mevrouw Koene?

Mevrouw Kruger: Ja, of ik moet een hele berekening gaan weergeven maar die heb ik hier nu niet dus ik ...

De voorzitter: Nee, helder, dan gaan we naar een interruptie van de heer Van Verk, gaat uw gang.

De heer Van Verk: De hele berekening hoeft u niet weer te geven maar het blijft bij mij nog steeds raadselachtig waarop u hem nu wel baseert. Want u geeft een dusdanig abstract en vaag antwoord dat ik nu niet kan zeggen van, nou, dat kan ik echt herleiden tot. Ik heb eigenlijk wel dezelfde vraag als mevrouw Koene. Twee, wat Amstelveen betreft, volgens mij is er bij motie vastgesteld dat daar tachtig woningen in het sociale

segment worden gebouwd. Dus dat is niet helemaal zonder sociaal. Dat hebben we hier ...

Mevrouw Kruger: Ik heb ... Sorry, kan u even deze laatste even herhalen, die heb ik niet goed gehoord.

De heer Van Verk: De laatste is dat binnen Amstelveen volgens mij bij motie is vastgesteld dat er tachtig woningen in het sociale segment zouden worden gebouwd. Dat is bevochten door de heer Gündogdu met steun van uiteraard ook uw partij. Dus daarin wordt wel degelijk sociaal meegenomen. En dat wil niet zeggen dat ik dat een verkeerde zaak vind maar laten we wel wat dat betreft de zaak realistisch houden.

Mevrouw Kruger: Ja. En als dit nog dus eventjes ...

De heer Van Verk: Maar mijn vraag was nog steeds ...

Mevrouw Kruger: Even serieus, ik kan me ... Ik zit even met mijn mond vol tanden want ik heb daar wat dat betreft, zit ik niet zo goed in het dossier.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

Mevrouw Kruger: Als u mij toestaat, voorzitter, vraag ik aan onze portefeuillehouder van Wonen om daar een antwoord op te geven.

De voorzitter: Wat mij betreft prima hoor.

De heer Van Verk: Maar blijft de vraag staan hoe u nu, of u wat beter kan duiden hoe die berekening, hoe u tot die berekening van 30 procent komt?

Mevrouw Kruger: Daar krijg ik nu ondersteuning van, van mijn portefeuillehouder.

De voorzitter: Ja, mevrouw Van Benschop gaat het antwoord geven aan de heer Van Verk, gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Ja, ik ga een antwoord geven aan de heer Van Verk, en dan is de vraag of de heer Van Verk daar genoeg mee neemt.

De voorzitter: Ja, maar dat zullen we dan wel weer zien. Hij is niet snel tevreden weten we maar, gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: GroenLinks pleit al die tijd al voor gemengde wijken met de 30-30-regel, de 30-30-30-regel, om verschillende categorieën woningen bij elkaar te bouwen in nieuw te bouwen wijken. Dat is één reden waar de 30 procent vandaan komt. En de tweede is dat we natuurlijk al een eindje op weg zijn met het realiseren van nieuwe woningen, dat gaat allemaal van die 10.000 woningen af, of 11.000 als je daar de sociale extra opgave bij optelt. Er zijn nog 1600 sociale huurwoningen te realiseren. En waar wij voor willen waken is dat al deze woningen gebouwd gaan worden op locaties waar ze nu al staan, waar gesloopt gaat worden, en dat we alleen daar terugbouwen.

Daarom zeggen we, we moeten nu 30 procent sociaal van nieuw te bouwen projecten sociaal maken, zodat we die opgave verspreiden over de stad.

De heer Merx: Voorzitter?

De voorzitter: Dank. Ik zie verschillende vragen in de richting van GroenLinks. Mevrouw Stol was eerst maar ik kijk even naar mijnheer Van Verk of die nu voldoende antwoord heeft gehad?

De heer Van Verk: Nou ja, goed, ik wil nog één reactie geven, we hebben de motie gelezen en wij hebben op zich, begrijpen we de strekking. Bij ons zou het zo zijn dat we de motie zouden kunnen steunen als u die tussenzin van, en realiseren 30 procent van de te bouwen woningen in het sociale huursegmenten eruit haalt, schrapt, waardoor u eigenlijk de essentie van de motie zegt van, luister eens, als er nieuwbouwprojecten komen, dan moet je ook praten met de corporaties of die daar een plekje in kunnen krijgen, en dan moet je samen met die corporaties tot een contingent komen. Dus het aantal woningen wat daar gebouwd gaat worden. Vanuit de corporaties hebben we begrepen dat zij 30 procent gewoon financieel niet kunnen halen. Dus wellicht dat je dan tot een goed compromis kan komen?

Mevrouw Kruger: Ja, doe maar.

Mevrouw Van Benschop: Ik? O ja, ik moet even kijken of ik moet reageren.

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Nou, ik denk dat het op zich niet erg is om te kijken hoe we het anders kunnen verwoorden, maar wat ons betreft moet er wel degelijk een opgave in het amendement staan om ervoor te waken dat het mogelijk blijft om geen sociale huurwoningen toe te voegen. Want dat hebben we nu te vaak gezien, dat het met amendementen erin gefietst moet worden, en dat willen wij gewoon op voorhand verankeren. Dat we gewoon in ieder nieuwbouwproject ook sociale huurwoningen realiseren.

De voorzitter: Oké, dank.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De heer Veldman: Voorzitter?

De voorzitter: Dan zijn er verschillende vragen. Mevrouw Stolk zat al een tijdje, die laat hem gaan. Dan had ik de heer Merx, dan kom ik daarna bij de heer Veldman. Gaat uw gang. Mijnheer Merx, nou bent u.

De heer Merx: O, sorry, ik dacht dat mevrouw Stolk ...

De voorzitter: Nee, mevrouw Stolk liet hem gaan dus ...

De heer Merx: O, ja.

De voorzitter: ... u bent aan de beurt.

De heer Merx: Nee, ik was echt helemaal in blijde afwachting maar goed, nee, ik vroeg me af, wat is er veranderd? We hebben een Drechtstedelijke woonvisie, we hebben een Dordtse woonvisie, daar staan getallen in, 50 procent of ruim 50 procent van alles wat nieuw gebouwd wordt zit in de goedkope hoek, om het zo maar te zeggen, of relatief goedkoop. Wat is tegenwoordig nog goedkoop, met alle eisen die we opstapelen aan duurzaamheid en ga zo maar door. Bouwkosten, grondprijzen en binnenstedelijk bouwen is ook erg duur. Maar 50 procent dan toch nog zeg maar in de relatief goedkope hoek, goedkope koop, goedkope huur, sociale woningbouw. Kijk, nu nog extra eisen stellen en dat percentage omhoog doen, past er niet in denk ik ook omdat inmiddels ruim de helft van de woningvoorraad in Dordrecht aan de goedkope kant is. En wat ik dan me wel zou kunnen voorstellen is, als u een motie zou indienen om het college op te roepen, bijvoorbeeld onze woningbouwstichting nou eens een keer vaart te laten maken, of woningbouwcorporatie heet dat geloof ik, vaart laten maken aan de Colijnstraat. Daar ligt al sinds 2019, ligt daar gewoon iets bloot waar gewoon al gebouwd had kunnen worden, en dat echt met name in die sociale hoek. Laten we nou eerst eens gaan doen en de vaart achter zetten wat we hebben afgesproken wat beloofd is. En dan gaan we nog eens een keertje kijken of er nog een plus nodig is. Nu gaat u opplussen zonder dat de woningbouwcorporatie überhaupt al iets voor elkaar krijgt, bijvoorbeeld in de Colijnstraat.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, als ik daarop mag reageren?

De voorzitter: Gaat uw gang, jazeker. Mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Nou, ik wil even één beeld rechtzetten, we plussen nu helemaal niks op, dat had ik graag gedaan. In de lokale paragraaf van de woonvisie hebben we ook geprobeerd overigens samen met D66 om die getallen omhoog te krijgen, dat is niet gelukt. Het gaat dan ook niet over het totaal aantal te bouwen sociale huurwoningen dat omhoog moet, het gaat erom dat we met die 30 procent van nieuwe projecten, aan die 1600 woningen gaan komen die we nu ook hebben vastgesteld. Wij voorzien namelijk, en dat voorzien meerdere partijen gelukkig want er komen meer moties als het gaat over sociale woningbouw, dat die 1600 inderdaad niet gerealiseerd gaan worden. En ik begrijp wat de heer Merx zegt, als het gaat over de Colijnstraat, daar moeten ook gesprekken over gevoerd worden, maar dat zijn nou juist van die locaties waarvan wij zeggen, we zouden graag willen dat we die sociale huurwoningen wat meer verspreiden over de stad en niet alles in Dordrecht West neerzetten, waar uiteindelijk de leefbaarheid onder druk komt te staan. En dat er nieuwe wijken de grond uit gestampt worden waar geen sociale huurwoningen aan toegevoegd worden. Dus ik vind het prima en volgens mij staat dat ook in de begroting, dat er in gesprek gegaan wordt met de woningbouwcorporaties om te kijken hoe zij aan hun opgave kunnen voldoen, dat is prima. Dan vertrouw ik het college daarin dat ze daar ook serieus mee aan de slag gaan. Alleen om te borgen dat we ook daadwerkelijk die 1600 woningen nog gaan realiseren,

dienen wij dit amendement in. Dus wij vragen niet om meer woningen, alleen een hoger percentage binnen de gebiedsontwikkelingen.

De heer Merx: Voorzitter, een laatste reactie.

De voorzitter: Mijnheer Merx.

De heer Merx: Ik kan me nog de vorige discussie, waar ook zojuist de heer Van Verk aan refereerde, levendig voor de geest halen als het gaat om bijvoorbeeld om Amstelveen. Waar ook hetzelfde idee van, zoveel mogelijk mengen. En toen had de heer Van Verk een uitstekend pleidooi waar ik mij helemaal achter kon scharen, namelijk in de wijken ... Sorry? U lacht, mevrouw Stolk.

Mevrouw Kruger: Mevrouw Stolk snapt het.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik even gauw door de ...

De voorzitter: Nou, volgens mij was de heer Merx ...

De heer Merx: Ja, maar ze zat hardop te lachen dus ik was wel benieuwd.

De voorzitter: Bezigt met een interruptie dus het wordt wel verwarrend als we binnen de interrupties ...

De heer Merx: Ik had nog geen grapje gemaakt.

De voorzitter: ... gaan interrumperen. Dus mijnheer Merx, wat mij betreft maakt u even de interruptie eerst af.

De heer Merx: Oké, nou, ik was nog helemaal niet grappig geweest dus nou ja, toch wel. Nou ja, dus de heer Van Verk zei toen van, ja, in Dordrecht West, in Krispijn, Crabbehoof, daar is het juist goed om de wat duurdere woningbouw toe te voegen om die wijk te upgraden. Toen zei de heer Van Verk ook van, ja, maar in een Amstelveen, want daar los je dus een probleem op, in Amstelveen hoeft je geen probleem, tussen aanhalingstekens, op te lossen, dus daar is het niet noodzakelijk om die sociale woningbouw toe te voegen. Ik vond dat toen een heel verstandig pleidooi. En we moeten ook niet vergeten bijvoorbeeld zojuist hebben we ingestemd met Leerpark 2F, waar ik geloof 300 zoveel, 350 sociale woningbouw, ik vind het überhaupt een naar woord, bij komt. Thureborgh waar nog 400 zoveel in deze categorie wordt bijgebouwd. Dus ja, we zijn denk ik wel goed op weg. Het belangrijkste is dat die spade de grond ingaat.

Mevrouw Kruger: Nou, voorzitter, zeker maar dit is precies het punt waar het om gaat, er worden nu twee projecten genoemd waar sociale woningbouw wordt gerealiseerd voor een bepaalde doelgroep. Terwijl we weten dat de grootste druk zit in de andere categorie namelijk tussen 23 en 55 jaar. Maar goed, die discussie kunnen we blijven voeren. In het type woningen, het type sociale huurwoningen wat er gerealiseerd wordt. Maar het pleidooi van de heer Van Verk snap ik ook, dat er in Amstelveen geen

probleem is dus daar hoeft u geen probleem op te lossen. Maar als u duurdere woningen toevoegt aan Dordt West, wat ik helemaal geen slecht idee vind hoor, dat hebben we volgens mij ook helemaal nooit gezegd, dat betekent wel dat u daar minder plek overhoudt voor die sociale woningbouw. Die moet u ergens kwijt. En als we nu niet met elkaar durven te zeggen, we gaan dat gewoon verankeren en we zorgen dat in nieuwe ontwikkelingen gewoon sociale woningbouw pertinent een plek krijgt, dan gaat het niet gebeuren. Want dat is niet echt een populaire mening, dat heb ik inmiddels wel door.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Merx tot slot.

De heer Merx: Nog één laatste reactie en dan stop ik er echt mee, voorzitter. Ja, ik hoorde net, ik weet niet eens meer wie dat was, die zei ook, in 2030 of zo dat we dan pas die sociale woningbouw gehaald hebben. Nou, ik wil er graag een reactie op van het college maar ik geloof dat eerlijk gezegd niet, volgens mij gaan we dat veel eerder bereiken.

Mevrouw Van Benschop: O, daar ben ik dan wel heel benieuwd naar. Dat vraag ik dan ook aan het college, zeker.

De voorzitter: Oké, oké.

Mevrouw Van Benschop: Ja, dat zou een heel mooi bericht zijn.

De voorzitter: Oké, ik had ... Ik had ... Beste mensen, beste mensen, graag stilte. Ik had aan mevrouw Kruger toegestaan om het woord even aan mevrouw Van Benschop te geven om eigenlijk een vrij technische vraag van de heer Van Verk te beantwoorden. Het wordt nu bijna een woondébat. We zitten wel in de begroting, daar wil ik nog wel eventjes op attenderen. Dus dat het zijdelings langskomt dat begrijp ik maar we hebben ook ruimte in deze raad met speciale vergaderingen voor het woondossier. Ik zag nog wel een vraag, die had ik al beloofd, het woord aan mijnheer Veldman te geven, gaat uw gang. En dan zou ik daarna eigenlijk mevrouw Kruger willen vragen door te gaan met haar betoog.

De heer Veldman: Nou, voorzitter, mijn opmerking sluit wel aan bij uw opmerking, dat dit amendement, ik snap het amendement ergens wel maar ik vind het vreemd dat u het bij de begroting indient. Want in mijn optiek hoort deze discussie echt bij de woningvisie thuis. En ik vraag me af, als u dit amendement, als wij als raad dit amendement zouden aannemen in de begroting, wat het dan per saldo betekent? Want via de begroting stellen wij volgens mij geen woonbeleid vast. En twee, dan wil ik eigenlijk ook wel weten, wat is het financiële effect van dit amendement want ik vind dat u daar dan in de begroting ook voor zorg moet dragen. Want daarvoor is een begroting nou eenmaal, dat als u beleid aanpast, dat u dan het financiële effect verdisconteert, en daar heb ik u helemaal niet over gehoord. Dus uw pleidooi snap ik, en daar kunt u van alles van

vinden, maar wat mij betreft hoort dat thuis bij een discussie over de woonvisie van deze stad.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk. Ik wil graag even mevrouw Van Benschop of mevrouw Kruger de gelegenheid geven om de vraag van de heer Veldman te beantwoorden.

Mevrouw Stolk: Ik wil alleen een beetje helpen.

De voorzitter: Ja, maar de vraag is niet aan u gesteld, sorry. Het wordt echt een beetje chaotisch anders. Mevrouw Van Benschop of mevrouw Kruger, gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Ik mag antwoord geven. Nee, nu moet ik weer even nadenken wat de vraag was. O ja, waarom we dit bij de begroting doen, het hoort thuis bij een woondebat eigenlijk. Nou ja, het is niet dat we dat nooit geprobeerd hebben. In alle eerlijkheid, we proberen dit al drieënhal jaar. En we hebben het bij de lokale paragraaf van de woonvisie geprobeerd, we hebben het bij alle afzonderlijke projecten geprobeerd, we hebben het bij kadernota's geprobeerd en nu proberen we het bij de begroting, dat is gewoon het eerlijke verhaal.

De voorzitter: Helder.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter?

De voorzitter: Dat is een helder antwoord.

Mevrouw Stolk: Voorzitter? Ja, toch heel ...

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Toch heel even verhelderend hoor.

De voorzitter: Ja, gaat uw gang, u heeft het woord.

Mevrouw Stolk: De heer Veldman die zegt dat het niet bij de begroting hoort, dat begrijp ik. Maar als wij de begroting goed gelezen hebben blijft het college vasthouden aan die 10 procent, geheel tegen de vraag in, en heeft zelfs de opgelopen achterstand door sloop niet ingehaald. En dit college wil conform de woonvisie tot 2031, 2000 sociale huurwoningen bouwen, en dat is nog geen 100 per jaar. Terwijl volgens de woningbouwvereniging 40 procent van de Dordtse inwoners op zoek is naar een woning en de wachtlijsten momenteel langer zijn dan zeven jaar. Dus dat wil ik nog even ter aanvulling meegeven.

De voorzitter: Waarvan akte, dank u wel.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

De heer Van Leeuwen: Ja.

De voorzitter: Wat mij betreft gaat u verder met uw termijn.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, ik heb ...

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik heb ...

De heer Van Leeuwen: ... enkele malen gevraagd om het woord.

De voorzitter: Wie stelt nu de vraag?

De heer Van der Kruijff: Ja, voorzitter?

De voorzitter: O ja, u zit een beetje voor mij verstopt maar ik zie u nu ook. Mijnheer Van Leeuwen, gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ik zou graag een ...

De heer Van Leeuwen: Ga ik iets meer naar links toe zeg maar.

De voorzitter: Voor de kijkers rechts, ja.

De heer Van Leeuwen: Om het woord te krijgen. Nee, even zonder gekheid, en op zich klinkt de motie best sympathiek, om even die woorden te gebruiken. Alleen even voor alle misverstanden uit te sluiten, als die 30 procent regel dus doorgaat van GroenLinks, laat ik het zo even noemen, die 30 procent regel, dat betekent dus dat in totaal zeg maar, dat GroenLinks zich wel houdt aan het aantal sociale huurwoningen wat door de coalitie enkele jaren geleden is opgesteld, jullie gaan er niet boven? Dat is even mijn vraag.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter. Het liefst gaan we er wel boven, maar dat zou je dan inderdaad echt moeten vastleggen in je lokale paragraaf van de woonvisie. Dus wat we nu zeggen is, realiseer die 30 procent tot in ieder geval die aantallen die nu vastgesteld zijn, zijn gerealiseerd.

De voorzitter: Dank u wel. Duidelijk.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Ik wil nu echt mevrouw Kruger de gelegenheid geven om haar betoog af te maken.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Is het ... Ja, mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ja, ik doe echt vijf pogingen, ik weet niet waarom ik niet zou mogen interrumperen maar ik heb toch echt een vraag.

De voorzitter: Ja, dat mag. Gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ja, het spijt me dat ik de laatste ben, dat ... Voorzitter, want ik probeer er een oplossing in te vinden want ik begrijp uit het betoog van mevrouw Van Benschop inderdaad dat ze niet het aantal nu probeert op te hogen, we hebben allemaal problemen om die 30 procent juist te interpreteren, er zijn veel vragen over gesteld. Dus ik wil gewoon de suggestie doen om het amendement iets aan te passen. Dus dan willen we het als CDA ook nog serieus overwegen om nog voor de stemmen ook, dat we gewoon de beoogde 1600 woningen gaan verspreiden over de woningontwikkelingsprojecten die we de komende tijd gaan doen. Want dat is wat u in uw toelichting zegt. En als u dat misschien zodanig opschrijft, dan kunnen we het wellicht met zijn allen gewoon daarover eens worden. En één andere opmerking, ik hoor een paar keer zeggen, de ambitie van 10 procent, ondertussen met 1600 woningen op 11.000 is dat al 16 procent geworden, dus we zijn al een eindje onderweg.

De voorzitter: Dank.

Mevrouw Van Benschop: We hebben de suggestie gehoord, voorzitter.

De voorzitter: Er wordt nog even gepuzzeld op het amendement volgens mij. Mevrouw Kruger, gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, dit is misschien een hele ongewone woordvoering geweest maar ik ben toch heel blij dat ik een deskundige achter de hand heb om ... Want wonen blijkt dus gewoon echt een heel belangrijk issue in onze gemeente. Ik ga nog heel even daar ook op door, bij het gevaar dat we weer zo'n hele discussie krijgen. Want met alleen sociale huurwoningen zijn we er niet, er zijn mensen die op dit moment tussen wal en schip belanden. Zij verdienen te veel voor een sociale huurwoning maar kunnen met de overdreven hoge huurprijzen geen woning kopen. Daarom dienen wij het amendement met de VSP en de SP in, neem het sociale heft in eigen hand. Hierin vragen wij het college om vijftig sociale koopwoningen te realiseren naar het voorbeeld van de gemeente Ede. Extreme omstandigheden, voorzitter, vragen om doortastende maatregelen.

Mevrouw Koene: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Komt het er dan een beetje op neer, daar ben ik dan wel nieuwsgierig naar of mevrouw Kruger dat vindt, dat we als gemeente dan gewoon eigenlijk een soort hypotheekbank worden?

Mevrouw Kruger: Het komt erop neer dat wij zelf woningen gaan bouwen, ja, en dan zou je dus, ja, als daar een hypotheek ...

Mevrouw Koene: Nou, zo heb ik het gelezen want ik hoorde links van me van de projectontwikkelaar maar wij hebben het gelezen als zijnde dat de gemeente dan een bank wordt dus.

Mevrouw Kruger: Mevrouw Van Benschop, dit hoort weer tot uw portefeuille.

De voorzitter: Mevrouw Van Benschop.

Mevrouw van Benschop: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Een korte toelichting graag.

Mevrouw Van Benschop: Een korte toelichting. Nou, het gaat erom in de gemeente Ede worden er honderd sociale koopwoningen gerealiseerd door de gemeente in samenwerking met een projectontwikkelaar. Die woningen worden verkocht aan inwoners met een bepaalde inkomensgrens, en vervolgens met een terugkoopverplichting worden ze verkocht. Dus de gemeente koopt die woningen weer terug en verkoopt ze weer. Hadden wij vroeger ook, de koopgarant bij de woningbouwcorporaties. En eigenlijk als ik heel eerlijk ben nu we deze discussie voeren denk ik dat we het erover moeten hebben of dit een amendement zou moeten zijn of een motie, om de best mogelijke vorm, om dit te realiseren. Want daar gaat het uiteindelijk om, dat die sociale koopwoningen gerealiseerd worden en of dat dan in welke vorm dat dan gebeurt is eigenlijk niet zo heel relevant. Dus ik denk dat we het daar even over moeten hebben.

De voorzitter: Oké, dank. Gaat u verder, mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, voorzitter, iedere inwoner van Dordrecht moet kunnen deelnemen aan het vormgeven van een stad. En de gemeente ondersteunt, zegt ze, participatie en initiatieven. In de praktijk zien we heel vaak dat de gemeente zich formeel, en onwillens, en niet creatieve oplossing zoekend opstelt. Daar wil GroenLinks echt een slag in maken. Meer contact en meer samenwerking tussen groepen burgers is nodig om de nieuwe samenleving vorm te geven en iedereen zich daarin thuis te laten voelen. Om deze inzet te onderstrepen hebben we de motie sociale samenhang opgesteld. Een stad van ons allemaal, waar we ook ruimte geven aan mensen die hun huis en haard hebben moeten verlaten vanwege bijvoorbeeld oorlog of andere dreigende regimes die hen niet accepteert. GroenLinks vindt samen met de Partij van de Arbeid dat ook onze gemeente haar verantwoordelijkheid moet nemen. Daarom dienen wij straks bij het agendapunt 15 de motie, opvang vluchtelingen en statushouders, in. In 2022, voorzitter, is herstel van de binnenstad en de culturele en evenementensector, naast de woningbouwopgave en de bestaanszekerheidsopgave het belangrijkste. Dat culturele voorzieningen weer open kunnen zijn en dat evenementen weer georganiseerd kunnen worden waardoor er weer bezoekers naar de stad kunnen komen. Het cultuurplatform is gestart, laat hen bepalen hoe en waarmee de stad een bruisende culturele stad kan zijn. Zowel inhoudelijk als over het beschikken van ook besteedbare budgetten. Voor alle inwoners van de stad, met aantrekkingskracht naar buiten. De culturele sector is aan zet en voorzitter, geef ze de ruimte. Even kijken, ja, want we zien in de begroting onder andere dat de herdenking

van de eerste vrije staat met name is bepaald door het cultureel team, en wij herkennen daar geen input van initiatieven uit de stad. Een gemiste kans volgens ons. GroenLinks zal, Dordrecht zal zich er in de volgende periode nog sterker voor inzetten dat dit anders gaat gebeuren. Voorzitter, Dordrecht is mijn stad, het is ook jouw stad en die maken we met elkaar. En zoals we al geconstateerd hebben, kunnen en moeten we nu samen investeren.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we door naar de VVD-fractie

De heer Van Verk: Voorzitter, kan het kloppen dat ...

De voorzitter: Wacht even, er zijn nu twee mensen tegelijk aan het praten. Dat kan ik niet aan. Dat kan ik gewoon niet.

De heer Van Verk: Je bent een man.

De voorzitter: Ja, dan moet u wel ... Ik ben inderdaad een man, dank, mijnheer Van Verk. Er moeten moties en amendementen worden ingediend, krijg ik via de griffie door, aan mevrouw Kruger. Dus als u dat zou willen doen? Dan zie ik ook nog een interruptie van mijnheer Van Verk vermoed ik.

De heer Van Verk: Nou, mijn vraag was of de motie, de laatste motie van GroenLinks al in het systeem staat maar dat denk ik haast van niet. Die motie ...

De voorzitter: Nee, uiteindelijk gaat het natuurlijk om de motie, amendementen die hier ook echt worden ingediend. Die krijgen een nummer en dan komen ze definitief in het systeem. Mevrouw Kruger komt er nu aan met haar stapel papieren. Dank. Het zijn drie moties, de motie M2, energie is een basisbehoefte, motie M3, verruimen minimaregeling, en motie M4, sociale samenhang, samen met D66. En dan hebben we nog amendement A1, samen met de SP, D66 en VSP, maak 30 procent van het project sociaal. En amendement A2 met VSP en de SP, neem het sociale heft in eigen hand. Dank. Dan gaan we nu door naar de VVD-fractie, mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, een mooie sluitende begroting met zelfs een plusje waarin ik voor zover ik kan zien de wensen van de raad bij de kadernota zijn opgenomen. Complimenten aan het college en het ambtelijk apparaat. Voorzitter, en we hoorden het al, met de verkiezingen in zicht misschien een goed moment om eens goed uit te pakken met alle grote en kleine successen van de Dordtse VVD, de raad en die van het college. Ja, ja, ja, ja. Ik heb goed geluisterd. Ja, nou, daar heb ik even tijd voor nodig. En toch ook nog een ander woord, ik kijk ook terug op de afgelopen periode met veel dank aan onze collega's van links tot rechts en de samenwerking die wij met elkaar hebben gevonden, en toch een ander beeld is dan volgens mij de vorige raadsperiode was. Dus complimenten aan ons allen, zou ik zeggen. Maar voorzitter, de successen die we zelf gescoord hebben die bewaren we voor later. Want alhoewel we goed op weg zijn hebben we nog niet die gezellige en veilige stad waarin iedereen zonder geïntimideerd te worden op straat kan en een geschikte woning kan vinden met voldoende en goed onderhouden groen om zich heen. Voorzitter, te hard rijden,

knallende uitlaten, rood licht negeren, lijken een Dordtse volkssport te worden. Een auto volledig aan gort gereden op de Prins Hendrikbrug, een dag later op diezelfde dag, op dezelfde plek iemand betrapt met 95 kilometer per uur. Wij roepen al langer om strenge handhaving, meer flitspalen, lawaai-flitsers en mobiele controles. Het lijkt aan dovemans oren gericht. Het OM wil niet, de politie kan niet, en dat soort verweren. Wellicht hebben ze het te druk, dat begrijp ik, met de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit. Daarover gesproken, voorzitter, hoe staat het trouwens met de uitvoering van ons initiatiefvoorstel om verdachte sectoren in onze stad vergunningsplichtig te maken? Je ziet ze als paddenstoelen nog steeds uit de grond komen. We verwachten van het college dat ze met de vuist op tafel slaan, ministers benaderen ...

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De heer Merx: ... en de pers zoeken als het gaat over onze veiligheid.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, ik heb even niet verstaan wat we als paddenstoelen uit de grond zien schieten?

De heer Merx: Nou ja, we hebben, of we, de Dordtse VVD bij de heer Van der Net heeft aan het begin van deze periode een initiatiefvoorstel ingediend om bepaalde sectoren, want toen hadden we het volgens mij over nagelstudio's en kappertjes die ineens allemaal uit de grond schieten, waar toch wel, nou ja, signalen zijn dat dat soms niet altijd even pluis is. Nou, de heer Van der Net heeft toen een initiatiefvoorstel ingediend, dat is ook met een ruime raadsmeerderheid aangenomen, om te kijken of we deze sectoren vergunningsplichtig kunnen maken. Nou, dat hebben we toen gedaan, met veel gejuich ontvangen, en daarna hebben we er nooit meer wat van gehoord. Dus mijn vraag is eigenlijk, hoe staat dat er mee? Dus, ja. En als het gaat over onze veiligheid, en ook op de weg, dan verwachten we van het college dat ze met de vuist op tafel slaan, ministers benaderen en de pers zoeken. Andere gemeenten doen dat ook en succesvol. Maar goed, in de tussentijd totdat het zover is willen we graag elk kwartaal een overzicht hebben van alle rood licht en snelheidscontroles, waar en hoelang en de resultaten daarvan. Voorzitter, vorig jaar heeft het college ons overigens beloofd subsidie aan te vragen om de aanpak van de top 20 gevaarlijke wegen te versterken. Hoe staat het daarmee? Voorzitter, op sommige ...

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Ik hoor de heer Merx pleiten voor weer een rapportage tot op het detail geloof ik van hoeveel mensen door het rode licht rijden. Ik vind het allemaal best hoor, die stapels papier, maar wat doet u daar dan mee?

De heer Merx: Nou, voorzitter, ik ben blij dat u deze vraag stelt. Want waarom willen wij dat nou, wij lezen, nou, we wonen allemaal in deze stad, we rijden in deze stad, we zien

allemaal op bepaalde plekken dat er enorm gescheurd wordt. We zien ook de ongevallen, en zelfs de hele zware ongevallen. We hebben laatst ook weer een zeer triest geval in de krant moeten lezen dat er dan vervolgens nog iemand wegkomt met 240 uur dienstverlening en twee jaartjes niet auto mogen rijden. Ik vind dat diep triest. En dit soort gevallen, ik wil deze zeker niet eruit lichten, maar er zijn veel meer mensen die slachtoffer worden van, nou ja, bijna, nou, gewoon crimineel weggedrag. En wij denken dat dat voorkomen kan worden door gewoon veel vaker en veel beter te controleren en gewoon met dikke boetes uit te sturen. En als iemand met 95 kilometer per uur voorbijkomt scheuren waar je 50 mag, misschien maar eens naar het CBR te sturen of deze heer of mevrouw nog wel het rijbewijs waard is.

De heer Portier: Voorzitter?

De heer Merx: Maar tot die tijd willen we eigenlijk gewoon inzicht hebben want anders praten we alleen maar over, nou ja, goed, datgene wat we uit de krant halen. En woorden van het college van, ja, maar er wordt wel gecontroleerd. Ik wil gewoon weten dan hoe vaak dan? Het hoeft niet elk drie jaar lang, maar ik wou minstens een jaar lang gewoon elke drie maanden een rapportagetje hebben, dan is één A4 genoeg, van wanneer is er gecontroleerd, hoe vaak en wat zijn de resultaten daarvan? Want dan hebben we tenminste wat meer informatie op basis waarvan we ons oordeel kunnen vellen. Want nu doe ik het ook alleen maar op basis van datgene wat ik zelf zie en in de krant lees.

De heer Portier: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ja, ik vind het wel interessant het hele betoog van de heer Merx voor strengere boetes en maatregelen, maar het hoort toch tot de bevoegdheid van de landelijke regering waar uw partij een heel sterke stempel op drukt. Waarom roept u uw partijgenoten in Den Haag niet op, om er wat aan te doen in plaats van er hier goede sier mee te maken?

De heer Merx: Ja zeker, maar dat zullen we ook zeker doen en dat doen we ook. En we vragen ook het college dat te doen. We moeten, en ook u, mijnheer Portier, zou dat moeten doen. Want ook u zou zich druk moeten maken om de veiligheid in deze stad, en u bent ook een vertegenwoordiger van een landelijke partij die daar ook iets mee zou moeten doen.

De heer Portier: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Dat is een van de redenen waarom wij bijvoorbeeld tegen de privatisering van handhaving waren, omdat als je het in eigen beheer doet je voor hetzelfde geld veel meer handhavers in de wijken kunt hebben.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, even een hele gekke vraag hoor maar misschien, we mochten het net niet over de woningbouw hebben maar wat heeft dit met de begroting te maken?

De heer Merx: Nou, wat mij betreft dat daar in de begroting veel meer aandacht voor moet zijn.

Mevrouw Stolk: Ja, maar dat betekent dus dat u daarvoor meer geld wil hebben of, want daar gaat deze begroting volgens mij over. En wij hadden het net over woningbouw, daar mochten we niet op doorgaan. En dat is prioriteit nummer één volgens mij in deze stad, en dan wilt u het over meer handhaving hebben. Ja, ik leg die link niet zo goed.

De heer Merx: Nou, ik zal u helpen, mevrouw Stolk. Als u de begroting openslaat, dan ziet u allerlei programma's. En in de programma's ziet u streefgetalletjes. En dat is waar wij op sturen. En wat ik vraag hier is een getalletje van de politie met overzichten per kwartaal, hoeveel controles ze waar gedaan hebben en wat de resultaten daarvan zijn. Dat is gewoon sturingsmateriaal. Wij zijn als raad via kadernota's en begroting en verslagen, sturen wij op datgene wat wij van ons college verwachten. Nou, dus dit is een puur sturingsvraagstuk. En wat mij betreft gewoon in de begroting kan en wat mij betreft ook misschien wel volgend jaar gewoon als een van de cijfertjes opgenomen kan worden. Dat is eigenlijk wat ik ermee wil bereiken. Goed, dan ga ik verder, voorzitter, met uw welvinden. Op sommige oversteekplaatsen kun je niet goed zien of er iemand de straat over wil steken, en zeker niet in het donker. Bijvoorbeeld bij de Noordendijk ter hoogte van Plan Tij. In andere gemeenten hebben ze voetgangersoversteekplaatsen uitgerust met Zebra-Safe, ik geloof dat dat een merk is dus dat mag ik niet noemen, maar dat zijn van die ledlampjes langs het zebrapad die oplichten als iemand wil oversteken of aan het oversteken is. Wij willen het college verzoeken een inventarisatie te maken van onveilige oversteekplaatsen en in kaart te brengen wat het kost om die uit te rusten met deze ledverlichting? En we dienen daartoe samen met GroenLinks een motie in. Die motie is ook aangepast ten opzichte van degene die al eerder is rondgestuurd, namelijk, daar stond in dat er eerst 50 kilometer per uur wegen maar dat hebben we even weggelaten, op dringend verzoek van GroenLinks. Voorzitter, mensen willen wonen in een groene stad. Bij de begrotingsbehandeling hebben we al met een aantal partijen een motie ingediend voor de aanpak van zwerfafval. Ik heb in het RES een ambtelijk advies voorbij zien komen met daarin een aanpak. Volgens mij moeten we dat nog bespreken. Maar wat ik in ieder geval mis is de door de wethouder toegezegde afvalbrigade die als het warm weer is, zeg 22 graden of warmer, dagelijks langs de plekken rijdt waar mensen dan recreëren, bijvoorbeeld langs de Wantijdijk om de afvalbakken te legen. O, sorry. Ook zien wij graag in het voorstel het idee terugkomen om hufterproof vuilnisbakken te plaatsen waar een klep op zit zodat de rotzooi er niet uitgetrokken kan worden en dus veilig ook in die bak blijft zitten. En hufterproof is dan niet gericht op die vogels maar meer op degenen die misschien zo'n klep eraf gaan proberen te slopen. In andere gemeenten is daar positieve ervaring mee opgedaan,

simpele maatregelen die heel goed bijdragen aan een positieve beleving van onze mooie groene stad en is goed voor het milieu. Ook wensen sommigen ...

Mevrouw Jager: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Het is een prachtig pleidooi voor de plastic bakken, of de bakken die het plastic gelijk vernalen. Zit één probleempje aan met de bakken die in de wijk staan, daar kunnen alleen maar zakken in die een stuk kleiner zijn dan de zakken die verstrekt worden om het plastic in in te zamelen. En dat heeft tot gevolg dat die grotere plasticzakken die iedereen gewoon nog thuis heeft, regelmatig naast de machine terechtkomen, dan wel de machine blokkeren en waarna die stuk is en het niet meer doet. Dus daar is nog wel een puntje van aandacht, dat we daar iets mee zouden moeten.

De heer Merx: Ja, nou ja, ik ga het zeker meenemen in mijn woordvoering want ik was nog bij de prullenbak langs de Wantijdijk. Want daar kom ik nou namelijk, ook wensen wij in sommige wijken centrale containers voor plastic afval, en wij dienen daar een motie toe in, en verzoeken het college rekening te houden met de opmerkingen zoals ze zojuist door mevrouw Jager zijn gedaan. Voorzitter ...

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Ik heb die motie gelezen en dan valt mij één ding op.

De heer Merx: Eentje maar?

De heer Van Verk: Ja, één ding en die vind ik, nou ja, niet onbelangrijk. U stelt voor om te gaan evalueren of die machines wel voldoen aan de vraag die je hebt. En tegelijkertijd zegt u, maar laten we ze maar gaan plaatsen. Dan is het het een of het ander, of die evaluatie is overbodig en dat kan ik me voorstellen, en dan ga je gewoon die machines plaatsen, of je wacht de evaluatie af voordat je de machines plaatst want misschien zijn er wel meer van dat soort hele praktische problemen als de heer mevrouw Jager aangeeft.

De heer Merx: Ja, ik denk dat u het zo moet lezen dat we inderdaad die plastic afvalbakken willen, althans die containers zeg maar willen plaatsen. Daar natuurlijk rekening houden met de wensen die er zijn, zoals ook mevrouw Jager inderdaad aangeeft van wel een vinger aan de pols te houden, voldoet het en zijn dit de dingen die ook echt helpen en moet er misschien nog hier en daar getweakt worden? Dat is meer, zo moet u de evaluatie zien. Want wij weten, bijvoorbeeld in De Staart en de Wilgenwende, dat daar echt wel een behoefte is aan deze containers.

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, ik wilde toch ook aan mijnheer Merx vragen waarom precies in deze twee wijken? Er wordt aangegeven dat er uitgesproken behoefte is door de bewoners zelf. Ik vraag mij af of er misschien niet wijken in de gemeente zijn die meer nog behoefte hebben aan dit soort oplossingen? Maar, ja, dat zijn misschien wijken waar niet zo, waar geen inwoners zijn die zo mondig zijn, die hele andere zorgen aan hun hoofd hebben dan om dit soort initiatieven te ondersteunen. Dus ik vraag me af, waarom precies in deze wijken en niet in Crabbehof, Wielwijk of waar het straatvuil toch echt tegen de klippen op loopt?

De heer Merx: Nou ja, omdat ik, dit zijn de wijken waarvan we zeker weten dat die behoefte er is. Maar mij maakt het niet uit als ze ook in andere wijken worden geplaatst. Kijk, als het succesvol is en het draagt bij aan de afvalscheiding en het voorkomt al die rotzooi op straat, dan heeft u mij mee.

Mevrouw Kruger: Nou, dat is hartstikke mooi, ja. Want, ja, ik denk toch dat er wijken zijn die daar meer baat bij hebben nog als deze twee wijken. Maar ja, de bewoners zijn daar kennelijk mondig geweest als in Crabbehof, Wielwijk of andere wijken. Maar goed, laten we het afwachten want dan zou het heel mooi zijn als het door de hele stad verspreid wordt.

De heer Merx: Nou ja, die conclusie dat ze daar mondig zijn dan andere wijken, die laat ik voor u. Maar goed, laten we hier in ieder geval beginnen.

De heer Gündogdu: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter, dank je wel. Een vraag aan mijnheer Merx, moet ik even erbij gaan halen, 19 juni 2018, namens mijn voormalige partij Beter Voor Dordt een motie ingediend, Dordt schoon, dat doen we gewoon. En dat gaat precies om dit onderwerp wat u nu aanstipt. De toezegging was destijds, we gaan hiermee aan de slag, u krijgt daar een antwoord op en we gaan ervoor zorgen dat de stad in ieder geval met de PMD afval wordt opgelost. En nu leven we vier jaar verder. Blijkbaar heeft u zeg maar de afgelopen jaren weinig verschil van gezien, dat u nu gedwongen bent om dit middels een motie weer op de agenda van het college te zetten. Ik ben even benieuwd vanuit onze fractie wat u de afgelopen jaren zeg maar heeft gemerkt dat u nu alsnog een motie moet gaan indienen om dit op de agenda te zetten?

De heer Merx: Voorzitter, het simpele antwoord is, onvoldoende.

De heer Gündogdu: Mag ik een vervolgvraag stellen.

De heer Merx: Nou, de vraag heeft, wat heeft u gemerkt? Ja, onvoldoende want anders hadden we deze motie niet ingediend.

De heer Gündogdu: Ja, en moest u daarvoor vier jaar lang wachten?

De heer Merx: Nee, want als u de beraadslagingen naleest van alle begrotingsbehandelingen en kadernota's, dan weet u dat uw voormalige partij en wij en ook andere uit de raad regelmatig op dit onderwerp zijn teruggekomen.

De heer Gündogdu: En nu wilt u dat met een motie gaan afdwingen?

De heer Merx: Ja, tenzij u een beter voorstel heeft?

De voorzitter: Goed.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik had nog één vraag. Het CDA herkent overigens dat probleem met al die plasticzakken die aan lantaarnpalen hangen die vervolgens kapotgaan en door de wijk gaan zwerven en op verkeerde momenten hangen dus daar moeten we met elkaar nog een oplossing voor vinden. En dit kan ik daarbij bijdragen, er zijn ook andere oplossingen. Dus ik denk dat het goed is, we vragen ook of u het daarmee eens bent, dat we wat breder gaan kijken dan alleen deze wijken maar gewoon in het algemeen wat je daaraan zou kunnen doen. En even een heel specifieke vraag, u stelt ook Wilgenwende voor, en bij mijn weten is dat een wijk zonder hoogbouw, of niet al te veel hoogbouw. Waarom wilt u daar dan per se containers gaan zetten en bijvoorbeeld niet gewoon met grijs afvalbakken of oranje, neem me niet kwalijk, oranje deksels afvalbakken gaan werken oftewel de plastic kliko's. Dat lijkt me toch veel makkelijker in zo'n wijk dan opeens allemaal containers gaan neerzetten?

De heer Merx: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, die zijn er ook. Er zijn ook mensen die daar een plastic kliko hebben of zouden willen hebben. Maar er zijn ook heel veel mensen die dat niet willen omdat ze toch een kleiner tuintje hebben, niet alle huizen zijn daar even groot, en daar gewoon zo'n kliko niet in kwijt kunnen. En net zoals in andere wijken dan de keuze hebben om de zak aan de paal te hangen. Maar eigenlijk willen die mensen allemaal liever dat die zakken niet aan die palen hangen vanwege alle gevolgen die we met zijn allen constateren. En zeggen dan van, doe ons een centrale container waar we deze in kwijt kunnen. En ons idee is nu van, laten we nu een stap gaan zetten en laten we het goed de vinger aan de pols houden, evaluatie waar de heer Van Verk naar vroeg, om te kijken of dit het echte antwoord is of dat er misschien nog andere mogelijkheden zijn? Maar laten we in ieder geval beginnen met het begin van een oplossing van het probleem.

De heer Van der Kruijff: Ja, voorzitter, dan toch één punt, ik herken dat er inderdaad een heel aantal wijken zijn waar bewoners geen keuze hebben, zeker waar veel hoogbouw is. En je zou denken, die geef je voorrang als je toch iets wil gaan uitbreiden. Wijken waar wel een keuze is, en ik denk dat Wilgenwende daarbij hoort, al zijn er mensen die vanwege hun kleine tuintje ervoor kiezen geen oranje kliko te willen, dat het allemaal erg prijzig, en daar is de VVD doorgaans toch wel gevoelig voor, erg prijzig wordt om met een dubbel systeem in de wijk te gaan werken dat je zegt van, en we

gaan oranje containers ophalen en we gaan van die afvalbakken allemaal neerzetten, dan zou je toch in andere wijken meer rendement verwachten waar mensen geen alternatief hebben.

De heer Merx: Maar ja, ik wil ...

De heer Van der Kruijff: Maar zouden we dan geen andere wijken moeten kiezen?

De heer Merx: Nou, laten we dat ... Ons pleidooi is voor deze wijken want u zegt ook meteen dat het peperduur is, dat weet ik niet, dat hoor ik graag als dat zo is en wil ik dat ook graag zien. En wat ik ook tegen mevrouw Kruger heb gezegd, ja, als er andere wijken zijn waar we dit probleem ook kunnen oplossen. Kijk, het gaat ons niet per se om de wijken, deze wijken weten we van dat die behoefte er is, het gaat ons vooral om het oplossen van het probleem. En dat is al die zwerfafval die uit die zakken wordt geplukt of kapotwaaien of wat dan ook, die over straat slingert, is niet goed voor het milieu, is niet goed voor de leefbaarheid, is niet goed voor de zichtbaarheid in de wijk.

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik ben blij dat de heer Merx zegt van, nou, het hoeft niet per se bij deze twee wijken, we gaan gewoon kijken waar het het meest nodig is. En ja, inderdaad, er zijn meerdere oplossingen voor. Onder andere, ik heb gisteravond ook nog eens met een partijgenoot van u een beetje van gedachte gewisseld die ook zei, ja, maar hoe kunnen we dat dan oplossen, door inderdaad minder plastic te gebruiken. En misschien dat de gemeente in het afvalstoffenbeleid daar meteen actie op kan ondernemen naar winkeliers zodat zij inderdaad groente, fruit en dergelijke niet allemaal meer in plastic verpakken. Maar dat is een landelijke actie die zeker nog uitrol gaat brengen in de gemeentes. En wij kunnen daar ook op ... Wij kunnen ... Wat zit u toch ernstig te kijken? Oké. Nee, maar daar kunnen wij zeker ook een aandeel in hebben. En dat zal zeker ook een grotere bijdrage nog hebben aan het verminderen van het plasticafval en dan ook dit soort afvalbakken minder nodig zijn.

De heer Merx: Voorzitter, ik heb niet zozeer een vraag hoor maar wel een reactie want mevrouw Kruger interpreteert mijn woorden wel heel erg ruim. Ik heb niet gezegd dat deze wijken kunnen vervangen worden door andere wijken, ik heb gezegd, laten we beginnen met deze wijken. Als er andere wijken zijn waar de nood net zo hoog is, en waar de mensen misschien minder mondig zijn maar het probleem wel wordt opgelost, zijn wij niet diegene die zeggen, moeten we niet doen. Dan moet je het gewoon meenemen.

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik heb dan toch nog even een vraag aan mijnheer Merx, stel nou dat we gewoon zeggen van, want u houdt dus vast aan deze twee wijken, daar moet het experiment plaatsvinden. Terwijl als ik zo de woorden van de heer Van der Kruijff beluister, ja, vind ik dat veel meer relevant dat je zegt van, nou, er zijn wijken waar hoogbouw is en waar moeilijk bakken te plaatsen zijn, ga daar dan met zoiets experimenteren neerzetten en te zien of dat effect resulteert, en niet de wijken waar andere mogelijkheden zijn.

De heer Merx: Ja, mevrouw Kruger, want dit is wat wij hebben gehoord vanuit deze wijken. Wij willen deze mensen die deze behoefte hebben geuit niet teleurstellen. We willen ook tegelijkertijd, dat mag u doen, u mag zeggen, nou, u heeft gewoon gevraagd, u krijgt het niet, maar tegelijkertijd ben ik het wel met u eens, en met de heer Van der Kruijff eens, als er andere wijken zijn waar het probleem minstens zo hard is maar alleen misschien nog niet boven water is gekomen, ja, ik zal de laatste zijn die zegt, ja, maar daar mag je geen container neerzetten. Dus daar verschillen we eigenlijk helemaal niet zo van mening over. Dus ik snap niet precies waarom u zegt, nou, het mogen alleen deze twee wijken zijn. Ik bedoel, het mogen meer wijken zijn.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, even ter verduidelijking, het gaat mij niet zozeer om dat het niet in die wijken mag maar we bespreken of we uitzoeken hoe het werkt en of het betaalbaar is. En als nou blijkt dat bijvoorbeeld bij die wijken de Wilgenwende, dat ze zeggen, nou, het wordt veel te duur en er is wel geëxperimenteerd, daar staan ze, dan kan het juist in beperkend werken naar de wijken waar het echt noodzakelijk is.

De heer Merx: Nou ja, of het echt noodzakelijk ergens anders is, meer noodzakelijk dan hier, daar ga ik niet aan. Ik heb geen enkel probleem mee als er gezegd wordt van, die twee wijken plus nog een buurt of een wijk in Crabbehof of Wielwijk of elke wijk dan ook waarvan u zegt, daar zouden ze ook met dit experiment meegenomen moeten worden. Geen enkel probleem mee. Goed, voorzitter, mag ik verder?

De voorzitter: Ja zeker, gaat uw verder.

De heer Merx: Ja, dank u wel. Voorzitter, het groenonderhoud laat hier en daar te wensen over, verloedering en onder onkruid verdwenen tegels zijn helaas geen uitzonderingen meer. Ouders maken zich zorgen over hoge rietkragen langs waterpartijen. Ze zijn bang dat hun kinderen zich vergissen, in het riet stappen en ineens onder water verdwijnen. Herkent het college deze klachten en hoe staat het met het toezicht op dat onderhoud? Voorzitter, er wordt volop gebouwd, gelukkig, maar het gaat wat ons betreft nog niet hard genoeg. De woningnood is hoog maar de realisatie waaronder vergunningsprocedures lopen erg lang. We vrezen dat het steeds ingewikkelder wordt. De Spoorzone en Maasterras vormen naar ons idee een mooi plan maar een enorm ingewikkeld gebied waarin vele aspecten bij elkaar komen zoals externe veiligheid, verschillende belangen, verkeersontsluiting, et cetera. Voorzitter, dat vraagt om een aanpak waarin de vele disciplines in een soort taskforce worden gebundeld met maar één doel, bouwen, bouwen, bouwen. Wij dienen daartoe samen met de ChristenUnie/SGP, Gewoon Dordt, D66, CDA, fractie Nijhof en Beter Voor Dordt een motie in. Voorzitter, het is nu al ...

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van Verk bij interruptie.

De heer Van Verk: Een prachtige motie die wij best hadden mee willen indienen. Ware het niet, ja, ware het niet ... Nee, het doel wat u beschrijft en de wijze waarop u de aanpak die u beschrijft, die is ons uit het hart gegrepen. Maar volgens mij hebben we wel te maken met een regionale woningbouwopgave. En zijn de problemen in Dordrecht bijvoorbeeld ook de problemen voor Zwijndrecht in de spoorzone, zijn dat ook de problemen in de Alblasserwaard bij het ontwikkelen van bouwplannen. Dus waarom kiest u nu voor een lokale aanpak terwijl dit nou bij uitstek eigenlijk een regionale aanpak zou moeten hebben.

De heer Merx: Nou, goede vraag. We hebben dit ingestoken vanuit het idee dat wij onze gemeente verantwoordelijk is voor de vergunningverlening, toezicht, handhaving en de planontwikkeling en alles wat daarbij samenhangt. En dat dat ook echt binnen onze gemeente plaatsvindt en niet zozeer in regionaal verband. Hoewel de uitvoering van het regionaal woningbouwprogramma, en ik veronderstel met u dat andere gemeenten tegen dezelfde problemen aan lopen als het gaat over de doorlooptijd en dat er verschillende disciplines bij betrokken zijn die, nou ja, ook met hele andere zaken bezig zijn dan alleen met bouwen. Dus daarom hebben wij hem vooral gericht op onze eigen gemeente, wij zijn baas in eigen huis om het zomaar te zeggen. En laten we daarmee beginnen. Ja, en als andere gemeenten daar willen meekijken hoe we dat dan doen, en dat zij ervan kunnen leren, nou, prima lijkt mij. Ik zou niet weten of ... Want u zegt eigenlijk, als ik u goed begrijp, doe een regionaal bouwteam of een taskforce oprichten waar alle vergunningverlening, bouwplannen en dergelijk bij elkaar komt, begrijp ik dat goed?

De heer Van Verk: Nou ja, volgens mij is de taskforce, als ik het goed begrijp, gericht om de problemen op te richten en niet om alle punten en komma's te gaan beoordelen maar moeten ze vooral probleemgericht werken. Nou, dan zou het toch een goede zaak zijn wanneer een andere gemeente in onze regio bij de uitvoering van de bouwplannen of bij het opstellen van bouwplannen tegen problemen aanlopen, dat ze van diezelfde kennis die daar gebundeld is, want dat vind ik het goede daaraan, ook gebruik zouden kunnen maken. Daar kunt u toch geen bezwaar tegen hebben?

De heer Merx: Nou, ik vind de gedachte interessant alleen ik weet niet, kijk, het gaat hier om vergunningverlening, het gaat hier om beoordelen van bouwplannen en dat soort zaken. Dat is vrij specialistisch werk maar en er moeten ook veel juristen, bouwkundigen, ingenieurs, stedenbouwkundigen en weet ik het allemaal bij betrokken worden. Mensen die vandaag met dit projectje bezig zijn en morgen met dat projectje en morgen even de tijd hebben om ... Nou, en zo treedt de vertraging op. En we hebben ... En onze gedachte is het, bundel die mensen. En ik ben eigenlijk een beetje op zoek met u dan van, dan zou je een regionaal bouwteam moeten gaan doen die ... Maar het zijn toch de afzonderlijke colleges die beslissen over vergunningaanvragen en dat soort zaken of ...

De heer Van Verk: Nee, je kan daar twee varianten zou je ervan kunnen bedenken. Eén is van, je hebt echt een regionaal bouwteam zoals u dat noemt, wat onder de samenwerkende wethouders valt en daar wordt ingezet waar nodig is. Als je niet zover wil gaan zou je ook kunnen denken aan, we hebben hier lokaal hebben we deskundigheid zitten, die hebben we ook gebundeld. En regiogemeentes kunnen aankloppen bij de gemeente en krijgen dan ondersteuning vanuit die lokale taskforce die verstand van zaken heeft uiteraard. Ze moeten niet met de vraag komen die heel specifiek voor zo'n gemeente geldt. Ja, daar kunnen ze misschien ook wat mee maar het gaat mij meer om de houding die we moeten hebben in de richting van de regio van jongens, we zijn wel met zijn allen verantwoordelijk voor die bouwopgave. Wij hebben 10.000 woningen genomen maar er zitten er nog 20.000 bij de anderen gemeentes. En je moet twee dingen voorkomen volgens mij, dat er overal vertraging optreedt. Nou, daar zijn we al druk mee bezig. En het tweede wat je moet voorkomen is dat je elkaars concurrenten gaat worden want dan zijn we nog verder van huis. Dus, en dat kan je op die manier misschien voorkomen.

De heer Merx: Ja, ik vind het een interessante gedachte. Ik moet eerlijk zeggen dat ik daar nog even wat langer over na moet denken en ook graag de reflectie van het college daarop wil hebben. En het is zeker niet de bedoeling dat we elkaars concurrenten zijn, het gaat er vooral om dat in eerste instantie, sommige mensen zo hebben wij daarnaar gekeken, onze Dordtenaren zo snel mogelijk een huis kunnen krijgen die hen toekomt. Dat is de gedachte erachter. En elke vertraging die er in processen en samenwerken en dat soort zitten, om dat zoveel mogelijk eruit te slopen. Goed, daar gaan we nog even over nadenken.

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog, mijnheer Merx.

De heer Merx: Sorry?

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog.

De heer Merx: Ja, ga ik doen. Voorzitter, het is nu bijna halverwege november, gaat de wethouder het nog redden voor 1 januari de opkoopbescherming in Dordrecht geïmplementeerd te hebben? Huisjesmelkers mogen namelijk niet langer woningen weggraaien voor starters en gezinnen. En tenslotte zien we al sinds 2019 een braakliggend terrein aan de Colijnstraat waar de woningbouwcorporatie de noodzakelijke sociale woningbouw kan realiseren. Waarom gebeurt daar eigenlijk helemaal niets? Voorzitter, corona slaat weer om zich heen en bij de ondernemers in de stad slaat de schrik om het hart. Om ondernemers tegemoet te komen dienen wij een motie in waarmee wij het college verzoeken ruimhartig om te gaan met verzoeken voor buitenopstellingen voor winkels. En die motie is volgens mij ook door meerdere partijen ondertekend of gesteund. Voorzitter, tot slot ...

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ik heb daar één vraag over, het is een hele sympathieke motie waar volgens mij helemaal niemand tegen kan zijn. Maar ik vraag me wel af, krijgt u nou bepaalde signalen dat op het moment vanuit het college er niet ruimhartig wordt omgegaan, want wij hadden juist de indruk dat afgelopen moeilijke coronajaren het college juist heel meedenkend en ruimhartig hen tegemoet treedt.

De heer Merx: Ja, klopt, ben ik met u eens. En dus eigenlijk steun in de rug van het college van, ga er vooral mee door. En wat ons betreft heeft u onze steun als raad zo breed mogelijk om ook hier gewoon stappen in te zetten. En zeker niet dat er uit angst van het college die altijd op de rem trapt, integendeel.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, daar ben ik dan blij mee. En zo kunnen we ook met elkaar natuurlijk wel vijfhonderd moties gaan indienen van alles wat we vinden dat het college goed doet en ga daarmee door, maar goed, ik begrijp waarom u het doet.

De heer Merx: Nou ja, het is ook vooral ingegeven normaal gesproken, nou ja, ik weet niet of u het helemaal begrijpt dan, het is ook vooral ingegeven de kerstdagen staan dus nu al, de feestdagen echt vlak voor de deur. Normaal gesproken zouden we dit in een commissievergadering gaan behandelen. Nou, de coronamaatregelen die zijn nog vers van de pers en vandaar dat we gedacht hebben, ja, dan moeten we nu als het ijzer heet is om het zomaar te zeggen, het ijzer maar smeden. En nu gebruik maken van een motie waar we normaal gesproken zouden hebben gekozen voor een vraag of een iets dergelijks in een commissievergadering.

De heer Veldman: Maar voorzitter?

De voorzitter: Ja, mijnheer Veldman.

De heer Veldman: Nou ja, ik sluit eigenlijk aan bij de woorden van de heer Van der Kruijff want het roept bij mij wel de vraag op van, nou ja, het college heeft ook, nou, in onze optiek ruimhartig allerlei dingen mogelijk gemaakt. Er zal vast nog wel een incident bekend zijn waar dat misschien nog beter had gekund, allicht. Maar het roept wel een beetje de vraag op ook met uw tweede toelichting van, ja, waar duidt u dan precies op of wat zou u dan ... Kunt u het nog met een slag concreter maken want dan kunnen we ook wegen of we het daarmee eens zijn. Want de voorbeelden in uw motie en een braderietje hier en een dingetje daar, en ja, dan denk ik, ja, prima, maar kan dat niet dan? Dat roept het een beetje op.

De heer Merx: Nee, je zit nu vrij strak gebonden aan de regels, met je precario en de ruimte die je buiten de gevel mag gebruiken om daar opstallinkjes neer te zetten. En nu juist om te voorkomen dat mensen elkaar allemaal lopen te besmetten in de winkels zeggen we van, zou het heel goed zijn voor die winkeliers als ze het ook buiten kunnen opstellen. Waardoor men in de buitenlucht daar hun winkelnering kan verkopen, zonder dat er dan meteen een handhaver met een meetlint staat van, maar het is een halve meter uit de gevel en dat mag niet en hier heeft u een boete. Dat is de achtergrond van deze motie.

De voorzitter: Oké, gaat u verder.

De heer Merx: Voorzitter, tot slot. Nou, daar gaat die hoor, vorige week is het college bevallen van een sportparkenvisie, we moeten het allemaal nog goed lezen. Om te voorkomen dat in 2020 de boel stilvalt omdat er geen geld is gereserveerd, dienen wij in coproductie met het CDA een amendement in die qua inhoud voor zichzelf spreekt. Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer. Wat mij betreft dient u dan nu de moties en amendementen in.

De heer ...: Voorzitter?

De voorzitter: Het zijn vier moties, motie M5 van de VVD, PvdA, Gewoon Dordt, fractie Nijhof, Beter Voor Dordt, D66, SP en VSP, steun in de rug van Dordtse ondernemers. Dan motie M6, ook van de Dordtse VVD, plastic van de straten in de bak. Motie M7 van de VVD, D66, Gewoon Dordt, CDA, ChristenUnie/SGP, Beter Voor Dordt, fractie Nijhof, en die heet, vaart met woningbouw. En dan M8 van de VVD en GroenLinks, M8 dus, veilige oversteekplaatsen. En dan hebben we nog een amendement, amendement A3 van VVD, CDA, D66, GroenLinks, Beter Voor Dordt en Partij voor de Vrijheid, amendement programma sportparken. Dan zou ik willen voorstellen om nu vijf minuten te schorsen voor een korte pauze en dan zie ik u om kwart over vier weer terug.

De voorzitter: Beste mensen, neemt u weer plaats alstublieft. We gaan verder, de vergadering is heropend. De mensen die nu nog binnenkomen vraag ik om dat stillletjes te doen. Het woord is aan mijnheer Van Leeuwen van de PVV, gaat uw gang.

De heer Van Leeuwen: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, voorzitter, de PVV houdt het kort. We hebben tijdens het debat over de kadernota al uitvoerig gesproken over de toekomst van Dordrecht, de kansen en de uitdagingen. Maar in mijn woordvoering ga ik nu wel wat kanttekeningen maken bij de motie. Allereerst dankt de PVV het college en het ambtenarenapparaat voor het opstellen van deze begroting. Dordrecht heeft een sluitende begroting voor de jaren 2022 en 2023. Voor de jaren daarna is de prognose nog niet sluitend maar gegeven de onzekerheden die er nu zijn is dit begrijpelijk. Een belangrijke factor is het nieuwe kabinet dat er nu na acht maanden nog steeds niet is. De prioriteiten van het kabinet bepalen voor een deel de inkomsten van onze gemeente. Zelf denken wij dan aan onder andere mogelijk meer gelden voor woningbouw, het sociale domein en veiligheid. Ik noem maar even een paar onderwerpen op waar het op zou kunnen liggen. Overigens vinden wij het van groot belang dat de woningbouw tempo houdt, en natuurlijk gaan we ook voor een leefbare stad. Geen krappe, bekrompen straatjes met veel te weinig parkeerplekken, hutjemutje op elkaar. Op zich staan wij dus wel achter de woningbouwopgave van tienduizend woningen, maar wel onder bepaalde voorwaarden. En om heel eerlijk te zijn, en dat blijkt ook wel uit de zin hiervoor, hebben wij twijfels of dat zeg maar allemaal binnenstedelijk te bouwen valt. Ook vinden wij het belangrijk, dat hebben we vaak aangegeven, dat er voldoende sociale huurwoningen worden gebouwd. We hebben er verschillende moties over gesteund en ingediend, dat is bekend. Het zwerfafval baart ons zorgen. Dordrecht moet

een schone stad blijven, en op verschillende plekken zien we afval opgestapeld naast de containers. Ik had oorspronkelijk in mijn woordvoering afvalstortplaatsen neergezet maar daar lijken ze soms wel op. Onze vraag aan het college is, hoe gaan jullie dit oplossen? Eigenlijk had het al lang opgelost moeten zijn maar ja, wat gaan jullie er nu op dit moment nog aan doen? Wat wij positief vinden is de verbetering van het openbaar vervoer door het op termijn realiseren van een lightrail tussen Dordrecht en Rotterdam. We zijn zeker niet tegen autoverkeer maar voor mensen die afhankelijk zijn van het OV kan dit een verbetering inhouden. Terughalen van het hbo is positief. En onderwijs, wij vinden namelijk het onderwijs en ontwikkeling van human capital essentieel is. Het stimuleren van onderwijs dat ook gericht is wat werkgevers vragen is belangrijk, maar onderwijs verrijkt ook jezelf. Dus even afgezien van wat werkgevers willen zien, het is belangrijk voor jezelf. Overigens persoonlijk zou ik het geweldig vinden, misschien erg ambitieus, als er op termijn ook een universiteit of beter gezegd enkele faculteiten van een universiteit zich hier in Dordrecht zouden vestigen. Als een volgend college hiermee aan de slag zou gaan zou dat direct op de steun van de PVV kunnen rekenen, wat dit punt betreft. Dan een kanttekening, de energiearmoede baart ons zorgen, veel Dordtenaren gaan veel meer betalen voor gas. De prijs die mensen betalen voor het gas wordt ook kunstmatig hooggehouden door de bizar hoge energiebelasting. Je hebt dus twee factoren, de hogere prijzen van het gas van de afgelopen maanden, bizar hoge prijzen, maar ook de hoge energiebelasting. Onze vraag aan het college is dan ook, want veel Dordtenaren die zullen in de energiearmoede komen, kan de gemeente Dordrecht wat doen voor de mensen die in financiële problemen komen door deze stijgende energieprijzen? Een vraag aan de wethouder. De 35 euro die mensen krijgen van de rijksoverheid per maand, 400 euro per jaar, als korting op hun rekening is voor velen niet voldoende. Sommige mensen, tenminste ik heb van mensen gehoord, ook mails over ontvangen, die gaan soms, moeten soms 100 of zelfs tot 150 euro, 200 euro per maand meer betalen. Nou, als je een flink budget hebt dan kan dat nog, is het vervelend maar dan kan dat nog, maar als je aan de onderkant van de samenleving zit is het gewoon heel erg beroerd en kom je niet meer uit met je geld. Voorzitter, de begroting kende zowel positieve kanten alsook wat kanttekeningen, we wachten de antwoorden van de wethouder even af. Dan hebben wij drie moties ingediend, de eerste hebben wij ingediend met een aantal partijen, dat gaat over het programma van de sportparken. Ingediend met onder andere de VVD, het CDA en Beter Voor Dordt. Misschien ben ik onvolledig maar die partijen in ieder geval.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Van Leeuwen: Ja.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, ik wil mijnheer Van Leeuwen een vraag stellen, u dient nu samen met de VVD een motie in, over de sportparken. Volgens mij hebben wij bij de kadernota een amendement ingediend waarin de wethouder zelf vroeg om geld voor de sport. En nu gaat u de motie voor 2 miljoen, terwijl er een sportparkenvisie ligt die nog besproken moet worden in de commissie en nog vastgesteld moet worden door het college, door de raad, sorry. Als we nou eens gewoon dat amendement indienen van 10 miljoen, wat wij

met de kadernota hebben gedaan, of we trekken die 2 miljoen die ze nu vragen, maken daar 6 miljoen van en dan dienen we die opnieuw in. Hoe kijkt u dan daar tegenaan?

De heer Van Leeuwen: Nou, ik vind het wel een hele creatieve oplossing, vanuit uw kant. Maar ik kom zo over een minuutje terug op uw vraag. Ik ben het met u eens, zeg maar uw betoog van anderhalf uur geleden over wat het college gedaan heeft, coalitie gedaan heeft van de afgelopen jaren. Ja, die hebben het hele onderwerp laten liggen, dat lijkt me duidelijk. Ik was van plan om dat zelf ook te gaan voordragen maar dat wordt allemaal zo dubbelop, dat ben ik met u eens. Je hebt dan wel als partij de verantwoordelijkheid, en dat was wel, het is wel een reden geweest om mee te tekenen, om het stuk ook inhoudelijk te beoordelen. Als je nou kijkt naar dit stuk, zo even ernaar kijkend, dan is er een sportparkenvisie op dit moment op tafel gelegd door het college en er wordt nog over vergaderd in de raad, dat zal ook nog wel veranderd worden waarschijnlijk. En op zich leek mij een bedrag van 2 miljoen euro, leek mij goed zeg maar om dat alvast als voorschot te nemen. Maar u overvalt mij een beetje, als u van plan bent om uw amendement of motie, volgens mij was het een amendement, op tafel te leggen voor een bedrag van 10 miljoen euro, dus uw oude amendement wat u volgens mij ingediend hebt ergens in juli, dan wil ik dat zeker overwegen. Zeker.

Mevrouw Stolk: Nou, voorzitter, dat stelt mij in ieder geval gerust. Dus ik zal het in ieder geval in overweging nemen met de andere partijen die toen ook om die 10 miljoen gevraagd hebben, waardoor volgens mij Beter Voor Dordt ook uit elkaar gevallen is, om dat opnieuw nog een keer in te dienen.

De voorzitter: Oké.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van Leeuwen, gaat u verder.

De heer Van Leeuwen: Ja. O, even kijken hoor, ik maak even mijn woordvoering af, het is vrij snel gebeurd. Daarnaast hebben we nog twee moties ingediend over vluchtelingen en statushouders maar die dienen wij formeel in bij punt 15, als we het erover gaan hebben. Dank u wel.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Ik hoorde de heer Van Leeuwen hoorde ik in zijn woordvoering zeggen dat die toch wel een aantal kanttekeningen plaatste bij deze begroting. Dat maakte mij nieuwsgierig. En ik heb hem één kanttekening horen plaatsen namelijk over energiearmoede, waarbij hij niet verder komt als de energiebelasting, iets waar wij in ieder geval in deze zaal niks over te zeggen hebben. Maar is dat nou de enige kanttekening die u plaatst want dan blijft het wel mager, vindt u niet?

De heer Van Leeuwen: Nou, u heeft waarschijnlijk toch niet echt goed geluisterd. Ik heb het onder andere gehad over de sociale woningbouw, dat is voor onze partij, voor de PVV is dat een belangrijk punt. Daar stemmen wij dus ook voor op het moment dat er moties komen die het aantal sociale woningen gaat verhogen en niet tegen. De tweede kanttekening die ik genoemd heb is, dat gaat inderdaad over het zwerfafval. En inderdaad ook de energiearmoede hebben wij genoemd. Terwijl, we kunnen trouwens nog wel meer kanttekeningen noemen maar ik heb me beperkt. En ik vind inderdaad het bedrag dat, de rijksoverheid geeft een bedrag van 35 euro per maand, vind ik bijzonder mager, zeg maar. En daar komen mensen met een, mijnheer Van Verk, met een laag inkomen, komen daar echt absoluut niet mee uit. En vandaar dat we ook geneigd zijn om een motie die hierover is ingediend te ondersteunen. Maar we vinden het ook van belang dat de heer Heijkoop als wethouder de gelegenheid krijgt om te gaan vertellen aan de raad wat hij eventueel zou kunnen doen.

De heer Van Verk: Nee, duidelijk.

De voorzitter: Duidelijk. Mijnheer Van Leeuwen, gaat u verder. Of was dit uw hele eerste termijn?

De heer Van Leeuwen: Dat was mijn eerste termijn. En de twee moties dien ik in bij punt 15. Ja, dank u wel.

De voorzitter: O ja, exact, exact. Dan gaan we naar de CDA-fractie. Het woord is aan mijnheer Van der Kruijff, gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het CDA staat volledig achter het beleid in de voorliggende begroting om voor 2022 in deze tijd waarin heel veel mensen en bedrijven het moeilijk hebben, geen bezuinigingen of extra belastingverhogingen door te voeren. We zijn ook blij dat dat kan in deze begroting. Want in een tijd waarin de woningprijzen, we hebben het er al over gehad, de gas- en de elektriciteitsprijzen ook al genoemd, maar ook de benzineprijs door het dak gaan, is het goed dat wij als gemeente onze prijzen niet extra laten stijgen. We zullen ons daarentegen met nog meer nadruk moeten inzetten om mensen in armoede of dreigende armoede met schuldenproblematiek, eenzaamheid of een uitzichtloze situatie op de woningmarkt, ook al over gehad, te helpen. Het is zaak dat de Dordtenaren merken dat we in deze stad, dat we als raad naar hen omzien en dat we ook omzien naar elkaar. En niet alleen in woorden vandaag maar vooral ook in daden. Voorzitter, wat betreft de begroting, die is keurig overeenkomstig de in juli vastgestelde kadernota uitgewerkt. En bij de behandeling van die kadernota heeft het CDA twee door andere partijen mee ondertekende moties ingediend met het verzoek om extra inzet en middelen voor ten eerste ondersteuning van scholen bij het omzetten van hun betegelde schoolpleinen naar mooie groene schoolpleinen, en B, extra inzet tegen zwerfafval. Daarnaast is diezelfde dag, en mevrouw Stolk zegt steeds bij de kadernota maar dat is een misvatting, het is bij de bespreking van de Enecomiddelen geweest, is bij de behandeling van de Enecomiddelen inderdaad een behoorlijk intensief debat geweest over het benodigde budget voor een sportparkenprogramma. Ik kom daar straks uitgebreid op terug. En tenslotte, kort na de zomer heeft het CDA ook samen met een

aantal andere partijen aangedrongen op, maar ook de toezegging gekregen voor extra middelen voor versterking en professionalisering van onze lobbykracht. Niet in het minst om bijvoorbeeld de giftreinen de stad uit te krijgen maar ook onze woningbouwambities en bereikbaarheid te verbeteren. En het is goed om te zien dat het college de uitspraak van deze raad over deze onderwerpen serieus neemt en ze ten opzichte van de kadernota als extra wens heeft en uitwerking heeft toegevoegd en verwerkt in de begroting voor 2022. Dank daarvoor. Over drie van deze onderwerpen heeft het CDA nog wel een aantal opmerkingen, groene schoolpleinen, de sportparken en het wonen. Laat ik beginnen met de groene schoolpleinen. Het college stelt alleen voor het komend jaar een extra budget beschikbaar, 100.000 euro op precies te zijn, en daarmee kunnen in 2022, zo lezen we, minstens vijf schoolpleinen worden vergroend. Dat is een mooi begin. Maar het CDA wil dat er een meerjarig budget komt om alle schoolpleinen te kunnen vergroenen. En we snappen ook wel dat het niet allemaal in één jaar gebeurt dus voor 2022 is het prima. En in een later moment komen we bij begroting- en kadernotabehandeling en mogen we al terug om dit ook voor de jaren daarna te regelen. Want groene schoolpleinen zijn niet alleen een toegevoegde waarde voor de schoolkinderen, maar ook voor de omgeving. En daarover gesproken, hoe mooi zou het zijn als ook die bewoners initiatief kunnen nemen meteen daarbij om ook hun woonomgeving, hun straat te vergroenen. We waarderen de inzet die daarop gepleegd wordt al, met steenbreek en vergroening et cetera, maar het zou mooi zijn als we uitnodigend blijven naar straatbewoners om gezamenlijk voor de sociale samenhang, ook al een paar keer genoemd maar dit is een mooi vehikel, om gezamenlijk met ideeën te komen hoe ze hun straat groener kunnen maken. Zeg maar een soort aanmoediging tot het nemen van een gezamenlijk burgerinitiatief. Is het college bereid, is onze vraag, om bewoners daartoe uit te nodigen? Voorzitter, punt sportparken. Het college stelt 300.000 euro beschikbaar, wij nemen aan als krediet? We hebben ooit met elkaar afgesproken dat helder zou aangegeven worden of iets nou een krediet of een reservering is. En wij zijn dat eerlijk gezegd in deze begroting een beetje kwijtgeraakt die indicatie, maar wij schatten in dat dit dan een krediet is. 300.000 euro beschikbaar om na de besluitvorming over het programma sportparken een eerste start te maken met uitvoeringsagenda's en rolverdelingen. Nou, dat moet natuurlijk gebeuren en daarmee verandert er in de sportparken zelf nog weinig. Het CDA, en dat hebben we natuurlijk wel vaker gezegd en ook geschreven, vind het echt onuitstaanbaar dat het maar liefst drieënhalf jaar heeft geduurd tot vorige week dat er toch eindelijk een programma sportparken door het college is vastgesteld. We moeten er nog over gaan praten, we moeten daarover nog gaan besluiten.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Ik vind de verontwaardiging van drieënhalf jaar wachten op een sportparkenvisie, vind ik in die zin toch wat opmerkelijk, laat ik het netjes houden, opmerkelijk, daar waar het CDA ook diezelfde drieënhalf jaar in het college zit. En wij weten dat ook datzelfde CDA dwars heeft gelegen bij allerlei voorstellen rondom een sportparkenvisie. En hoe kijkt u daar nu tegenaan, mijnheer Van der Kruijff?

De heer Van der Kruijff: Ja, ik weet niet wie u in dit geval precies met het CDA bedoelt, onze wethouder of onze fractie?

De heer Van Verk: Nou, het zal misschien een combinatie zijn geweest. Ik ben niet bij uw vergaderingen geweest maar we weten dat vanuit het CDA er blokkades zijn geweest bij het ontwikkelen van een sportparkenvisie. En ik vertrouw op de bronnen die wij daarvoor hebben.

De heer Van der Kruijff: U houdt het wel erg vaag. Ik heb als fractie helemaal niets tegengehouden, ik heb als fractie ook nooit iets vanuit het college aangeboden gekregen. We hebben als fractie wel vaak verwoord wat we graag in de sportparken- en een sportvisie, want volgens ons gaat dat ook breder dan alleen parkenvisie verwoord zouden willen zien. Dus zowel in de raad maar uiteraard ook wel eens in één op één contacten geef je dan aan wat je daar graag in verwoord wil zien. Ik heb nooit gezegd wat ik niet wil, ik heb vooral gezegd wat ik ... Of ik, onze fractie heeft vooral gezegd wat we wel verwoord willen zien in een sportparkenvisie. En dan vinden wij het heel erg jammer dat het drieënhalf jaar moet duren voordat het tot iets leidt.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van der Kruijff: Goed, nou, hij ligt er dan nu, we moeten het nog gaan bespreken. De eerste indruk is, nou, we vinden het sowieso belangrijk dat er nu een doorbraak is. En het is best een goede aanzet. We hebben ook nog wel wat, ik hoor het andere fracties ook zeggen, nog wel wat verbeterideeën, aanvullende ideeën. En dat komt de komende maand vast wel op de agenda, dat gaan we vandaag niet doen. Wij vinden het wel een signaal, en die discussie kwam al een paar keer voorbij, waarom wil je dit nu doen? Dat hebben we bij de Enecodiscussie diezelfde gesprekken ook met elkaar gevoerd. Het is een signaal naar de stad dat je budgetten beschikbaar stelt, in dit geval een reservering beschikbaar stelt als het aan een programma ligt, dat je ook de middelen oormerkt om daar in 2022 mee aan de slag te gaan. En wij snappen dat je het allemaal nog moet gaan bespreken. Ik hoor mevrouw Stolk zeggen, misschien heb je wel 10 miljoen nodig, wij weten het echt niet.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: We gaan nu horen wat mevrouw Stolk heeft te zeggen, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, ik vind het ook een beetje flauw. We hebben met de Enecomiddelen, zou je juist een geste hebben kunnen doen naar de sportverenigingen in Dordrecht. En laat ik het dan vooral hebben over de breedtesport in Dordrecht, want dat heb ik ook nog niet in deze motie of amendement zien staan, dat het ook echt daadwerkelijk naar de breedtesport gaat in de sportparken. En dat u nu, zonder dat er over de sportparkenvisie die er nu ligt gesproken is, zomaar 2 miljoen reserveert vanuit een begroting. Terwijl de heer Van Leeuwen, die heeft het al duidelijk aangegeven dat de komende begrotingen op negatief komen te staan, en dan gaat u het juist reserveren uit een begroting. En dan doet u het niet vanuit de Enecomiddelen, dat snap ik werkelijk

waar niet want CDA, die doet zich altijd voor als de sportpartij, maar dat heeft u de opgelopen tijd niet laten zien.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, even los of wij dit ... We hebben het helaas met elkaar niet kunnen laten zien om in deze periode anders dan vorige week, we moeten het nog gaan bespreken en besluiten, tot een inhoudelijk gesprek hierover te komen. Dus dat geldt voor ons allemaal en dat spijt ons zeer. En dat spijt u ook zeer weet ik, dus laten we elkaar de maat daarin niet nemen. U heeft in juli inderdaad een amendement ingediend, u heeft het altijd over 10 miljoen. Er wordt in dat amendement echt geen bedrag genoemd, dat noemt u nu. Misschien heeft u toen ook uitgesproken, dat kan ik me eerlijk gezegd niet meer herinneren. Het staat in ieder geval niet in het amendement, ik heb het hier voor mijn neus. In dat amendement stelde u voor om het sportparkenprogramma integraal op te nemen in de uitvoering van het programma Dordwijkzone. Dus u wilde dat doen ten koste van de middelen van de ontwikkeling van de groenblauwe Dordwijkzone. En als CDA hebben we toen aangegeven dat wij die middelen voor de ontwikkeling van de groenblauwe Dordwijkzone belangrijk vinden, die niet willen verminderen met bedragen voor de sport. Dat wij zeer bereid zijn om ook bedragen uit de algemene reserve, dat leest u nu trouwens ook in het amendement, dat wij zeer bereid zijn bedragen uit de algemene reserve ter beschikking te stellen op het moment dat er een visie komt die daar recht aan doet, of een programma is het dan gaan heten. Nou, dat ligt er nu. Nou, of we daar recht aan doen moeten we nog gaan bespreken. En dan vinden we net als dat we in juli voor de andere programma's voor de Enecomiddelen, en u weet met zijn allen, met alle kaders die we hebben gegeven voor de Enecomiddelenbesteding kwam sport niet voor. Daar kunt u van alles van vinden. En ik weet dat u wat anders vindt, maar dat hebben we als raad collectief, in ieder geval in meerderheid bepaald. Dus dan moet je ook geen sportmiddelen uit Enecogelden gaan halen. Dus verwijt me dat nou niet en wees nou blij dat we met elkaar, in ieder geval het CDA bereid is uit de algemene reserve een investeringsbudget van 2 miljoen, een reserveringsbudget, dus nog geen krediet, beschikbaar te stellen voor volgend jaar. En dat we naar aanleiding van de bespreking die we nog gaan doen gaan zien hoe we in de jaren daarna eventueel nog dat budget zouden moeten uitbreiden. Of zoals u zelf eerder heeft voorgesteld, mogelijk ook nog middelen uit de businesscase Dordwijkzone kunnen halen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Van der Kruijff: Want u snapt best het verband tussen die twee.

Mevrouw Stolk: Ik wil nog even reageren want ...

De voorzitter: Ja zeker, dat begrijp ik.

Mevrouw Stolk: Ik word daarop aangesproken dus wil ik graag even reageren. Ik verwijt het u wel, tenminste, niet u persoonlijk maar ik verwijt het het CDA dat ze niet bereid zijn geweest om 10 miljoen te reserveren voor sport. Als we 390 miljoen aan Enecogelden hebben, wat we reserveren en labelen voor allerlei ontwikkelingen binnen de stad, was uw partij en meerderen met u, niet bereid om 10 miljoen voor de sport te

reserveren. En nu gaat u wel plukken uit die begroting die al de komende jaren onder vuur komt te liggen. Ik vind het geen geste naar de sportwereld toe om nu ineens met die 2 miljoen te komen terwijl er een sportparkenvisie ligt, nou ja, laat ik het dan maar zo zeggen, dat nog nergens op slaat. Maar daar komen we later nog wel op terug. Maar dus wat u zegt van, nou, ik neem het u kwalijk. Ja, ik neem het het CDA wel kwalijk en dan nu met een motie van 2 miljoen voor de Bühne ...

De voorzitter: Oké, dank u.

Mevrouw Stolk: Nee.

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff, u hoeft niet te herhalen wat u net heeft gezegd hoor.

De heer Van der Kruijff: Nee, voorzitter, het is duidelijk dat we zeer van mening verschillen. Ik herken me er totaal niet in. Wij hebben ook in juli gezegd dat we bereid zijn meerdere miljoenen, al konden we toen niet inschatten hoeveel en ook nu kunnen we dat nog niet exact. Alleen als ik mevrouw Stolk net hoor zeggen dat ze in die sportparkprogramma wat ze gelezen heeft nog niet vindt deugen, kan ik me niet voorstellen dat ze een reservering voor 10 miljoen gaat indienen. Want dat ga je toch niet doen voor dat programma wat je niet vindt deugen, dat zou wel raar zijn. Goed, voorzitter ...

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van der Kruijff: Dat over sport. Laatste punt over wonen. Om het woningtekort te overbruggen wil het CDA snel als liefst een paar honderd, en dat kunnen wij niet helemaal beargumenteren maar wij denken dat het in ieder geval verlichting gaat geven en ook realistisch zou kunnen zijn, betaalbare tijdelijke woningen neerzetten. De Dordtse bouwambitie voorziet er wel in dat we duizenden woningen toevoegen maar dat kost tijd. En ook meer tijd dan gedacht. En in de tussentijd wil het CDA in de woningnood voorzien met tijdelijke betaalbare woningen. En natuurlijk ook, daarom hebben we ook de motie van de VVD, ChristenUnie/SGP, et cetera ingediend met een taskforce en '...' versnellen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Over die tijdelijke woningen, ik bedoel, ik moet dan meteen denken, maar misschien klopt dat niet, een tijdelijke woning heeft ook een lagere kwaliteit. Kunt u daar iets over zeggen wat uw indruk is?

De heer Van der Kruijff: Ja, voorzitter, dat is altijd een ingewikkelde wat je precies onder kwaliteit verstaat. Ik denk als je het over architectonische kwaliteit hebt, dat het inderdaad wel eens minder zou kunnen zijn. Je ziet bijvoorbeeld in de studentensteden, laat ik het zo zeggen, zie je ook wel met tijdelijke studentenwoningen gewerkt worden

en dat zijn gewoon omgebouwde containers. Nou zijn er gewoon bouwondernemers die daar hun beroep van hebben gemaakt en die toch redelijk aantrekkelijke woningen, in ieder geval aan de binnenkant, weten te realiseren. En ik ben met u eens of dat aan de buitenkant nou het alle aantrekkelijkst is qua kwaliteit, kun je een vraagteken bij hebben, maar wij denken dan in deze dat snelheid maar even boven architectonische kwaliteit moet gaan, zeker als het tijdelijk is. Ik zeg niet dat het alleen maar containerwoningen moeten zijn, dat is dan even een voorbeeld wat ik geef, maar het bestaat en dat kan snel. En dan zou je wellicht een heel aantal mensen best voor een aantal jaren blij mee kunnen maken dat ze in ieder geval ergens terecht kunnen. In studentensteden zie ik in ieder geval studenten daar graag gebruik van maken.

De heer Van Leeuwen: Ja, het gaat mijn partij niet zeer om hoe een woning er aan de buitenkant uitziet, dat kan ik u direct geruststellen. Alleen een woning moet wel voldoen aan bepaalde, ja, geluidnormen, isolatienormen, enzovoorts. En waar wij een beetje mee zitten is, op zich vinden we het een positief idee om zo snel mogelijk wat tijdelijke woningen bij te bouwen, dat is duidelijk. Sympathiek idee. Alleen die woningen gaan dan ook meetellen, zeg mij maar als het niet klopt, voor het aantal sociale woningen dat je bouwt. En lopen we dan niet het gevaar dat we nu in deze periode tot 2030 een aantal tijdelijke woningen, tussen aanhalingstekens, gaan neerzetten die nog dertig of veertig jaar staan, en uiteindelijk blijkt dan dat de goede woningen er dan niet komen. Dus met andere woorden, je pleegt nu een inhaalslag, je bouwt een aantal tijdelijke woningen met mindere kwaliteit, en het resultaat in 2030 is dat de goede woningen er dan niet komen. Dus ja, wat schiet je er dan mee op? Uw reactie.

De heer Van der Kruijff: Nou, als dat laatste zou gebeuren dan schiet je er alleen op de korte termijn mee op dat je een aantal mensen kunt huisvesten. En ik ben het mee eens, op de lange termijn is dat niet wat je moet willen. Tijdelijke woningen moeten wel tijdelijk blijven. En ik ben het met u eens dat het altijd een valkuil is om iets wat tijdelijk is, dat het heel lang blijft staan.

De heer Van Leeuwen: Ja, maar als u bijvoorbeeld naar andere steden kijkt, ik weet niet of u dat onderzocht hebt, maar heeft u enig idee hoelang die tijdelijke woningen blijven staan?

De heer Van der Kruijff: Nou ja, nee, dat weet ik eigenlijk niet precies. Kijk, als u het mij nu vraagt, ik denk, nou bestemmingsplan technisch weet ik, mag het maximaal vijftien jaar zijn. Dus daar heb je ergens een bovengrens anders kom je met het bestemmingsplan, kan je in de clinch komen. Maar ik zou denken, we hebben gewoon een regulier woningbouwprogramma. Laat ik even het voorbeeld geven van de Spoorzone. Die wilden we met elkaar gaan ontwikkelen, daar hebben we een aantal gronden in budget. Zullen best problemen zijn met geluid of verontreiniging of weet ik wat, maar wellicht kun je daar toch, ik zeg niet dat het kan, maar ik zeg wellicht zou je daar een aantal containerwoningen, ik blijf het voorbeeld gebruiken met het risico dat het een eigen leven gaat leiden, want ik wil me daar niet toe beperken, zou je daar een aantal containerwoningen kunnen neerzetten. Maar dat moet natuurlijk niet gaan verhinderen dat we die hele Spoorzone gaan ontwikkelen dus daar moeten ze op enig moment ook weer weg.

De heer Van Leeuwen: Nee, maar het CDA ziet wel het gevaar van deze actie, laat ik het even zo zeggen, het heeft niet alleen maar positieve kanten.

De heer Van der Kruijff: Ja, nou, laat ik het woord gevaar vervangen door risico, en het van risico's, dat is het inderdaad. Dus daar met elkaar alert op moeten zijn en ook beleid op moeten ontwikkelen en ook borgen, dat dat risico zich niet voordoet. En ik geloof een duur woord heet dat, mitigeren. Heb ik geleerd.

De voorzitter: Heel goed. Ik zou zeggen, gaat u verder met uw betoog.

De heer Van der Kruijff: Goed, dank u wel, voorzitter. Dus nou, dat is de motie die wij hebben ingediend. En los daarvan, wij snappen ook niet waarom bijvoorbeeld een aantal woningbouwinitiatieven die al loopt af en toe zo lang moet duren. Bij het OMC-terrein, hoelang ligt dat al niet braak en er gebeurt maar niks. Bij Thureborgh horen we al heel lang van, nou ja, goed, dat duurt ook steeds maar langer. Op de hoek van de Karel Doormanweg aan de Laan der Verenigde Naties waar nu een school staat zou iets gaan gebeuren, horen we ook al tijden niks meer van. Dat moet sneller en is alle reden om in te stemmen met de motie voor zo'n taskforce die eens wat zaken gaat versnellen, uiteraard in overleg met de wooncorporatie.

De heer Veldman: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Veldman, bij interruptie.

De heer Veldman: Nou ja, precies, dat is wel grappig dat de heer Van der Kruijff eigenlijk mijn vraag zelf stelt, want waar ik dus zo bang voor ben in die motie van tijdelijke woningen, dat er dan straks bestuurlijke en ambtelijke capaciteit die eigenlijk zou moeten gaan naar al die projecten die u nu zelf opsomt, dan gaat omdat de raad zo graag wil dat er weer tijdelijke woningen ergens komen. En dat moet allemaal voorbereid worden en betaald, en daar gaan wij dan weer met elkaar over filosoferen. En dan trekt dat dus de aandacht weg van wat er echt moet gebeuren, namelijk gewoon de reguliere bouwopgave. En daar zit voor mij wel een belangrijke, ja, vraag, aandachtspunt, risico, noem het maar. Plus dat u net als ik weet, niets zo permanent als iets tijdelijks.

De heer Van der Kruijff: Ja, nou ja, en toch is het hele leven tijdelijk. Maar voorzitter, de risico's die zijn er inderdaad allemaal, dus het is goed dat die genoemd worden. Ook wij zien risico's maar we proberen in deze juist te denken vanuit mogelijkheden. Als we vanuit risico's en problemen blijven denken dan komen we niet vooruit. Dus op een gegeven moment zullen we meer vanuit de kansen moeten gaan initiëren, en waar die risico's er zijn die vooral benoemen en met elkaar gaan beheersen. Maar als we al vanuit risicomijding op een gegeven moment niet meer tot initiatieven durven komen om te versnellen zijn we helemaal in de aap gelogeed. Voorzitter, laatste punt, dat gaat over de starterslening. Die heeft op het moment als een van de voorwaarden dat de woning maximaal 250.000 euro mag kosten om in aanmerking te komen. Nou, daar hebben we niet meer zoveel meer van in Dordrecht dus daarmee wordt het een wat dode regeling. En wij hebben bij eerdere gelegenheid ook voor de woningbouwambities de goedkopere

woningen al opgehoogd tot de NHG-grens en dat zouden wij ook voor de starterslening willen doen, en ook daarvoor dienen wij een motie in.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Los even van mij persoonlijk of de opvatting van onze partij over de startersleningen, de grens ligt overigens 355, stond van de week in de krant, die wordt opgehoogd. Vind ik een behoorlijk bedrag voor een starterslening maar goed. Vindt u dan ook niet als u nou zulke bedragen hoort dat die starterslening qua omvang ook niet mee moet groeien? Want die 20.000 wordt op een gegeven moment eigenlijk maar een dubbeltje op het hele geheel. Dan moet je eigenlijk consistent zijn en zeggen, dan moeten startersleningen percentueel net zoveel stijgen als de stijging die je toepast op de grens. Of kijkt u daar anders tegenaan?

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ja, twee dingen. Ik hoor de heer Van Verk zeggen dat de NHG-grens hoger is. Dat klopt. Op het moment in 2021 is dit 325.000 euro, in 2022 wordt die inderdaad 355.000 euro. En de starters, in onze huidige verordening voor de starterslening staat dat je maximaal 20 procent van de aankoopssom kunt financieren. Dus als je dat letterlijk zou toepassen, overigens wil ik dat nog wel in discussie geven hoor want ik heb daar niet zo'n hele principiële opvatting, maar ik snap wel uw interruptie daarover, zou dan ook 20 procent van het hogere bedrag kunnen worden. Dan hoeft je de verordening niet eens op aan te passen want er staat namelijk 20 procent van het maximumbedrag. En laat ik daar, en dan rond ik af, voorzitter, laat ik daar de vraag aan het college ook aan koppelen want we hebben een revolverend fonds van 1 miljoen euro hiervoor, of daar nog voldoende ruimte in zit voor 2022 om dit überhaupt te continueren? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. U dient ook nog moties en amendementen in?

De heer Van der Kruijff: Ja, voorzitter, ik heb ze al aan de griffier overhandigd.

De voorzitter: Ah. Ja, die liggen hier klaar. Dank, dat zijn de moties M9 en M10. M9 is samen met fractie Jager en Beter Voor Dordt en D66, en die gaat over de startersleningen. En de andere is met dezelfde partijen plus Gewoon Dordt en die gaat over tijdelijke woningen, dat is motie M10. Dan gaan we door naar de SP-fractie, mijnheer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, vandaag bespreken we de begroting. Traditioneel gaat dit gepaard met een groot aantal moties en amendementen die nauwelijks iets met de begroting te maken hebben. Misschien iets waar we het als raad ook onderling maar eens over moeten hebben. Het wordt echter ook in de hand gewerkt doordat de begroting vele verhalen bevat wat voor mooie dingen er allemaal in de stad zouden gebeuren. Dus dat we de bijzondere figuur tegenkomen dat de begroting als onderdeelje een financiële begroting bevat, die begint op pagina 163 van het 274. Een overzicht van wat we uitgeven, die ook vergelijkbaar is met andere gemeenten, begint

pas op pagina 245 van deze begroting. Waarbij overigens een vergelijking is met de uitgave van vorig jaar en de begroting van het lopende jaar. Voorzitter, we gaan af op een structureel tekort op de begroting, ondanks het stopzetten van de DordtPas en gratis OV voor 65-plus. Als SP gesteund door de VSP hebben we in ieder geval één voorstel gedaan om het gat in de begroting een klein beetje te dichten door een fout in de vaststelling van de ozb-tarieven in de voorgaande jaren recht te zetten. Formeel komt het aan de orde bij het vaststellen van de verordening op de tarieven in punt 17. Overigens wordt gesproken over een sluitende begroting, daar is wel een kanttekening bij te maken. Voor de meeste mensen betekent een sluitende begroting dat je aan het einde van het jaar nog even veel geld op je spaarrekening hebt als aan het begin van het jaar. Maar het komende jaar wordt een greep uit de algemene reserves gedaan van een 10 miljoen euro en verliezen we ook nog eens 4 miljoen op de grondreserves. Kortom, aan het einde van volgend jaar is onze stad 14 miljoen armer, een mooie sluitende begroting. Voorzitter, een van de argumenten van dit college om geen geld uit te trekken voor komende jaren voor DordtPas en 65-plus gratis OV, is dat het college niet over haar graf zou willen regeren. Maar in dit verkiezingsjaar belooft het college ineens in de pers 10 miljoen voor de sportparken te onttrekken aan de algemene reserves. Overigens zonder dat er een dergelijk voorstel naar de raad nog is gekomen, en zonder dat het overigens echt duidelijk is waar dat geld dan aan besteed gaat worden. Dan voor wonen, '...' ben ik blij als SP, kan ik ook eens ergens blij over zijn, dat nu alom erkend wordt dat er een gebrek is aan betaalbare woningen. Nog voor deze zomer werd het voorstel van fractie Jager en SP om meer sociale huurwoningen en goedkopere koopwoningen te bouwen, slechts gesteund door VSP en PVV. Inmiddels duikelen partijen over elkaar heen met ideeën voor meer betaalbare woningen. Uiteraard zullen we als SP alle voorstellen in die richting steunen. Laten we hopen dat datgene wat we dan met elkaar vaststellen ook echt uitgevoerd gaat worden. In de voorgaande verkiezingen, voor de gemeenteraad, overtroffen partijen elkaar ook in beloften. Er zouden minimaal duizend woningen voor jongeren gebouwd worden, zeiden alle partijen. Sommige zeiden zelfs 1500. Nou, daar is niets van terechtgekomen. Sterker nog, er zijn nauwelijks duizend woningen überhaupt erbij gekomen in de stad. Ondanks de ambitie van het college om er vierduizend te bouwen. In de hoop dat het inwoneraantal zou kunnen groeien door de bouw van peperdure woningen. De gewenste volksverhuizing vanuit de villadorpen Wassenaar, Bloemendaal en Laren, naar onze stad is echter niet op gang gekomen zodat van de belangrijkste ambitie van dit college nauwelijks iets is terechtgekomen. Ik wil hier overigens op dit punt ook aangeven dat ik het schandalig vind dat een partij als de VVD, die voortdurend dwars voor alle sociale woningbouw is gaan liggen, nu de schuld van wachtlijsten op de vluchtelingen probeert te schuiven. Dat is stellingmakerij om de aandacht van de eigen verantwoordelijkheid af te leiden. Voorzitter, als SP vinden we dat er dringend gekeken moet worden naar dit dreigende tekort op de begroting. Daarbij moet voor ons op de eerste plaats gekeken worden naar de eigen organisatie. De hoge externe inhuur, het leger communicatiemedewerkers, de hoge kosten van uitbesteding en aanbesteding, kortom, de kosten van de marktideologie. En daar wilde ik het bij laten, dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we door naar mijnheer Veldman, ChristenUnie/SGP.

De heer Veldman: Voorzitter, hartelijk dank voor het woord. Voorzitter, in mijn bijdrage bij de kadernota heb ik een pleidooi gehouden voor de uitvoering van beleid. En wat mij betreft is er nu nog een extra aanleiding om dat thema hier voor het voetlicht te brengen en ik zal dat uitleggen. Want het betreft namelijk het vertrouwen van de burger in de politiek en in de overheid, en dat is op een historisch dieptepunt gekomen. En ik citeer uit het Binnenlands Bestuur, 'het vertrouwen in de lokale overheid daalde van 60 procent in april vorig jaar naar 37 procent in september, en het vertrouwen in de landelijke overheid is nog nooit zo laag geweest als nu. Nog geen drie op de tien Nederlanders hebben vertrouwen in Den Haag'. Einde citaat. Voorzitter, en naar de opvatting van de ChristenUnie/SGP is dat ernstig want het raakt aan de stabiliteit van de samenleving. En wat ons betreft hoeven mensen hun heil en geluk niet van de overheid te verwachten, dat zou ook alleen maar beschaamd worden. Maar basaal vertrouwen dat de overheid het goede zoekt voor de inwoners, dat lijkt nu op de helling te staan en dat is wat ons betreft ernstig. Voorzitter, we staan immers voor diverse grote opgaven ...

De heer Van Verk: Voorzitter?

De heer Veldman: ... waarbij de overheid ...

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Ik vind de inleiding van de heer Veldman, waarin die het over vertrouwen in de overheid heeft, vind ik interessant. En hij constateert dat het vertrouwen nog nooit zo laag is geweest. Hoe staat hij daar nu zelf tegenover want hij vertelt het eigenlijk gevrijwaarde vrij, terwijl de ChristenUnie/SGP gedurende acht jaar deel uitmaakt van het college dus onderdeel is van die lokale overheid. Die ChristenUnie landelijk ook in de regering zit, dus klaarblijkelijk doet ook uw partij iets niet goed.

De heer Veldman: Nou, voorzitter, ik was ook nog maar juist aan de inleiding gekomen. En ik hoop eigenlijk dat in het vervolg van mijn betoog in ieder geval duidelijk wordt waarvan ik vind dat we in het Dordtse aandacht zouden moeten schenken in de hoop dat we die vertrouwenscijfers wat op kunnen krikken.

De voorzitter: Daar neemt de heer Van Verk vast voorlopig even genoeg mee. Gaat u verder.

De heer Veldman: Ja, en anders moet u er maar op terugkomen, dan kan ik nog wat nader duiden. Voorzitter, we staan immers met elkaar voor diverse grote opgaves waarbij de overheid de burger meer dan nodig heeft. Ik noem er een paar, woningbouw, ging het al even over, verdichting, energietransitie, zelfredzaamheid op tal van vlakken en zo zijn er meer dingen te noemen. Voorzitter, en waarom leg ik nu het verband tussen vertrouwen en uitvoering? Voorzitter, dat komt omdat naar mijn opvatting het geschade vertrouwen voor een belangrijk deel samenhangt met de directe ervaring van de burger met de overheid. Het gaat niet om abstracte beleidsvisies, ook niet over moties, maar het gaat heel concreet over de ervaring van iemand als die een bouwaanvraag doet, over straat gaat en wordt aangesproken door een handhaver, bij de balie van het stadskantoor staat en zo dingen meer. Voorzitter, als mensen lezen over

het uitstellen van projecten als een spartelbadje, een onhandige wegopbreking, vertraging bij de verkoop van gemeentelijk vastgoed, al die dingen hebben hun uitleg en verhaal, maar veel hangt toch wel samen met het gegeven dat meer wordt beloofd dan gerealiseerd. Voorzitter, en als ik alle moties van vandaag tot mij neem, en dat zal de heer Van Verk goed doen, dan bekruipt mij ook een beetje het gevoel, en dat brengt mij tot de parafrase van een woord van een PvdA-politicus, in moties kun je niet wonen. Voorzitter, dus wat ons betreft is de titel van deze begroting to the point, namelijk, koers houden en uitvoeren wat we allemaal met elkaar al hadden bedacht en besloten. Voorzitter, dus daarom nogmaals een hartelijk pleidooi om aandacht te houden voor die uitvoering, ga door met de woningbouw. De projecten die we al hebben genoemd, de heer Van der Kruijff heeft net de projecten waar het verder kan gaan al opgenoemd. De top-20 verkeersonveilige punten is eerder ook al langsgekomen, al die projecten kunnen we resultaten boeken en dat moet ook. En voorzitter, om nou niet alleen te somberen, er is in de achterliggende tijd ook heel veel moois gebeurd en resultaten geboekt. Ik noem uiteraard de Prins Clausbrug, die is ook niet zonder slag of stoot er gekomen maar hij staat er dan maar wel. En volgens mij kan die op positieve pers rekenen. De N3 is zo goed als klaar en we hoorden van extra miljoenen voor het Leerpark. Allemaal positieve dingen.

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, voorzitter, ik dacht ik luister eventjes nog een stukje af want de heer Veldman ...

De voorzitter: Veldman.

Mevrouw Kruger: Ik wou zeggen de heer Joost, maak ik al bijna dezelfde fout, de heer Veldman die noemt nou juist projecten die inderdaad jaren hebben geduurd, terwijl hij daarvoor aangaf van, we moeten koers houden en voortmaken. Ik vraag me af hoe mijnheer Veldman, ja, gedurende de acht jaar die nu voorbij zijn gegaan, waarbij we, ja, de enige voortgang, we hebben niet echt voortgemaakt. Er ligt nog zoveel te doen die echt op de korte termijn geregeld moet worden, hoe ziet u dat gerealiseerd? Waar kunnen we nou eens ... Want inderdaad, we hebben allemaal moties van, we moeten voortgaan, we moeten snelheid, maar hoe ziet u dat dan gerealiseerd? Wat zijn de punten die u kunt aangeven van, nou, daar kunnen we nou eens met slagvaardigheid aan de slag.

De heer Veldman: Nou, kijk, voorzitter, ik denk namelijk dat het voor een belangrijk deel niet bij deze raad ligt. Maar als ik kijk naar welke projecten zijn er nu zeg maar de afgelopen pak hem beet vier maanden langsgekomen waarvan we allemaal dachten van, nou, die staan zeg maar op de drempel van uitvoering, maar toch gebeurt het niet. Dan zit het toch, en ik weet dat wij daar als raad niet over gaan maar juist daarom vraag ik er wel aandacht voor, dan gaat het toch om zorgvuldige uitvoering, op zorgvuldige voorbereiding. Zorg dat je het op het juridisch vlak rond hebt , zorg dat je het goed besproken hebt met de buurt. En dat hoort toch bij het, ja, noem het maar het

ambacht van bestuur en ambtenarij, om dat op een goede manier te doen. En daarom interrompeerde ik daarnet ook de heer Van der Kruijff, dat ik denk, ja, we moeten denk ik als raad, en daar ligt wel een rol wat ons betreft voor onszelf, en ook om te reflecteren, de heer Portier noemde het net zelf ook, als wij het ambtelijk apparaat en het bestuur alleen maar blijven overvoeren met moties om weer een plan van aanpak en weer een dit, en weer een dat, dan is het niet vreemd, want dat wordt allemaal braaf opgeleverd en dat is ook de opdracht en terecht, maar dan vind ik het op zich niet vreemd dat er dus ook steken vallen in dingen waar we dan met zijn allen daarna van zeggen, ja, dat is toch wel erg jammer. Maar ik geef mijn analyse graag voor beter hoor.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, voorzitter, ja, ik bedoel, natuurlijk moet alles zorgvuldig gedaan worden maar ja, u noemde net ook het vastgoed bijvoorbeeld. Als ik dan begrijp dat het vastgoed wat nu te koop aangeboden heeft gestaan waar aanbidders voor zijn geweest, aanbestedingen zijn geweest, en dan blijkt dat er op detail dingen mis zijn gegaan, dan denk ik dat er ook aan de voorkant iets mis is gegaan. En er is ook al een suggestie bijvoorbeeld gedaan van, nou, waarom moet dat nu helemaal overnieuw? Waarom gaan we niet met degene waarvan we denken van, nou, dat kan zeker wel wat worden voor Dordrecht, aan de slag om die hiaten dan op te vullen in plaats van een hele nieuwe aanbesteding. Dus ik denk dat er toch aan de voorkant en in het proces, ja, iets niet goed gaat.

De heer Veldman: Ja, voorzitter, kijk, die vragen moet mevrouw Kruger maar aan de wethouder stellen. Maar kijk, als ik reflecteer op bijvoorbeeld de Biesboschhal, wij waren geloof ik de enige fractie nog die vasthield aan het standpunt dat het beter was om die te verkopen. Als je als raad met elkaar uitspreekt, nou, als er een leuk plan is voor verhuur vinden we dat ook wel oké, ja, dan verbreed je natuurlijk de scope, dan wordt het allemaal weer ingewikkelder, met dus grotere kans dat het fout gaat, dat is één voorbeeld.

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, daar wil ik toch even op ingaan want juist de Biesboschhal, het klopt, we hebben gezegd van, wij zagen hem ook liever in eigen beheer, of in eigen bezit houden van de gemeente. Maar als u goed gelezen heeft, heeft geen van de partijen die aanbesteed heeft een optie gedaan voor huur en juist voor verkoop. En ik denk, ja, wij hebben ook niet gezegd van, als er een goed plan ligt, waarom niet verkopen. Ik bedoel, daar heb je allerlei nog regels bij waardoor je daar toch nog enige invloed op kan houden als gemeente. Maar het gaat nu juist om dat, ja, blijkbaar op kleine details, als ik het goed begrijp, en misschien zijn het wel hele grote details, en misschien kan de wethouder er op een later moment ook nog eens wat meer over vertellen, dat dingen fout gaan. Dan denk ik, dan doen we toch aan de voorkant iets niet goed. We geven geen dingen goed mee waardoor een aanbesteding sneller kan verlopen.

De heer Veldman: Ja, voorzitter, ik heb dezelfde informatie daarover als mevrouw Kruger maar het steunde mij natuurlijk ernstige in mijn eerdere opvatting dat verkoop best wel zou kunnen, dat mag duidelijk zijn. Voorzitter, zal ik mijn betoog vervolgen?

De voorzitter: Heel graag, gaat u verder.

De heer Veldman: Voorzitter, dus een oproep aan mijzelf en aan u, ook in verkiezingstijd, belooft niet te veel en laten we juist in dit jaar waarin het wat beleidsarmer is, veel klaarmaken en alles wat we al hebben besproken en besloten ook tot uitvoering brengen. En breng daarbij steeds, en dat is eerder ook wel gewisseld maar dat blijft wat mij betreft echt belangrijk, het perspectief van de burger en daarmee de menselijke maat centraal stellen. Voorzitter, dan de begroting zelf, het college heeft met deze begroting wat ons betreft een goede vertaling gegeven van de kadernota. En zich ook ontvankelijk getoond, en daarvoor was wat mij betreft complimenten om enkele moties en ook toezeggingen uit de commissies en raad direct van een verwerking te voorzien. En in het bijzonder ben ik ook blij met extra budget voor de lobbyactiviteiten want het onder de aandacht brengen van het Dordtse belang bij andere overheden, daar is in de achterliggende jaren langzaam stappen in gezet. En dit is weer een mooie vervolgstap en dat doet mij goed. Voorzitter, het is al even door de heer Merx genoemd, samen met de VVD dienen wij een motie in om de snelheid bij woningbouw te verhogen en dat ook hand in hand te laten gaan met kwaliteit en een uitvoer links pleidooi. Voorzitter, verder dient de CU/SGP geen moties in omdat wij vinden dat die behoren bij de beleidsinhoudelijke debatten. En de reactie op de andere moties en amendementen bewaar ik even voor de tweede termijn. Voorzitter, dan, we kunnen er helaas niet omheen, de covidopstelling van deze vergadering brengt mij daarop, dat covid weer heeft toegeslagen, dat is wel erg zwaar wellicht, maar in ieder geval dat dat toch weer de aandacht verdient. En dat roept bij ons de vraag op of de slogan, wij maken de stad, zoals die her en der door de gemeente wordt gebruikt, niet in dat kader toch een beetje hoogmoedig is. En of de slogan, een stad waar je bij wilt horen, dat is in ieder geval de slogan die bijvoorbeeld op het coalitieakkoord stond, of koershouden zoals deze begroting kent, niet wat passender slogans zijn? En dat ook in relatie tot mijn eerdere betoog van het wekken van verwachtingen. Leidt zo'n slogan over, wij maken de stad, niet zeker in het huidige tijdsgewricht tot cynisme? En voorzitter, daar hoort nog een concrete vraag van mij bij aan het college. Vorig najaar hebben we in de stad heel veel gezien van veerkracht en energie, bij bedrijven maar ook bij maatschappelijke initiatieven, om die covidpandemie zo goed als mogelijk het hoofd te bieden. En is het college gereed om, mocht dat nodig zijn, die initiatieven te ondersteunen? Voorzitter, ik kom tot een afsluiting. Zoals bekend is de CU/SGP nooit zo van het maakbaarheidsdenken door de overheid geweest, en ook nu niet. Maar het thema van mijn woordvoering bracht me als vanzelf bij een bekend Bijbelwoord uit de Psalmen, en ik citeer uit de meest nieuwe Bijbelvertaling van een maand geleden, 'vertrouw niet op mensen met macht, op stervelingen bij wie geen redding is. Gelukkig wie de God van Jakob tot hulp heeft, wie zijn hoop vestigt op de Heer zijn God'. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank, mijnheer Veldman. Dan gaan we door naar de VSP-fractie, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, dank en dank ook aan mijnheer Veldman. Ik word altijd heel blij van zijn, ja, betoog. Ook met name in het begin van, hoe betrouwbaar zijn wij nou als overheid. Maar dat even terzijde, voorzitter. Voorzitter, de begroting 2022, de laatste begroting van een uiteengevallen rechtse coalitie. Ik herhaal hem speciaal even voor mijn collega de heer Den Heijer. In vier jaar verandert er veel in deze steeds snellere wereld, de coronacrisis, de stikstof, CO2 en PFOA's en de snel toenemende woningnood onder studenten, starters, jonge gezinnen en geschikte woningen voor ouderen. Ook de door de woningnood oplopende huren en extreem stijgende woningprijzen zijn voor deze coalitie geen aanleiding geweest om haar beleid voor 2022 aan te passen. Van doorstroming in de woningmarkt is al helemaal geen sprake meer, de stagnatie is een feit met als consequenties dat inwoners van Dordrecht wachttijden hebben van tenminste zeven à acht jaar op een betaalbare woning. Wat de VSP opvalt is de dissonant tussen het woningbouwbeleid en het economisch beleid van dit college. Zowel het woningbouwbeleid dat gericht is op hoogopgeleide en welvarende inwoners, past niet op de marktvraag naar betaalbare woningen voor sociaal zwakkere huurders, jongeren, starters en doorstroming van ouderen naar ouderen aangepaste woningen. Ook de banen die worden gecreëerd in Dordrecht zijn over het algemeen lage lonenbanen, die weer niet passen op het duurdere ...

De heer Merx: Voorzitter?

Mevrouw Stolk: ... woningsegment dat dit college in Dordrecht voorstaat.

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, hoor ik nou goed dat mevrouw Stolk iedereen zo ongeveer over één kam schuurt als, scheert, sorry, als sociaal zwakkere huurder? Jongeren, starters en de hele riedel die ze opnoemde. Hoor ik dat nou goed of was dat weer de akoestiek die mij hier in de steek liet?

Mevrouw Stolk: Dat is de akoestiek die u hoort, mijnheer Merx. Voorzitter, ik ga verder, ook de landelijke kerncijfers ...

De heer Merx: Maar wat bedoelde u dan wel? Voorzitter, ja, maar dan wil ik het graag even nog een keer ...

De voorzitter: Mijnheer Merx.

De heer Merx: ... dat u mij de kans geeft dat u die zin nog even opleest, dat ik het wel goed hoor dan.

Mevrouw Stolk: Ja. Welke wilde u horen?

De heer Merx: Nou ja, die zin waar u het over de sociaal zwakkere huurders heeft, en u noemde een hele riedel op van partijen die u daaronder schaaft.

Mevrouw Stolk: Nou, zowel het woningbouwbeleid, en dan speciaal voor u, ik zal hem langzaam oplezen, dat gericht is op hoog opgeleid en welvarende inwoners, past niet op

de marktvraag naar betaalbare woningen voor bijvoorbeeld sociaal zwakkere huurders, kopers, jongeren, starters en het bevorderen van doorstroming van ouderen naar aangepaste woningen.

De heer Merx: Helder, dank u wel.

Mevrouw Stolk: Ook de banen die worden gecreëerd ... Had ik die al genoemd? Ja, die had ik al genoemd. Ook de landelijke kerncijfers van het CBS geven aan dat Dordrecht helemaal niet zo dramatisch achterblijft in inkomen, WOZ-waarde of bevolkingsopbouw. Hier en daar moet er wel iets gebeuren, maar woningbouwbeleid gericht op jong, hoogopgeleid en welvarend is een overdreven antwoord op relatief kleine landelijke verschillen. Een mismatch is ingevoerd beleid van jewelste dus, en dan gewoon doorgaan met het woningbouwbeleid dat in 2018 is opgesteld.

De heer Merx: Voorzitter?

Mevrouw Stolk: Ongelooflijk en zeer kwalijk te nemen aan dit college en de oppositiepartijen die dit beleid hebben ondersteund.

De voorzitter: Bij interruptie, mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, nou dan vraag ik toch wel af welk beleid u voor ogen heeft als u het heeft over alleen maar voor hoogopgeleiden, duur, enzovoorts, enzovoort, terwijl 50 procent van de plannen gaat het, want ik heb het daarstraks ook al genoemd, over sociale huur, sociale koop, goedkope huur, goedkope koop. De heer Van der Kruijff meldde al dat in de plannen 16 procent sociaal zit, sociale huur. Dat is eigenlijk 18 procent, dat gaat over 2000 van de 11.000. Waar heeft u het over, over welk beleid heeft u het wat ik nog niet ken?

Mevrouw Stolk: Nou, ik heb het gewoon over uw eigen beleid, uw eigen coalitieakkoord. Waar u gewoon de afgelopen jaren gewoon mee door bent gegaan. En ik zou zeggen, een goed bestuurder. En je merkt laat maar zeggen in de loop van de jaren dat met de coronacrisis, de stikstof waardoor de woningbouw wat minder is. Minder, waardoor de woningbouw gewoon is stilgelegd, is dit college gewoon doorgegaan met hun rampkoers. Want ik heb weleens eerder gezegd, de begroting voor de komende jaren die komen in de min. En als je dan kijkt dat mede de oppositiepartijen, en ik kijk ook even naar mijn buurman hier rechts die ook gepleit heeft voor sociale woningbouw, ja dat daar eigenlijk heel weinig van terecht is gekomen. En wat ik net zeg, zeven à acht jaar staan mensen op de wachtlijst en die vertrekken gewoon uit Dordrecht. En waar dit college op ingezet heeft is juist voor de nieuwkomers in Dordrecht, want u wil groeien, dat is een doel op zich, naar 140.000 inwoners. Terwijl wij ervoor zitten voor de Dordtse inwoners. En dat we daar eerst eens voor huizen gaan kijken.

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Stolk: Dus dat is even, maar fijn dat u mij even die gelegenheid geeft om wat meer spreektijd te nemen.

De heer Merx: Ja voorzitter, ja ik ga u toch weer.

De voorzitter: Dat was een uitzending in de zendtijd voor politieke partijen.

De heer Merx: Sponsorde de VSP, maar ik zou toch nog eens een keer dan die, dat over goed bestuurder, nou dat zijn we hier alle 39. Althans, dat behoren we te zijn. Dat ook even de stukken er gewoon nog eens een keer op naslaan, wat nou precies de plannen zijn, hoe die er zijn. Dat die eerste 4000 woningen echt vooral voor de Dordtenaren zijn die hier komen wonen. Dat ook in heel veel van die nieuwbouwplannen heel veel Dordtenaren komen, heel veel Dordtenaren. En gelukkig maar, want die mensen willen wij allemaal aan de stad binden. Dus ik zou u dan toch adviseren om nog eens een keertje goed de stukken erbij te halen en uw pleidooi hier en daar wat scherpe randjes eraf te halen, want ik denk dat u hier en daar een klein beetje overdrijft.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, dat is altijd, als ik even mag reageren op de heer Merx. Dat is altijd leuk van de heer Merx, die draait het altijd zo dat wij de stukken niet kennen. Maar u kunt me overal van betichten, maar niet dat ik inhoudelijk me er niet in verdiept heb. En mijn hele fractie trouwens niet. Dus dat laat ik vooral lekker bij u. Gaat u vooral door met dit beleid. En dan gaan wij gewoon dalijk de verkiezingen in met een ander beleid. Laten we het daar even op houden, want daar vinden wij elkaar namelijk niet.

De voorzitter: Oké, dat is dan ook duidelijk. Ik stel voor dat u verder gaat met uw betoog.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter. Ik zou hier graag ook nog interrumpen.

De voorzitter: Interruptie. Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Mevrouw Stolk die, nou ja die heeft het erover dat er natuurlijk niet voldoende gebouwd wordt. En we willen natuurlijk allemaal dat er sneller gebouwd wordt. Maar mevrouw Stolk die geeft ook aan dat we vooral bouwen voor mensen van buiten Dordt. En dat moet ik toch echt van zeggen dat dat niet waar is, want ik ben zelf bekend met één van de nieuwbouwprojecten. En volgens mij zeker 60 tot 70% van de huizen is daar gewoon verkocht aan mensen van binnen Dordrecht die er daarmee voor zorgen dat er ook weer andere huizen vrijkomen waarin andere Dordtenaren kunnen gaan wonen. Dus dat is echt niet waar. En wellicht moet ik daar straks bij geholpen worden door iemand vanuit het college, want er is bijvoorbeeld bij Valkhorst 2 in het Leerpark is daar ook expliciet onderzoek naar gedaan. Waarvan echt werd aangegeven dat er heel veel Dordtenaren daar een nieuw huis hebben, zijn gaan bewonen.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter. Dank voor die aanvulling. Dan mis ik nog steeds 30% waar u het over heeft. Maar goed, dat terzijde. En dan spreek ik u even persoonlijk aan als Beter voor Dordt. Ook u als lokale partij wil groeien naar 140.000 inwoners. Dat is

een doel op zich. Wij willen op een normale manier groeien. En ten eerste zitten wij, en vanuit de VSP voor onze inwoners van Dordrecht. Daar hebben we al geen huizen voor. En wat u vooral wil doen is de rijkere mensen naar de stad halen om daarvoor te bouwen. En sociale woningbouw blijft daardoor gewoon achterwege. Wat wij dit college ook kwalijk nemen, en gelukkig heeft wethouder Stam nu aangegeven dat hij bijvoorbeeld Prefab-woningen wil gaan bouwen. Dat roepen wij al de afgelopen jaren. Ga nou eens kijken naar mogelijkheden. Maar nu komen.

De voorzitter: Bij interruptie. De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja voorzitter, even in reactie op wat mevrouw Stolk aangeeft. Volgens mij hebben wij iedere keer heel nadrukkelijk gezegd dat er de ambitie ligt om te bouwen tot 140.000 inwoners, maar dat wij voorlopig vooral ook ieder plan wat er komt gaan toetsen aan de hand van de leefbaarheid. Waarbij wij, wanneer wij zien dat de leefbaarheid met de bouw van bepaalde woningen onder druk komt te staan, dan moeten we dat niet doen. En vooralsnog met de planvoorraad die er nu ligt, zitten we zeker nog niet aan die 140.000, maar kunnen we wel ervoor zorgen dat er meer huizen worden gebouwd voor mensen die dat heel hard nodig hebben.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mevrouw Stolk, gaat u verder met uw betoog.

Mevrouw Stolk: Dus u zegt tegen de Dordtenaren die hier wonen, die zeven à acht jaar op de woning, op een woning wachten en huizen die nu 3,5 ton zijn, waar starters niet, die kunnen ze gewoon niet betalen, daar zegt u gewoon tegen joh blijf lekker wachten. Wij bouwen nog gewoon lekker door, Beter voor Dordt, voor de rijkere om naar de stad te halen?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, een laatste interruptie.

Mevrouw Stolk: Maar voorzitter, hier komen wij niet uit.

De voorzitter: Gaat uw gang mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Een laatste interruptie. Volgens mij heb ik in mijn woordvoering ook nadrukkelijk aangegeven dat wij het van belang vinden om gedifferentieerd te bouwen voor de verschillende segmenten, dus ook voor de mensen met een kleinere beurs.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, daar worden wij het niet over eens. Ik denk dat we, dat u uw kiezers de lokale.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, volgens mij is het duidelijk dat u op dit punt van mening verschilt.

Mevrouw Stolk: Ja maar, voorzitter.

De voorzitter: Ja maar dit debatje moet ergens eindigen.

Mevrouw Stolk: U gaat toch niet, ja maar u gaat. Maar als de heer Schalken blijft interrumpen mag ik toch gewoon reageren? Of niet?

De voorzitter: Jawel, dat klopt. Maar uw punt is duidelijk en uw punt ook.

Mevrouw Stolk: Ja ik zeg toch, we worden het hier niet, we komen hier niet uit. Dus ik wil gewoon doorgaan.

De voorzitter: Nou, dat wou ik u net, die gelegenheid wou ik u graag geven.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, kijkt de VSP naar de financiële begroting, dan valt het op dat de structurele begrotingsruimte dramatisch is afgenomen tijdens deze coalitieperiode. Gevolg is dat een nieuwe coalitie na de verkiezingen in 2022 geen of zeer beperkt financiële bewegingsruimte heeft om haar beleid vorm te geven. De begroting van 2022 laat een positief resultaat zien. Knap werk van het zittende college. Maar bij nadere bestudering leert het de VSP dat de begroting 2022 gered wordt door een hogere eenmalige inkomsten uit het gemeentefonds. Zonder deze rijksbijdrage komt Dordrecht structureel tekort, zoals ook blijkt uit de prognose 2024 en 2025. En dan Stedin. De VSP heeft nadrukkelijk afstand genomen van investeren in Stedin. Uit de begroting blijkt dat de dividenduitkering van 4 miljoen per jaar in de komende jaren niet wordt uitgekeerd. Een investering die een provincie stad vanuit haar marginale invloed op het energiebeleid nooit had mogen doen. In deze investering was, als deze investering niet was gedaan en deze gelden beter waren besteed, dan heeft Dordrecht geen structurele budgetoverschrijding en zou er meer ruimte zijn om deze gemiste 4 miljoen aan dividend zinvol te besteden aan de inwoners van Dordrecht. En dan nog de lokale lasten. De lokale lasten zijn in de afgelopen vier met 12,5% gestegen. Terwijl de lonen en uitkeringen in deze periode nauwelijks zijn geïndexeerd. Veel pensioenen zijn in deze periode zelfs gekort. Een college dat het dus belangrijker vindt dat de gemeentelijke inkomsten op peil blijven, dan het te besteden inkomsten van haar burgers. Met de Eneco meevaller van 390 miljoen was een tegemoetkoming in lagere gemeentelijke lasten een welkome geste geweest voor de inwoners van Dordrecht. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de Partij van de Arbeid, de heer Van Verk.

De heer Van Verk: Dank u voorzitter. Vier jaar geleden hebben wij onze steun aan het collegeprogramma uitgesproken vanwege de ambitie om 4000 banen, en vooral vanwege 4000 woningen die zich in de periode gerealiseerd zouden worden. Deze steun heeft zich de afgelopen jaren vertaald in steun aan verschillende begrotingen en vooral in steun aan de visie op het wonen van de afgelopen jaren. Tot onze teleurstelling moeten wij vaststellen dat het college er niet in geslaagd is om de ambities op het gebied van wonen waar te maken. Nog geen 700 woningen zijn er in de afgelopen vier jaar toegevoegd aan de woningmarkt. De ambitie om de komende jaren vervolgens 1000 woningen per jaar eraan toe te voegen komt ons niet realistisch over en is onvoldoende om de oude ambitie van vier jaar geleden waar te maken. Feitelijk zouden bijna 1500 woningen per jaar moeten worden toegevoegd. Een ambitie die zonder

wijziging van beleid te hoog gegrepen zal zijn. Kan het college aangeven welke mogelijkheden zij heeft om dit beleid te wijzigen en in de toekomstige jaren wel de ambitie waar te maken? Voorzitter, het gaat hier om het probleem waarover de mensen in Nederland, dus ook in deze stad, zich de grootste zorgen maken. Namelijk, de woningmarkt. Op deze markt spelen feitelijk twee problemen. Namelijk, te weinig woningen en te veel geld. Voor het eerste probleem, te weinig woningen, wordt mede veroorzaakt door ruimtegebrek om snel te kunnen bouwen. Binnenstedelijk bouwen is een keuze die vertragend werkt en duurder is in zijn uitvoering. Wanneer we vervolgens onze ruimte nog ernstig beperken leidt dit automatisch tot nog hogere grondprijzen, waardoor de stichtingskosten voor woningen nog verder zullen stijgen. Het college heeft de afgelopen jaren een aantal bouwlocaties aangewezen, waarbij wij twifelen aan de realiteitswaarde van die locaties. Weeskinderdijk en Thureborgh zijn locaties die bij een toename van het treinverkeer met gevaarlijke stoffen onder druk komen te staan. Wij constateren dan ook dat het college alleen oog heeft voor de papieren werkelijkheid van de plannen. Bestaat er dan ook een plan B wanneer grote locaties niet van de grond komen door deze tegenvallende ontwikkelingen? Wij horen het graag van het college. Het is daarbij belangrijk voor welke doelgroepen je bouwt. Deze doelgroepen hangen nauw samen met wat voor stad je wil zijn. Wanneer je de subdoelstellingen bij de Agenda Dordrecht 2030 kritisch en goed leest, wil het college vooral jongere hoogopgeleide mensen die werkzaam zijn aantrekken. Daarnaast wil het college de werkende en rentenierende mens behouden voor deze stad. Daarbij is het hoofddoel dat de huidige voorzieningen minimaal in stand moeten blijven. Vrij vertaald betekent dit bouwen voor de afgestudeerde mens met een goede baan tot ongeveer 35 jaar en de ouderen met een goed inkomen uit kapitaal en werk vanaf ongeveer 45-50 jaar. Het huidige bouwprogramma richt zich daarop. Daarbij moet echter niet vergeten worden dat een jong en startend gezin qua inkomen veelal afhankelijk is van huisvesting in het goedkopere segment van de markt. Dat zijn koop- maar in veel gevallen ook huurwoningen in de sociale huursector. Doorstroming naar het midden en duurdere segment vindt pas op latere leeftijd plaats. De vraag aan het college is of zij deze deelt? En op welke wijze het college denkt te zorgen voor voldoende woningen in het goedkopere segment, voor zowel huur als koop, voor onder andere startende gezinnen? Voorzitter, nu bouw vindt dus binnenstedelijk plaats. Daarbij constateren wij dat telkens opnieuw de leefbaarheid van de stad, maar ook de directe omgeving, ter discussie staat. Natuurlijk moeten we zorgdragen voor de leefbaarheid gewaarborgd wordt. We zijn ervan overtuigd dat een leefbaarheidseffectrapportage voor in ieder geval een positieve bijdrage kan leveren. Het maakt duidelijk wat de gevolgen voor de leefbaarheid zijn. Dat gebeurt overigens op grond van vigerende wet- en regelgeving. Zowel rijks als lokaal. Een dergelijke toetsing kan veel discussie in de toekomst voorkomen, uitgaande van de gedachte dat dit bij ons natuurlijk allemaal dik in orde is.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Van Benschop. GroenLinks. Mag de microfoon van de middenruimte aan alstublieft.

Mevrouw Van Benschop: Volgens mij is die aan. Ja.

De voorzitter: Hij doet het.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel voorzitter. Nou, mijn vraag is eigenlijk aan de PvdA. Wij hebben die motie gezien. En het lijkt ons een heel goed idee, zo'n leefbaarheidseffectrapportage bij de plannen. Maar wij hebben ook met een amendement een verdichtingsparagraaf in de Omgevingsvisie erin gezet. Dat beoogt eigenlijk breder, maar ook dit deel. Dus mijn vraag is eigenlijk, stelt u dit voor als, nou, overbruggingsperiode zeg maar, totdat we die Omgevingsvisie ook daadwerkelijk gaan gebruiken en de Omgevingswet in werking wordt gesteld? Of ziet u dit als iets wat daarnaast zou moeten bestaan?

De heer Van Verk: Wij zien het prima als iets wat ernaast zou moeten bestaan, waarbij de leefbaarheidseffectrapportage allerlei wet- en regelgeving toetst die zowel landelijk is gemaakt als lokaal. En zegt van op grond van wat zij zien in het plan op een gegeven moment vaststellen van nou aan die regels van leefbaarheid voldoet het plan. Daar zit twijfel, oranje. En dat is niet op orde, dat zou je moeten verbeteren. Daarmee kan je voorkomen dat er allerlei discussies worden gevoerd met en door bewoners over de leefbaarheid. Voorbeeld, als je de parkeernorm een stuk kleiner maakt dan de vigerende parkeernorm, ja dan kan je er natuurlijk vergif op innemen dat die zo'n effectrapportage op zijn minst oranje, dan wel rood komt te staan. Want dat gaat op de langere duur problemen opleveren. Nou, die komen we al tegen regelmatig.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter.

De heer Veldman: Voorzitter.

Mevrouw Van Benschop: Mag ik daar nog op reageren?

De voorzitter: Mevrouw Van Benschop. Ja gaat u eerst. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Nou, ik begrijp het helemaal. Ik zit alleen een beetje te zoeken naar hoe dat dan naast elkaar zou moeten bestaan met dat verdichtingsprogramma, omdat we daar wel op dit deels mee hebben beoogd. Dus ik ben dan eigenlijk, nou misschien moet ik gewoon de reactie van het college afwachten, of zij daar misschien een samenvoeging in zien ofzo. Dat dit opgenomen kan worden in. Maar oké, dat is mijn vraag. Dank u.

De voorzitter: Ik zie de heer Van Verk knikken. Dan is er een vraag van de heer Veldman. Gaat uw gang.

De heer Veldman: Ja voorzitter, dank. Precies over dit punt ook. Voorzitter, deze motie leidde bij ons op zich zeg maar tot een sympathieke reactie, alleen wel tot twee belangrijke vragen. De heer Van Verk heeft volgens mij bij het debat over de Omgevingsvisie, of in ieder geval in relatie tot wonen, op een gegeven moment een stelling betrokken, alles wat leidt tot extra regels steun ik niet meer, want het gaat om tempo.

De heer Van Verk: Ja.

De heer Veldman: En in die zin, bevreesde mij dus, deze motie. Want dit leidt toch tot, in mijn optiek, een extra toets of extra regels. Dus één. En twee, vanuit mijn fractie is juist bij de Omgevingsvisie een amendement ingediend en dat is door deze raad gelukkig ook aangenomen, om extra aandacht te gaan besteden aan menselijke maat, leefbaarheid, sociale samenhang naar zeg maar hoe je bebouwde omgeving ervaart en die ook veilig is in de breedste zin van het woord. En in die zin hadden wij dus zoiets van ja, is dat niet gewoon geborgd via, nou ja de opdracht van de raad om dat met de Omgevingsvisie verder plek te geven en uit te werken.

De heer Van Verk: Voor wat betreft het eerste, het hoeft geen vertraging op te lopen. Een leefbaarheidseffectrapportage kan binnen enkele weken worden gedaan op de plannen die er liggen. Dus dat is het plan voor de Spoorzone zou je al kunnen laten toetsen. En daar komen dan een aantal aanbevelingen uitrollen. En daar doe je iets mee of niet. Maar je kan er vergif op innemen dat die dingen die op rood springen, dat daar bewoners in ieder geval ook op gaan ageren. En hoe ga je dat dan oplossen? Daar kan je dan wel van tevoren op gaan voorsorteren, zodat je ook de antwoorden hebt op het moment dat die discussie gaat spelen. Voor wat betreft uw opmerking dat u een aantal zaken heeft laten opnemen in de Omgevingsvisie voor wat betreft de menselijke maat, dat is mooi. Moeten we ook vooral doen. Maar dan is het toch altijd nog goed om het te toetsen of het ook daadwerkelijk of de regels die u heeft laten vastleggen ook daadwerkelijk in de plannen weer terugkomen. Dat is namelijk wat een effectrapportage doet. Toetsen wat je hebt afgesproken aan de plannen die er liggen. Voorzitter, ik ga verder.

De voorzitter: Ja gaat u verder.

De heer Van Verk: Kan het college toezeggen dat ze een onderzoek doet naar de bereikbaarheid van de leefbaarheidseffectrapportage en hierover voor de Kadernota 2023 rapporteren? Bij dit onderzoek kunnen de ervaringen in bijvoorbeeld Den Haag betrokken worden. Voorzitter, het tweede probleem, en misschien wel groter dan het eerste, namelijk geld. Daarbij spelen twee problemen namelijk een rol, namelijk een overschot en een tekort. Het overschot aan geld bevindt zich vooral op de particuliere markt. In een markt waarbij het aanbod klein is wordt de prijs hierdoor enorm opgejaagd. Stimuleringsmaatregelen van de overheid, zoals een starterslening, bevorderen dit proces van prijsopdrijving. Kan het college toezeggen dat bij de volgende evaluatie er ook gekeken wordt naar het effect op de markt van startersleningen? Voorzitter, het overschot aan kapitaal veroorzaakt nog een probleem, namelijk dat mensen met veel kapitaal ook in de vorm van overwaarde dit geld willen laten renderen. Spaarrente is nihil, aandelen zijn duur, dus blijft vastgoed over. Een veilige belegging met vrij zeker rendement en relatief lage kosten. Hierdoor verdwijnen er gewilde en relatief goedkope woningen van de markt door particuliere beleggers. Wij waarschuwen al een aantal jaren geleden voor dit fenomeen en pleitten toentertijd voor maatregelen. Wij zijn dan ook verheugd dat het CDA dit initiatief heeft overgenomen, maar zijn nu wel benieuwd naar de stand van zaken waar en welke woningen tot welke prijs het college gaan beschermen tegen deze vormen van speculatie. Tot zover het overschot van particulier geld. Het publieke geld klotst eveneens tegen de plinten op. Niet lokaal, maar

bij het Rijk kan het niet op en de BNG is de rijkste bank van het land. Dit geld zou enorm kunnen helpen bij het vlottrekken van een aantal maatschappelijke problemen, waaronder de woningmarkt. Zou het college actie kunnen en willen ondernemen om dit geld te investeren in maatschappelijke problemen zoals de woningbouw, in plaats van het op de bank te laten staan? Alleen al het voldoen aan de afspraak om het aantal woningen in 2016 te gaan herstellen gaat vele miljoenen kosten. Dan hebben we het nog niet over de tientallen, maar over honderden miljoenen. Dat, naast alle andere maatschappelijke opgaven, betekent een vrijwel onmogelijke opgave voor de corporaties. De overheid kan hierbij helpen, niet alleen met plannen maken, maar ook met daadwerkelijke hulp bieden. Wij kunnen een actieve grondpolitiek voeren, waarbij de gemeentelijke bouwgrond tegen een zeer laag tarief ter beschikking wordt gesteld aan de corporaties voor het bouwen van woningen in de sociale huursector. Op deze manier willen wij het mogelijk maken om aan de gestelde nieuwbouw te voldoen.

De voorzitter: Mijnheer Van Verk, even een vraagje. Bent u al bijna bij het eind van uw betoog?

De heer Van Verk: Nog zo'n klein stukje.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van Verk: Wij vragen het college om deze mogelijkheden samen met de corporaties te onderzoeken en de raad hierover voor de Kadernota 2023 te rapporteren. Overigens biedt deze actieve grondpolitiek nog een kans. Door de grond aan te kopen en deze in erfpacht uit te geven, kunnen de stichtingskosten voor een woning gedrukt worden waardoor een deel van de nieuwbouw bereikbaar kan worden voor jonge starters. De grondkosten maken immers een substantieel onderdeel uit van de stichtingskosten voor een woning. Ook dit onderdeel zouden wij graag onderzocht zien. Kan het college dat toezeggen? Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie Gewoon Dordt. Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter.

De voorzitter: O wacht even, excuus. Sorry. Er zijn drie moties. Die hebben we al, of niet?

De heer Van Verk: Nee voorzitter, en die krijgt u pas als het college beantwoord heeft, want wellicht zeggen ze een aantal zaken toe en dan hoeven de moties niet in stemming te worden gebracht.

De voorzitter: Dus de moties zijn nog niet ingediend. Nee, precies. Dan geef ik het woord aan mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Fijn, dank. Voorzitter, de laatste begroting van deze periode. En waar de Kadernota 2022 al niet spannend was, is deze begroting, ofwel de uitwerking van die

Kadernota, dat ook niet. Het ziet er allemaal netjes uit en we hebben waardering voor het dashboard waardoor een aantal cijfers overzichtelijker is. Maar omdat er nog geen nieuw kabinet zit, hebben we te maken met een aantal onzekerheden. Hoeveel we vanuit het Gemeentefonds krijgen bijvoorbeeld. En of dat meer, of alsnog minder is dan nu. Er is door dit college niet bezuinigd, onder andere vanwege de focus op de Agenda Dordrecht 2030. In 2022 en 2023 is het saldo positief. En als de bijdragen vanuit het Rijk wel hoger wordt, valt het voor de jaren erna die in deze begroting in de min komen misschien wel mee. Het college spreekt over het herstel van de economie na de enorme dreun die we met elkaar hebben gehad vanwege de COVID-19. Helemaal lekker gaat het op dit moment weer niet en we vragen ons af welk effect dat zal hebben. Niet alleen op de financiën van zowel de gemeente als de ondernemers, maar zeker de sociale en maatschappelijke effecten voor onze inwoners. Voor Gewoon Dordt is het belangrijk dat iedereen mee kan doen en dus moeten we alle zeilen bijzetten. We zijn in ieder geval blij dat het college erkent dat er meer inzet moet komen op kansenongelijkheid. We zien dat graag in combinatie met dat iedere Dordtenaar die verantwoordelijkheid pakt die hij kan pakken. Jongeren doen het best goed, hoewel ook op hen de coronacrisis een flink negatieve invloed heeft gehad. Bijna 90% van onze jongeren redt het zonder Jeugdhulp. Voor degenen die dit wel nodig hebben om op de rit te komen of te blijven, zou het wat betreft Gewoon Dordt best anders geregeld mogen worden. Nog steeds is het systeem leidend, niet de jongeren zelf, die voor een klein deel misschien al voldoende zouden hebben aan een spreekwoordelijke schop onder de kont. We mogen best kritischer zijn op hoe er met onze budgetten door aanbieders wordt omgegaan, zoals alleen betalen voor afgenomen hulp. Gewoon Dordt heeft daar de werktitel Jeugd Ontzorg aan meegegeven, waar we mee aan de slag gaan in de volgende periode. Een onderwerp wat we daarbij betrekken is laaggeletterdheid, omdat die in Dordrecht, ook onder jongeren, fors hoger ligt dan gemiddeld in Nederland. Op initiatief van Gewoon Dordt, samen met de Stichting Lezen en Schrijven en Sagènn loopt er op dit moment weer een taalmaatjesproject. Of zoals een aantal deelnemers zegt: taalmatties. Omdat wij vinden dat je wel kan roepen dat iets beter moet, maar er dan ook zelf wat aan moet bijdragen, hebben we dit dus georganiseerd. Waar we nog te weinig beeld van hebben is hoe de problematiek van laaggeletterdheid zich verhoudt tot de nieuwe Omgevingswet, die gelukkig tot nu toe steeds is uitgesteld. Maar deze wet heeft als doel inwoners meer invloed te geven op hun directe leefomgeving. En tot nu toe is het ook voor mensen die veel taalbegrip hebben best lastige materie. Dus hoe kan het college garanderen dat als die ingevoerd wordt er voor alle inwoners een gelijkwaardige uitgangspositie is op dit punt? Een gelijkwaardige positie moet er wat betreft Gewoon Dordt ook zijn waar het sportvoorzieningen en accommodaties in de stad betreft. Nou ja, zoals al eerder gemeld, er is een Programma Sportparken afgedaald. En een eerste blik erop leert ons dat er onder meer ingezet gaat worden op een goede subsidieregeling voor de ontwikkeling van sportaccommodaties. Als dit de eerder door Gewoon Dordt genoemde één derde regeling is, waar wij ambtelijk destijds over geïnformeerd zijn, dan sluiten we deze periode toch nog aardig af op het sportdossier. Doen we dat ook met de zogenaamde gif terreinen? Naast ons heeft bijvoorbeeld ook de PVV hier meermaals aandacht voor gevraagd. En ik denk dat de hele raad deze terreinen liever kwijt dan rijk is. Maar hoewel we dit allemaal roepen verandert er niks. Lobbyen op de economie in de regio is waarschijnlijk meer sexy, maar Gewoon Dordt zou toch graag zien dat ook op deze

lelijke eend veel meer actie wordt ondernomen. Voorzitter, er zijn nog twee punten die wij willen noemen. De eerste is gekoppeld aan het Bouwdossier. We hebben begrepen uit de begroting dat het college best tevreden is over wat er tot nu toe is gebouwd en over de komende jaren waarin er 1000 woningen bijgebouwd worden tot aan 2030. Een goede inventarisatie van vraag en aanbod is er nog niet, maar we bouwen nog steeds, een beetje vanuit wensdenken, vooral dure huizen. Dat mag, maar Gewoon Dordt blijft herhalen dat als een ontwikkelaar duur bouwt je best mag vragen ook iets maatschappelijks te bouwen. En willen graag dat het college dit toch weer bij gesprekken met bouwbedrijven meeneemt. Waarmee we bij ons laatste punt zijn gekomen voorzitter. En dat is de kwaliteit van de openbare ruimte. Het onderhoudsniveau hebben we al eerder aandacht voor gevraagd, omdat er niet in alle wijken naar hetzelfde niveau wordt gestreefd. Prima als voor het centrum vanwege het toerisme een hoog niveau wordt nagestreefd, maar voor ons is het heel gewoon dat dit niveau voor de hele stad geldt. Dank u wel. Met dank aan Antoinette voor het '...' zeg maar. Ja.

De voorzitter: Dank u wel. Ook voor de bijbehorende presentatie. Dat zijn we inmiddels ook een beetje gewend van u. Dus we zaten al klaar en hij was weer fraai om te zien. Dank daarvoor. Dan gaan we naar Fractie Jager.

Mevrouw Jager: Laat ik er even een microfoon bij pakken. Voorzitter. Wat kun je nog zeggen over een beleidsarme begroting, de laatste van een raadsperiode in een uiterst onzekere tijd? Je leest positieve financiële verwachtingen of in elk geval geen negatieve voor 2022, zo die er vorig jaar wel degelijk waren. En die er nu voor de jaren na 2022 ook weer lijken te zijn. Volgens de begroting voor 2019 gingen we tot 2022 ruim een half miljoen euro overhouden. Volgens de begroting voor 2020 gingen we in 2021 nog met bijna anderhalf miljoen euro positief eindigen, maar doken we in 2022 bijna 3 miljoen euro de min in. Om het vervolgens weer wat omhoog te gaan in 2023 om toch nog altijd 6 ton in de min te eindigen. En zo gaan we door. En uiteindelijk komen we dan bij 2022 aan die een eindsaldo laat zien van 3,2 miljoen positief. Vorig jaar nog op de rol voor 2,5 miljoen negatief. En dat scheelt dus ongeveer 5,5 miljoen. Over de jaren daarna spreken we maar niet meer. En vanzelfsprekend weet ik dat er op begrotingen allerlei corrigerende maatregelen worden toegepast en er altijd mutaties verwerkt moeten worden. En u hoort mij dan ook niet zeggen dat het misschien anders gekund had. Maar zoveel is wel duidelijk, dat goed kunnen rekenen en boekhouden nog niet maakt dat je deze kermis van cijfers kunt doorgronden. Niet alle raadsleden zijn economen en accountants en dat is naar mijn idee ook helemaal de bedoeling niet van een lekenbestuur als de gemeenteraad. Met goed kunnen boekhouden kom je er niet in de magische wereld van de getallen bij de gemeentelijke financiën. We blijven inzetten op een lobby richting het Rijk om een beter financieel kader te verkrijgen. Dus meer zicht op de opbrengst van eventuele bezuinigingen lijkt mij nog steeds een goed plan. Maar waar ik desondanks toch wat op aansla is de mededeling dat de Dordrecht een belastingcapaciteit heeft van 93%. Mooi dat we dan 7% onder het landelijk gemiddelde zitten zou je denken, tot je je realiseert dat hier al enigszins gesuggereerd wordt dat die 7% ingezet kan worden voor hogere gemeentelijke aanslagen en belastingen als de gemeente geldtekort zou gaan komen. Het past niet in het huidige beleid, maar toch. En

voor wie eventueel denkt dat dat moet kunnen, realiseer je dan dat Dordrecht minder banen heeft dan gemiddeld in Nederland. Nog steeds. Dat Dordrecht meer huishoudens met bijstandsuitkering heeft dan gemiddeld. Nog steeds. En dat de werkloosheid hier hoger ligt dan gemiddeld. Nog steeds. Plus dat het gemiddeld inkomen hier lager ligt dan in de rest van het land. En dat alleen het inkomen van zelfstandige ondernemers hier vrijwel gelijk is aan dat van de rest van Nederlandse ondernemers. Voor wie mij niet gelooft, pak het CBS er maar bij. Dus om alvast te denken aan speelruimte tot aan het gemiddelde van Nederland bij het verhogen van de gemeentelijke lasten voor inwoners, lijkt mij persoonlijk een slecht plan. Ik roep zowel het huidige als toekomstige colleges dan ook op om in ieder geval dit schip niet te gaan laten varen. Voorzitter, vanaf 2014 heb ik me altijd ingezet voor de betaalbare woningvoorraad. Wat vaak neerkwam op sociale woningvoorraad, want daar werd het meest gesloopt en het minst teruggebouwd. De niet sociale voorraad liep steeds verder uit, maar er kwamen alleen maar meer mensen die alleen sociale huur konden betalen. Soms zelfs dat niet eens als het om het duurdere segment van de sociale huur ging, 752 euro is dit jaar officieel nog steeds sociaal. Maar realiteit is dat voor de lagere inkomens het natuurlijk niet. Ook niet voor tweeverdieners en bijvoorbeeld de zorg of het onderwijs. Gelukkig zijn er inmiddels heel wat meer fracties die het opnemen voor mensen die geen 1.100 tot 1.500 euro per maand neer kunnen tellen voor huur of hypotheek. Dus bij hen kan ik aansluiten. En dat doe ik deze keer bij de twee moties van het CDA. Duidelijke compacte moties met een duidelijke vraag en opdracht, daar sluit ik me graag bij aan en teken ik graag voor mee. En dat brengt me dan bij de motie die ik samen met Beter voor Dordt, de VSP, Fractie Nijhof en D66 indien. De motie Motie Park Merwestein is er voor iedereen. Met daarin een verzoek waar je volgens sommigen geen motie voor in hoeft te dienen, maar waarvoor een simpel verzoek aan het college voldoende zou moeten zijn. Echter, op alle plaatsen waar het in deze begroting gaat over participatie, aandacht voor de burger, betrekken van de burger bij allerlei beslissingen, welzijn en veiligheid, gaat het over van alles, maar nooit om betrokken zijn bij de mogelijkheden en het bieden van kansen op een zo'n normaal mogelijk leven voor mensen die niet op hun benen kunnen wandelen, maar dat op wielen moeten doen. Die voortdurend tegenkomen dat je een stoep wel op, maar nooit meer af kunt. Omdat het ondoenlijk is om een nieuwe brug op te komen. Dat je een park niet in kunt. Dat je niet naar het Museum voor Onderwijs kunt met je rolstoel, want binnen is er wel een lift, maar hoe kom je binnen? Dat je niet naar de Aelbert Cuyp tentoonstelling kunt, omdat de helling van de tijdelijke ingang te steil is en er nergens staat aangegeven of en waar je dan wel naar binnen kunt. Omdat nergens in de hele begroting inclusiviteit betrokken wordt op bewegingsbeperkten. Daarom, en alleen al daarom, om iedereen zich ervan bewust te laten worden wat echte inclusiviteit inhoudt, daarom dienen we een motie in en geen verzoek. Voorzitter, uit mijn eerste stukje bleek wel dat je alles.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

Mevrouw Jager: Alle cijfers kun je vloeibaar maken.

De voorzitter: Even voordat u verdergaat mevrouw Jager, interruptie van de heer Van der Kruijff. Gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ja dank voorzitter. Een vraag. Ik onderschrijf volledig overigens het pleidooi wat mevrouw Jager houdt over toegankelijkheid en inclusiviteit. De motie gaat heel specifiek over het plaatsen van bordjes voor de ingang van Park Merwestein naar het Werfje, waar je niet door '...' of draaideur hoeft. Ik zal iets dichterbij de microfoon praten voor u. Uw motie gaat over het plaatsen van bordjes en toegankelijkheid van het Park Merwestein. En daar kunnen wij best mee instemmen. Wij hebben laatst ook meegelopen met een ronde door Dordt over toegankelijkheid. En bij Park Merwestein blijkt het issue ook vooral te zijn dat de paden daar grindpaden zijn. Dus we kunnen mensen wel met een bordje verwijzen naar de ingang bij het Werfje, maar als ze vervolgens daar naar binnen rijden en na één meter vastrijden in het grind en niet meer met hun wielen vooruitkomen door het grind, hebben we nog weinig opgelost. Dus volgens, even los of je daar nog andere dingen moet gaan doen, maar wij denken wel als je echt de toegankelijkheid van Park Merwestein wil verbeteren, dat je meer moet doen dan alleen een bordje zetten naar de ingang waar je jezelf vastrijdt in het grind.

Mevrouw Jager: Ja dat is dan de grap mijnheer Van der Kruijff, doordat ze er nooit naar binnen gekund hebben weten ze dat niet eens.

De voorzitter: Zodra die bordjes er staan wordt dat duidelijk zegt mevrouw Jager.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

Mevrouw Jager: Nee maar dat is wel een punt van aandacht. Als dat zo is, dan is dat een extra punt van aandacht.

De voorzitter: De heer Van der Kruijff, gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ja het is niet zo dat ik dat zelf verzin, maar dat is bij die ronde gebleken. Vandaar dat ik het kan inbrengen.

Mevrouw Jager: Nee, ik neem het zomaar aan van u hoor, dat, maar de groep waarmee ik op pad geweest ben wist dat niet en heeft dat ook nooit gezien.

De voorzitter: Ik ga ervan uit dat u elkaar op dit punt weet te vinden schat ik zo in.

Mevrouw Jager: Ja hoor.

De voorzitter: Gaat u verder mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Nou, ik was eigenlijk klaar. Ik heb alleen gezegd van ik wil alleen nog zeggen van het eerste stukje bewijst al dat je alles aan cijfers vloeibaar kunt maken als je dat wilt. Maar dat dat natuurlijk ons niet echt veel verder helpt op het moment. En ik dien de motie in die we hadden en daar blijft het, daar laat ik het bij.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dat is een motie samen met? Samen met Beter voor Dordt. En die wordt nu ingediend. En dat is motie M11. Ja en die heet Park Merwestein is er voor iedereen. Die is samen met de Fractie Nijhof, Beter voor Dordt, VSP en D66

ingediend. Hartelijk dank. Dan hebben we nog één fractie over, dat is de Fractie Nijhof. Gaat uw gang, mevrouw Nijhof.

Mevrouw Nijhof: We zijn weer aan het einde van een raadsperiode van vier jaar. De helft van onze fractie zit al voor de derde periode in deze raad, wat ons de gelegenheid geeft om over een langere periode terug te kijken naar de staat van onze stad. De staat van onze inwoners, de staat van het leven in onze stad. We beschouwen vandaag een begroting van 2022. We zien opnieuw een structureel tekort op een aantal domeinen. Alle hekkensluis in deze rij zullen wij de begroting de stand van de stad op een iets andere wijze beschouwen. Wij kunnen praten over de zaken die goed gegaan zijn. En die zijn er. Maar om deze stad nog meer tot bloei te laten komen is het nodig dat we het ook hebben over de zaken die niet goed gaan en waar we al jaren tegenaan lopen, zodat we uiteindelijk bij kunnen sturen. Opvallend is dat er een tiental moties en amendementen zijn die alleen gaan over wonen en bouwen. Wonen raakt de bestaanszekerheid van mensen. Het is het fundament van het leven, het hebben van een dak boven je hoofd. Het is een recht. Warmte, schoon drinkwater en voldoende eten. Schijnbaar lukt het ons geen van allen om de huidige kaders van dit belangrijke onderwerp te steunen. Iedereen kent in zijn omgeving wel een persoon die achter het net vist of moet overbieden om een woning te kunnen kopen. In de Drechtsteden wordt inmiddels bij 80% van de verkochte woningen overboden. Starters komen moeilijk aan een woning. Jongeren staan jaren ingeschreven en moeten thuis blijven wonen. Als woningzoekenden en senioren die verhuisplannen hebben stellen deze vanwege een niet geschikte woning uit. De woningnood is enorm. En de aanpak daarvan zeer urgent. Dordrecht moet goed zorgen voor haar inwoners. Dit komt steeds meer in het gedrang en er zijn onorthodoxe maatregelen nodig. We staan voor een grote opgave. Hoe houden wij het leven leefbaar in een tijd waarin een grote onzekerheid is over de financiën voor volgend jaar? Over het leven de komende jaren? We doen steeds meer aan wensdenken, willen graag een grotere stad. Het liefst met mensen die zichzelf kunnen redden. En vergeten te veel de huidige inwoners. Het onderwerp wonen en woningbouw zou niet onderwerp moeten zijn van politiek gesteggel. We hebben met zijn allen de verantwoordelijkheid om deze grote opgave voor al onze inwoners goed te sturen. Inwoners zitten hier niet te wachten op politiek gesteggel en hebben het vertrouwen in de politiek inmiddels verloren. Wij zouden ons dit aan moeten trekken. Wij behoren tot deze politiek. En dat doen wij dus ook. Wij dienen twee moties in waarbij wij scherpe voorstellen doen om op korte termijn echt iets te doen in deze opgave. De ene gaat over het voeren van een actiever grondbeleid, de andere over beweging brengen in de doorstroom door juist sneller in de woonbehoeften van senioren te voorzien. Eventueel kan mijn fractiegenoot, de heer Gündogdu deze moties toelichten. We willen de kanttekening maken dat we een begroting bespreken, maar dat deze bespreking eigenlijk pas hout snijdt als de begroting realistisch is. En als de cijfers kloppen. En de cijfers te duiden zijn.

De heer Merx: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Merx, bij interruptie.

De heer Merx: Ja, ik begrijp dat mevrouw Nijhof nu naar een ander onderwerp gaat en ik bleef ook even hangen op het woordje realistisch.

Mevrouw Nijhof: Ja.

De heer Merx: Ik heb de moties uiteraard met veel interesse gelezen. En daarin roept u het college op in ongeveer een weekje of vijf '...' om een plan van aanpak te produceren. Waarbij ze niet alleen zelf aan de slag moeten, maar ook nog daar allerlei externen bij moeten betrekken. Hoe realistisch is dat dan?

Mevrouw Nijhof: Het is, ja goed, wij willen gewoon graag dat dit bekeken wordt. En wij willen ook graag dat het college hierop reageert, in hoeverre ze in staat zijn om dit te onderzoeken.

De heer Merx: Nou ja, u vraagt om een plan van aanpak op 1 januari op tafel te leggen. En nou ja goed, u gebruikt zelf het woord realistisch. En daar ben ik zelf ook wel erg voorstander van. En ik denk dat het niet zo realistisch is om deze vraag in deze vorm neer te leggen. En ja, dus dat vind ik, dat vind ik nogal bijzonder. Maar ik begrijp dat de heer Gündogdu daarop gaat reageren.

Mevrouw Nijhof: Ja.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Gündogdu antwoord gaat geven op uw interruptie. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Ja voorzitter, dank u wel. Om te beginnen mijnheer Merx, die datum van 1 januari dat is veranderd naar 1 februari. Dus dan hebben we nog wat meer ruimte. En het tweede is, denk ik nog belangrijker, aangezien het college de urgentie ook inzielt van dit dossier, en iedereen heeft daar een mening over, dat hebben we zeg maar vanmiddag allemaal gehoord, gaan wij er zomaar vanuit dat er al voorwerk is gedaan door het college om hier echt wel een bepaald breekijzer in te gebruiken. Dus dit zal ook niet zeg maar zo uit de losse pols bij het college komen. Dat, wij gaan ervan uit dat er wel heel wat informatie is die heel snel aan elkaar gekoppeld kan worden.

De heer Merx: Nou, het doet me in ieder geval al deugd dat we één maandje respijt hebben gekregen. Maar dan nog, u vraagt gewoon om een plan van aanpak met de diverse externe partijen. En denkt u echt dat ze dat op 1 februari voor mekaar krijgen. En als ze het, wat gebeurt er nou dalijk als het college zegt nou een leuk plan, maar dat gaan we niet redden. Dat gaat het niet worden, sorry mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, als ik even mag? Wederom, voorzitter, dan ga ik echt even in herhaling vallen. Aangezien het belang van dit dossier, wonen in de breedste zin van het woord, zo belangrijk is en zo ook speelt in deze raad, gaan wij er zondermeer vanuit dat het college al die netwerken heeft. Al in gesprek is met partners. Het zal echt niet zomaar, nou ja, op het bordje van het college komen. Die hebben die netwerken al. Het is een kwestie van nu de urgentie inzien en daarnaar handelen. Maar volgens mij, ik

ga er zomaar vanuit dat die urgentie besef er wel degelijk is. Het is nu een kwestie van doorpakken.

De heer Merx: Nou, dan is die motie dus kennelijk overbodig. Maar goed, dat gaan we dan horen.

De heer Gündogdu: Gaan we horen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef het woord weer terug aan mevrouw Nijhof. Gaat u verder.

Mevrouw Nijhof: We willen de kanttekening maken dat we een begroting bespreken, maar dat deze bespreking eigenlijk pas hout snijdt als de begroting realistisch is. En als de cijfers kloppen en de cijfers te duiden zijn. Als er voldaan wordt aan de opgave waar we in deze stad als gemeente voor horen te staan. De opgave de stad leefbaar te houden, levendig met gelukkige mensen die weten waar ze moeten zijn als ze iets willen vragen of even ondersteuning nodig hebben. Zoals wij zien worden budgetten jaar na jaar overschreden. Het werk wordt uitbesteed. En opvallend is dat er vaak zonder goed onderzoek of fundering bedragen worden begroot die uiteindelijk niet voldoen. Het laatste voorbeeld is het zwembadje bij het Wantij, wat ineens dubbel geld gaat kosten. We zien al jaren het gesteggel over een Sportvisie die er maar niet is, waar gegoocheld wordt met geldbedragen. Tijdens de Kadernota 20 miljoen en nu weer 10. Maar waar is de visie, het fundament, van deze bedragen? Op welke wijze wordt er onderzocht, besloten en worden risico's geraamd met betrekking tot de kosten, maar ook met betrekking tot de impact die besluiten hebben op andere domeinen? In hoeverre is het samenhang, is er samenhang tussen de verschillende domeinen? In hoeverre is er een samenhangende visie op de stad? En wat het allerbelangrijkste is, dienen wij het algemeen belang van alle inwoners? Wordt er rekening gehouden met de impact die beleid heeft op de inwoners van Dordrecht? Wat nu in deze begrotingsbehandeling erg opvalt is dat er vooral gesproken wordt door iedereen over het fysieke domein. Dit terwijl meer dan de helft van de begroting gaat over het sociale domein. We hebben meerdere wetten uit te voeren en die gaan over ondersteuning van inwoners. Alle inwoners die ondersteuning nodig hebben van 0 tot 100. Meer dan de helft van onze gemeentefinanciën gaat over dienstverlening en ondersteuning aan inwoners. Afgelopen donderdag werden wij opgeschrikt door een misstand in een Dordtse zorginstelling voor dementerende ouderen. De wethouder en burgemeester konden niet snel genoeg zeggen dat zij vinden dat dit soort instellingen niet in onze stad en zelfs niet in ons land thuishoren. Dat zij het vreselijk vinden voor de gedupeerden, maar niet over het toezicht gaan. En dat de bekostiging van de zorg niet vanuit de gemeente komt, waardoor zij er niet verantwoordelijk voor zijn. Maar ho, ho. Zijn wethouders niet hoeders van wetgeving? En ook hoeders van alle wetgeving? Wij vragen ons af hoe de portefeuillehouder Veiligheid dit ziet, die toch gaat over de veiligheid van alle Dordtenaren. Wij vinden het schrijnend dat de familieleden uiteindelijk pas bij een landelijk televisieprogramma gehoor vonden om de situatie van deze inwoners, hun familieleden, aan de orde te stellen. En stellen ons de vraag waar mensen in hemelsnaam naartoe moeten om dit te melden? Zijn wij als bestuurders van deze stad niet verplicht om ons dit aan te trekken en in dit kader echt veel duidelijker te zijn over

waar mensen terecht kunnen met vragen en meldingen om dit in de toekomst te kunnen voorkomen? En als die hulp dan wel vanuit gemeentewetgeving bekostigd wordt, hoe zit het dan met de verantwoordelijkheid? Waar is dan het toezichtskader? Hoe handhaaf je de veiligheid in het sociale domein? Een jaar geleden gebeurde dit namelijk idem dito rondom problemen in een ingekochte jeugdhulpinstelling, waar wij zelf en ouders zich zorgen maakten over hun kinderen die daar geplaatst waren. Waar doden vielen door suïcide. En waar de Inspectie tot tweemaal toe een vernietigend rapport over schreef. Daar nam de portefeuillehouder geen verantwoordelijkheid, maar zei alleen op dit moment zijn er geen Dordtse kinderen geplaatst, wij kunnen daar niks mee. En wij hielden het contract gewoon in stand. Wanneer zijn we er dan wel van wethouders, hoeders van de wet? We besteden meer dan de helft van deze begroting aan wetsuitvoering die gericht hoort te zijn op de ondersteuning van de inwoner. Ook van het beschermen van de inwoner, zoals letterlijk bijvoorbeeld in de Jeugdwet het geval is. Ondertussen hebben wij een wethouder die 90% van zijn tijd in Den Haag aan de toelagenafdeling zit om voor de gemeentes de toelagenouders te helpen. Er ontvouwt zich een enorm drama dat zijn weerga niet kent. Onbeschrijfelijk leed wat zich in deze gezinnen heeft voorgedaan en nog steeds voordoet. Armoede en financiële stress hebben een enorm impact op het functioneren. Je kunt niet meer goed nadenken en geen strategieën meer uitstippelen. Je neemt onlogische besluiten. Weet u nog, wethouder Heijkoop, dat wij er veelvuldig over spraken in het armoedebestrijdingsbeleid? Inmiddels weten we dat het leed van deze ouders en kinderen, opa's en oma's, oneindig is en nooit meer goed te maken. Het lijkt erop dat de kinderen van hun ouders gescheiden zijn, omdat het gezin in armoede verviel. Hoe kan dit? Kun je dan zomaar je kind kwijtraken als je een probleem hebt met je financiën of met je bestaanszekerheid? Schijnbaar wel. De kranten staan er vol van. Inmiddels heeft een bekende recensente een andere groep genoemd die als het gaat om foutendiagnose van problematiek en het in aanraking komen met het gedwongen jeugdkader gaat. Dit zijn namelijk de thuiszitters, onderdeel van de Onderwijs portefeuille van de heer Heijkoop uit het sociaal domein. In een recent AD-artikel zei portefeuillehouder Heijkoop dat er in Dordrecht geen kinderen zijn die uit huis zijn geplaatst in verband met de toelagenaffaire. Hoe weet hij dat zo zeker? Vraagt dit in de basis niet om een onderzoek? Weet hij wat er speelt bij de thuiszitters die nu ook al genoemd worden.

De voorzitter: Bij interruptie. De heer Van Verk, gaat uw gang.

De heer Van Verk: Dank u voorzitter. Ik hoor mevrouw Nijhof aan. En denk dan van, wat een klerestad wonen wij in als ik al die ellende hoor. Terwijl ik dat zelf niet zo ervaar. Daarbij constateer ik dat er een aantal zaken op het bordje van wethouders worden geschoven en die zijn zeker in deze stad niet onfeilbaar, dat weten we allemaal, maar volgens mij zijn er ook een aantal zaken die gewoon op andere plekken thuishoren. Bijvoorbeeld de Inspectie Gezondheid en Jeugd. Dat hebben we gewoon goed georganiseerd in Nederland. Dus laten we daar nu even mee ophouden. En mijn vraag aan mevrouw Nijhof is nu eigenlijk gewoon simpel van, wat vindt u nou van de begroting?

De voorzitter: En daar heeft mevrouw Nijhof nog precies nul minuten voor, want haar tijd is op. Maar wellicht dat u deze vraag nog kunt gebruiken om het antwoord te geven. Gaat uw gang.

Mevrouw Nijhof: Nou goed, ik was nog niet helemaal klaar. Eerlijk gezegd. Ook niet over dat toezicht.

De voorzitter: Maar uw tijd is wel op, maar gaat u even in op de vraag van de heer Van Verk.

Mevrouw Nijhof: Nou ja goed, de begroting is niet sluitend. En wij vragen ons heel erg af, als je kijkt naar het enorme, ja laten we zeggen het ieder jaar weet te veel geld kosten van het sociale domein zeg maar hè, waar helemaal geen duiding gegeven kan worden aan waar het nu vandaan komt. Vragen wij ons dus heel erg af, en dat zat in het volgende deel van mijn betoog, of de wet wel op de juiste manier wordt uitgevoerd. En of bijvoorbeeld laten we zeggen als je kijkt naar de wetsuitvoering, waar wij overigens de komende tijd over gaan spreken, als het gaat over de kaders van de Jeugdwet waar we het steeds over hebben bijvoorbeeld. Omdat wij uit wanhoop nu proberen om die kaders te gaan stellen, moeten wij eerst kijken wat er in die wet staat en of wij nu niet dingen aan het uitvoeren zijn die eigenlijk helemaal niet, laten we zeggen tot de Jeugdwet behoren. Bijvoorbeeld het uithuisplaatsen van kinderen. En het, laten we zeggen, niet in het fundament aan de wens voldoen, of in ieder geval aan het recht te voldoen dat kinderen thuis moeten kunnen opgroeien. Met laagdrempelige begeleiding.

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Nijhof: En niet dat er uiteindelijk gewoon dat ze in dure instellingen geplaatst worden.

De voorzitter: Oké mevrouw Nijhof.

De heer Merx: Voorzitter.

De voorzitter: Is dit een beetje het antwoord wat u zocht mijnheer Van Verk?

De heer Van Verk: Nou voorzitter, ik hoor een soort van antwoord. Laten we het daar maar even bij houden gezien de tijd.

De voorzitter: Oké. Ik wil mevrouw Nijhof nog een halve minuut geven, ondanks dat haar tijd erop zit, om het betoog af te ronden. Gaat uw gang.

De heer Merx: Nou voorzitter, ik had ook nog graag een vraagje willen stellen.

De voorzitter: U heeft nog een vraag. Mijnheer Merx, gaat uw gang.

De heer Merx: Ja, want de woorden die de heer Van Verk gebruikte zojuist die schoten mij ook door mijn hoofd. Wat een vervelende stad. Ik doe hem iets vriendelijker, maar een vervelende stad leven we eigenlijk. En u komt met een hele hoop, nou ja kritiek

eigenlijk, zo mag ik het wel noemen. Eerst over bouwen, nou op het sociaal domein, u noemt daar wethouders bij. Terwijl, ja en ik kan het dan toch echt niet laten, u vele jaren met uw collega's deel heeft uitgemaakt van de grootste coalitiepartij die eerst drie wethouders heeft geleverd, waarvan ééntje het sociaal domein en de laatste periode twee wethouders heeft geleverd. Dus een hele belangrijke stem ook hebben in het college waar al deze vragen die u zojuist gesteld heeft volgens mij prima aan bod zijn kunnen komen. Waarom nu op het laatste moment?

Mevrouw Nijhof: Nou, mijnheer Merx, als u mij goed kent, ook al heb ik tot de coalitie behoord, dan ben ik denk ik, laten we zeggen, één van de eersten die op 1 januari 2015 heel duidelijk heeft gemaakt dat wij bezig waren het sociale domein niet goed te organiseren. Daar bent, daar zijn ook de coalitiepartijen een tijd niet, laten we zeggen, het daarmee eens geweest. Dus, laten we zeggen, die beschuldiging van op het laatste moment dit soort vragen stellen, nou die trek ik mij helemaal niet aan want ik stel al zeven jaar deze vragen.

De voorzitter: Nou, die geef ik u dan. Maar dan, mijnheer Merx, ik zeg alleen het is nu 18.00 uur. Ik wil eigenlijk gaan schorsen, dus als u het kort houdt.

De heer Merx: Ja, maar ja prima. Maar, ja ik hou hem heel kort. Maar wat heeft u dan binnen de coalitie en binnen het college de afgelopen jaren voor mekaar kunnen krijgen? En dan als u zo, ja het zo'n vervelende stad vindt waar zoveel mis is, dan moet ik constateren heel weinig tot niets.

Mevrouw Nijhof: Ik heb het hier over de overschrijdingen in het sociaal domein. We hebben daar, jaren praten wij hierover, dat de, laten we zeggen de kosten uitlopen. Dat we, iedereen heeft er last van. Ik hoor daar vandaag niets over. Helemaal niks. Ik hoor het ook alleen maar over, als het gaat over bouwen en wonen. En dat zijn ook belangrijke zaken, maar waar we volgens mij al jaren mee bezig zijn is hoe maken we dat sociaal domein behapbaar, hoe brengen we de financiën terug, de overschrijdingen terug. Nou, en ik denk zelf dat ik daar wel een aantal oplossingen voor heb.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Wilt u nog die 30 seconden gebruiken om uw betoog af te ronden? Dan gaan we daarna ook echt schorsen. Gaat uw gang.

Mevrouw Nijhof: Misschien zouden wij onszelf een quotum moeten opleggen, van een maximaal aantal kinderen dat uit huis geplaatst mag worden. In Denemarken doen zij dit. Net als bij statushouders, maar dan andersom. Dat gaat de kosten namelijk enorm naar beneden brengen. Daar durf ik mijn arm voor in het vuur te steken. En we voldoen dan tevens aan het wettelijk kader, want iedereen heeft recht om thuis op te groeien. En het is nog goedkoper ook. In het belang van alle Dordtse inwoners van 0 tot 100 en een toekomstige Dordtse sluitende begroting vragen wij het huidige, en ook het toekomstige college en raad een koers in te zetten.

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Nijhof: Die ervoor zorgt dat alle inwoners van Dordrecht de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

De voorzitter: Mevrouw Nijhof, ik ga u onderbreken. Dit was het? Ja. Dank u zeer. Dan wil ik de vergadering nu schorsen. Dan zien we elkaar om 20.00 uur terug. En dan beginnen we met de eerste termijn van het college. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De voorzitter: Goed, dames en heren, de vergadering is heropend. Welkom terug na deze schorsing. Ik hoop dat u allemaal een goede maaltijd hebt gehad. Welkom ook terug mensen die met ons meekijken, thuis of beneden in het gebouw. We zijn aanbeland bij de eerste termijn van het college in het kader van de Begroting 2022. En dan geef ik zoals te doen gebruikelijk als eerste het woord aan de wethouder Financiën, wethouder Burggraaf. Gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Ja dank u wel voorzitter. Ik ga proberen deze 10 minuten langs drie blokken aan u te presenteren. En dat is als we terugkijkend op de afgelopen periode, in ieder geval voor mijn portefeuille relevant, de financiën van de stad, de opgave op economie en ondernemen waar het ging om de banengroei. En sinds kort ook het bouwprogramma waar ook wel grote ambities met de stad hebben en u ook al veel over gesproken heeft vandaag. Om te beginnen met de financiën. Ik weet nog heel goed dat we, er waren eigenlijk twee momenten in deze periode die heel belangrijk waren. Dat was vanaf het begin af van de periode heel duidelijk, de Eneco-middelen. De verkoopopbrengst eraan zat te komen, dat we een hele goede investeringsagenda met elkaar moesten neerzetten die ook breed gedragen wordt en ook voor de lange termijn op een continu investeringsagenda kan rekenen. Nou, die discussie hebben we vlak voor de zomer gehad. Ik ben blij dat we dat met een brede meerderheid hier in de raad is vastgesteld. Het andere was in de kadernota van ik meen de Begroting 2021, waarbij we de discussie hebben gehad in heel gemeenteland zullen we maar zeggen, in heel Nederland bij alle gemeentes, de enorme krapte op de financiën. Het feit dat de Gemeentefonds niet toereikend is om de sluitende begroting te krijgen en dat we hier met elkaar de discussie hebben gehad waar ik vanuit mijn rol als wethouder Financiën het echt wel spannend vond. Van ja, we kijken nu tegen niet sluitende jaarreeksen aan, hoe gaan we dat oplossen? Gaan we nu bezuinigen terwijl dat we deze periode juist zijn begonnen om te investeren en in die stad juist nieuwe dingen in beweging te zetten. En gaan we daar nu al de rem opzetten? Of, zoals u uiteindelijk heeft besloten en daar ben ik erg blij mee, als we nu naar de huidige begroting kijken, gaan we met elkaar vooral doorzetten op die investering en op die actieagenda. In de verwachting dat dat uiteindelijk vanuit het Rijk middelen zouden komen en de begroting sluitend zou worden. Nou, en als we dan naar de huidige begroting kijken dan denk ik dat we echt met een goed, goede begroting de volgende bestuursperiode in kunnen gaan. Want de begroting is sluitend tot en met 2024, waarbij er ook echt vooruitzicht is dat er vanuit Den Haag ook voor die langere termijn ook echt nog wel stappen gezet gaan worden. En we kunnen terugkijken op een flinke reservepot van ruim 20 miljoen incidenteel extra investeringsvermogen, om inderdaad de volgende periode weer nieuwe beleidskeuzes te kunnen maken. En daar is bewust de keuze gemaakt om een aantal zaken in deze

periode niet al voor de volgende periode te reserveren, zodat de volgende samenstelling, de volgende, ja politieke verhoudingen ook, die focus voor die komende bestuursperiode van vier jaar kunnen bepalen. En om dan in te gaan op de inkomsten van de gemeente, waar ook wat discussie over is geweest. Ja dan deel ik toch wel het beeld wat vanuit BvD werd geschetst, dat we een periode hebben gehad waarin we de lasten laag hebben kunnen houden, waarbij de lasten ook in de tred zijn geweest met de inflatie. Sterker nog, daar op heel veel bewoners zelfs een positief tegenover is afgestoken. Dus ik herken het beeld wat de VSP schetst van een woonlastenplaatje die fors gestegen is, die herken ik totaal niet. We hebben deze periode de rioollasten die nog met 4% per jaar stegen naar 2% weten te verlagen. We hebben de Ozb altijd op inflatie laten stijgen. En nu de precario's op kabels en leidingen worden afgeschaft, geeft dat een voordeel bij de inwoners van € 36 per jaar. En daar staat tot een WOZ-waarde van een miljoen een Ozb-verhoging tegenover die lager is dan het voordeel wat eruit verschijnt. Dus als ik dan kijk naar het woonlastenplaatje in 2018 en het woonlastenplaatje van dit jaar, dan kan ik niet anders vaststellen dan dat die woonlasten op hetzelfde niveau zijn gebleven als in 2018. En sterker nog, voor éénpersoons huishoudens is dankzij de differentiatie op de Afvalstoffenheffing en voor Hondenbelasting, voor hondeneigenaren, met de Hondenbelasting die fors gehalveerd is met 60 euro, hebben we zelfs een koopplaatje die gunstiger is dan toen we deze periode begonnen. Dus volgens mij hebben we het op beide vlakken heel goed gedaan. In dat licht, dat zie je overigens ook terug als je kijkt naar de plek, we staan inmiddels op de 53ste plek waar we begin van de periode op de 70ste plek stonden van de woonlasten in Nederland.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, ik maak even bezwaar tegen de manier waarop over de effecten van de precario gesproken wordt. Want toen die ingevoerd werd heeft u niet de hogere energierekening en de koopkrachtenplaatjes verwerkt, of uw voorganger niet. Maar bij de afschaffing wordt die er wel in verwerkt. Ja dat is toch een soort vorm van dubbel boekhouden zal ik maar zeggen. Kunt u daar commentaar op geven?

De heer Burggraaf: Ja voorzitter, ik heb het koopkrachtplaatje van deze afgelopen bestuursperiode geschetst. Dat is waar wij als college verantwoordelijk voor zijn. In dat kader wilde ik zeggen, het amendement van de SP waarbij wordt voorgesteld om de lasten voor bedrijven te verhogen, ja die willen wij toch echt ontraden. Er is nu een goed inzicht in wat de areaaluitbreiding is en dat kunnen we nu jaarlijks zo bijhouden dat ook volumestijging, zowel bij het aantal woningen als aantal bedrijven, ook leidt tot extra inkomsten voor de gemeentekas. Zonder dat dat voor de individuele bedrijf of inwoner leidt tot een lastenverhoging. Dan, voorzitter, het blokje ondernemers. Ja, dat was voor deze periode natuurlijk door alle corona omstandigheden en ook voor de komende periode spannend. En tegelijkertijd, u refereerde er al aan, hebben we in deze raad een goede snel, met de crisis- en herstelfonds onder andere, instrumentarium weten op te bouwen om daar snel op te acteren. Dus de motie die hier nu voorligt voor steun in de rug van onze Dordtse ondernemers om ook in de komende corona maanden die nog komen, en daar waar flexibiliteit wordt gevraagd om bijvoorbeeld buiten rondom winkels of kleine evenementjes wat te doen, die lijn zullen we doorzetten. Uiteraard binnen de

richtlijnen die er landelijk ook zijn. En ook met in ogenschouw het programma wat we voor de Dordtse decemberdagen hebben staan, want dat vraagt ook echt voor de ruimtelijke inrichting van de stad, vraagt dat ook focus om te zorgen dat we binnen de mogelijkheden die er zijn ook maximaal voor onze middenstand in onze stad daar gebruik van kunnen maken.

Maar de lijn die daar wordt geschetst, langs die lijn zullen wij handelen.

De heer Veldman: Voorzitter?

De voorzitter: Een interruptie. De heer Veldman.

De heer Veldman: Ja, voorzitter. Ik hoor wel een mooi betoog, alleen de vraag die wel bij mij bovenkomt: wat geeft deze motie u nu meer dan wat u al had?

De heer Burggraaf: Ja, het geeft meer ... Het geeft het meer in de zin dat we weer even op scherp worden gesteld dat er nu echt weer een nieuwe periode is. Dat was weer even schakelen moet ik zeggen. We waren vol bezig met die Dordtse decemberdagen en de afgelopen twee weken zijn de ontwikkelingen zo snel gegaan dat dit wel weer even ons op scherp zet dat we echt weer even met een versie van vorig jaar toen we met corona en met scherpere maatregelen kwamen te maken krijgen en dat we dus echt onszelf weer moeten terugschakelen naar die stand, zal ik maar zeggen, in de organisatie. Dus het brengt ons vooral alertheid. Dan voor de lange termijnagenda: terecht vraagt D66 om de roadmaps op innovatie. Ik zorg dat u die, ik hoop voor het einde van het jaar, maar in ieder geval heel kort aan het begin van het nieuwe jaar, nog deze bestuursperiode uw kant opkomen, want daar zijn we echt heel ver mee. Voor wat betreft de banenmatch, tot slot: ja, ik deel echt niet het beeld wat door de VSP wordt geschetst dat we eenzijdig banen creëren, want op Distripark doen we er veel, heel belangrijk voor de Dordtenaren die in onze stad wonen, maar we doen ook voor ander type banen, zoals bijvoorbeeld de kantoorbanen op Amstelveen, het bedrijf Basics nog deze periode binnengehaald, zorgen we ook voor de banengroei. Dus aan beide kanten van het spectrum zetten we ons in en levert het resultaten op waardoor we die 4000 banen deze periode ook echt realiseren. Dan, voorzitter ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Burggraaf: Tot slot.

Mevrouw Stolk: Ja, als ...

De voorzitter: Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Als de VSP twee keer genoemd wordt, dan ben ik wel ... Moet ik wel even reageren. Ja, het is maar net natuurlijk hoe je rekent. Ja, het is natuurlijk ook een beetje selectief rekenen. Als je kijkt naar de ambitie van dit college, zijn er inderdaad banen gecreëerd, maar wat, en daar hebben we het de laatste keer ook over gehad, en daar was u het zelfs daar met ons over eens, dat de banen die nu gecreëerd worden op

het Distripark dat dat met name de lage lonen zijn die hier binnen onze stad komen. Dat zei u zelf, want dat hebben we met de kadernota nog besproken. Dan even terugkomend over de lokale lasten: die zijn wel degelijk gestegen, want als je 2021 daarbij meeneemt, ja, dan kom je wel op hogere lasten uit. Maar ja, dat is maar net het selectief rekenen, en dat is natuurlijk bij een wethouder van financiën die kan dat uitermate goed. Maar daar wil ik het even bij laten, voorzitter.

De heer Burggraaf: Ja dank u wel, voorzitter. Ja, op de woonlasten heb ik echt niet selectief gerekend, maar dat kan ik u ook nog eens een keertje buiten de vergadering even laten zien. Voor wat betreft de banen: ja, het klopt. We zijn als eerste in gaan zetten op de banen voor de Dordtenaren die het het hardste nodig hebben, en we zijn nu aan het bouwen onder andere met die roadmaps op innovatie om ook de banen voor de toekomst te creëren voor ook de hogere inkomens die we naar onze stad halen, zodat de balans goed is in onze stad. Voorzitter, op bouwen. Ja, ook daar stonden we voor een enorme opgave aan deze periode om die planvoorraad flink op te schroeven en veel woningen te creëren. Daar zijn we ook met u heel intensief mee bezig geweest in het traject. Ikzelf kan mij herinneren nog van het begin van de periode als de wethouder verantwoordelijk voor de Omgevingswet en voor bijvoorbeeld Amstelveen, dat we daarin ook echt trajecten, inclusief de commissie Grote projecten die deze periode voor het eerst is ingevoerd, echt gezamenlijk in op te trekken. Dan herken ik de urgentie die u nu voelt en schetst voor een woningmarkt waarin we in Nederland zitten wat zich typeert door grote krapte. Maar om u even een beeld te geven: aan de start van deze periode hebben we een taskforce opgericht om te kijken naar de processen en te kijken naar verbetervoorstellen om ons te versnellen in die bouwopgave. Wij kijken echt heel trots terug op hoe onze organisatie daarmee om is gegaan, hoe scherp er nu gemonitord wordt, hoe scherp er nu gestuurd wordt en hoe goed er nu inzicht is. Dat laat zich ook vertalen in het onderzoek wat door STEK is gedaan, wat laat zien dat de plan- en besluitvormingstermijn in Dordrecht twee jaar kost waar dat in Nederland gemiddeld vijf jaar of langer is. Als ik terugkijk naar het project Amstelveen, hebben we in deze periode tot de eerste paal gebracht waarbij zo'n traject normaal gesproken ruim zeven jaar kost. Voor vergunningsprocedures wordt twee derde binnen acht weken verwerkt en een derde zijn complexer en vraagt veertien weken. Daarvoor worden ook echt de disciplines aan de voorkant betrokken. Dus ik zie daarin echt dat er enorme slagen gemaakt zijn en tegelijkertijd herken ik ook dat je denkt: ja, sommige projecten, kunnen ze niet sneller? Ja, dat zit toch ook deels in de bouwfase. Bij Amstelveen werken we nu bijvoorbeeld met Plecht-Vos als een partij die industrieel gaat bouwen en waarmee je ook wat versnelling kan bereiken. Dan, voorzitter, ja, waar kan je dan die snelheid bereiken? Om dan even op die motie van de taskforce in te gaan, of motie Vaart met woningbouw. Ik denk dus dat we heel veel daarvan al op orde hebben gebracht en dat we met het traject Spoorzone, met het Maasterras waar we nu mee aan de slag gaan, waarbij u onlangs het voorbereidingskrediet heeft vastgesteld, met een projectorganisatie dat ook zo in kunnen richten dat we daar met diezelfde snelheid aan de slag gaan. Ik denk dat het gewoon goed is om even deze motie vertalend daarover in een eerstvolgende commissie Grote projecten eens even in mee te nemen en toe te lichten hoe die projectorganisatie wordt ingericht en hoe we die beetpakken, want de ambitie die de heer Van Verk schetst daar ben ik het ook met u eens, dat u zegt: ja, dat moet je met de regio oppakken en

met elkaar profiteren, maar daar moeten we ook voor zorgen dat we het in huis ook zo goed ruim hebben ingericht, dat we het zo goed thuis op orde hebben dat we vervolgens een vetrandje hebben om dat ook op de andere plekken in de regio in te zetten. Ik zou echt u willen oproepen om ons de tijd te geven om het in die volgorde te doen. Daar profiteert Dordrecht van, maar daar zal ook de regio het meest mee gediend zijn, want dan kan je structureel op de lange termijn ook echt bijdragen aan die versnelling.

De heer Merx: Voorzitter?

De voorzitter: Per interruptie de heer Merx.

De heer Merx: Ja. Dank u wel, voorzitter. Nou, ik probeer even te begrijpen wat de wethouder zegt. Hij zegt eigenlijk: we hebben het al, we doen het al. Tegelijkertijd moeten we toch nog wel verder werken zodat er een vetrandje aankomt, dus we zijn er eigenlijk nog niet helemaal. Wat vindt u nou van deze motie? Ondersteunt dat uw gedachte, de manier waarop gewerkt moet gaan worden? Of is die totaal overbodig? Zegt u: ja, dit is echt mosterd na de maaltijd waar u nou mee bezig bent? Wat is het nou eigenlijk?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, zoals ik geschetst heb, hebben we echt heel veel zaken gedaan die hiermee voldoen aan de wensen die u uit. Tegelijkertijd heb ik ook geadresseerd: we hebben een heel ingewikkelde, en dat deel ik, dat hoorde ik ook in uw woordvoering, traject staan op het Maasterras waarbij inderdaad heel veel aspecten spelen als veiligheidscontouren, binnenstedelijk bouwen, et cetera, en dat het daar extra aandacht vraagt om daar ook een goede projectorganisatie op te zetten, daar in het voorbereidingskrediet wel de eerste voor aankondiging van is gedaan, maar dat ook op dat project volgens deze wijze moet worden ingevoerd. Daarvan zeg ik: nou, daarvoor is deze motie niet overbodig, maar zou ik zeggen: laten we dat dan toelichten in de commissie Grote projecten, want ik ben wel huiverig voor het optuigen van allerlei nieuwe structuren bovenop de structuur die we in gang aan het zetten zijn om, zoals de woorden van de heer Veldman ook heb gehoord vanavond: ja, pas op dat we niet met elkaar stapelen in wensen en handelwijzen, want dan gaan we uiteindelijk hetgeen wat we willen, die versnelling, in de weg zitten. Maar ik ben het ook met u eens dat het project Maasterras-Spoorzone dusdanig ingewikkeld en complex is dat het extra aandacht vraagt op alle disciplines bij elkaar brengen, doorzettingskracht en zeker niet als laatste ook oog houden voor de kwaliteit in het gebied en daar een goede Dordtse maat en consistentie en hoogwaardige kwaliteit ook krijgen. Vanaf het begin af aan, en ook in een gebiedsontwikkeling die altijd tien, vijftien, twintig jaar duurt, fases kent waar het even slecht gaat en zorg dat je proces het zo goed faseert dat je ook die moeilijke fases doorkomt zonder stil te vallen en zonder de uiteindelijke eindkwaliteit uit het oog te verliezen. Met die opdracht, zo lees ik deze motie, moeten wij aan de slag en zie ik dit als een ondersteuning daarvan en zeg ik u: laten we daar tijdens een commissie Grote projecten eens nader toelichten hoe we dat gaan inrichten, zodat we het ook met elkaar gaan doen. Want dat is echt noodzakelijk. Willen we al deze ambities waar kunnen maken, dan moeten we met elkaar daarin blijven optrekken.

De Merx: Nou, lijkt mij een prima voorstel, maar mijn buurman heeft nog een vraag.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Van Verk. Gaat uw gang.

De heer Van Verk: Maar ik hoor de wethouder inderdaad een antwoord geven op de motie van de VVD waarbij hij aandringt om zaken behapbaar te maken, ik vertaal het maar in mijn woorden, zodat het Maasterras van de grond kan komen en op de juiste wijze kan worden uitgevoerd. Maar ik heb de motie zoals de VVD die heeft opgesteld heb ik wat breder gezien. We hebben meer te doen als alleen het Maasterras. We hebben nog een Spoorzone, we hebben nog andere projecten die gestart moeten worden. Hoe kijkt u daartegen aan? Is het dan ook niet zo dat als, voorzitter, uiteindelijk het middel wat het doel, namelijk versnelling, zou kunnen bereiken?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Ik denk dat er in de bouw in de stad zijn er verschillende type projecten. Dan heb je echt met het Maasterras de meest complexe te pakken en dan heb je daarvanaf geleid een aantal andere gebiedsontwikkelingen waarvan je zegt: ja, daar kan je de manier waarop je dat hebt georganiseerd en die werkwijze die kan je doorzetten in je organisatie op die plekken, maar er zitten ook natuurlijk bouwplannen bij die gewoon, ja, misschien een postzegelplannetje wat weer wat anders fout is. Ik wil maar zeggen: alles wat je daar organiseert, de werkwijze die je daar leert, die moet je in de juiste proporties ook op die andere projecten toepassen.

De heer Van Verk: Voorzitter, nog één vraag. Als ik het goed begrijpt, zegt u eigenlijk: de projectgroep Maasterras daar zou je voor kunnen lezen of die zou je kunnen vergelijken met een taskforce zoals de VVD die bedoelt in haar motie en die zou je als lerende organisatie in kunnen zetten op andere ... Nou, dan is dat een mooi en bevredigend antwoord.

De heer ...: Correct, voorzitter.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Wethouder, was u bijna klaar?

De heer Burggraaf: ja, ik doe mijn best, voorzitter. Want er is nogal veel over bouwen en wonen gezegd en ik wil dat wel ook graag goed adresseren. Dan een ander stuk over de snelheid. Dat is een motie van het CDA die ik ook heel goed begrijp. Die zegt: ja, kunnen we niet al die planvoorraad die u heeft en het bouwproces wat nog vraagt om in de tussentijd, de schatting is zo 2023-2024 waarbij je op het niveau zit, om dat tijdelijk te kunnen overbruggen? Ik kan in ieder geval vanuit RO-perspectief aangeven dat dat echt een hele moeilijke opgave is. Het lijkt simpel: bouw een tijdelijke woning. Bij het Leerpark 2F hebben we gezien dat het een traject van twee jaar kost. Als we naar onze stad kijken, dan hebben we heel veel waardes die we hooghouden: dat is het groen in onze stad. We willen niet elk voetbalveldje bebouwen. We vinden het buitengebied van heel grote waarde. Heeft u in de omgevingsvisie ook duidelijke kaders aan de stedelijke contouren gesteld. En we hebben bouwrijpe gronden of bijna-bouwrijpe gronden waarbij je, zoals ik net zei, in twee jaar tijd tot realisatie kan komen. Dan is tijdelijke bewoning op zo'n plek gaat dan eerder in de weg zitten voor je lange termijnoplossing dan dat het op de korte termijn wat oplost. Dus bij voorbaat wil ik u zeggen: dit is eentje die ik ook graag in de commissie Grote projecten met u even toelicht welke dilemma's je dan tegenaan loopt. Ik geef de winstwaarschuwing dat, ja, ik voorzie dat er geen makkelijke

en misschien helemaal geen plekken of grote omvang in tijdelijke bewoning is te vinden en daarin ook meenemen welke RO-dilemma's je dan tegenaan loopt, zodat we met elkaar daar die verkenning in de commissie Grote projecten even kunnen doen zonder dat we nu op papier, want dat vraagt eigenlijk die motie, dus dat is wat ik u wil vragen, zonder dat allemaal op papier meteen uit te werken, want dat is, om maar weer eens de woorden van de ChristenUnie-SGP te gebruiken, weer een extra opdracht stapelen en dat leidt af van de focus die u ook zo graag wil, en dat is productie maken: bouwen, bouwen, bouwen.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ik heb er één vraag over. Het lijkt me trouwens prima om het eerst eens mondeling met elkaar door te akkeren voordat u allemaal op papier gaat produceren. Dat geeft op zich wel meer snelheid en daar zijn we allemaal voor. Alleen ik hoor u natuurlijk heel veel bezwaren en winstwaarschuwingen geven. Die snap ik wel, maar we zouden ook graag willen dat u probeert toch ook te denken in kansen en waar mogelijkheden liggen en niet alleen maar waar problemen zijn en winstwaarschuwingen.

De heer Burggraaf: Nee, voorzitter. Wij denken het liefst alleen maar in kansen, maar ook in realistische kansen. Maar goed. Ja, ik denk nog even een ander aspect: de motie van de Partij van de Arbeid, want die vroeg daar eigenlijk ook. Die zei: ja, kunt u niet in het grondbeleid nog wat versnelling bewerkstelligen door te onderzoeken of je gronden niet ter beschikking kan stellen aan de corporaties of te onderzoeken wat het effect van uitgeven in erfpacht is? Ja, deze motie wil ik toch ontraden, want als je kijkt naar wat het ook vraagt: bouwtempo verhogen, ja dan constateer ik dat de corporaties al heel veel eigen grondbezit hebben, dat op die plekken, ja, het niet uitmaakt wat je met de grondprijs doet, want daar is het vooral een kwestie van het ontwikkelen en het bouwperspectief, dat gronden nu al voor een lage prijs worden verkocht aan corporaties, namelijk 16.000 euro per woning en als je kijkt naar wat de prijsontwikkeling is, waar hier aan wordt gerefereerd, vaak een residuele waarde is, dus dat is de grondwaarde blijft over van hetgeen er op de markt aan prijzen. Dus dat effect is er niet. Voor wat betreft erfpacht: ja, enerzijds in het beleid is heel duidelijk meegegeven dat in uw huidige beleid dat we geen erfpacht bij woningen doen. Dat zou ik u ook echt willen ontraden, want dat geeft uiteindelijk richting banken en hypotheekverstrekkers geeft dat moeilijkheden. Bij de beginfase zit daar misschien een voordeeltje in, maar dat zie ja al verdampen op het moment dat je daarna de woning doorverkoopt. Dat geeft ook onzekerheid aan de eigenaren. Dus ik zou deze route die u voorstelt echt willen ontraden.

De heer ...: Voorzitter, dank voor het beantwoorden van niet de motie.

De voorzitter: Ja, ik gaf de wethouder een briefje waarop ...

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, ik zie hem nu. U had het gezegd: ik verzoek het en daarvan laat ik afhangen of we de motie indienen. Dus ik zou willen zeggen ... Wij willen niet in uw verzoek om dit te onderzoeken meegaan.

De heer ...: Ik begrijp het.

De heer Burggraaf: Goed, voorzitter. Dan echt, want ik begrijp ik mag niet te veel van de tijd snoepen meer. Want even kijken, we zijn ook bijna bij het einde. Er was nog een vraagstelling rondom de inhoud van het programma. Een was de vraag eigenlijk: bouwen we nou voor de Dordtenaren of bouwen we nou voor andere mensen? Nou, ik kan u verzekeren: we bouwen grotendeels voor de Dordtenaren, want wat ik zie als ik de ontwikkelaar spreek van Amstelveen en Wilgenwende, dan zeggen ze mij: 80 procent van onze woningen gaan mensen uit Dordrecht wonen. In Wilgenwende zijn dat voornamelijk veel mensen uit Sterrenburg, bij Amstelveen was het een gezin uit Nieuwkrispijn, volgens mij een gezin van verpleegkundigen, die daar een heel mooi huis weer achterlieten voor nieuwe starters in de markt en mooi konden doorgroeien eindelijk binnen Dordrecht. Als je dat overall bekijkt: twee derde minimaal van de woningen wordt op dit moment door nieuwbouw door Dordtenaren betrokken. Dan het vraagstuk over de sociale woningbouw waar GroenLinks onder andere met een amendement op komt. Ik deel in dit amendement de oproep om bij nieuwbouwprojecten de woningcorporaties te betrekken om bij voorkeur de sociale huurwoningen te realiseren en/of te beheren bij woningcorporaties. Dus dat deel van het amendement dat omarmen wij. Het aspect van het realiseren van die 30 procent van de te bouwen woningen, ja, die wil ik toch echt ontraden, en dat kan ik u nog even toelichten waarom. U vraagt eigenlijk als ik het goed in de toelichting hoor: ja, spreid nou zo goed mogelijk de sociale woningbouw. Dat is een, dat er een gezonde spreiding ontstaat over je projecten. De tweede oproep was: we willen graag die 1600 sociale woningen die willen we zo snel mogelijk gerealiseerd hebben. Nou, van die 1600 zit al 1400 harde planvoorraad aanwezig. Dat is op gronden van de woningcorporaties, dat is op projecten als houtland waar een stukje sociale woningbouw in zit, dat zit op de Middenzone waar een stuk sociale woningbouw in zit. Dus je hebt het dan nog maar over, ja, een klein aantal van waarschijnlijk ongeveer 200. Daarvan deel ik met u de oproep om die zo slim mogelijk over je nieuwe projecten te verdelen. Dat moet je op een slimme wijze doen zodat je in een project zoals bijvoorbeeld bij Maasterras zegt: ja, aan de start willen we een bepaald profiel neerzetten, goede kwaliteit bouwen, het moet ook een bepaalde opbrengst opleveren, want anders gaat een ontwikkelaar niet bouwen of krijg je woningen die uiteindelijk voor de markt een prijs hebben die niet te betalen is. Zoek nou daarin de balans om ook de sociale woningbouw mee te nemen, ook met inachtneming de woonvisie die we hebben. Met die opdracht voeren wij het verder uit en daarmee wil ik echt het aspect van die 30 procent ontraden, voorzitter.

De heer Gündogdu: Dank.

De voorzitter: Nou even ...

De heer Gündogdu: Voorzitter?

De voorzitter: Dat geldt voor alle wethouders. Zou u even duidelijk willen aangeven welke motie en ook met het nummer daarbij u ontraadt of juist niet ontraadt? Ik zie een paar vragen. Als eerste zag ik de heer Gündogdu en dan mevrouw Van Benschop.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter. Dank je wel. Even een verduidelijkende vraag. Ik heb uit een recent stuk gelezen dat het op dit moment de harde planvoorraad van het rivieren en woonberoep in ieder geval tot 2030 770 woningen zou treffen. U had het over 1600 woningen; kunt u dat wat meer duiden, alstublieft?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Ik had het over 1400 woningen. Nou, dat zijn projecten als Turenborg, Oudenland, Middenzone en, nou ja, openstaande plekken van bestaande gronden van de woningcorporaties.

De heer Gündogdu: Ja. Voorzitter, als ik even mag? Dat zijn dus niet alleen maar projecten van de corporaties? Turenborg is niet ...

De heer Burggraaf: Nee, correct.

De heer Gündogdu: Niet van de corporaties.

De heer Burggraaf: Correct. Ja.

De heer Gündogdu: Duidelijk.

De voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw Van Benschop. U komt even de microfoon ophalen bij de heer Gündogdu. Doe rustig aan. Straks struikelt u nog. Dat zouden we niet willen.

Mevrouw Van Benschop: Dat zal meevallen, denk ik.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Ja. Dank u wel, voorzitter. Dan moet je ineens schakelen, hè. Dan moet je weer gaan zitten en dan je vraag stellen. Ik wilde vragen aan de wethouder, ik hoor dat hij het ontraadt om die 30 procent op te nemen, maar u geeft aan in hetzelfde verhaal dat het wel belangrijk is dat wat nog gebouwd moet worden wel goed gespreid moet worden over nieuwe projecten. Dat is nou precies waar wij bang voor zijn: dat dat dus niet gaat gebeuren. Dat het dus locaties gaan zijn die weer mooi zijn om dure woningen te realiseren waar geen sociaal wordt toegevoegd. Dus stel nou dat we dit zouden aanpassen of niet zouden indienen, hoe krijgen wij dan zeker dat wat er nog gerealiseerd moet worden aan sociale woningbouw dat ook de mensen die recht hebben op een sociale huurwoningen op een mooi plekje in Dordrecht kunnen wonen, omdat we namelijk die gewoon toevoegen aan nieuw te bouwen wijken?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Ik zie dat risico niet zoals u die schetst, want als ik kijk naar Amstelveen, waar we de periode mee begonnen, hebben we bewust gezegd met elkaar in het ontwikkelperspectief dat wordt gebouwd in een buurt van Wielwijk waarbij het juist belangrijk voor de totale samenstelling van de wijk om daar een goede

spreiding te hebben. Daarom hebben we toen meer ingezet op de woningen die buiten het sociale segment zitten. Voor Oudenland, het project, dat is ook deze periode, hebben we nadrukkelijk sociale woningbouw toegevoegd in het project. Bij Maasterras, bij de eerste voor de woningbouwimpuls de plannen hebben ingediend, hebben we nadrukkelijk ook het sociale deel ingevoegd. Er zit meer dan de helft betaalbare woningen in. Dus ja, ik wil maar zeggen: we hebben een woonvisie, dat is leidend voor ons, dat heb ik u ook horen zeggen. Ja, geef ons het vertrouwen dat we per project dat op een verstandige manier inkleden, waarbij het kan zijn dat in projecten alleen woningbouwontwikkeling tot stand komt als je daar, ja, niet het sociale segment hebt zitten, omdat misschien bepaalde ontwikkelingen heel duur zijn op een bepaalde locatie en dat we het in die trajecten invoegen waarin het wel in een gezonde balans gerealiseerd kan worden met de hele duidelijke opdracht die er ligt, en dat is om uiteindelijk die 1600 sociale huurwoningen en uiteindelijk die 2000 die u al een keer als opdracht heeft meegegeven te gaan realiseren.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter?

De heer Merx: Voorzitter?

Mevrouw Van Benschop: Dat was een heel lang verhaaltje. Ik moet even heel goed bedenken wat ik wilde zeggen. Ik wil eerst even zeggen dat ik hoorde u net zeggen dat ik heb bevestigd dat we een leidende woonvisie hebben. Ik heb eigenlijk alleen maar gezegd dat dit niet het moment was om daar iets aan te veranderen. Dus dat we nu werken met de cijfers die er liggen. Dat betekent niet dat wij daarmee tevreden zijn. Daarnaast wordt er gesproken over Amstelveen. Daar zijn tachtig sociale huurwoningen toegevoegd door middel van een amendement dat van de raad kwam. Dan kun je zeggen: het is in Wielwijk, maar uiteindelijk is het een losstaand wijkje wat hangt aan Wielwijk. Het is natuurlijk niet in de wijk Wielwijk waar we het normaal gesproken over hebben als je het over Wielwijk hebt, tenminste zo zie ik dat niet. Dus ja, om er dan op te vertrouwen dat dat per definitie gaat gebeuren ... Voor in Amstelveen was er ook een amendement nodig. Dus ja, ik vind het een heel moeilijk verhaal om dan te zeggen: we kunnen erop rekenen dat dit college dan ook daadwerkelijk die spreiding gaat zoeken. Maar goed, we gaan ons beraden op het amendement en we zullen het er met de andere indieners over hebben.

De voorzitter: De heer Merx.

De heer Merx: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, daarstraks was even een discussie waarbij het leek alsof in 2031 de eerste 1600 sociale woningen, om het zo maar even te noemen, worden opgeleverd. Dat is ook een beetje het beeld wat ik volgens mij zo proef in de raad bij een aantal partijen die zeggen: ja, maar het moet ook gewoon veel sneller, sneller, sneller. Kan de wethouder iets oplichten: wanneer gaat die grote bulk nou komen? Moeten we echt wachten tot 2031 of gaat dat al eerder gebeuren?

De heer Burggraaf: Nee, voorzitter. Ik denk dat mijn collega Stam vanuit wonen daar ook nog nadere toelichting op kan geven. Kijk, ik denk dat het sowieso goed is vanuit diezelfde tasforce, een motie, zou ik maar even zeggen, die u heeft opgeroepen om daar

ook met de woningcorporaties nog een keer naar te kijken: hoe kunnen we daar nou ook hardere afspraken maken of op een bepaalde manier werken waardoor ook daar de ontwikkelsnelheid omhooggaat? Ik moet wel zeggen: daar zitten we met z'n allen lopen we denk ik in heel Nederland aan tegen schaarste in voldoende mensen, ontwikkelcapaciteit om dat ook te kunnen doen, maar dan is het beeld echt dat je vanaf 2023-2024, ja, inmiddels die sloop die erin zat hebt ingehaald met opgeleverde sociale huurwoningen. Dat is een. Het tweede, richting mevrouw Van Benschop nog, ja, zou ik echt willen benadrukken: op moment dat u de opdracht meegeeft: doe dan 30 procent per woningbouwproject, ja, dan zet je echt een rem op je ontwikkelsnelheid, waar u ook allen toe oproept om juist snel plannen te verwezenlijken. Daar haal je de flexibiliteit echt uit. Dan loop je echt het risico dat je gaat vastlopen en niet krijgt waar u allemaal toe oproept.

De voorzitter: Ja, maar mevrouw Van Benschop had al gezegd dat ze zich over het amendement ging beraden. De heer Gündogdu nog een keer en dan ...

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Verk. Maar eerst de heer Gündogdu.

De heer Van Verk: Meer een ...

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter. Dank u wel. Alsnog even een vraag aan de portefeuillehouder. U zegt: het zal niet zo zei dat in 2031 dat aantal van 2000 woningen die we als opdracht hebben meegegeven aan de corporaties dat die er pas op dat moment staat. Wij hebben recent nog overleg gehad met bestuurders van de corporaties. Kijk, die opdracht van 2000 woningen om dat te realiseren dat wordt moeilijk. In die zin, ze hebben nu een planvoorraad van 770 woningen tot 2030. Een van de grootste redenen is dat zij dus geen grondpositie hebben, althans als ze die dan hebben dat daar zeg maar niet het aantal woningen op kunnen staan. Nu is zeg maar vanuit de motie of de niet-ingediende motie van de Partij van de Arbeid is gevraagd: joh, wat zou de gemeente in deze bij wijze van spreken kunnen betekenen? Ik wil toch daar even bij stilstaan. Wij hebben een opdracht meegegeven aan de corporaties. Die kunnen er niet aan voldoen. Grondpositie hebben ze niet. Wat zou dan het college in deze allicht kunnen betekenen om alsnog die realisatie te bewerkstelligen?

De heer Burggraaf: Nou goed, dan verwijs ik u toch terug naar het eerdere antwoord wat ik heb gegeven. Dat is: laten we eens kijken wat je daaraan, ja, ontwikkelkracht of met de taskforce benadering nog een stap in kan zetten, want dat is in ieder geval mijn beeld dat daar de grote bottleneck zit in de snelheid van ontwikkelen.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Van Verk.

De heer Van Verk: Ja, voorzitter. Er wordt wederom gegoocheld met cijfers hoeveel sociale huurwoningen er nu gebouwd zouden moeten worden in de komende jaren. Volgens mij is de opdracht aan de corporaties of zouden 2000 sociale huurwoningen worden toegevoegd en zouden we in 2031 op 16.109 woningen terug moeten zijn. Dat is

het getal wat in het OCD staat als bezit. Als je dan bij elkaar gaat optellen wat erop en afgaat, dan zouden er 3546 woningen moeten worden gebouwd door de corporaties. Nou, 1100 daarvan zitten in de planvoorraad. Blijven er 2400 over. Dan vraag ik me wel af waar en wanneer en op welke wijze die gerealiseerd kunnen worden en welke steun de gemeente Dordrecht aan die ontwikkeling gaat geven, want we praten hier over vele, vele miljoenen. Dus kunt u daar een tipje van de sluiter over oplichten?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Ik denk dat het verstandig is om dit aspect toch echt bij de portefeuillehouder Wonen te laten, want die heeft het dagelijks contact ook met de corporaties. Ik denk dat dat om te voorkomen dat er wat ruis op de lijn staat dat dat beter is.

De voorzitter: Dank. Dan ronden we denk ik de termijn van de wethouder Burggraaf af. U was klaar ook, hè, met uw ...

De heer Burggraaf: Ja, ik was ... Voorzitter, ik was klaar.

De voorzitter: Dan wil ik graag wethouder Heijkoop vragen naar boven te komen. Hij is er al, zie ik. Stond te popelen zelfs achter de deur. Dank, wethouder Burggraaf. Het woord is aan wethouder Heijkoop.

De heer Heijkoop: Voorzitter, leden van de raad, dank voor uw eerste termijn die op onderdelen zeer kritisch was, op onderdelen ook wat meer instemmend. Dat begrijp ik ook, want vanuit het college zien we dat de zaken goed zijn gegaan, maar dat er ook zeker op een aantal onderdelen een stap bij moet. Toen ik aantekenen maakte van uw bijdragen in de eerste termijn en dat op een rij zette, toen kwam ik uiteindelijk wel tot een reactie vanuit het college, in ieder geval vanuit mijn portefeuille met ook wel twee gezichten. In deze laatste begroting van deze periode wil ik in elk geval ook mijn waardering uitspreken over de goede samenwerking op belangrijke dossiers waarin u met uw bijdrage echt heeft bijgedragen aan successen voor de stad. Dat gaat over twee onderdelen, in ieder geval in mijn portefeuille. Ik wil even met u stilstaan bij de Leerpark ontwikkeling en ook armoedebestaanszekerheid. Allereerst het hoger onderwijs en de Leerpark ontwikkeling. De opleidingslicenties zijn binnen en de eerste paal van de nieuw te bouwen hogeschool is geslagen. De betrokken hogescholen tonen ambitie en deze ontwikkeling geeft ook een enorme impuls aan het MBO in onze stad. Uw betrokkenheid en steun op cruciale momenten is echt essentieel geweest voor het slagen van dit project en heeft er ook echt aan bijgedragen dat alle betrokken partijen overtuigd waren van de brede commitment vanuit de lokale overheid. Hetzelfde geldt ook voor de bouw van 333 kleine woningen op het Leerpark. Deze woningen staan vijftien jaar en, richting de heer Van Leeuwen zeg ik er ook bij, van een hele goede kwaliteit, duurzaam. Echt kwaliteit waar we denk ik ook mee vooruit kunnen. De voorbereiding loopt nu voorspoedig. Er zijn geen zienswijzen ingediend. Deze week wordt ook de vergunning verleend en bij de volgende begrotingsbehandeling, een groot aantal van u zal daar wellicht nog bij zijn, dan zal zowel de hogeschool als dit wooncomplex zijn verrezen. Dus dat gaat al snel. Een wooncomplex voor studenten en starters. Voor beide projecten geldt overigens ook nadrukkelijk dat onze medeoverheden, een aantal van u refereerde daar ook al aan, provincie en Rijk, miljoenen mee investeren, omdat zij ook geloven in

de potentie van dit gebied en de ontwikkelingen die we daar met elkaar hebben ingezet in deze periode en ook de periode daarvoor. De samenwerking, kortom, heeft ons veel gebracht. Dat geldt ook voor ons programma Samen tegen armoede. In het beeld springend is natuurlijk de Dordtpas die hieruit is voortgekomen, maar ook daar is gezamenlijk opgetrokken in uw raad en ook nadrukkelijk in de ambtelijke organisatie waar meerdere afdelingen de schouders eronder hebben gezet. De Dordtpas loopt nu al enige tijd en ook met hele positieve resultaten en draagt daarbij ook aan de bestaanszekerheid voor veel van onze inwoners. Want een aantal van u heeft daar terecht aan gerefereerd: dat vele inwoners van onze stad worstelen met hun bestaanszekerheid, en dat dat intensieve samenwerking vraagt vanuit ons als gemeente, maar nadrukkelijk ook maatschappelijke organisaties. Denk aan de kerken, maar denk ook aan wijkteams en natuurlijk ook de sociale dienst. Er is de afgelopen jaren ook veel gebeurd waarmee we denk ik ook wel resultaten hebben bereikt die uiteindelijk op de langere termijn effect zullen sorteren. Denk bijvoorbeeld ook aan het sneller in beeld krijgen van mensen met schuldenproblematiek en het nog gerichter ondersteunen van minima. Dat geeft mij ook een ... Brengt mij ook tot een bruggetje naar de motie M3 over het minimabeleid. Want gisteren heeft u inderdaad de Nibud-rapportage ontvangen. Die ochtend heb ik hem met de sociale dienst besproken en van een brief voorzien en met de regio gedeeld. Want voor de goede orde: het minimabeleid is nog steeds regionaal beleid. U spreekt er vandaag over, omdat u eigenlijk al staat te trappelen om er in de toekomst ook een lokale invulling aan te geven. Het is wel goed om te zien dat in die rapportage dat daaruit blijkt dat de verschillende minimagroepen, de verschillende huishoudens dat het er beter voor staat dan in 2018. Dat is gewoon goed om waar te nemen. Tegelijkertijd onderstreep ik en ondersteun ik uw zorgen waar het gaat over de bestaanszekerheid. De stijgende voedselprijzen, de stijgende woningprijzen of woning ... Nou ja, eigenlijk om te wonen überhaupt, huren en koop, maar niet te vergeten ook de energieprijzen waar grote zorgen zitten. Er is een grote generieke maatregelen afgekondigd vanuit het kabinet, waar ik persoonlijk maar matig gelukkig mee ben, want het is een enorme koopkrachtimpuls, maar wel eentje die overal terechtkomt en misschien juist net niet precies op de plekken waarvan wij zeggen: daar is die koopkrachtverbetering het hardst nodig, namelijk bij de minima. Op dit moment wordt er wel gewerkt aan nog een aanvullend pakket, de 150 miljoen is al genoemd, maar ook nog via een motie vanuit de Kamer om ook via gemeenten nog gerichter ook op het gebied van energiearmoede te ondersteunen. Ik zeg u ook toe naar de toekomst toe: waar armoede ook door ontstaat, als mensen echt door de bodem zakken, dan kunnen ze een beroep op ons doen en dan zullen wij ze ondersteunen. Of dat nou door de rekening van de energieleverancier komt of door de hoge huurrekening of uiteindelijk door andere omstandigheden. We zijn wel aan het puzzelen hoe we dat kunnen doen, want we hebben daar ook niet ongebreideld de ruimte voor. Daarmee wil ik de motie in die zin, ja, overnemen of in ieder geval aangeven dat de motie zoals die nu geformuleerd, ik neem de aanbeveling over, dat klopt niet, er zitten meerdere aanbevelingen in en die moeten we ook echt met elkaar bespreken hoe we daar mee om willen gaan. Ook op het moment dat wij het minimabeleid willen verruimen, dan heeft dat ook budgettaire consequenties, dan moet uw raad daar met elkaar over spreken. Maar ik zeg u toe dat wij de aanbevelingen uit de Nibud-rapportage dat we die ook gaan kwantificeren en dan aan u voorleggen en dat we dan aan de hand daarvan het gesprek

kunnen voeren. Dus ik hoop met die toezegging in ieder geval de strekking van uw motie over te nemen en dat we er dan op een ordentelijke manier later over kunnen spreken en niet in de marge van deze begrotingsbespreking.

De heer Merx: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Merx.

De heer Merx: Ik probeer even te begrijpen of we het over dezelfde motie hebben. M3. Wacht even, hoor. Sorry. Verruimen minimaregeling. Oh, wacht effen. Ja. Sorry. Ja, ik had de verkeerde. Check.

De voorzitter: Gaat uw door.

De heer Heijkoop: Voorzitter, nog twee andere punten. Dat gaat over Norma, Zuster Norma. Ik heb u vanochtend een brief gestuurd. Ik heb daar op zich niet zo heel veel aan toe te voegen, maar het kwam ook net in uw eerste termijn langs, maar ik wil er nog wel het volgende over zeggen: vanuit de gemeente hebben wij daar een verantwoordelijkheid waar het gaat over het sociaal domein. Die strekt zich vooral op de Wmo, maar bijvoorbeeld ook op de kinderopvang, waar wij ook toezicht houden en waar wij trouwens ook gaan intensiveren, omdat we ook extra middelen krijgen om dat extra toezicht goed uit te kunnen voeren. Wat er bij Zuster Norma zich heeft voorgedaan daar zijn we door geschokt en dat is verdrietig om te zien, maar het ligt wel primair bij de inspectie. Wij kunnen als gemeente daar niet zomaar ingrijpen. Het is pgb-zorg via de Wet langdurige zorg. Wat ik wel belangrijk vind om aan te geven: het gaat over Dordtse inwoners. Daarom hebben de burgemeester en ik ons ook hiertoe verhouden in de zin dat we met de zorgverzekeraar en ook met de inspectie contact op hebben genomen, maar ik vind het wel belangrijk om te benadrukken dat moet niet het handelingsperspectief zijn dat we acuut een instelling zoals Zuster Norma dicht kunnen gooien. Ik wil één punt echt nog benadrukken: onze eerste aandacht gaat uit naar deze kwetsbare bewoners van Zuster Norma die dementerend zijn. De tweede groep waar we echt ook ons rekenschap voor moeten geven, zijn de medewerkers. Ik wil vanaf deze plek echt heel stevig veroordelen dat het onacceptabel is dat medewerkers die ongelofelijk hard werken, soms ook in moeilijke omstandigheden, op dit moment soms worden bedreigd naar aanleiding van deze uitzending. Dat past niet en daar nemen we verre afstand van. Dat vind ik ook heel betreurenswaardig dat dit soort signalen ons bereiken. Tot de medewerkers zal ik mij ook op korte termijn verhouden, want ik vind dat ontzettend verdrietig om te horen. Voorzitter, tot slot een persoonlijk feit. Ik hoop dat u mij daar enigszins ruimte voor geeft. Ik doe dit voor het eerst in de tien jaar dat ik politiek actief ben. Politiek is persoonlijk, en soms wordt het ook persoonlijk gemaakt, en daarom hoop ik dat u mij daar even de gelegenheid voor wil geven. Ik ben meerdere keren zojuist ook persoonlijk aangesproken, met name ook in relatie tot het toeslagen... Met name in relatie tot het toeslagenschandaal. Het klopt dat ik daarvoor heel veel in Den Haag ben. Ik probeer daar mijn steentje bij te dragen aan een oplossing voor gezinnen die ongelofelijk hard geraakt zijn, van wie levens blijvend ontwricht zijn. Ja, ik praatte namens de Nederlandse gemeenten met leden van het kabinet, maar ik spreek ook veel met gedupeerden, gedupeerden die ook mijn 06 hebben en waarbij ik ook de

verschillende werkelijkheden wekelijks, dagelijks bij elkaar zie komen. Het is het meest ingrijpende wat ik heb meegemaakt en het vraagt inderdaad veel tijd, soms ook in de weekenden dat ik elders ben. Dat is niet altijd makkelijk, ook niet voor mijn nog jonge gezin thuis. Maar ik ben ook heel dankbaar voor het werk dat in onze stad wordt verricht, ook door onze fantastische medewerkers die dag in dag uit met gedupeerden proberen te werken aan herstel. Aan herstel van vertrouwen, aan herstel van het leven van deze gezinnen. Dat maakt dat ik ook vind dat je echt ontzettend terughoudend zou moeten zijn om dit te politiek te maken. Ook in Den Haag vraag ik juist ook om het te depolitiseren, omdat de politiek hier ook heel veel ellende heeft gebracht. Gaat ook over uithuisplaatsingen. Ik vind dat we daar echt terughoudend mee moeten zijn. Ik heb inderdaad enkele weken geleden aangegeven dat er ons geen uithuisplaatsingen in Dordrecht bekend zijn. Inmiddels is er in Dordrecht sprake ook van een situatie waarbij een kind uit huis is geplaatst. Dat is een heel delicaat, gevoelig geval en ik wil het daar eigenlijk niet met u over hebben, want, nogmaals, het zou juist minder politiek moeten worden gemaakt. Met het kabinet, dat zeg ik u wel, proberen we tot een landelijk werkwijze te komen die ook recht doet aan de enorme verdrietige, maar ook enorme complexiteit van deze gebeurtenissen. Ook voor onze medewerkers op het stadskantoor, het toeslagenteam, is dit emotioneel heel belastend. Ook door de enorme toeloop, ook van mensen die niet gedupeerd zijn en die wel een heel groot beroep doen ook op deze medewerkers. Dat brengt mij ook tot een laatste zin, waarmee ik ook positief wil afsluiten, waarin ik uw raad ook wil danken voor de vaak persoonlijke support, ook op dit dossier, die ik echt breed ervaar waardoor mijn ambtenaren en ik dit werk kunnen doen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Heijkoop.

Mevrouw Nijhof: Voorzitter? Mag ik wethouder ...

De voorzitter: Mevrouw Nijhof.

Mevrouw Nijhof: Heijkoop nog een vraag stellen?

De voorzitter: Zeker mag dat.

Mevrouw Nijhof: Ja.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Nijhof: Ik ben degene die u net persoonlijk aansprak. Het vervelende is dat de burgemeester mij niet wilde laten uitpraten, omdat ik een veel te lange woordvoering had. Wat ik eigenlijk wilde zeggen tegen u was, als het gaat om de uithuisplaatsingen en na het drama wat zich in Nederland afspeelt, dat ik, nou ja goed, eigenlijk u als een van de wethouders zie die een groot sociaal geweten heeft, we hebben vaak met elkaar daarover gesproken ook, en dat ik graag ook een reactie wil op wat ik zojuist gevraagd heb over de thuiszitters: zeg maar, zou je bereid zijn om in ieder geval te kijken of de kwestie met het, ja, eigenlijk in aanraking komen met civielrechtelijke maatregelen, OTS, uithuisplaatsing, of dat ook deze groep betreft? De minister heeft daar al een

uitspraak over gedaan, minister Dekker, afgelopen week dat dit wellicht het geval zou kunnen zijn. Nou ja goed, dat is wat dat betreft zeg maar. Ik ... Nou ja goed, ik vind het vervelend dat ik u zo geraakt heb, maar het was niet de bedoeling om u persoonlijk op deze manier aan te spreken omdat u het zo verkeerd doet. Helemaal niet zelfs. Als u wilt ingaan op mijn thuiszittersvraag en wat ik heel graag zou willen weten van u over de zorginstelling in Dordrecht waar het zo mis is gegaan: waar kunnen mensen nou ... Ik begrijp dat u niet over de WLZ gaat, maar waar kunnen mensen die in Dordrecht zien dat het niet goed gaat met hun medemens of die vragen hebben over zorg nou direct terecht zodat zij niet uiteindelijk aan hoeven te kloppen, want dat was eigenlijk ook mijn punt in dit geval, bij een landelijk programma waar het uiteindelijk op deze manier gepresenteerd wordt? Hoe kunnen wij daar als gemeente eerder bij zijn? Dus waar kunnen die mensen aankloppen? Dat is eigenlijk mijn vraag aan u. We hebben onafhankelijke cliëntenondersteuning bijvoorbeeld, we hebben een meldpunt. Nou ja goed, ik vraag me af bijvoorbeeld hoe het komt dat die mensen zich bijvoorbeeld niet hebben gemeld tot het meldpunt of ze zich misschien wel tot het stadskantoor gewend hebben, maar dat daar dus uiteindelijk geen gehoor aan is gegeven.

De heer Heijkoop: Ja, voorzitter. Dank u wel, mevrouw Nijhof, voor deze vragen. Ik zal er proberen kort op in te gaan. Allereerst de thuiszitters. U refereert ook aan de koppeling ook met wat er gebeurd is rondom die uithuisplaatsingen. Minister Dekker heeft daar inderdaad het een en ander over gezegd. Ik heb daar in die zin niet zo heel veel aan toe te voegen. Wel heb ik met u en met de raad afgesproken om thuiszitters echt nog even een tandje dieper met elkaar te bespreken aan de hand van een themavond die we ook goed voorbereiden, u vanuit uw raad en vanzelfsprekend ook met de ambtelijke inzet vanuit de organisatie, en dan kunnen we dit punt ook wel even erbij pakken. Op dit moment is nog heel veel onduidelijk. Het kabinet is ook heel terughoudend om hier mededelingen over te doen, omdat de toeslagenaffaire loopt als een rode draad door heel veel problematiek heen. Uithuisplaatsingen hebben we het nu over, maar ook schuldenproblematiek, huisuitzettingen, soms echt hele, hele zware zorg ... Nou ja, goed. Dat voert te ver. Dat maakt het zo ongelofelijk complex. Maar laten we er over doorspreken tijdens die thuiszittersavond, want dan kunnen we het ook in die zin recht doen. Waar het gaat over uw oproep over: waar kunnen mensen terecht? Nu concreet waar het gaat over Zuster Norma heb ik ook met zorgbestuurders gesproken, die zich ook zelf meldden overigens, waarin zij aangeven: wij nemen verantwoordelijkheid als mensen zich daar niet meer prettig voelen, familie besluit om hun ouders ergens toch op een andere plek onder te willen brengen. Dat is zo concreet dat ik daar gewoon een naam en een telefoonnummer heb waar mensen eventueel bij terecht kunnen. Heb ik ook met de burgemeester gedeeld, omdat hij ook veel reacties krijgt vanuit de Dordtse samenleving, ook in zijn rol als burgervader. Dus dat is voor deze casus die ... Kijk, waar het gaat over: waar kunnen mensen sowieso terecht? Ik krijg zelf ook wel eens mails van mensen. Ik probeer er altijd serieus mee om te gaan en dat ook uit te zoeken en ook contact op te nemen met zorgaanbieders. Soms zit er heel veel emotie bij, soms is het ook moeilijk om te doorgronden wat er aan de hand is, of er echt sprake is van fouten in de zorgverlening of dat er soms ook iets is met de persoon zelf of met het familielid. Er kunnen ook allerlei, ja, dat hoeft ik u niet te vertellen, maar ingewikkelde achtergronden in meespelen. We proberen dat echt

zorgvuldig te doen. Uiteindelijk moet men zich wel eerst primair wenden ook tot bijvoorbeeld de klachtencommissie binnen een zorginstelling. Als dat niet lukt, zijn er nog andere gremia. De Wmo-adviesrecht zou daar wellicht ook een rol in kunnen spelen, maar dat blijft heel ingewikkeld, en natuurlijk altijd de inspectie die hier toch echt voor aan de lat zou moeten staan. Daar vinden we allemaal wat van, ook hoe er soms wordt opgetreden, maar ik ken mijn verantwoordelijkheden, maar ook mijn beperkingen in die zin. Dus ik ben altijd aanspreekbaar op onze inzet, dat doet de burgemeester in dit geval ook, maar wij kunnen geen ijzer met handen breken.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik zie nog een vraag van de heer Veldman. Gaat uw gang.

De heer Veldman: Ja, voorzitter. Wel van een iets andere orde, maar ik stel hem toch. Ik heb heel kort in mijn betoog het gehad over COVID en de kracht en de veerkracht die we vorig jaar in de samenleving hebben laten zien, onder andere Licht voor Dordt, maar ook andere dingen. Nou kent de wethouder mij allicht dat ik absoluut niet wil dat de stad of het gemeentebestuur die initiatieven overneemt, maar ik zou wel een warm pleidooi willen hebben voor stel dat het weer, nou ja, richting verdere maatregelen rond COVID gaat en dat type activiteiten zijn nodig dan wel ontstaan vanuit het grondvlak van onze stad, dan zou ik graag uw toezegging hebben dat dat vanuit de gemeente waar mogelijk wordt ondersteund.

De heer Heijkoop: Ja, voorzitter. U heeft een volledige toezegging vanuit het hele college. We staan in die zin echt gesteld. Ik ben het helemaal met u eens. Het was indrukwekkend wat we hebben gezien vorig jaar wat er vanuit de samenleving tot stand is gekomen. We hebben daar intensief contact mee, eigenlijk nog steeds. Sterker nog, we proberen dat ook echt te borgen naar de toekomst toe om ook die kracht vanuit de samenleving, nou ja, actief te houden. Ook door misschien op onderdelen zelfs een soort van subsidierelatie aan te gaan om als een soort aanjager, dus niet zozeer om hun bestaan te legitimeren, maar meer om het mogelijk te maken en ook andere organisaties, bijvoorbeeld Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen die tijdens die crisis zich heeft getoond, die zijn ook nog steeds nadrukkelijk betrokken bij bijvoorbeeld afgelopen zaterdag het ronddelen van mantelzorgpakketten, wat direct ook voortkomt uit de COVID-crisis waardoor mensen niet bij elkaar kunnen komen. Dus die toezegging doe ik u van harte, ja.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Heijkoop. Ook voor uw persoonlijke noot. Dank ook voor de opmerkingen die u maakte, want dat zorgde ervoor dat deze persoonlijke noot hier plaatsvond. Dank. Dan gaan we door met de volgende uit het college. Dat is wethouder Van der Linden. Die is ook al paraat. Het woord is aan wethouder Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoor een aantal collega's en ik hoor ook een aantal woordvoeringen al een beetje voorsorteren op: nou, het was een mooie vier jaar en bedankt voor de samenwerking. Dat is ook wel terecht, want we zitten in de fase van een laatste begroting van een lange periode. Vier jaar is heel kort, maar eigenlijk ook heel lang, want als je gaat optellen wat we allemaal hebben

doorgesproken, doorgemaakt met elkaar, dan is er heel veel gebeurd. Er was een tijd dat we geen corona in ons spraakgebruik hadden en dat er geen pandemie was. We hebben heel veel thema's beetgepakt, heel veel voorstellen aangenomen, vaak in mijn portefeuille ook met grote meerderheden, soms met heel moeilijke, ingewikkelde discussies, maar aan het eind ook altijd met een resultaat waar de raad mee kon leven. Ook van mijn kant nu alvast dank voor deze samenwerking in deze drie jaar en acht, negen maanden, en wie weet nog een paar maanden erbij. Natuurlijk, we gaan volgende week gewoon weer door met de dingen die dan op tafel liggen. Intussen heb ik twee vragen en vier moties langs horen komen de afgelopen uren. Ik ga eerst even op de vragen in. Even kijken. De eerste vraag was van de VVD over handhaving, veiligheid op straat. Nou, u heeft Artikel 40 vragen gesteld over camera's. Nou, die vraag is in behandeling. Die is naar aanleiding van een recent ongeval geweest ongetwijfeld. U weet ook we hebben hier twee jaar terug uitgebreid bij stilgestaan en ook over gesproken met elkaar: een flitspaal regelen doe je niet effe met een mailtje aan het OM. Wil je dit goed doen, dan is daar overleg over nodig met de politie. Die kijkt ook heel erg naar hoe een weg is ingericht en of dat inderdaad passend is bij het verkeersbeeld dat zich voordoet. Als dat niet is, word je geacht zelf eerst te investeren. Het heeft ook alleen zin om naar het OM te gaan als politie en wegbeheerder, in dat geval de gemeente, zeggen: ja hoor, dat gaan we samen doen. Dus ik ben heel blij dat ook allerlei andere wethouder het doen in allerlei andere gemeentes, maar die krijgen allemaal dezelfde aanpak, dezelfde beleidsregel toe. Het OM zit niet in een onderhandelingspositie, die constateert gewoon hoe iets feitelijk zit. Nou, meer daarover bij de beantwoording van de Artikel 40 vragen. Intussen heb ik ook een verzoek gehoord over het ter beschikking stellen van cijfers ten aanzien van het aantal snelheidscontroles, enzovoorts. Ik denk dat de voorzitter daar straks nog even kort op in zal gaan.

De voorzitter: In een andere hoedanigheid.

De heer Van der Linden: Ja.

De voorzitter: Zo is het. In een andere hoedanigheid.

De heer ...: Nou, voorzitter ...

De heer Van der Linden: Ik heb ...

De heer ...: Mag ik toch even interrumpen? Als dat kan of mag?

De voorzitter: Ja. Gaat uw gang.

De heer ...: Ja, we wachten uiteraard rustig de beantwoording van de Artikel 40 vragen af, maar we wachten al een paar jaar eigenlijk op actie op dit punt. Dan kom je eigenlijk tot de lugubere vraagstelling op enig moment, want dat is ook weleens gewisseld: ja, hoeveel doden of gewonden moeten er vallen voordat er een keer iemand achter zijn bureau uitkomt en denkt: nu ben ik het zat, nu gaat er wat gebeuren? Dat punt willen

we toch met z'n allen niet bereiken? We zien toch dagelijks wat er in het verkeer gebeurt?

De heer Van der Linden: Nou, dat is letterlijk, maar dan ook echt tot op de komma letterlijk, de vraag die ik gesteld heb tweeënhalve jaar geleden. Moet er echt een dode vallen, moeten er echt meerdere doden vallen wil u hier wat gaan doen? U weet wij plaatsen geen flitspalen, de politie ook niet. Het OM gaat daarover het gesprek met ons aan op basis van feiten die zich voordoen en een beleidsregel die het OM toepast. Dus ik lees ik elke dag de krant en ik lees elke dag in elke stad dat er wethouder of burgemeesters en wethouder zeggen: we gaan onderweg voor flitspalen. Heel goed, hebben wij ook gedaan. Dit is niet een onderhandelingspelletje, dit is gewoon een feitelijk kader wat je moet toepassen en dan kom je wel of niet in aanmerking. Dat ben ik wel met u eens. Ik zou er graag veel meer hebben. Ik heb twee handen met tien vingers. Ik weet zo tien plekken waarvan ik zeg: we komen er niet zonder extra handhaving of zonder een flitspaal, maar ik snap ook dat het geen zin heeft om elke week twee, vier of zes verzoeken te sturen naar het OM om toch hier en daar dat maar te doen. De vraag is letterlijk zo door mij gesteld.

De heer ...: Nee, ik snap het. Begrijp mij goed. Wij, ik, zijn niet tegen het college. Wij zijn op zoek naar een manier ... Zelfs mijnheer Van Verk niet, hoor ik net.

De heer Van Verk: Het is goed dat u het nog even benadrukt.

De heer ...: Ja, nee dat is belangrijk. Waar het mij om gaat is dat we gewoon man en paard moeten noemen. Als het OM gewoon niet wil bewegen, dan moeten we dat maar gewoon in alle openbaarheid met elkaar delen en zeggen: nou, wij sturen elke week een mailtje aan het OM. Ze doen gewoon niks. Ze willen het niet. Ze willen eerst dat er een paar Dordtenaren aan gort worden gereden voordat er überhaupt beweging in komt. Als het zo hard gespeeld moet worden, dan moeten wij het ook gewoon met elkaar gewoon zo hard spelen, want u heeft echt, ik weet zeker, u heeft allerlei diplomatieke gaven, u heeft ze allemaal ingezet en het heeft vooralsnog tot niet heel veel resultaat geleid. Dat ligt niet aan u, volgens mij, maar dat ligt aan onwilligheid bij anderen. Dat moeten we dan met elkaar maar eens een keer gewoon heel scherp benoemen en dan hopen dat er ergens beweging in komt, en ook maar een brief sturen aan die minister van Justitie of Veiligheid en Justitie of Justitie en Veiligheid of hoe het ook heten gaat binnenkort weer: ja, we zijn het eigenlijk zat hier en we willen dat er gewoon een keer wat gaat gebeuren. Wij accepteren niet langer dat er mensen hier aan gort worden gereden.

De heer Van der Linden: Dank. Helder betoog. U snapt ook dat niet elk ongeval leidt tot het gesprek over een flitspaal, want soms heb je gewoon te maken met een straatrace. Dat is een ander soort incident dan structurele snelheidsoverschrijdingen van tientallen procenten weggebruikers die verder goed is ingericht. Maar goed, dat weet u ook.

De heer ...: Voorzitter, laatste opmerking. Het gaat ons niet alleen om flitspalen, maar daar gaat de voorzitter straks denk ik nog op in in zijn andere hoedanigheid, het gaat gewoon ook om mensen met zo'n ding in de hand die opmeten hoe hard er gereden

wordt, net zoals dat gebeurd is vlak na dat vreselijke ongeval op de Prins Hendrikbrug. Dan kan het opeens wel, dus waarom houden we dat niet vol met elkaar?

De heer Van der Linden: Nee, helder. Er was nog een vraag gesteld in de komma van uw woordvoering, namelijk: hoe zit het eigenlijk met die SVP-middelen? Nou, u weet dat we, en dat heeft heel goed geholpen, dat hebben we ook gezien in de afgelopen jaren met andere budgetten die we ter beschikking hebben gesteld gekregen, 2 miljoen verkeersveiligheidsgeld ter beschikking gekregen aan het begin van de periode. Nou, een jaar later kwamen er geruchten: oh, er komt veiligheidsgeld aan vanuit het Rijk. Dat is natuurlijk altijd matchingsgeld, want dat is nooit gratis. Daar moet je altijd zelf wat bijleggen. Dan heeft het enorm geholpen dat wij het gewoon al hadden liggen. Dus het moment dat die regeling werd opengesteld, konden wij ons lijstje indienen. Hebben we ook gedaan. We hebben een aantal tonnen aan geld op binnen gehad. Daar heeft u vorig jaar volgens mij ook een keer een RIB over gehad. Nou, wat dat betreft helpt het echt als je aan het begin van een periode op een aantal van dit soort thema's middelen ter beschikking krijgt. Want we weten natuurlijk niet zeker wat er over een, twee of vier jaar nog meer aan middelen ter beschikking komt, maar dan helpt dat gewoon. Dat was een vraag. De andere was van D66.

De voorzitter: U gaat ook nog de moties doen, hè?

De heer Van der Linden: Ja, ja, ja.

De voorzitter: Houd er even rekening mee dat de tijd doortikt.

De heer Van der Linden: Zeker.

De voorzitter: Graag even vlot.

De heer Van der Linden: Ja. Nou, die vraag was heel helder: de verduurzamingslening, hoe makkelijk maken we het nou? Dat gaan we zo makkelijk mogelijk maken. Die verordening is net in werking getreden. Gaan we zo makkelijk mogelijk maken. Kom ik bij de moties. Dat zijn er vier. Ik heb de nummers opgeschreven. Motie 1: de ja-ja sticker. Nou, die ja-ja sticker is natuurlijk al een paar jaar bekend. Heeft ook in het grondstoffenplan gestaan als mogelijke optie en daar heeft toen bij gestaan, dat kunt u terugvinden in paragraaf 11 meen ik van de grondstoffennotitie, het grondstoffenbeleidsplan wat dus vorig jaar is vastgesteld, dat we eerst een rechtszaak af willen wachten over de ja-ja sticker zoals die in Amsterdam is toegepast. Nou, het blijkt dat dat kan, dus het kan inderdaad. Je kunt met een ja-ja sticker kun je aan de gang. Daar zitten natuurlijk wel wat afwegingen omheen. Daar heeft u ook al eventjes iets over gezegd in uw uitwisseling. Het gemeentenieuws staat in een lokaal krantje, Dordt Centraal. Ik neem aan dat de meeste van u dat wel belangrijk vinden om dat toch breed te verspreiden. Nou, daar moet je iets op regelen wil je dat blijven doen. Dat kan, maar ook daarvoor moet je wel weer een andere sticker of in ieder geval in je verordening iets anders regelen. Ik hoor een vraag.

De voorzitter: Ik ook. De heer Polat.

De heer Polat: Voorzitter, wat ik begrijp, wat we begrijpen als D66 is dat de ja-ja sticker dat dat nu geldt alleen voor ongeadresseerd reclamedrukwerk en niet voor huis-aan-huisbladen. Dus het is dus op dit moment geen issue om huis-aan-huisbladen zoals Dordt Centraal te ontvangen.

De heer Van der Linden: Maar ja, je kan regelen wat je wil. Dat wil ik maar zeggen. Je kan het regelen. Net zoals dat je nu een nee-nee en een nee-ja sticker hebt, kan je ook in de ja-ja sfeer een sticker regelen met alleen maar huis-aan-huisbladen krijgen en een sticker met allebei krijgen. Dat kan. De vraag, en die moet u gewoon beantwoorden, is of u dat wilt. De huidige stickers die zijn goed ingeburgerd, worden ook veel toegepast. De andersom-regeling dat zou zeker papier kunnen schelen, dus ik heb daar geen cijfers van, maar dat zou kunnen helpen. Dus ik laat het eigenlijk al u over of u dit een verstandige keuze vindt. Ik denk wel als we het gaan doen, dan moet je er wel goed over communiceren, want anders zit de gemiddelde bezorger natuurlijk echt met zijn handen in het haar: hey, ik zie nog oude stickers, ik zie nieuwe stickers, hoe gaan we dat doen? Dus dat vergt echt wel een communicatieslagje. Wat dat betreft zou ik hem niet willen aanraden. De huidige methode werkt wel, daarvan zijn we wel overtuigd.

De heer Merx: Voorzitter? Korte vraag.

De voorzitter: De heer Merx.

De heer Merx: Ja. U vindt het eigenlijk niet nodig?

De heer Van der Linden: Nee, niet per se. Ik merk aan de huidige stickers die al tientallen jaren functioneren dat ze veel worden gebruikt en dat dat ook goed werkt, dus wat dat betreft hoeft wat mij betreft een omslag niet. Verder heeft u een en ander gemist over de wenselijkheid versus de onwenselijkheid. Maar het is op basis van recente uitspraken dus wel mogelijk om het te doen. Motie 2: Energie is een basisbehoefte. Nou, dat klopt. Energie is een basisbehoefte. De motie vraagt om een plan van aanpak. Ik weet dat mevrouw Kruger het woord sympathieke motie liever niet hoort, want dat gebeurt er niks. Nou, er gaat wel wat gebeuren: die 150 miljoen komt er aan. Dan weet u wel dat dat veel geld is, maar ook dat er ongeveer, onderzoek van TNO, 500 huishoudens in meer of mindere mate getroffen zijn door energiearmoede, als het er niet meer worden, dat kan natuurlijk ook nog. Dus die 150 miljoen is ook weer niet de wereld, daar kun je ook niet alles mee doen. Wij zijn betrokken bij ambtelijk overleg over: wat gaan we daar nou mee kunnen straks? Ik zeg gewoon toe: zodra we dat weten en zodra dat geld beschikbaar komt, gaan we daar uitvoering aan geven aan die regeling, maar hoe die eruitziet, weten we nog niet. Dus of dat een plan van aanpak vereist of dat het met één druk op de knop kan worden verdeeld, geen flauw idee. Dus wat dat betreft vind ik het een sympathieke motie. De beweging is sympathiek, want ik ga hem wel ontraden, want ik ga geen plan van aanpak schrijven als dat echt niet nodig is. Als het wel nodig is, gaan we dat doen. Zodra we de regeling kennen, zullen we erover communiceren met u en met de stad. Motie 6: Plastic van de straat in de bak. Nou, dat is inderdaad hoe het hoort. Plastic hoort niet op straat, maar hoort in de bak. Er zijn verschillende manieren om plastic in te zamelen, en uit alle ervaringen blijkt dat plastic afval aan huis ophalen meer oplevert dan inzameling via verzamelcontainers.

Bovendien gaat dat ook tegen lagere kosten. Dat hebben we ook gemerkt met de vier plastic containers die we her en der hebben neergezet. Dus op zich de beweging die we willen maken die past hierbij, alleen het middel is niet het meest kostenefficiënte middel. Je haalt minder op tegen hoge kosten, en als ik een aantal van de wijken hoor die in de emotie worden genoemd, nou dan is bijvoorbeeld Wilgenwende een wijk waar je ook prima met containers aan de slag kan. We zijn nu met ... We hebben dit jaar de uitrol gehad van het grondstoffenbeleidsplan. Stevige klus, veel uitvoeringskwesties. We zijn bezig met business cases om ook in andere wijken van de stad te kijken: wat is nou de volgende stap? Daar komen we volgend jaar op terug. Dan kunnen we die vraag concreter maken: op welke plek ga je met een container aan de slag? Een derde, vierde container? En op welke plekken ga je met verzamelcontainers blijven werken, desnoods ook met plastic, enzovoorts? Dus ik zou de motie op dit moment willen ontraden. Volgend jaar, tweede, derde kwartaal komen we wel met verdere stappen die we kunnen nemen. Laatste motie: Veilige oversteekplaatsen. Erg sympathieke motie, op één onderdeel na. Er wordt vrij lovend gepraat over ...

De voorzitter: Oh, dat is motie M8.

De heer Van der Linden: Motie 8. M8. Die Led lampjes, ik hoor daar niet heel veel positieve verhalen over. Het klinkt leuk en het ziet er mooi uit, maar ze zijn wat slijtagegevoeliger en eigenlijk een aantal gemeentes hebben hem ook weer afgeschaft. Ik wil best eens even een inventarisatie maken: hoe gaat het werkelijk met die oversteekplaatsen? Zijn er klachten of zien we zelf plekken waar de verlichting echt beter moet? Inderdaad, de afgelopen jaren hebben we dat her en der heus wel gedaan. Dus ik neem hem graag over als u hem in meerderheid aanneemt ten aanzien van: kom met een inventarisatie en een voorstel. Ik denk zelf dat Ledverlichting dan niet de oplossing is, maar er zijn ook nog heel veel andere manieren van verlichten. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank, wethouder Van der Linden. Dat was uw bijdrage in eerste termijn.

Mevrouw Nijhof: Voorzitter?

De voorzitter: Even kijken. Ja, mevrouw ...

Mevrouw Nijhof: Mevrouw Nijhof.

De voorzitter: Nijhof. Gaat uw gang.

Mevrouw Nijhof: Ik had nog wat vragen gesteld en een opmerking gemaakt over de toestand van de jeugdzorg. Vraag één was, en dat is een beetje aansluitend bij, nou ja, laten we zeggen wat ik met de heer Heijkoop heb uitgewisseld, wethouder Heijkoop: vorig jaar hebben wij ... Nou, goed hij was heel ontdaan over een aantal zaken. Vorig jaar hebben wij een discussie gehad in de raad zoals u weet, in de commissie, over een jeugdzorginstelling waar doden zijn gevallen door suïcide waar dat tot twee keer toe een inspectierapport is geschreven, nou ja goed, die wat vernietigend was. We hebben het toen gehad over de consequenties die dat voor zo'n instelling zou kunnen hebben en ik

weet ook dat u dat geval de opmerking heeft gemaakt: op dit moment zitten er geen Dordtse kinderen, dus ach dat gaat ons niet aan. Nou ja goed, dat kan ik me goed herinneren. En ten tweede dat het onverstandig zou zijn om het contract met dit soort instellingen, laten we zeggen, te verbreken. In dit geval zei u daar toen bij, of zei de inkoopdirecteur van de ESO daarbij: ja, deze instelling die doet ook op andere jeugdvelden heel goed werk leveren, dus het zou onverstandig zijn om het vertrouwen in deze instelling op te zeggen. Zou u daar eens op willen reageren? Want ik zie in dit geval een hele andere reactie van wethouder Heijkoop als van u als het gaat om het niet functioneren van ingekochte jeugdhulp.

De heer Van der Linden: Nou, volgens mij hebben we toen een vrij uitgebreide wisseling gehad waarbij ik de suggestie heb gedaan: haal die organisatie eens aan tafel. Dat heb ik u ook gesuggereerd als commissie Sociaal. Ik heb daarna ook nog wel contact gehad met de betreffende directeur en ook wel met de organisatie die ook op een aantal punten zeiden: nou, het zit heel anders. Dat kan. Hoor, wederhoor. Dat kan. Ik heb ook wel gezegd: ik ben absoluut niet tevreden, absoluut niet, een veel sterkere bewoording heb ik niet, over een groot deel van de jeugdbeschermingsketen. Dat is natuurlijk ook geen geheim. Dat is een sector waarin heel veel personeelsverloop is, waar er ontstellend veel problemen zijn al tientallen jaren lang. Daar heeft die hele transformatie die we hebben doorgemaakt helemaal niet bij geholpen. Het is een probleem wat al heel oud is. U weet ook, en daar hebben we het ook al vaker over gehad, dat wij eigenlijk willen streven naar nul uithuisplaatsingen, alleen we hebben ook te maken met een land waarin we, heel fijn, een rechter hebben die hier uitspraken over doet en de Raad voor de Kinderbescherming die zich ook niet zomaar laat sturen door een lokale wethouder. Daar ben ik ook blij mee, dat moet onafhankelijk gebeuren. Nadeel van de wet, en dan stop ik, nadeel van de wet, waar ook heel veel goede elementen in zitten hoor, maar nadeel van deze wet is wel: wij kunnen betalen, maar slecht invloed inoefenen. Zo heb ik het geformuleerd. Ik heb niet gezegd: blijf er maar van af. Ik heb wel gezegd: hoe dan ook, en dit is niet een markt waarin er tientallen aanbieders zijn, er zijn niet zoveel instellingen, soms is het nou eenmaal zo dat de beste oplossing voor een kind is om inderdaad ver weg in een bed waar ze niemand kennen geplaatst te worden. Nou, die situatie is natuurlijk helemaal niet fijn, want wij kunnen onszelf dat bijna niet voorstellen, denk ik, dat dat de beste oplossing is voor een kind, maar er zijn omstandigheden waarin het wel zo is. Dan ben ik blij met het landelijke toezicht. Dan zie ik ook rapporten waarin dergelijke instellingen veel te verduren krijgen, ik zie verbeterlagen, ik zie ook heel veel discussies die we hier met z'n allen niet zomaar oplossen. Zulke instellingen zullen nodig zijn de komende jaren, maar ons streven is erop gericht om zo weinig mogelijk uithuisplaatsingen nodig te hebben en mocht het wel nodig zijn zo dicht mogelijk, liefst zo kleinschalig mogelijk te hebben. Verder zou ik zeggen: laten we een vervolg geven aan die commissiediscussie die volgens mij niet afgerond is. Dank u.

Mevrouw Nijhof: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Nijhof. Kort.

Mevrouw Nijhof: Ik wil even terug naar het begin, mijn eerste vraag. Dat ging over de inkoop van jeugdhulp. Op het moment dat daar twee vernietigende inspectierapporten liggen die eigenlijk zeggen: dit is, nou ja, bijna eigenlijk strafrechtelijk te vervolgen wat daar gebeurd is, begrijp ik niet zo goed dat u nu zegt: ja, we hebben een hele discussie over de jeugdbeschermingsketen. Want daar gaat het hier even niet over. Het gaat over de jeugdzorg plus in dit verhaal, en ik weet dat daar gewoon laten we zeggen weinig plaatsen zijn, maar waar ik wil dat u op reageert, is hoe het nou kan dat als er doden vallen in een instelling waar de toezichthouder eigenlijk van zegt: dit kan dus niet meer en wij een keuze hebben om in te kopen, hoe kan het dan zijn dat wij dat contract niet kunnen verbreken?

De heer Van der Linden: Nou, allereerst, want ik heb ook toen de vraag gehad in de commissie: waarom heb je geen aangifte gedaan? Ja, voor aangifte doen moet je belanghebbende zijn. Als ook de inspecties geen reden hebben gezien om aangifte te doen, dus ook geen strafrechtelijk onderzoek is geweest wat geleid heeft tot vervolging, dan vind ik het heel slecht dat die rapporten knetterhard waren, zacht gezegd knetterhard, gewoon een gefaalde organisatie, maar ik heb ook gezien dat er verbetermaatregelen zijn geweest. Nogmaals, nogmaals, ik zou willen dat die organisaties niet nodig waren. Ik zou willen dat iedereen, elk kind, dat hebben we in ons beleid staan, gezond en gelukkig en kansrijk opgroeit. Soms is het gek genoeg, en dat kunnen we ons bijna niet indenken, het beste om toch in zo'n instelling behandeld te worden en verzorgd te worden. Ik ben met u eens: ik zou willen dat we heel veel keuze hadden, maar zoveel keuze is er ook weer niet. Dat weet u toch? Ik bedoel u weet dat als geen ander.

Mevrouw Nijhof: Mag ik nog één keer reageren?

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Nijhof: Ja. Nou ...

De voorzitter: Met het risico dat dat weer een reactie oproept.

Mevrouw Nijhof: Ja, dat zou kunnen, maar ik wil nu toch de vraag echt stellen. Kijk, er zijn vergelijkingen te trekken tot wat er nu hier in Dordrecht gebeurt zeg maar en als het gaat om het inspectierapport wat daar ligt waar ook verbetermaatregelen op zijn genomen en uiteindelijk blijken die dus niet uitgevoerd te zijn. In het geval van de gesloten jeugdzorginstelling was het zo dat er een verbeterplan is voorgelegd na het eerste inspectierapport, en dat bleek in het tweede inspectierapport dat juist de maatregelen die genomen waren eigenlijk maatregelen waren die nog zorgden voor een ernstige situatie. Daar bedoel ik bijvoorbeeld mee het personeelsbeleid, het medewerkers blootstellen die eigenlijk niet echt gekwalificeerd waren aan deze moeilijke groep.

De voorzitter: Ja, mevrouw Nijhof, even. Ik ga u toch onderbreken, want dit lijkt nu een debat te worden over hoe het ervoor staat met zorginstellingen in deze stad en wat de wethouder wel en niet kan doen, maar het is een debat over de begroting van 2021.

Ik zie een heleboel raadsleden mij aankijken: waar gaat dit debat naartoe? Ik wil daar ook gehoor aan geven. U heeft uitgebreid gelegenheid gehad om ook aan de zijlijn van de begroting vragen te kunnen stellen, maar ik denk dat het wel mooi geweest is. Wat mij betreft is dit onderwerp ongelofelijk belangrijk, maar dan moet u dat een keer op een andere manier agenderen en met de wethouder bespreken.

Mevrouw Nijhof: Maar, voorzitter, dit gaat wel degelijk over de begroting. Dit gaat over jeugdzorginstellingen die 700 euro per dag per kind kosten. Dus dit gaat wel degelijk over de begroting.

De heer Van der Linden: Exact.

De voorzitter: Ik denk dat de wethouder nog een slotwoord heeft.

De heer Van der Linden: Essentieel. Maar daarom vind ik het ook jammer dat we de commissiebehandeling wel gehad hebben, die toen met een toezegging van mijn kant is geëindigd waarin ik ook een aantal dingen heb aangeleverd, via wethoudersbrieven en anderszins, en daarna is er niks gebeurd. Ja, dat vind ik dan ook jammer. Dus ik vind uw punt heel valide en als ik het anders zou kunnen oplossen zou ik dat doen, nogmaals, en dat geldt voor allen van ons. We houden van kinderen, kinderen moet gezond, kansrijk en veilig op kunnen groeien en wij kunnen ons bijna niet voorstellen dat dit de beste oplossing is. Het is niet zo dat dat soort instellingen wijdverspreid zijn. Nogmaals, de landelijke inspectie heeft geen reden gezien om instellingen te sluiten of om deze instelling te sluiten. Er zijn maatregelen genomen. Dan is er op een gegeven moment een situatie waarin je een aantal keuzes moet maken. Tot zover. Dank u.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we door naar ... Dank u wel, wethouder Van der Linden. Gaan we naar wethouder Stam.

De heer Stam: Ja. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Het woord is aan de wethouder.

De heer Stam: Last but not least. Er is al heel veel gezegd. Ik zou eigenlijk willen beginnen met de makkelijkste motie. Dat is de motie van het Merwestein park. Daar kunnen we wel een ... Die omarm ik en de organisatie en die gaan we uitwerken om daar voor die bebording te zorgen. Daarnaast zijn er een aantal losse vragen gesteld.

De voorzitter: Dit was motie M11, voor alle duidelijkheid. Motie M11. Uw pasje zit verkeerd om. Motie M11.

De heer Stam: Daarnaast zijn er een aantal losse vragen gesteld.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De heer Stam: Waaronder over rietkragen, als ik dat goed heb begrepen van de heer Merx.

De voorzitter: Bij interruptie. De heer Van Verk.

De heer Van Verk: Voorzitter, ik vind het sympathiek dat de wethouder de motie omarmt, maar gaat u nu ook wat doen aan die grindpaden? Want de heer Van der Kruijff heeft natuurlijk volkomen gelijk dat wanneer je dat pad oprijdt, kom je tien meter verder en sta je vast. Dus het is leuk om de bebording te wijzigen, maar vervolgens niks te doen aan het grind.

De voorzitter: Ja, mijnheer Van Verk, ik moet u helaas zeggen dat ik u heel slecht versta. Ik heb het vertaald voor de wethouder. Maar het ging over grindpaden die je tegenkomt als je de bordjes die er nog niet zijn bent gepasseerd.

De heer ...: Nou, niet die je tegenkomt, want dan lijkt het incidenteel. Het hele park is zo voorzien van paden. Die zijn allemaal met grind voorzien.

De heer Stam: Ja, voorzitter, de motie ging over het feit of wij bordjes konden plaatsen om de toegang naar het Berkenpad toe te wijzen. Die omarm ik en dat gaan we organiseren. De vraag ook met betrekking tot grind en het rijden in dat park, dat is een heel ander vraagstuk en dat zou ik echt mee terug moeten nemen naar de organisatie wat we daar mee kunnen doen, want dat vind ik wel een lastiger probleem.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Maar ik weet niet of u dat deel van het raadsdebat wellicht gemist heeft, want u kijkt heel verbaasd: wat bedoelt u allemaal met grind? Maar de derde vraag was: als je alleen bordjes plaatst en vervolgens ga je via het werfje naar binnen en je rijdt na een meter vast in het grind, dat die bordjes helemaal geen zin hebben, omdat je nog steeds het Merwestein park niet in kan met een rolstoel.

De heer Stam: Jazeker.

De heer Van der Kruijff: Dus het heeft geen zin om hem te omarmen, tenzij uw doelstelling is, en ik onderschrijf overigens alle goede bedoelingen die achter deze motie zitten, begrijp me niet verkeerd, maar je bereikt ze niet als je alleen bordjes neerzet en na een meter vastrijdt in het grind. Dan heeft het geen zin om het te omarmen. Dat is een heel zinloos, goedbedoeld, daar geen twijfel over, gebaar.

De heer Stam: Ja, maar goed. Er zijn twee vraagstukken naar mijn idee. Ik heb u wel gehoord ook over dat grind en vastlopen. De vraag is echter als je daar met een rolstoel naar binnen gaat, welke stoel of welke automatische stoel je naar binnen gaat, wie er vastloopt en hoe je vastloopt. Dus in die zin zijn er twee vraagstukken, volgens mij. Als ik kijk naar de bebording kan ik die in ieder geval wel meenemen, alleen als u inderdaad zegt: als je dan vastloopt in het park, heeft het dan nut? Ik denk dat we daar met elkaar goed naar moeten kijken of dat daadwerkelijk zo is.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter? Ik stel voor dat er een onderzoek wordt gedaan welke wagens wel en niet vastrijden op welk moment en waar. Lijkt me wel een heel lovenswaardig onderzoek.

Mevrouw Jager: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Dat was nou precies wat ik wilde zeggen. Zullen we niet gewoon eens even gaan kijken hoe het daar zit met palen en ... Voordat we daar echt uren over gaan praten hier.

De heer Stam: Ik nodig mevrouw Jager graag uit om dat te komen uittesten, dus wat dat betreft prima. Als blijkt dat het meevalt, kunnen we de bebording neerzetten. Valt dat niet mee, dan hebben we een ander vraagstuk.

Mevrouw Jager: Doen we.

De voorzitter: Oké. Daar is een deal tot stand gekomen. Wethouder, de volgende motie.

De heer Stam: Ja, als ik dan naar een aantal losse vragen kijk. Zoals zojuist aangegeven heeft mijnheer Merx een vraag gesteld over rietkragen.

De voorzitter: Mensen, mag ik stilte in de zaal? Want ik kan zelfs de wethouder niet verstaan en hij staat hier naast me.

De heer Stam: Die rietkragen worden jaarlijks onderhouden en geknipt. Grotendeels gebeurt dat voor de winter om die natuurwaarde in stand te houden. Er is echter wel een verschil tussen vanuit water maaien en vanuit de oever maaien. Daar zit nog wel een soort discrepantie tussen dat leidt tot vragen en tot problemen waar we druk mee bezig zijn om dat met de verschillende aannemers op te lossen. Dus dat vraagstuk kennen wij wel en daar zijn we druk mee aan de slag. Ja, dan komen we op een woonvraagstuk met name op de sociale woningbouw. College Burggraaf heeft al heel veel antwoorden gegeven, dus ik probeer mij te beperken tot de rol van de woningbouwcorporaties. Als we gaan kijken waar we nu staan met de sociale woningbouw, dan heeft u zelf aangegeven dat we nu een aantal woningen moeten bouwen. Wat is daar de rol van die woningbouwcorporaties in? Die 1400 woningen, heeft collega Burggraaf aangegeven, die hebben wij in de planning staan. Die worden gebouwd en wij proberen dat uit alle macht te bereiken voor 2030, '25-'26. Echter, als je gaat kijken naar de gemeentelijke kansen en naar de woningbouwcorporatiekant, dan hebben wij ons huiswerk heel goed gedaan. We hebben die planning gedaan, we kunnen de vergunningen heel snel verlenen, we hebben planafspraken gemaakt met die woningbouwcorporaties. Wat je echter ziet, is aan de kant van de woningbouwcorporaties dat ze nu tegen een aantal andere problemen oplopen waarover we ook in discussie zijn. Dan moet u denken aan ontwikkelaars die willen bouwen, handjes. Door de stijgende bouwkosten zien die woningbouwcorporaties ook hun budget

eigenlijk onder druk komen. Dat zijn de gesprekken die we nu aan het voeren zijn. Collega Burggraaf heeft al aangegeven dat het wellicht op dit vlak goed is om te kijken met een taskforce hoe we daar verder uit kunnen komen. Nou, die mening onderschrijf ik ...

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter?

De heer Stam: Omdat we de verbinding zoeken met die woningbouwcorporaties en met de ontwikkelaars om tot die snelle bouw te kunnen komen.

De voorzitter: Per interruptie mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoor hier vooral een heel betoog hoe de woningbouwcorporaties het anders zouden moeten doen, en ik denk dat daar zeker een kern van waarheid in zit, maar mijn vraag is wel aan de wethouder: erkent u en onderkent u ook dat het heel belangrijk is dat ook de gemeente daar een stapje bij zet? Want uiteindelijk gaat dit gewoon over de huisvesting van onze inwoners. Dan kunnen we zeggen: de corporaties zijn verantwoordelijk, maar blijkbaar zijn er gewoon hindernissen te nemen. Ja, mijn vraag is eigenlijk: erkent u dat wij daar gewoon een verantwoordelijkheid in hebben?

De heer Stam: Ja, ik denk dat we die verantwoordelijkheid op alle fronten zien en die nemen wij ook om die ontwikkelingen. Wij financieren ook voornamelijk mee in die openbare ruimtes. Wat wij nu ook moeten doen, is de verbinding zoeken, nogmaals, tussen die ontwikkelaars en die woningbouwcorporaties. Als we gewoon gaan kijken naar de spreiding van die sociale woningbouw, ik heb een aantal vragen over Karel Doormanweg, Colijnstraat, daar zijn we nu wel forse ontwikkelingen aan het maken, ook met die woningbouwcorporaties. Dat zijn diverse programma's. Dus ik heb ook moties gezien die gaan over die diversiteit: moet je nu seniorenwoningen naar voren trekken? We hebben in een eerder debat naar aanleiding van vragen van de VSP is er een vraag geweest: hoe zit dat nou met seniorenwoningen? Als ik bijvoorbeeld kijk naar de ontwikkeling die we nu gaan maken op de Colijnstraat is dat een divers programma. Daar zitten levensbestendige woningen, daar zitten grondgebonden woningen en daar zitten appartementen. Daar zitten in alle segmenten wordt daar gebouwd. Er wordt sociaal gebouw en er wordt ook middenklasse gebouwd en er wordt ook in koop gebouwd. Als we naar Dordrecht-West kijken, die Colijnstraat, dat was eigenlijk een soort no-go area na alle problematiek die daar de voorgaande jaren is geweest, sociaal-maatschappelijk. Die hebben we weer naar voren getrokken, omdat we zagen dat die sociale woningbouw een extra impuls kon gebruiken. Datzelfde zien we nu eigenlijk op andere plekken in Dordrecht, met name ook in de Charlotte de Bourbon waarin we ook in samenspraak met die woningbouwcorporaties kijken: hoe kunnen we nou middelen genereren zodat ze verder kunnen met bouwen? Daar hebben we ook besloten dat koop- of huurwoningen omgezet worden naar sociale koopwoningen, met die voorwaarde dat ze dan weer terug verkocht worden aan de woningbouwcorporatie en de mensen die die woningen kopen, moeten een sociale woning achterlaten. Dat is ook de beweging die wij als gemeente proberen te maken om die woningbouwcorporaties tegemoet te komen om extra geld te generen om bij andere plots zeg maar die extra

financiële in te zetten. Dus in die zin zijn we gewoon met al die woningbouwcorporaties zo goed als wekelijks in overleg, maar ze lopen tegen andere problemen aan die niets te maken hebben met de versnelling aan onze kant, maar dat zit hem echt puur in de ontwikkeling, bouw, bouwkosten en het vinden van handjes. Daar moeten we een rol met elkaar vinden hoe we elkaar kunnen ondersteunen. Wellicht moeten we dan ook kijken hoe je dat financieel met elkaar gaat verdelen.

Mevrouw Van Benschop: Oké. Nou, voorzitter, dank aan de wethouder, want dat was eigenlijk wat ik wilde horen, dat we als gemeente daar dan ook daadwerkelijk gaan kijken welke rol wij daarin kunnen spelen en niet alleen zeggen: wij hebben onze kant gedaan, nu is het aan jullie, terwijl we zien dat het niet lukt. Dus dank daarvoor.

De heer Stam: Nou, prima. Als ik dan in de breedte kijk naar de moties die op dat sociaal woonvlak zijn ingediend, dan heb ik ze denk ik allemaal gehad. Mocht dat niet zo zijn, dan hoor ik dat van u. Dan resteert nog een aantal vragen die daar zitten met betrekking tot de starterslening. Ik heb de motie ...

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: Interruptie. De heer Van Verk.

De heer Van Verk: Voordat de heer Stam verder gaat, heb ik toch wel een paar vragen over de woningbouwcorporaties. Wij hebben vrij recent hebben wij als fractie, en meerdere fracties hebben dat gehad, een presentatie gehad van de bestuurders van de corporaties over de ontwikkelingen in de komende jaren. Dan schetsten zij een beeld waar ik eerlijk gezegd niet zo vrolijk van werd. Ze schetsten namelijk het beeld dat ze 1100 woningen gaan bouwen, 1100 en nog wat, en ze schetsten tegelijkertijd een beeld dat ze er meer als 700 gaan slopen. Netto kwamen ze uit op 405 woningen, geloof ik, die er dus netto in de komende jaren bij komen. In plaats van dat er dus veel bij komt, komt er weinig bij. Dat was een. Twee: hoe zit dat dan nu? Hoe verhoudt zich dat tot de afspraken die er zijn van de stencils? Ik zie dus dat er nog voortdurend gesloopt wordt. Ik onderschrijf daarbij de opvatting van de bestuurders van de corporaties dat het overigens woningen zijn die volstrekt niet meer van deze tijd zijn en echt uit de exploitatie zijn gelopen en eigenlijk ook niet meer doenbaar zijn om te huren, maar dat neemt niet weg dat de stencils die we hebben afgesproken dus daarmee niet wordt gehonoreerd. Ten tweede zie ik zowel op Funda als in dat straat dat er nog steeds woningen verkocht worden. Afgesproken was: koop en sloop daar stoppen we even mee. Dus u kunt wel dingen afspreken, maar hoe realistisch zijn die? Als ik de cijfers bij elkaar optel, zie ik dat er 2400-2500 woningen moeten worden gebouwd door de corporaties. Als je twee ton per woning rekent, zit je op 500 miljoen. Dat hebben ze niet op de plank liggen. Hoe gaan we daarin helpen?

De heer Stam: Als je kijkt naar de verdeling die wij hebben in de bouwplannen voor sociale woningen zijn er nu in de PALT-afspraken 750 ... 770 met de woningbouwcorporaties en een fors aantal andere woningen zitten in een andere ontwikkeling met ontwikkelaars. Dan kijk ik naar de Middenzone, dan kijk ik naar het Leerpark, dan kijk ik naar andere gebieden. Dus in die zin we hebben goede, sluitende

afspraken met die woningbouwcorporaties. Wij zien ook dat we af en toe woningen willen verkopen. Die worden aan ons voorgelegd en op het moment dat ze aan ons worden voorgelegd, zeggen wij daar een nee tegen, want dat is de afspraak dat we dat niet zouden doen. De afspraken die wij vastleggen, die PALT-afspraken, die zijn voor ons leidend. Daarin hebben we met elkaar afgesproken dat we 770 woningen gaan bouwen en je ziet gewoon op een aantal plekken dat met name Woonbron, die alleen maar op eigen grond mag bouwen, die zouden toch eerst moeten slopen. Wat wij wel altijd proberen te doen dat dat gefaseerd gaat. Dus op moment dat je bijvoorbeeld op de Kinsbergenstraat nu gaat slopen, dan ga je bouwen doordat je ergens anders gaat slopen, omdat je die doorstroom om gang wil houden. Dat zijn de afspraken die we met elkaar proberen te maken en dat levert heel veel vraagtekens op, maar daar komen we wel uit. Anderzijds met een Trivire, die geen eigen grondbezit heeft, die zijn gewoon puur afhankelijk van alle ontwikkelingen die wij in andere plannen maken om deel te kunnen nemen. Die proberen we ook te betrekken bij al die ontwikkelingen die Woonbron maakt, dus dat zien we bijvoorbeeld ook in het witte dorp bij de Charlotte de Bourbonstraat dat ze daar heel goed in samenwerken en dat we dan komen tot meer woningen als dat in eerste instantie de bedoeling was. Zo proberen we door te schuiven en goede afspraken te maken tot die 770 woningen te komen. En nogmaals, de afspraken die wij hebben die laten nog steeds zien dat we dat met elkaar gaan realiseren. De presentatie waar u naar verwijst daar ben ik niet bij geweest. Ik houd me vast aan de PALT-afspraken die wij met elkaar maken en daar ga ik vanuit, en dat zijn de afspraken die zijn voor mij leidend.

De heer Gündogdu: Voorzitter?

De voorzitter: Dat was uw interruptie?

De heer Van Verk: Ja. Voor dit moment moet ik daar genoeg mee nemen, voorzitter.

De voorzitter: Heel goed.

De heer Van Verk: Ik moet ervanuit gaan dat, wat de heer Stam zegt, de afspraken de afspraken zijn.

De voorzitter: Ja, dat klopt. Dan gaan we naar de heer Gündogdu.

De heer Van Verk: Ik heb daar wel mijn twijfel over, dat begrijpt u.

De voorzitter: De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik heb toch een vraagje aan de portefeuillehouder Stam. Nu geeft u aan dat u vanuit uw zijde, zeg maar gemeente Dordrecht, uw huiswerk goed heeft gedaan en de corporaties op bepaalde vlakken wat achterlopen of tegen een spagaat aanlopen. Nou, een van de, nou ja, onderwerpen wat u zojuist heeft benoemd, zijn ook financiën. Heeft u wel eens gesprekken gehad met de

corporaties over mogelijk financiële ondersteuning vanuit de gemeente om bepaalde processen voort te trekken?

De heer Stam: Dit zijn gewoon continue gesprekken die we met elkaar voeren en die gaan ook over financiën. Die gaan ook hoe je elkaar kan versterken, hoe je ontwikkelaars kan betrekken om toch die ontwikkeling te kunnen maken, en daar maakt financiën ook een onderdeel van uit.

De heer Gündogdu: Mag ik een vervolgvraag? En wat is dan zeg maar in deze het standpunt geweest als het gaat om financiën? Bent u als gemeente bereid om bijvoorbeeld een lening te verstrekken aan een corporatie om een start te maken met een bepaald project?

De heer Stam: Ja, daar zitten eerst wat andere vraagstukken onder, hè. We willen eerst inzicht hebben van die woningbouwcorporaties: hoe berekenen jullie nou je budget en wat je tekortkomt? Ze hebben ook allemaal tresjes dus in dienst. Reken je nou met een boekrente van 2-3 procent, terwijl je op de markt voor 0,8 procent rekent? Als je dat rentepercentage weet en je kan dat terugbrengen naar een marktpercentage, heb je dan nog een financieel tekort? Dus we zien wel bij die woningbouwcorporaties dat ze vrij moeilijk inzicht geven in hun financiële situatie, terwijl wij die nodig hebben om niet klakkeloos te zeggen: wij dekken uw tekort maar af. Dat zijn de gesprekken die we nu met elkaar voeren om die informatie met elkaar uit te wisselen, om zo veel meer inzicht te krijgen en tot een juiste bijdrage eventueel te kunnen komen als gemeente.

De heer Gündogdu: Ja Eén aanvullende vraag/opmerking: bent u bereid, mocht het zover komen dat een corporatie zich bij u meldt en zegt: luister eens, ik wil zo graag, ik heb de nodige handen, ik heb ontwikkelaars, we kunnen aan de slag, ik kom financiën tekort. Beste gemeente, kunt u mij tegen marktrente of wat dan ook geld lenen zodat ik een start kan maken ten behoeve van al die Dordtenaren die een woning nodig hebben?

De heer Stam: Als ik dan teruggrijp op het voorgaande antwoord: als de woningbouwcorporatie de juiste financiële cijfers overlegt en daar blijkt uit dat zij een steuntje van de gemeente nodig hebben, dan zullen wij dat zeker overwegen om die bouwplannen te kunnen realiseren.

De heer Gündogdu: Bedankt.

De voorzitter: Dank, wethouder. Waren er nog andere moties die u moest bespreken?

De heer Stam: Ja, ik heb nog twee moties van startersleningen. Een van de PvdA met betrekking tot zeg maar de evaluatie. Er is van 2008 tot 2018 is er een onderzoek geweest, en dat heeft eigenlijk geleerd dat dat nagenoeg geen invloed heeft op een stijging van de koopprijzen. We zien echter wel dat de huidige omstandigheden dermate veranderd zijn dat wij wel mee kunnen gaan in een goede onderzoeksvraag in 2020 om dat te kunnen evalueren, dus in die zin gaan we die motie omarmen en meenemen.

De voorzitter: Is dat de motie M19? Want de PvdA heeft daar geen motie over ingediend.

De heer ...: Dat is ook zo'n motie die nog niet ingediend is, maar die ga ik ook niet indienen, want ...'

De voorzitter: Die motie wordt in ieder geval omarmd, dus de vraag is of het nog nodig is.

De heer Stam: We gaan in ieder geval de evaluatie doen. Dus in die zin prima. Dan is er wel een motie van het CDA over het optrekken naar een hoger bedrag de nationale hypotheekgrens.

De voorzitter: Welke motie is dat?

De heer Stam: Motie 9.

De voorzitter: Motie M9. Ja.

De heer Stam: Daar wil ik u even een voorbeeld schetsen om te kijken of we elkaar goed begrijpen. Waarom wij die starterslening in het leven geroepen, dat is juist om die jongeren op de woningmarkt een kans te bieden om zeg maar met een stukje ondersteuning van de gemeente een woning te kunnen kopen. Op het moment dat een jongere of een starter een woning wil kopen, gaan ze naar een hypotheekadviseur en dan krijgen ze te horen: u kunt twee ton lenen, u kunt 220 lenen en vanuit de gemeente mag je dan maximaal 50.000 euro bijleggen. Dus dan kunnen zij met die 50.000 euro net een woning van 250.000 euro kopen. Op het moment dat wij gaan zeggen: we gaan die grens optrekken tot 325 en je pakt de jongeren die 210 kunnen lenen, dan zijn die eigenlijk alweer kansloos, omdat ze dan zelfs met die starterslening van de gemeente dan niet in aanmerking komen voor een woning van 325.000 euro. Die is wel lastig, want als je 210 kan lenen en 65 erbij lenen, kom je tot 275, en als je een woning van 325 wil, dan kom je weer bij een andere doelgroep die iets meer verdient om die woningen te kunnen kopen. Een andere vraag was van u: de miljoen die we hebben, is die voldoende? Die is nu nagenoeg op, want ik mag wel zeggen dat die startersleningen best wel succesvol zijn. De gemiddelde lening bedraagt ongeveer 35.000 euro. We hadden vandaag eigenlijk een collegevoorstel om nog 1,5 miljoen toe te voegen. We wachten even af wat er vandaag met uw motie gebeurt, maar ik zou eigenlijk willen zeggen: als ik kijk naar de doelgroep die we willen bedienen, de jongeren waar we ook met heel veel mensen hebben gesproken, is mij het er eigenlijk veel meer aangelegen om die koopgrens redelijk laag te houden om de juiste jongeren die van school af komen en gaan starten juist in de gelegenheid te stellen om een woning van rond de 2,5 ton te kopen. Dat kan altijd nog, maar op het moment dat wij die grens gaan leggen naar 325 en er komen twintig, dertig mensen die met een hoger salaris een woning van 325-350 kunnen kopen, dan heb je heel snel kans dat ze die 50-60.000 euro starterslening gaan lenen waardoor juist die onderkant dat je veel minder mensen kan helpen en ook die onderkant weer in het gedrang komt. Dus in die zin hebben wij er veel meer aan gelegen om juist die onderkant, nogmaals, om die goed te kunnen helpen.

De heer ...: Voorzitter? Ja, oh. Ja, voorzitter, ik heb daar toch een vraag over, even los of het nou precies 325 moest zijn of een ander bedrag. Want ik begrijp uw redenering wel, alleen wat wij zien is dat in Dordrecht het aantal woningen van 250.000 euro of goedkoper er nagenoeg niet is gezien de prijsstijgingen. Dus wij zien de noodzaak om hem te verhogen. Die 325 die komt voort uit het voorstel van het college zelf ooit bij de bouwambitie heeft u gezegd: goedkopere woningen, daarvoor stond de grens ooit op 250.000 euro, hebben we, nou, redelijk recent, volgens mij nog begin dit jaar, opgehoogd naar 325.000 euro. Dus ik denk: nou, laten we daar gewoon mee in de pas lopen. Maar als u zegt: dat moet je op, weet ik veel, 80 procent of 90 procent van de nationale hypotheekgrens zetten met dit argument zouden we daar best in mee willen denken, alleen wij denken dat met 250.000 euro je bijna niemand meer helpt, want wie kan er nog een woning vinden van 250.000 euro in Dordrecht?

De heer Stam: Ja, of je zou een gradatie aan moeten brengen in het aantal leningen dat je verstrekt in een bepaalde prijscategorie. Want nogmaals, het gaat ons erom dat de juiste jongeren, die van school af komen en net gaan starten, dat we die op een goede manier kunnen helpen. De vrees zit erin dat we juist, nogmaals, die groep een beetje gaan duperen. Maar het is aan u, maar ik zou adviseren om deze motie niet aan te nemen.

De heer ...: Dat is inderdaad aan ons.

De heer ...: Voorzitter?

De heer ...: Het is een motie. Het is een verzoek aan het college. Wij denken dat die grens omhoog moet. Wij willen gewoon indienen en we doen dat voorstel in het verlengde van de nationale hypotheekgrens. Wat mij betreft is aan het college altijd nog de vrijheid om beargumenteerd in de uitwerking met een bedrag terug te komen dan precies dat bedrag. Wij kunnen ons niet voorstellen dat 250.000 euro nu op het moment een bedrag is waar mensen mee uit de voeten kunnen, gezien de prijzen op de woningmarkt.

De voorzitter: Oké. Gaat u verder, wethouder.

De heer Stam: Ja, dan heb ik nog de motie met betrekking tot programma sportparken. Amendement, sorry. A3. Ja, daar is natuurlijk heel veel te doen om geweest. We hebben in het college nu dit sportparkenprogramma aangenomen en in de financieringsstructuur zit zeg maar de 30 procentregeling, subsidieregeling die we willen van toepassing verklaren. Natuurlijk komen wij hier nog over te spreken in de commissie, over alle ins en outs, voordelen, aanpassingen, noem maar op. In de Dordtwijkzone is inmiddels ook vier miljoen beschikbaar voor de ontwikkeling van die sportparken. Op het moment dat wij nu die twee miljoen zouden toevoegen, dan hebben we echt voor komende anderhalf jaar echt heel veel geld om inhoud te kunnen geven aan die uitvoering. De 300.000 euro die we nu noemen in dit voorstel die is echt nodig om tot planvorming te komen op diverse parken. Op moment dat we daar nu veel meer kredieten voor beschikbaar gaan stellen, dan loop je het risico dat we die nu nog niet goed gaan besteden. Dus ik zou eigenlijk toch willen adviseren om die twee miljoen

maximaal te reserveren en ons de tijd te geven om die subsidieregeling verder uit te werken zodat we die in de toekomst beter kunnen gaan inzetten.

De heer ...: Voorzitter? Bedoelt u dan die twee miljoen uit het amendement? Stemt u daar mee in? Of zegt u ... We hebben een amendement ingediend. Daar staat die twee miljoen in, die noemt u in uw laatste zin. Maar ik weet niet of dat die twee miljoen is, want u verwijst ook naar dat Dordtwijkzone verhaal van 50 miljoen waar vier miljoen inzitten, maar dat was volgens mij vooral bedoeld voor de weggetjes ernaartoe, de fietspaden en de ontsluiting van de sportparken, maar daar wordt natuurlijk geen grasveld op een sportpark of een tennisbaan van aangelegd.

De heer Stam: Nee, daar zit natuurlijk ... Daar heeft u ook wel een punt. Maar binnen die Dordtwijkzone middelen, die vier miljoen, zitten natuurlijk ook wat middelen als je fietspaden gaat aanleggen om wat grasvelden te verplaatsen. Maar met die twee miljoen extra om die andere bewegingen te maken die nu in het programma zitten die u nog als gemeenteraad moet goedkeuren, ben ik van mening dat we met die gelden uit die Dordtwijkzone en die twee miljoen zeker in 2022 goede slag kunnen slaan.

De heer ...: Oké. Dan omarmt u zeg maar het amendement?

De heer Stam: Ja, die vind ik wel lastig. In principe ja, ik omarm hem, maar ik wil het vooral aan u laten. Maar ik omarm hem, dus die middelen kan ik goed gebruiken.

De heer Van Verk: Voorzitter? Even voor mijn beeld.

De voorzitter: De heer Van Verk.

De heer Van Verk: Vier miljoen voor de Dordtwijkzone, is dat het sportpark aan de Reeweg of is dat dat gigantische centrumparkachtige idee van Du Pont tot en met de Wioldrechtse Zeedijk?

De heer Stam: Als u naar ons sportparkenprogramma kijkt, dan ziet u dat daar alle sportparken die daar nu in zitten en daar gaan we een plan voor opmaken hoe we die kunnen verbeteren.

De heer Van Verk: Het is dus de hele strook?

De heer Stam: Het hele sportareaal wat we nu genoemd hebben.

De heer Van Verk: Dat wilde ik even weten. Oké.

De heer Stam: Volgens mij heb ik dan ... Ik heb nog de motie ... Even kijken, hoor. Ik heb daar geen nummer. De leefbaarheidsmotie van PvdA/VSP. Als we daar gewoon kijken hoe dat zit: moet je daar nu ook weer koppeling maken met zo'n leefbaarheidsonderzoek? Ik denk dat we ons met z'n allen moet realiseren als we bijvoorbeeld kijken naar een Amstelveen, hoe we daar omgaan met leefbaarheid, vergroening, duurzaamheid, dat wij landelijk gezien een voorbeeldgemeente zijn. Dus in die zin denk ik dat we al heel veel stappen zetten op dat gebied. We zijn inmiddels ook

in overleg als je kijkt naar je binnenstedelijke bouwopgave en je leefbaarheidsvraagstukken, zijn we ook met BZK in overleg hoe we dat eigenlijk straks kunnen financieren. Dus op het moment dat je daar weer een leefbaarheids... Apart onderzoek aan gaat koppelen, terwijl we daar op een goede manier mee bezig zijn, dan schiet je juist in die vertraging.

De heer Van Verk: Voorzitter? Ik begrijp dat je daarmee in de vertraging schiet. Als u oprecht van mening bent dat u goed bezig bent met uw leefbaarheid, en ik zal dat zeker niet bestrijden, dan is een leefbaarheidseffectrapportage misschien juist een extra waardevol instrument dat bevestiging geeft van uw goede stappen die u zet en heeft u ook gelijk een pakket aan indicatoren waarin duidelijk wordt: nou, gewoon dus niet verder blijven zeuren over de parkeernorm, want dat is goedgekeurd in de leefbaar... Blijkt in de leefbaarheidseffectrapportage helemaal in orde te zijn.

De heer Stam: Ja, voorzitter ...

De heer Van Verk: Voorkom een aantal discussies.

De heer Stam: Ik begrijp wat mijnheer Van Verk zegt, maar nogmaals de punten waar wij mee bezig zijn, en leefbaarheid is echt een heel grote opgave binnen onze bouwprojecten, daar zijn ambtenaren heel veel mee bezig. Op moment dat we nog eens een extra onderzoekje ernaast moeten leggen, vraagt ook weer capaciteit. Op het moment dat u bouwplannen ziet en u ziet daar niet voldoende leefbaarheidsaspecten in terug, dan heeft u altijd de mogelijkheid om daarop te ageren.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van Verk.

De heer Van Verk: Ik begrijp wat u zegt, maar de ambtenaren hoeven dit onderzoek niet te doen. Er is een bureau wat dat onderzoek uitvoert, onafhankelijk, los van die ambtenaren, op basis van alle wet- en regelgeving die wij met z'n allen van hier tot en met Den Haag hebben vastgesteld. Dat wordt getoetst. Dat is een kwestie van een ... Hoe heet het? Een bouwplan lezen en noem maar op. En daar komt een indicatie uitrollen. En het is aan u in de discussie met iedereen of dat dan wel of niet op orde is. Het is een instrument. U moet het niet zien als een vertraging, u moet het zien als een hulpmiddel en een ondersteuning in het verdere proces en discussie die je zou kunnen krijgen.

De heer Stam: Ja, voorzitter. Nogmaals, ik denk of je het intern of extern laat uitvoeren, op een gegeven ogenblik moet toch de verbinding leggen met de interne organisatie. Op het moment dat wij zwaar achter zouden lopen op onze leefbaarheidsaspecten binnen die bouwplannen, dan zou ik het minimaal willen overwegen. Maar wij zijn gewoon in Dordrecht koploper op het gebied van leefbaarheid en het toevoegen van een aantal aspecten, dus in die zin blijf ik hem overbodig vinden.

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, ik probeer, want ik heb ook even geluisterd naar wat de heer Van Verk zegt. Volgens mij, als ik het goed begrijp, en anders hoor ik wel dat ik het toch niet goed begrepen heb, maar is dit een soort check, check, dubbelcheck van wat er allemaal al ligt. Want u geeft aan: ja, mochten we ontdekken dat het niet klopt, dan kunt u altijd nog aangeven dat er iets moet veranderen. Maar dat is nou juist het punt, volgens mij, wat de heer Van Verk bedoelt, dat we van tevoren al kijken: hey, we hebben toch nog even iets gemist. Want we hebben het niet over, ja, een stoeptegels die verlegd moet worden om in een parkeerplaats te veranderen, nee, we hebben het over aardig wat projecten. Dus in die zin denk ik: nou, ja als ik het zie als check, check, dubbelcheck en het is gewoon een eenvoudige tool, laten we die dan hanteren zodat we meteen aan het begin al goed bezig zijn.

De heer Stam: U gaat dan uit van de tool dat we moeten verbeteren, maar wat gebeurt er op het moment dat wij verder zijn dan die tool? Wilt u dan ook afschalen? Dat lijkt me niet.

Mevrouw Kruger: Sorry? U zegt?

De heer Stam: U gaat uit van het feit dat als we zo'n tool gebruiken dat we wellicht moeten opschalen, omdat we de juiste aspecten of de kengegevens niet hebben toegepast. Maar op het moment als we zien in Dordrecht dat we toch op een aantal fronten ver voorlopen, dat er in het land naar ons wordt gekeken hoe we dat doen, dat betekent toch ook niet dat we dan gaan afschalen, omdat we dan niet voldoen aan die kengetallen?

Mevrouw Kruger: Nee.

De heer Stam: Wij zijn daar gewoon, ja, op een hele goede manier mee bezig, dus ik vind, nogmaals, zo'n extra toets het vraagt weer extra inspanning, terwijl we juist die inspanning keihard nodig hebben om die bouwplannen zo snel mogelijk gerealiseerd te krijgen.

De heer Van Verk: Voorzitter?

Mevrouw Kruger: Ga maar.

De heer Van Verk: Misschien een laatste poging.

De voorzitter: Mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Wat wij vragen is niet eens dat u besluit om dat standaard te gaan toepassen. Wat wij vragen is: dit is een instrument wat toegevoegd kan worden aan de instrumenten die we hebben. Onderzoek nou eens of dat inderdaad de voordelen oplevert die we veronderstellen. En als u beweert dat wij zo ver vooroplopen met de Amstelveen en dat we het zo ontzettend goed doen, dan zou je toch niet bevreesd moeten zijn om deze tool eens een keer experimenteel te zeggen: nou, ik ga dat een

keer proberen bij Amstelveen en ik ga eens kijken wat daaruit komt rollen? Dan weet u of dat een overbodige tool is of niet. Dan kunt u terugkomen naar de raad en zeggen: jongens, wat jullie me nu hebben gegeven, dat vind ik echt daar heb ik niks aan, want dat heeft geen meerwaarde. Het kan ook zijn dat u zegt: nou ja, het is een leuk speeltje, maar het levert niet op wat we willen. Het kan ook zijn dat het wel degelijk nadere informatie oplevert. Dus ik zou u toch dringend willen verzoeken om toch misschien de niet-ingediende motie in dit geval ook te omarmen en te zeggen: ik probeer dit een keer.

De heer Stam: Ja, voorzitter. Ik hoor het pleidooi van mijnheer Van Verk. Ik ben daar toch een andere mening op toegedaan, dus ik zal deze motie niet willen omarmen, maar het is aan u als gemeenteraad om hierover te stemmen.

De heer Van Verk: Nou ja, dan gaan wij hem wel indienen.

De heer ...: Voorzitter?

Mevrouw Kruger: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, voorzitter. Ja, ik hoor de wethouder ook zeggen dat we vooroplopen en dat we zo'n voorbeeldgemeente zijn, maar ja dat zegt mij nooit zoveel. Het zegt me misschien eerder iets dat andere gemeentes achterlopen en misschien het niet zo goed doen, maar dat wil niet zeggen dat wij gewoon het ook altijd maar goed doen. Dus ik wil toch nog ook even pleiten: als dit nou eenvoudig nagekeken kan worden en de enige vraag die bij die motie ligt is om te zien of het handig is om ook gewoon verdere problemen te voorkomen, lijkt mij dat niet zo'n probleem. Het is niet om te zeggen dat we het sowieso verkeerd doen.

De heer Stam: Ja, ik hoor ook uw pleidooi, mevrouw Kruger, maar ik blijf daar eigenlijk toch op zeggen: ja, wij ontraden als college toch deze motie, omdat we vinden dat we daar de juiste aspecten al aan toevoegen. Maar nogmaals, het is aan u om de motie in te dienen en daarover te stemmen.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel. Ik zou ook graag willen dat de wethouder nog even op een andere vraag hierover ingaat, die ook door anderen in de woordvoering in eerste termijn op is geïnterrupteerd. Wij denken inderdaad dat het wel goed is als er iets te toetsen is op leefbaarheid, maar de vraag is inderdaad of u daar nieuw instrumentarium voor nodig hebt. De vraag kwam voor: zou je het niet gewoon horen te verankeren in je omgevingsvisie? Die hebben we natuurlijk in de eerste versie allemaal wat chronologisch ingestoken, maar er horen ook sociale, maatschappelijke, leefbaarheids-, weet ik veel aspecten in een omgevingsvisie thuis. Deelt u wel de

mening dat we zulk soort vraagstukken als we nu over praten in omgevingsvisies zouden moeten verankeren?

De heer Stam: Ik denk dat dat wel de juiste plek is hoe je in totaliteit van in je omgevingsvisie zou moeten kijken naar de ontwikkelingen die je maakt. Daar vallen wat mij betreft ook zeker die leefbaarheidsaspecten onder.

De heer ...: Voorzitter? Dan heb ik daar een vervolgvraag bij. Dan probeer ik maar een beetje te helpen. Wanneer denken we dat in de omgevingsvisie te kunnen gaan invlechten?

De heer Stam: Goede vraag. Die zou ik mee terug moeten nemen naar de organisatie om te kijken wanneer dat kan en ook hoe dat ook geïmplementeerd via een voorstel plaats zou kunnen vinden.

De heer Van der Kruijff: Ja. Voorzitter?

De voorzitter: Ja, de heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: De wethouder neemt het mee naar de ambtelijke organisatie, maar het helpt natuurlijk niet als we straks moeten gaan stemmen over de motie. Dus misschien dat we toch op enig moment daar toch al wel een inzicht bij kunnen krijgen, want voor ons maakt het echt wel uit. Ik denk als we dit echt binnen een beetje een overzichtelijke termijn in de omgevingsvisie gaan doen, denk ik dat dat beter is om het daar in te vlechten dan allemaal nieuw instrumentarium te gaan ontwikkelen, alleen als dat nog jaren gaat duren en we gaan natuurlijk op de korte termijn allemaal hard doorwerken, ja dan denk ik dan moet je misschien in de tussentijd iets anders.

De heer Veldman: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Veldman.

De heer Veldman: Nou, een hele andere insteek zou kunnen zijn dat we dit benaderen als een instrument van de raad om zeg maar voorstellen die vanuit het college komen te toetsen als we ze bespreken in de commissie Grote projecten. Dan zouden we dus in de commissie Grote projecten hier met elkaar nog van gedachten over moeten wisselen waar zo'n leefbaarheidstoets dan uit zou moeten bestaan en hem dan gewoon als instrument van de raad beschouwen. Dan is het eigenlijk niet zo zeer een vraag aan het college, maar gewoon van onszelf. Maar goed, dat geef ik aan de heer Van Verk mee, omdat dat wel zou passen, zeg ik er maar bij, in de manier waarop we ooit vier jaar geleden startten met de commissie Grote projecten, dat we met elkaar gingen nadenken over welke thema's gaan we nou eigenlijk bij de kop pakken. Dat is misschien door COVID onder andere niet zo van de grond gekomen, maar dit past wel in dat denken.

De heer ...: Ja, wat mij betreft voldoende, mits ik wat gemist heb. Dan hoor ik dat.

De heer Van Verk: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Van Verk.

De heer Van Verk: De serres die de heer Veldman doet die heb ik genoteerd in ieder geval. Ik heb nog wel ... We hebben, wij en ik meen de VVD, hebben nog een vraag gesteld over hoe het staat met het anti-speculatiebeding, zo noem ik het maar even kort. Amsterdam heeft van de week medegedeeld dat alle woningen tot 520.000 euro in de hele stad beschermd worden. Wat gaan we in deze stad doen?

De heer Stam: Als u de vraag stelt: wat is de stand van zaken met betrekking tot dat anti-speculatiebeding en opkoopregeling? Daar hebben we het onlangs over gehad in de commissie. Daar is ook een initiatiefvoorstel over ingediend. We liggen daar nog steeds op schema om dat 1 februari in te voeren. Daar hebben we ook brede contacten over binnen de regio en bovenregionaal. Dus ik heb nog geen signalen ontvangen dat we dat niet gaan redden. De grootste vraagstukken erin zitten niet zozeer in het opstellen van een voorstel, maar in het aanpassen van alle verordeningen die daar betrekking op hebben. Maar ik ga er nog steeds vanuit dat we dat 1 februari kunnen invoeren.

De voorzitter: Ik zie verder geen vervolgvragen. Dan is de raad tevreden met uw beantwoording. Dank u wel. Dan wil ik tot slot vragen aan de heer Schalken om vanaf zijn eigen plek het voorzitterschap even over te nemen zodat ik nog van een drietal fracties vragen kan beantwoorden.

De vervangend voorzitter: Voor de vragen. Gaat uw gang.

De heer Kolff: Hartelijk dank. Ik had een aantal vragen gekregen van de fracties Nijhof, ChristenUnie/SGP en VVD. Als eerste de vraag van de ChristenUnie/SGP over de, laat ik het zeggen, de spreuk, de term waarmee wij naar buiten treden als het gaat om het positioneren ook van wat we doen in de stad. U noemde daar dus de term wij maken de stad. U zei eigenlijk: dat is misschien niet zo gepast in coronatijd. Nou, ik zie niet direct wat u daarin bedoelt. Overigens is de spreuk niet wij maken de stad, maar wij maken Dordt. Daar wordt vaak een werkwoord ook toegevoegd, bijvoorbeeld groener, mooier, levendiger, tal van woorden die we daar aan toe kunnen voegen. Dat is eigenlijk een soort brand van onze stad wat al enige tijd geleden in gang is gezet, wat ook vrij breed is uitgezet en wat niet specifiek iets is voor alleen de gemeente, maar met wij wordt juist bedoeld wij Dordtenaren: wij Dordtenaren maken de stad gezelliger, levendiger, groener, et cetera. Dus dat even als reactie op dat punt wat u daar maakt. Overigens ben ik het wel met u eens dat bij alles wat we bij alles wat wij doen aan communicatie rekening moeten houden met de situatie zoals die is bijvoorbeeld rondom corona. Dan een aantal vragen van de VVD. Dat gaat primair over het gedrag van sommige van onze stadsgenoten of bezoekers van onze stad. Dan heb ik het niet over gedrag, maar eigenlijk over wangedrag. Dan gaat het over verkeerssituaties, maar ook over straatintimidatie. Eigenlijk zegt u: hoe zit het met controles daarop en wat kunt u daar nog aan doen? Nou, wij doen daar al behoorlijk veel aan. Ik kan niet voorkomen dat soms dit wangedrag zich voordoet, omdat het op popt op tal van plekken in de stad kan het zich voordoen, maar ik vind het wel belangrijk als burgemeester van de stad, verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid en de handhaving daarvan, dat we die pakkans vergroten en dat we erop toezien en daarop blijvend op toezien dat

wangedrag in onze stad niet wordt getolereerd. Nogmaals, dat betekent niet dat ik op iedere plek, op iedere hotspot permanent agenten kan inzetten, dat begrijpt u ongetwijfeld ook, maar de pakkans moet wat mij betreft worden vergroot. Ik wil daar nog aan toevoegen: we hebben met elkaar ook in deze raad een integraal veiligheidsplan vastgesteld. Dat loopt tot 2022. Dan komt er weer een nieuw veiligheidsplan. Dan gaan we uiteraard met pal van partijen in de samenleving met hulpdiensten, maar ook met u als raad aan de slag om de prioriteiten voor wat betreft veiligheid en ook de inzet van politie de komende jaren weer te geven. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat, om daar maar een voorschotje op te nemen, dat we wat meer afgaan van de traditionele vormen van criminaliteit: woninginbraken, straatroven, et cetera. Die zijn ook belangrijk om daar aandacht voor te blijven houden, maar je ziet dat daar de aanpak de afgelopen jaren redelijk effectief is geweest en dat het nu vooral gaat over het gedrag van mensen en de aanstoot die zeg maar welwillende Dordtenaren daar aan nemen. Ik denk dat de prioriteiten wat dat betreft ook wat zullen gaan verschuiven de komende jaren, en dus ook de inzet van onze schaarse politiemensen. Als het nog gaat om die controles, u heeft er met de wethouder al over gesproken, over de inzet van bijvoorbeeld flitspalen, ja wat mij betreft gaan we zodra we aan die criteria voldoen voor bepaalde hotspots in onze stad zo'n aanvraag indienen en zal ik ook alles op alles zetten om bij het OM te zorgen dat die aanvraag ook succesvol is. Maar daar liggen wel criteria, dat heeft de wethouder uiteengezet, waar we aan zullen moeten voldoen willen we zo'n aanvraag überhaupt met enig fatsoen kunnen indienen. Dan is er nog een vraag door de VVD gesteld over verdachte branches en hoe het ermee staat met het instrument wat we eigenlijk in de APV hebben opgenomen, onder andere op basis van het initiatiefvoorstel. We hebben de afgelopen jaren veel meer instrumenten opgenomen in onze APV, bijvoorbeeld de last onder dwangsom bij drugsdealers of woninginbrekers. Die hebben we een aantal keer toegepast, succesvol, en daar blijkt ook uit dat dat effectief is. Het instrument verdachte branches voorzien van een vergunning is wel een wat zwaarder middel waar je ook niet zomaar toe besluit, want dat betekent dat je of een hele branche of bijvoorbeeld alle bedrijven op een bepaald bedrijventerrein aan een vergunningsplicht onderwerpt en je ze dan ook kunt gaan controleren, bijvoorbeeld door een Bibob-screening, et cetera. Dat kan zeer nuttig zijn, maar dan moeten er wel sterke signalen zijn dat dat ook ... Nou ja, dat dat het middel is wat ingezet moet worden. Dat is tot nu toe in deze gemeente nog niet ingezet. Het wordt ook in de rest van veel gemeenten ... Laat ik het zo zeggen: er zijn wat meer grotere steden die het in de APV hebben opgenomen, maar het wordt nog niet vrij breed ingezet. Ik ben voornemens om het wel binnenkort te gaan inzetten in het kader van de aanpak bedrijventerreinen, alleen op bedrijventerreinen zitten dan weer net niet de bedrijfjes zoals '...' die u net als voorbeeld noemde. Maar mochten er signalen komen dat juist die branche vergunningsplichtig zo moeten worden, dan pakken we uiteraard dit middel ook, dit instrument ook gewoon op en dan ben ik blij dat het ook in de APV staat vermeld.

De heer Merx: Voorzitter?

De vervangend voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Merx: Dank u wel.

De vervangend voorzitter: De heer Merx.

De heer Merx: Ja, op toch nog twee punten. Ik had daarstraks al met de wethouder daar een discussie over. Het lijkt wel of de politie niet kan vanwege capaciteit als het gaat over snelheid, rood licht en dat soort, nou ja, asociaal weggedrag en het OM niet wil, want ja die zeggen: er zijn niet genoeg doden of gewonden gevallen of zo. Dat is vaak meer geluk dan wijsheid, vermoed ik. Wat zijn nou die criteria? Hebben we het dan echt over doden en gewonden? En hoeveel moeten er dan zijn? Hoeveel Dordtenaren moeten we opofferen? Twee is ... Nou ja, laat ik het daar eerst eventjes bij houden. Kom ik zo op het andere punt terug.

De heer Kolff: Nou, er ligt een ... Ik heb dat daarnet nog even voorbij zien komen vanuit de ambtelijke organisatie. Er ligt een document vanuit het openbaar ministerie, volgens mij telt het 23 of 26 pagina's, waar precies in staat vermeld waar een kruispunt of een verkeerssituatie aan moet voldoen wil het in aanmerking komen. Dat heeft te maken met fysieke inrichting, daar heeft de wethouder wel al wat over gezegd, ook over de hoeveelheid overtreding die daar plaatsvinden, de hoeveelheid klachten die daarover plaatsvinden en inderdaad, ja, bijvoorbeeld de hoeveelheid ongelukken die op zo'n situatie plaatsvinden. Maar dan zegt het OM ook eerst: gemeente, heeft u de inrichting van de weg wel op orde? Want wij kunnen niet het hele land volplanten, zeg ik dan maar even oneerbieding, met flitspalen.

De heer Merx: Nou, dat kan wel.

De vervangend voorzitter: Mijnheer Merx.

De heer Merx: Dat kan wel als het gaat over vijftig kilometer per uur. Want waar u het nou over heeft dat is dertig kilometer per uur, dat klopt. Maar vijftig kilometer per uur kun je net zo veel flitspalen neerzetten als je wil. Maar dat is één methode en dan roept iedereen, en daar steun ik ze ook nog in, daarom zou je over mobiele flitspalen moeten praten of zo, want je hebt dan geen problemen vanaf bij die flitspalen, daarna gaat er weer het gas op. Waar dat OM misschien niet over gaat, maar dat is dan gewoon de echte inzet van de politie, is gewoon met zo'n lasergun ...

De heer Kolff: Ja, wordt ...

De heer Merx: op plekken gaan staan.

De heer Kolff: Ja. Nee, voor alle duidelijkheid. Dat heb ik net ook al even genoemd, hè. Daar gaat het OM niet over, daar ga ik over, want ik ga over de inzet van politie in deze stad op tal van onderwerpen. We hebben hier, uit mijn hoofd gezegd, 167 agenten in onze stad die in ploegendienst werken en tal van werkzaamheden moeten doen, juist ook de afgelopen anderhalf, twee jaar buitengewoon druk zijn geweest met allerlei activiteiten rondom de corona-aanpak, maar uiteraard ook op tal van andere onderwerpen als het gaat om veiligheid die ook van belang worden geacht, ook blijkens

het integraal veiligheidsplan wat door uw raad is vastgesteld. Dat betekent dat er prioriteiten zijn en dat we ook prikacties houden, bijvoorbeeld door middel van die lasercontroles in de stad. Ik heb ook erop aangedrongen bij de politie, en het gebeurt ook steeds meer, dat als er zo'n prikactie is gehouden dat er ook over wordt gecommuniceerd, dat er wordt laten zien: oké, politie is vandaag met 22 agenten bezig geweest daar en daar in de stad en daar is dit en dit het resultaat van, omdat dat zorgt ervoor dat mensen denken: oh nou, ik moet de volgende keer wel uitkijken als ik van plan ben om te hard te gaan rijden, want er wordt kennelijk meer en meer gecontroleerd. Dus dat beeld vind ik belangrijk om de pakkans te vergroten en ook het beeld te laten ontstaan dat we dat niet laten verslonzen. Tegelijkertijd vind ik het belangrijk om aan te geven dat we niet altijd overal kunnen zijn. Hoe meer capaciteit, hoe beter, en ik verwacht daar de komende jaren ook wel wat toename in. Dat zie je vanaf '22 ontstaan, omdat er meer leerlingen van de politieacademie afkomen, en ik denk ook dat in ons integraal veiligheidsplan dus de prioritering wat meer komt te liggen op, nou ja, huftergedrag waar wij als raadsleden en waar onze inwoners ook echt last van hebben. Ik schat in dat dat wat meer aandacht gaat krijgen.

De heer Merx: Nou, dat vind ik een hele fijne toezegging. Voorzitter, dank u wel. Nog één puntje en dat gaat dan over die branches waar iedereen soms hun wenkbrauwen bij ophaalt: klopt dit allemaal wel? U zegt: ja, ik krijg geen signalen en dat voert voor nu te ver, maar zou u eens een keer met het al dan niet het Riek of iets dergelijks kunnen terugkomen: ja, we doen er ook wel onderzoek naar. Want je kunt erop gaan zitten wachten totdat die brievenbus ploft, maar dan kun je misschien heel lang wachten. Je kunt er ook eens een keer wat energie in stoppen zeg maar om te kijken: wat is dat nou eigenlijk?

De heer Kolff: Nou, dat impliceert dat dat niet gebeurt. Dat gebeurt volop, iedere dag weer opnieuw. We hebben daar ook mensen voor die daar mee bezig zijn. Ik ben ook blij dat er in deze begroting meer ruimte zit voor ondermijningsaanpak, want daar zit dit op. Dat betekent dat ik ook meer capaciteit heb om dit soort signalen ook op te pakken, maar met de capaciteit die ik nu heb gebeurt dat ook, alleen het instrument wat u noemt is best een zwaar instrument en dat is niet iets waar je meteen mee begint. Dus het is goed dat dit in de APV staat, en ik verwacht ook dat we het gaan inzetten, maar het is wat anders dan een last onder dwangsom opleggen aan een drugsdealer of aan iemand die met inbrekers werkt daar de stad binnenkomt.

De heer Merx: Ja, voorzitter. Laatste opmerking. Ook blij dit te horen, want dat zal zeker onze bonafide ondernemers die zich elke dag het apenzuur werken om een redelijke boterham te verdienen ... Nou ja, die zullen blij zijn dit te horen dat hier aandacht voor is en er ook nog meer voor komt. Dank u wel.

De heer Kolff: Absoluut. Kenmerk van ondermijning is dat onzichtbaar dat is de meest succesvolle vorm van ondermijning: het onzichtbaar onder de radar opereren. Uiteindelijk tast dat een hele branche aan en de goede ondernemers lijden daaronder, dus die hebben belang bij een aanpak.

De vervangend voorzitter: Portefeuillehouder, gezien de tijd ...

De heer Kolff: Ja.

De vervangend voorzitter: Had u nog ...

De heer Kolff: Tot slot. Ik heb nog één opmerking en dat is heel kort richting mevrouw Nijhof, want daar ging het ook over het dossier waar wethouder Heijkoop al over heeft gesproken: de zorginstelling. Ik heb daar eigenlijk heel weinig aan toe te voegen. U sprak me alleen nog aan op mijn verantwoordelijkheid op het gebied van veiligheid. U mag er echt van op aan dat ik, laat ik het maar eventjes wat onorthodox zijn, de randen opzoek van waar mijn bevoegdheden liggen om dit dossier tot een goed einde te brengen, maar ook als burgervader zeg ik, en dat is dus niet als verantwoordelijke voor openbare orde en veiligheid, dat dit dossier me natuurlijk zeer aangrijpt, dat we zeer geraakt zijn door de uitzending die we hebben gezien en tegelijkertijd ook moeten beseffen dat dat beelden zijn die één kant van het verhaal laten zien. Wij krijgen inderdaad ook signalen van werknemers of familieleden van bewoners die een heel andere kant van de zaak belichten en ik ben ook burgervader van mensen die daar werken en van de zorginstelling zelf. Dus we hebben zorgvuldig te handelen, en daarom is het ook goed dat er een onafhankelijke inspectie is die daar uiteindelijk op oordeelt en maatregelen op neemt. Daar wou ik het bij laten, voorzitter.

De vervangend voorzitter: Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, voorzitter. Dan neem ik het weer over. We hebben daarmee de eerste termijn van het college gehad. Dan kan ik me zo voorstellen dat u behoefte heeft aan een korte schorsing voordat we de tweede termijn van de raad ingaan. Ik kijk even rond hoelang die schorsing zou moeten zijn. Het is tien over tien.

De heer ...: Een kwartiertje.

De voorzitter: Kwartiertje.

De heer ...: Wat mij betreft ...

Mevrouw Kruger: ik wil er vijf minuten bovenop doen.

De voorzitter: Wat zegt u, mevrouw Kruger?

Mevrouw Kruger: Ik wil er wel vijf minuten bovenop doen. Twintig minuten.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we om vijf voor half elf verder gaan. Maar dan zou ik wel willen verzoeken om die schorsing optimaal te gebruiken en eventuele veranderingen in amendementen en moties dan ook echt goed door te voeren. Schorsing tot vijf voor half elf.

Mevrouw Kruger: Voorzitter? Half elf zal het dan moeten zijn, want we hebben net gezegd twintig minuten. Het is nu tien over tien.

De voorzitter: Natuurlijk. Toen ik het zei was het bij mij vijf over tien, maar goed. Twintig minuten krijgt u. Ja?

Korte schorsing

De voorzitter: Beste mensen, neemt u uw plaatsen weer in, alstublieft.

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. We zijn aanbeland bij de tweede termijn van de raad. Ik wou gewoon eigenlijk alle fracties weer in dezelfde volgorde langslopen. Mocht u nog iets willen wijzigen aan moties of amendementen dan is dit dus echt de bedoeling om dat nu in tweede termijn te doen. Intrekken mag natuurlijk ook, indienen mag ook. U weet hoe het werkt. We gaan alle fracties af, ik begin weer bij D66. De heer Polat, gaat uw gang.

De heer Polat: Voorzitter, D66 heeft goed naar de raad en het college geluisterd. '...'

De voorzitter: U gaat, gaat uw gang hè. Uw spreektijd loopt.

De heer Polat: Oké, nou.

De voorzitter: Vier minuut vijftig, staat daar in beeld.

De heer Polat: Voorzitter, D66 heeft goed naar de raad en het college geluisterd. Wij hebben een motie ingediend, ja-ja-stickers, daar willen wij nog een laatste pleidooi voor doen om die motie in ieder geval gehonoreerd te krijgen. Wat is, er is gewoon heel veel verwarring geweest. Dit is een sticker die je op de brievenbus plakt als je graag geen reclamdrukwerk wil ontvangen en waarmee je wel huis-aan-huisbladen blijft ontvangen. Zoals in de eerste termijn al verwoord, het doel hierachter is om minder afval te produceren. We kunnen hiermee in Dordrecht een half miljoen, dus 500.000 kilo aan papier gaan besparen per jaar. Kort, samen kunnen we de stad weer een klein beetje duurzamer maken. Voorzitter, de wethouder heeft toegezegd voor het einde van dit jaar de uitgewerkte roadmaps naar de raad te sturen waar D66 al een jaar naar vraagt. Dat juichen we toe. Energiearmoede, D66 ziet een breed, er is een raadbrede steun voor het tegengaan van energiearmoede. We zijn in ieder geval blij dat het college werk wil gaan maken om de zwakkeren in de samenleving op te pakken, op te vangen. Verduurzaming, de wethouder heeft toegegeven, toegezegd de administratieve handelingen bij verordening Stimuleringslening Energiezuinig Wonen zo veel mogelijk te verminderen en de woningeigenaren te ondersteunen bij het indieningsproces. Daar zijn we blij mee. Als laatste voorzitter, D66 kan zich vinden in de begroting 2022 en gaat voorstemmen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar Beter Voor Dordt, de heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja voorzitter, dank u wel. Kort. Ook wat Beter Voor Dordt betreft dank aan de collegeleden voor de uitgebreide beantwoordingen van alles wat wij hier in de eerste termijn met elkaar hebben gewisseld. Ik loop even mijn, de woordvoering langs, om aan te geven of er nog punten zijn waar wij vanuit onze kant

nog een keer aandacht voor willen vragen. Wij hebben het niet meer zozeer gehad over de stijging van de OZB-belasting, maar ik heb wel achter de schermen inderdaad nog eens een keer nagevraagd wat ook de heer De Kruijff aangaf en daarin is voldoende nu gekomen dat wij er niet van uit ...

De voorzitter: Ja.

De heer Schalken-den Hartog: ... hoeven te gaan dat dat '...'

De voorzitter: Voor zover, nee dan kan ik ook het verhaal van de heer Van der Kruijff bevestigen.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, dank u wel. Maar dat had ik dus inderdaad ook via de zijkant ook teruggekregen. We hebben het gehad over het, uitgebreid gehad over het sportparkenprogramma, het voortvarend aan de slag gaan van de aanpak van het zwerfafval, wat volgens mij ook op brede steun kan rekenen. Eens even kijken. O, de motie waar wij ook mee, die wij mee ingediend hebben met betrekking tot Park Merwestein, daar komt mevrouw Jager straks op terug. Eens even kijken, nou, over wonen is genoeg gezegd. Nee voorzitter, ik heb geen punten die ik nu nog wil aanhalen. Dank u.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Dan gaan wij naar GroenLinks, mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, dank u wel. Ik ga mijn best doen, want ik was nog niet helemaal gereed. Gezien het feit dat wij een gezond huishoudboekje hebben, voorzitter, zoals we allemaal hebben geconstateerd, anders gezegd: we hebben voldoende geld om te investeren en hoeven niet te bezuinigen, ja, dan wil GroenLinks ook graag goed investeren. Ook meer dan nu gebeurt met de Enecogelden in een gezonde, duurzame en circulaire toekomst. Dan gaan, als we naar de moties en amendementen gaan kijken, de motie van de ja-ja-sticker van D66 zullen wij ondersteunen, dat geven we alvast mee. We houden ons amendement aan van de dertig procent van het project sociaal. En het amendement Neem het sociale heft in eigen hand, die hebben we omgezet in een motie. Die zijn we nu op dit moment driftig aan het uitwerken en die wordt zo ingediend.

De voorzitter: Dat is dus amendement A2, die trekt u eigenlijk in en daar komt een motie ...

Mevrouw Kruger: Die, sorry, ja die trekken we in en daar komt een nieuwe motie voor terug.

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Kruger: De motie Energie is een basisbehoefte die handhaven wij, we hebben deze aangepast en die zal zo ook in het RIS verschijnen, zodat u er allen notie van kunt nemen. Verder ...

De voorzitter: Motie 2 gaat u ook het, de tekst van wijzigen, of niet?

Mevrouw Kruger: Ja, dat klopt. Dat wordt nu ...

De voorzitter: Dat wordt dan motie M2a, ja.

Mevrouw Kruger: Ja. Die is al gewijzigd en die is in het RIS te vinden. We willen nog even een opmerking maken over ...

De voorzitter: Even hoor, mevrouw Kruger. Heeft u, die zegt u die is op het RIS te vinden, maar is motie M2a dan ook echt al ingediend bij de griffier, ondertekend?

Mevrouw Kruger: O nee, sorry. Dat, zal ik dat zo doen, direct doen zodra ik klaar ben? Ik ben zo klaar.

De voorzitter: Ja zeker, ga, doe, maakt u maar even eerst het verhaal af.

Mevrouw Kruger: Oké. Ten aanzien van de CDA starterslening willen wij nog wel even een opmerking maken. Het is natuurlijk heel sympathiek, nou ga ik het woord zelf ook maar eens gebruiken, om jongeren, vooral jonge huiszoekers een kans te geven door de prijzen, door ze extra steun te geven omdat de prijzen zo hoog oplopen. Wij zijn daar niet voor, omdat wij dan denken mee te gaan doen aan de hele krankzinnigheid in de woningmarkt, zodat de huizen die alsmaar duurder worden en daar gaan we dan als gemeente ook aan meedoen. Laten we eerst maar eens even de maatregelen gaan treffen dat de huizen niet zo duur meer worden en dat de jongeren dan op een redelijke manier wel huizen kunnen kopen. Ja voorzitter, en de andere moties zullen wij voor- of tegenstemmen, dat kunt u zien in ons stemgedrag. Laat ik het hier even bij houden.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we naar de ... Maar, even ... Ja, dan moeten we dus M2a van u krijgen inderdaad. Ja. En ook de nieuwe motie hè, die dus in de plaats komt van amendement A2. Ja, M2 is ingetrokken, M2a is ingediend en amendement A2 wordt ingetrokken en vervangen voor M12. Ja? Dan gaan we door naar de volgende fractie, dat is de VVD-fractie. De heer Merx, gaat uw gang.

De heer Merx: Dank u wel voorzitter. Ja, dank voor alle beantwoording van alle vragen, toelichting op de moties, adviezen daarover en amendementen. Ik miste nog een puntje bij wethouder Stam, waar wij gevraagd hebben om toch een concrete toezegging op het gebied van de afvalbrigade. Ik kan hem weer helemaal gaan noemen, maar ik denk dat hij wel weet waar ik het dan over heb. Dat gaat over de vuilnisbakken die geleegd moeten worden op warme dagen, want dat zag ik namelijk niet terugkomen in de notitie. Dan wil ik graag even kort stilstaan bij drie moties. Alles wat opnieuw wordt ingediend gaan we uiteraard weer zorgvuldig bekijken. Motie M3, nou is bekend dat wij niet een zeer warm voorstander zijn van het kwijtschelden van allerlei regelingen enzovoort, enzovoort, enzovoort, enzovoort, want de armoedeval wordt daar alleen maar mee groter. Tegelijkertijd willen we onze ogen ook niet sluiten voor de ellende en we hebben ook de wethouder horen zeggen dat hij dat ook niet doet en daar waar mensen door de bodem zakken, dan staat de gemeente daar klaar om ze op te vangen. Dat vinden wij een voldoende toezegging, bovendien weten wij ook niet als we hiermee instemmen, wat dit allemaal weer gaat kosten om het zo maar te zeggen. Dus het is wel

een begrotingsbehandeling en een prachtig idee, maar ik weet niet wat het gaat kosten dus dan lijkt het me op dit moment onverstandig om daarmee in te stemmen. Motie M8, dat is onze eigen motie samen met GroenLinks, dus veilige oversteekplaatsen. Daar hebben we de wethouder goed gehoord, en die zegt: ja, lampjes kunnen helpen, maar er misschien nog wel veel effectievere middelen. Nou, we willen hem niet laten vangen op lampjes, dus we hebben een paar kreten, of een kreet toegevoegd en dat betekent de lampjes dan wel andere effectieve methoden of middelen. Die is inmiddels ook bij de griffie en is ook waarschijnlijk al in het RIS terechtgekomen. Voor wat betreft de starterslening, ja daar hebben we het uit... gisteren maar ook vanavond weer uitgebreid over gehad. We hebben goed geluisterd ook naar wat de heer Van der Kruijff heeft gezegd, namelijk dat het niet zo vast zit op die Nationale Hypotheek Garantie, maar wat er nu staat is misschien wat aan de lage kant gelet op de ontwikkelingen. En, maar het hoeft ook niet per se die Nationale Hypotheek Garantie van 355 te worden. Tegelijkertijd vinden wij het ook wel erg interessant om te weten wat het effect hiervan is op de prijsontwikkeling zoals de heer Van Verk dat heeft gezegd. Dus we zullen wel instemmen met deze motie, omdat we eigenlijk in deze tijd geen middel ongemoeid moeten laten om onze starters aan een woning te helpen, maar tegelijkertijd willen we ook wel als dit verder wordt uitgewerkt, want dat is het verzoek, daarin meegenomen hebben wat dan precies dat effect is waar we allemaal ook over spreken. Dus met, tegen die achtergrond zullen wij instemmen met die motie en dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we door naar de PVV-fractie, de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, dank u wel voorzitter. De PVV heeft geen verdere toevoegingen te doen, dank u wel.

De voorzitter: Dat is helder. Dan gaan we naar de CDA-fractie, de heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ja dank u wel voorzitter. Ik denk dat we kunnen zeggen dat vandaag de centrale thema's toch wel wonen en sport waren. Dat is goed, want beide herkennen we toch wel als onderwerpen die ook in de stad erg leven, dus goed dat het dan ook hier leeft. Ik wilde op een aantal moties en amendementen namens het CDA toch wel ingaan. Wat betreft de motie tegen de ja-ja-sticker, het is mij nog steeds niet duidelijk als je nou geen sticker op je brievenbus plakt, want daar gaat het namelijk om, het is volstrekt helder wat er gebeurt als je wel een sticker plakt, maar wat er nou gebeurt als je geen sticker op je brievenbus plakt, en volgens ons hebben we dan nog steeds niet gewaarborgd dat in dat geval het zo is dat dan gewoon de gemeentelijke informatie vanuit de huis-aan-huisbladen door je brievenbus komt. Dus zolang we dat niet zeker weten gaan we ook niet voor deze motie stemmen, al begrijpen we wel de doelstellingen van afvalpreventie en daar kunnen we het wel mee eens zijn. Dus laten we er bij een latere gelegenheid nog maar eens verder op doorgaan.

De voorzitter: Ja, gaat uw gang, bij interruptie. In de microfoon aan de achterzijde. Doet hij het? Ik denk dat hij gewoon even aangezet moet worden. Ja volgens mij, ik hoor nu wel geluid. De heer Tabak.

De heer Tabak: Voorzitter, ja?

De voorzitter: Nee.

De heer Tabak: Nee.

De voorzitter: Er zit, u ziet als het goed is op de onderkant van de microfoon een knopje.

De heer Tabak: Voorzitter.

De voorzitter: Dit is niet de heer Portier voor de kijkers thuis, dit is de heer Tabak van D66, gaat uw gang.

De heer Tabak: Dank u wel. Als er geen sticker op de brievenbus zit betekent dit dat er dus geen reclaimedrukwerk in de brievenbus wordt gestort, maar wel huis-aan-huisbladen, dus dat alle mensen wel op de hoogte zijn van het gemeentenieuws. Wij roepen in het dictum van de motie vooral op dat het college komt met een uitgewerkt voorstel in Q1, en dan kunnen we dit nog in de raad verder bespreken om het vervolgens in te gaan voeren op 1 januari 2023.

De voorzitter: Dank voor deze toelichting. We waren bij de termijn van de heer Van der Kruijff. Gaat u verder.

De heer Van der Kruijff: Ja voorzitter, ik hoor de heer Tabak dat zeggen en ik geloof best dat hij er erg van overtuigd is, maar ik hoor heel veel wisselende geluiden, dus ik weet gewoon ondertussen niet meer wat waar is. Ik heb de wethouder de toezegging horen willen doen het hier toch eens met elkaar over te willen hebben. Dus laten we gewoon met die toezegging genoegen nemen voor nu, want dan heeft u materieel ook wat u wilt. Voorzitter, motie 4, ja het klinkt een beetje flauw, maar wij begrijpen hem eigenlijk niet en een van mijn fractieleden zei: als je hem niet begrijpt moet je hem niet steunen, dus dan houd ik me daar maar aan vast. Wat je nou in een aantal gevallen moet gaan doen aan extra activiteiten en hoe dat dan precies in elkaar steekt is ons gewoon niet helder hoe dat zit. Motie 6, dat gaat over plastic van de straat en in de bak.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Met de titel kunnen we het uiteraard wel eens zijn, maar als ... Maar we zullen toch tegen deze motie stemmen, en vooral omdat het gaat om de twee ...

Mevrouw Kruger: Nee, dat weet ik.

De heer Van der Kruijff: ... pilotwijken die genoemd worden, namelijk Wilgenwende en Staart-West. Dan denk ik ja, als je al ergens perscontainers voor plastic wil gaan zetten, zet dat dan in hoogbouwwijken en niet in wijken waar je ook al de optie hebt een oranje container te vragen, dat vinden wij meer prioriteit hebben. Voor de rest zijn we het eens met de toezegging van de wethouder, om ook vooral bij de evaluatie

vervolgmaatregelen te gaan nemen, ook wat betreft plasticinzameling, want daar zijn we nog lang niet binnen Dordt. Voorzitter, een laatste wat betreft de motie is motie 11 over het Merwesteinpark. Gezien de hele discussie en ook wel de goede bedoeling, willen wij daar wel voorstemmen, maar niet alleen omdat het om de bordjes gaat, maar ook omdat we moeten kijken naar de toegankelijkheid van het park zelf. De wethouder deed daar waarschijnlijk wat grappig bedoeld het voorstel voor om dat met mevrouw Jager uit te gaan proberen, dat vonden wij eerlijk gezegd niet zo passend. Het lijkt ons netter als de wethouder dat in overleg met de Wmo-adviesraad eens netjes gaat uitzoeken hoe je nou toegankelijkheid bijvoorbeeld van het Merwesteinpark maar ook andere parken of gelegenheden in Dordt kunt verbeteren. Voorzitter, dat voor nu. Dank u wel.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja, ik was hem even kwijt die motie over de sociale samenhang, want ik begrijp dat de heer Van der Kruijff zoiets heeft van ja, het is mij onduidelijk wat voor activiteiten er dan zouden moeten plaatsvinden om de strekking van de motie weer te geven. Het gaat ons vooral om de dialoog met de stad. Als we kijken naar wat er nu vaak gebeurt, is dat er een bepaald thema is, dan gaan, gaat de gemeente in gesprek met bepaalde groep bewoners en dat is het, terwijl wij juist bepleiten van zorg als er een thema is of als er dingen gebeuren in de stad, zorg dat bewoners zelf met elkaar in gesprek gaan en faciliteer dat. Dat kan in de stad zijn, dat kan in, ja de wijken zijn natuurlijk ook onderdeel van de stad, maar het kan ook in een buitenwijk zijn, het kan over een speelplaats zijn ergens voor, maar geef de mensen zelf ... Faciliteer, zodat ze met elkaar goed kunnen onderhandelen of kunnen bespreken wat er nodig is en hoe ze dat vorm willen gaan geven. Dat is wat wij bedoelen met activiteiten, dus meer het faciliteren van wat zij zelf kunnen doen.

De heer Van Verk: Nou, voorzitter. Voorzitter, dat leidt bij mij dan toch wel tot een vraag, want met welk doel ga je dat dan doen? Als ik, en ik wil even de context schetsen waar die vraag vandaan komt, als ik kijk naar het gesprek wat de wijk met elkaar gevoerd heeft over parkeerplaatsen in de Oudelandshoek, dan leidt dat niet meer tot sociale samenhang, maar eerder tot grote verdeeldheid in de wijk en dat is iets wat je volgens mij ook niet moet willen. Dus hoe ziet u zich dat nou voor u?

Mevrouw Kruger: Nou, u heeft wel een punt. Sommige dingen zouden eventueel tot, mensen kunnen ruzie krijgen over iets, maar ik denk dat het dan toch ligt, je kan beter dan toch blijven proberen om duidelijk te maken waarom iets wel of waarom iets niet moet en proberen mensen tot een bepaalde consensus te laten komen, in plaats van dat je iets gaat opleggen waardoor degenen die daar toch ook weer niet tevreden mee zijn, daar ook weer herrie over gaan lopen maken. Dat is wat we gewoon proberen, van het niet pro... Kijk, je kan zaken gaan opleggen omdat er een groep is die zegt: wij willen dit hebben, en dan met handtekeningen gaan komen, oké, dat is het dan, dan heb je altijd weer mensen die het er niet mee eens zijn, maar geef nou eens gewoon mensen een kans om dat te doen. Ja, het zal een keertje niet lukken, maar ik denk dat over het algemeen mensen er onderling zeker uitkomen. En faciliteer in bijvoorbeeld de

wijkcentra die er zijn dat je zegt: we zorgen dat daar een avond, een middag, een dag, weet ik veel wie waar wanneer wil zitten.

De heer Van Verk: Nou ja voorzitter, ik ben best heel gecharmeerd van deze gedachtegang, ware het niet dat we in de eerste decennia van deze eeuw hebben we een soortgelijk experiment gedaan in de Stadspolders en in de wijk Nieuw-Krispijn. Dat leidde eigenlijk niet tot een onverdeeld succes en daar bleek wel uit dat de kosten voor dergelijke activiteiten bijzonder hoog waren. Dus het is de vraag of je dat in de huidige tijd met al een tekort aan ambtenaren nou nog zo'n taak weer, zo'n praatclub weer erbij moet gaan organiseren. Ik raad dat af.

Mevrouw Kruger: Ja voorzitter, als ik even daarop mag reageren, het is niet de bedoeling om een praatclub te organiseren. Het gaat erom mensen willen iets, er moet iets gebeuren, en dan kan je aangeven: zoeken, komen jullie nou eens met voorbeelden, kom nou eens met hoe je dat wil gaan doen, in plaats van dat je als gemeente alweer bepaalt waarbij je denkt wat goed is voor iemand. We merken allemaal dat de sociale samenhang in de samenleving gewoon steeds, mensen gaan steeds verder uit elkaar. De tweedeling in de maatschappij wordt groter. Dan kunnen we een soort participatiebeding in laten plaatsvinden van oké, we hebben wat en mensen kunnen komen inspreken, mensen kunnen komen luisteren, maar echt het ondersteunen van begin tot het eind van hoe ga je met elkaar iets vormgeven, kan bijvoorbeeld het Leenbakkerterrein noemen, waar toen ook een soort van participatietraject is geweest. Aan het begin hebben ze mee kunnen doen, op een gegeven moment gaat dat allemaal maar gebeuren, dan kunnen ze nog inspreken, dan kunnen ze op een gegeven moment bezwaar indienen, maar dat ze met elkaar een plan indienen hoe het werkelijk moet gaan worden, dat is wat wij voor ogen hebben.

De voorzitter: Oké.

De heer Van Verk: Nou ja, dank je voor de uitleg.

Mevrouw Kruger: Goed, ik begrijp dat het niet landt, maar ...

De voorzitter: Oké ...

De heer Van Verk: Nou ja, ik denk dat als u zegt: het zou de verdeeldheid, de sociale ongelijkheid moeten wegnemen, dan denk ik dan is het de verkeerde maatregel bij het verkeerde probleem.

De voorzitter: Oké mijnheer Van Verk, dank. Mevrouw Kruger heeft het toegelicht, maar we waren eigenlijk bij de termijn van het CDA. Dus het is duidelijk waar de motie nu op doelt en dat is volgens mij toegelicht.

Mevrouw Kruger: Ja.

De voorzitter: Dan wil ik eigenlijk doorgaan naar de volgende fractie, of was u nog bezig mijnheer Van der Kruijff? Nee? Dan gaan we naar de SP-fractie, de heer Portier.

De heer Portier: Ja voorzitter, te beginnen heb ik eigenlijk geen reactie gehoord van de wethouder van financiën op mijn betoog dat we eigenlijk miljoenen verlies lijden in plaats van een sluitende begroting te hebben, omdat we enorm interen op de reserves. Voor de rest wil ik even inderdaad de moties en amendementen langslopen. Neem het sociale heft in eigen hand gaat een motie worden, die dienen we mede in steunen we. Het lijkt me gewoon goed om niet alleen sociale huurwoningen te hebben maar ook sociale koopwoningen. Het hele verhaal rond de sportparken, dat lijkt toch dat daar nu om een bedrag voor de verkiezingen, voor de Bühne gevraagd wordt. Het college kwam groots in de publiciteit met tien miljoen voor de sportparken, terwijl ze feitelijk 300.000 uittrekt. Laten we nu eerst maar eens de feitelijke uitwerking van die sportparkenvisie afwachten en dan kijken hoeveel geld daarvoor nodig is, dat is dan vroeg genoeg. De ja-ja-sticker die ondersteunen wij en we denken dat de uitleg van de heer Tabak daarbij juist is, maar wellicht dat er inderdaad al voldoende toezegging is van het college. Energiebehoefte een basisbehoefte vinden wij ook, steunen wij dus. Idem dito Verruimen minimaregeling. De motie Sociale samenhang, heb ik toch een beetje hetzelfde met als wat de heer Van der Kruijff en de heer Van Verk over zeiden: waar gaat dit helemaal heen? De uitleg die nu gegeven wordt is dat de inspraak beter vormgegeven moet worden. In eerste instantie dacht ik: ja, wat is nou sociale samenhang bevorderen? Gaan we een jaarlijkse knuffelmiddag in het Weizigtpark organiseren waar allerlei inwoners elkaar even kunnen omarmen? Maar ik vind het dus gewoon te weinig concreet om echte uitvoering aan te geven. Motie Steun in de rug van Dordtse ondernemers, die steunen wij, hebben we ook mede ingediend. Beter dan een mes in de rug van de ondernemers, wat we met de zero-emissiezone hebben gezien. Motie Plastic van de straat en in de bak ondersteunen we niet om dezelfde reden als het CDA, gewoon de verkeerde wijken aangewezen, maar wij vinden het op zich een goed idee om plastic in containers te doen, zeker bij de hoogbouw. Vaart met de woningbouw wacht ik nog even de amendementen af. Veilige oversteekplaatsen, helemaal prima, kunnen we achter staan, zeker nu die wat preciezer gemaakt is. Startersleningen, ja wij vrezen ook inderdaad het opdrijfeffect op de prijzen en daarom kun je beter inderdaad de prijzen controleren, en dat is wat we weer met de motie sociale woningbouw, die zeg maar door GroenLinks is opgesteld en die wij mede ondertekenen beogen. Motie Park Merwestein is er voor iedereen, daar is al het een en ander over gezegd. We steunen het omdat het inderdaad belangrijk is meer aandacht te krijgen voor de mensen die een bewegingsbeperking hebben. Daar wou ik het even bij laten, dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we naar de ChristenUnie/SGP-fractie, heer Veldman.

De heer Veldman: Ja voorzitter, dank. Dank aan het college en achter hen het ambtelijk apparaat voor de beantwoording in de eerste termijn. Ik wil ook het ambtelijk apparaat bij dezen danken voor het vele werk rondom de begroting, succes en doorzettingsvermogen wensen bij de uitvoering. Ik hoop ook dat mijn betoog over de uitvoering vooral door hen wordt gezien als een onderstreping van het belang van hun werk. Voorzitter, een klein detail, en ik wil het toch melden, dat is dat onze fractie in ieder geval ook erg blij is dat de begroting als PDF was meegeleverd deze keer, het is niet onopgemerkt gebleven om een van vaderlands literaire grootheden te citeren, want

dat vinden wij naast de website toch wel erg prettig. Dan voorzitter, een paar woorden over een enkel amendement en motie. Amendement 3 over de sportparken zullen wij niet steunen. Wij vinden dat er eerst gesproken moet worden over de visie en daarna een reservering kan worden gemaakt. Wij vinden dus wat het college voorstelt in deze begroting voor dit moment afdoende. Dan motie M3 over de minimaregeling, daar vinden wij de toezegging van de wethouder om eerst met de informatie te komen en daarna de uitwerking vorm te geven ook voldoende. Voorzitter, M6 over steun aan ondernemers, uiteraard steunen wij ook ondernemers en zijn blij met initiatieven, maar wij vinden eigenlijk een motie die de wethouder in deze tijd tot alertheid moet opwekken een beetje vreemd overkomen, dus die zullen wij niet steunen. Wij achten deze wethouder alert genoeg en we denken niet dat hij daarvoor een motie nodig heeft. Dan voorzitter, tot slot de motie over de startersleningen. Daar hebben wij wel lang over getwijfeld, maar we begrepen ook dat de wethouder van zins is, maar dat werd niet helemaal helder, om met een verhoging of een uitbreiding van het budget te komen en dan gaan wij ervan uit dat daar ook argumentatie bij volgt waarom dat moet en wat daarvoor de verdere criteria zijn. Daar zou dit, namelijk de hoogte van tot welke grens je gebruik kan maken, onderdeel moeten zijn. Dus wij zullen dat, deze motie nu niet steunen, omdat wij die 2 of 350, 355 die rondging echt hoog vinden en meegaan ook in het verhaal van de wethouder, dat het instrument echt gericht moet zijn op mensen die net aan in aanmerking komen voor, of die net aan een huis kunnen kopen en net dat steuntje van de gemeente kunnen gebruiken. Zo willen wij dat instrument inzetten. Voorzitter, volgens mij heb ik daarmee gezegd wat ik zeggen wou en daar laat ik het dus bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank.

De heer Merx: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Merx nog bij interruptie.

De heer Merx: Ja, opmerking richting de heer Veldman. Nee eens, deze wethouder hoeft niet meer gealerteerd te worden. Het gaat erom dat je waarschijnlijk bepaalde verordeningen misschien dadelijk moet aanpassen, omdat er staat dat je niet binnen zoveel centimeter uit je geven een opstel mag hebben. Omdat de tijd dringt hebben we gezegd: dan vinden wij het heel prettig als een raadsmeerderheid, als die niet is, dan is die er niet, zouden we heel erg jammer vinden, maar als er een raadsmeerderheid is die nu uitspreekt dat de wethouder wat ons betreft zo ver mag gaan en dan bij wijze van spreken een soort van gedoogbeleid toestaat om te zorgen dat mensen toch wat verder uit hun gevel gaan. Normaal gesproken moet daar een verordening voor worden aangepast, maar gelet op de tijd vonden wij het noodzakelijk om nu deze motie in te dienen. Dus het is geen oproep om een alerte wethouder alert te maken, het is een oproep aan ons allen om de wethouder de ruimte te geven om eventueel bepaalde zaken te gedogen die normaal gesproken in strijd zouden zijn met onze eigen verordeningen.

De heer Veldman: Voorzitter, ja ik heb die vraag gesteld aan de wethouder en daar kwam toen op terug dat hij met deze motie alert is gemaakt, en ik ken de wethouder

ook dat als hij vindt dat er redenen zijn om bijvoorbeeld bevoegdheden van het college te gebruiken om af te wijken van bepaalde regelgeving, dat dat waar nodig wordt ingezet, alleen ik ... Dus wij, onze fractie steunt zeg maar de gedachtegang achter die motie wel, maar ik vind het ook lastig om hem te steunen omdat ik dan ook niet weet waar ik precies allemaal ja tegen zeg. Dus met de... u kunt dit beschouwen als een stemverklaring vanuit ons en volgens mij is dat best helder.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de volgende en dat is de VSP-fractie, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, dank. Voorzitter, uit onze eerste termijn zal wel duidelijk zijn dat de VSP niet akkoord gaat met deze begroting. Een college dat haar beleid ongewijzigd voortzet terwijl vrijwel alle partijen pleiten voor meer sociale en betaalbare woningen voor woningzoekenden die nu tenminste zeven jaar moeten wachten, is de weg kwijt. Ook het vastpinnen en oormerken van de Enecogelden op programma's die gestalte moeten krijgen in een toekomstig college gaat de VSP te ver. Over je graf regeren met het vastzetten van 300 miljoen euro Enecogelden is voor de VSP onacceptabel. Ook de stijging van de lokale lasten van de 12,5 procent wordt ontkend. De wethouder zou op basis van zijn samengestelde interestberekening over de afgelopen vier jaar een ander nog maar eens moeten, een en ander nog maar eens moeten narekenen. Kortom, de VSP gaat niet akkoord met de begroting die structureel tekorten laat zien. De structurele begroting in 2018 gaf een positief saldo van zeventien miljoen euro en in 2024 is een structureel tekort van drie miljoen euro. De VSP kan dus helaas geen goedkeuring geven aan de begroting 2022. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de PvdA, mijnheer Van Verk.

De heer Van Verk: Dank u voorzitter. We hebben goed geluisterd naar de heer Burggraaf die de motie rondom het grondbeleid, niet-ingediende motie grondbeleid ontraadde om twee redenen: omdat de corporaties al een forse korting krijgen en omdat het een belemmering zou kunnen zijn bij het verkrijgen van hypotheek bij de banken wanneer grond in erfpacht wordt uitgegeven. Vooral dat laatste vinden wij van belang, omdat we juist niet willen dat mensen belemmerd worden bij de aankoop van woningen, dus als dit een belemmering zou gaan vormen moeten we dat maar even niet doen. Voorzitter, voor wat betreft de startersleningen hebben we kennis genomen van het feit dat er een toezegging is gedaan door de wethouder om de effecten van die starterslening op de prijsopdrijving die wij menen te zien en die meer deskundigen onderkennen, om dat te gaan onderzoeken, dus die hoeven we dan ook niet in te dienen. De motie rondom leefbaarheid, de leefbaarheidseffectrapportage, de suggestie die de heer Veldman deed om deze motie eerst nog eens te bespreken in de commissie grote projecten lijkt mij een verstandige. Dan zouden we de desbetreffende organisatie kunnen uitnodigen om een presentatie te geven wat van ze doen, in wat voor tijdsbestek ze dat doen en wat de effecten zijn van zo'n rapportage. Dus ik zou willen voorstellen aan de raad om dit te agenderen in de commissie en ik meen niet dat ik daar een motie voor hoef in te dienen, maar dat we daar in de volgende, pardon, de volgende vergadering grote projecten een datum voor kunnen prikken. Voorzitter, tot zover dus de niet-ingediende moties van de PvdA. Voor wat betreft de amendementen, daar

hebben wij eigenlijk, ja geen enkel amendement zullen wij steunen, omdat we de opname van de dertig procent zoals de wethouder ook zei, die was, die raadde dat af. Goed om gestippeld te bouwen, heel goed zelfs. Is die ingetrokken, A1? Nee, A2 werd ingetrokken en daar kwam een motie voor in de plaats die ik nog niet gezien heb.

De voorzitter: A2 is ingetrokken en daar komt motie M12 voor in de plaats en die staat inmiddels in het systeem.

De heer Van Verk: Oké, dank u wel. Ik ga strakjes kijken. Voor wat betreft het amendement op de sportparken ben ik het eens met de heer Veldman. Eerst maar eens een keer die visie bespreken, die al tot heel veel discussie heeft geleid, voordat je geld gaat vrijmaken, want er kan nog van alles veranderen. De areaaluitbreiding, ja, ik ben heel eerlijk, ik kan er geen wijs uit worden, het is een heel technisch verhaal. De wethouder geeft dan ook een heel technisch antwoord en ik kan het er niet '...', dus ik, bij twijfel niet doen zeggen ze altijd. Voor wat betreft de ja-ja-sticker, dat lijkt ons op zich een goed idee om dat maar eens te gaan invoeren, zeker na de uitleg van de heer Tabak van D66 dat de krant die toch uitermate belangrijk is omdat er al dat gemeentenieuws in staat, wat overigens denk ik geen hond leest, maar het is in ieder geval dan wel verspreid. Laten we elkaar ook niet belangrijker maken dan we zijn. Voorzitter, de motie voor wat betreft miniregelingen vinden wij te vroeg, dus zullen wij ook niet steunen. Plastic van de straat is, de oplossing is duurder en minder efficiënt als het ophalen hebben we de wethouder horen zeggen, dus lijkt ons dat niet een goed plan. Veilige oversteekplaatsen met de wijziging die de heer Merx aankondigde kunnen we die steunen. De motie over de ondernemers met een steuntje in de rug gaan wij doen. De vaart in de woningbouw, hartstikke goed, en ik heb de wethouder horen vertellen dat hij dat op zijn manier doet met zijn ambtelijke ondersteuning, door die bij elkaar te brengen en ik denk dat dat zoals dat werd uitgelegd voldoende is en dat dat ook kan uitgroeien tot de beoogde taskforce zoals de heer Merx dat heeft geformuleerd en ik meende zelfs te merken dat hij dat zelf ook wel vond. Startersleningen, ja u begrijpt, dat gaan we niet steunen want dat drijft de prijzen op en al die maatregelen moeten we gewoon niet doen. Tijdelijke woningen is heel erg goed. Merwesteinpark, als je ooit in een cursus aan raadsleden, aan nieuwe raadsleden, en dat zeg ik maar even tegen de griffie, wil laten zien wat nou een symbolische motie is, moet u deze motie nemen. Want we gaan bordjes verhangen naar een pad wat niet begaanbaar is voor invalidewagens. Nou, dat noem ik nog eens een keer symboolpolitiek. Het doet niks en het heeft niet het beoogde effect. Voorzitter, de moties van de Fractie Nijhof acht ik onmogelijk in zijn uitvoering, dus zullen wij ook niet steunen. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we Gewoon ... Er zijn geen moties van de Fractie Nijhof, dus die zijn ook inderdaad onmogelijk in hun uitvoering, dat ben ik met u eens.

De heer Van Verk: Dat zijn dus wel het soort moties als die wij hadden.

De voorzitter: Oké, we gaan door. Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja, dank voorzitter. Voorzitter, ik vind dat we wel vandaag alweer veel te veel tijd besteed hebben aan de begroting, even met alle respect naar iedereen die er

hard aan gewerkt heeft. Ik ga het dus kort houden nu ook in de tweede termijn. Eigenlijk zo'n beetje waar we voor overstag gaan ten opzichte van gisteravond toen we het in de fractie hebben besproken dat is de ja-ja-sticker, maar gewoon omdat het zo'n idioot verhaal is eigenlijk wat ik nog niet helemaal snap hoe dat uiteindelijk gaat uitwerken, maar de uitdaging gaan we daarmee aan. Overigens het druk maken over de berichtgeving van de gemeente via het lokale huis-aan-huisblad, officiële bekendmakingen digitaal, dat lijkt me veel efficiënter om daar veel meer op in te gaan zetten en het helemaal niet meer in de lokale huis-aan-huisbladen te zetten, maar goed, dat is andere toekomstmuziek. Even kijken, wij zullen, nou ja goed, dan iedereen verrassen met waar we verder voor en tegen gaan stemmen. De startersleningen, dat vinden we heel onlogisch eigenlijk, maar met de motivatie die de heer Merx heeft gegeven denk ik dat wij daarmee in gaan stemmen. Voor de rest, nou ja, laat je verrassen.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Dank u wel voorzitter. Ik wil alleen maar doorgeven dat motie M11 naar aanleiding van de toezeggingen die de wethouder al gedaan heeft, dat we die niet in stemming zullen brengen nu, dat we hem achter de hand houden. En verder ...

De voorzitter: Dat betekent dat u motie M11 intrekt? Ja.

Mevrouw Jager: Ja, voor het moment wel ja.

De voorzitter: Motie M11 is ingetrokken, dank. Dan ga ik tot slot naar mevrouw Nijhof.

De heer Gündogdu: Mag ik het doen, voorzitter?

Mevrouw Nijhof: Ja, hier gaat mijnheer Gündogdu die gaat het toelichten.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Ja voorzitter, dank u wel. Om te beginnen ook onze dank aan de ambtelijke organisatie, het college en uiteindelijk ook de raad, hoogste bestuursorgaan. Misschien zitten we in deze samenstelling voor het laatst voor een begrotingbehandeling, dus dank voor de jarenlange inzet voor deze stad. Wij hebben de beraadslagingen gehoord en we hebben alsnog besloten om een tweetal moties in te dienen. Die hebben we samen opgesteld met de SP-fractie. Ik ga even kort toelichten wat de strekking van deze twee moties is. Om te beginnen, motie 1 vanuit onze zijde is Onze bewoners zijn thuis in Dordrecht. Toen wij met de hele woonopgave eind, wanneer was het, eind 2016, '17, begin 2017 begonnen, was de grootste motivatie: als wij gaan bouwen, dan ontwikkelt zich een bepaalde doorstroming in de markt waardoor we dus vooral jongeren en starters stimuleren om ook een woning te kunnen bemachtigen, of dat nou koop is of huur is. Dat heeft het college omarmd, in diverse beleidsnota's ook opgenomen. Wat we eigenlijk nu constateren, en dat constateren we niet alleen maar dit jaar, maar de afgelopen jaren zeker ook, dat eigenlijk die doorstroming stagneert. En wie worden daar de dupe van, dat zijn vooral de jongeren en starters maar ook

senioren, eenvoudigweg omdat een woning moeilijk te verkrijgen is. Dat bevestigt ook de NVM laatst in haar publicaties. Wij denken, als je nou juist die doorstroming zo belangrijk vindt, dat vinden wij allemaal, dan zou je dus daar een, ik noem het maar even een gamechanger mevrouw Koene, het is een Engelse term, zou je daar echt voor moeten inzetten. En wij denken, als je juist in de komende bouwambities, of de komende bouwopgave, senioren de mogelijkheid geeft om juist voor doorstroming te zorgen, dat je aan de andere kant ook juist ruimte creëert voor jongeren en starters. Vandaar dat we ook het college ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Gündogdu: Er is een vraag.

De voorzitter: Ja, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Mag ik een interruptie plegen, ja toch? Ja. Het is wel interessant waar de heer Gündogdu mee komt voor de doorstroming voor ouderen. Dat is natuurlijk geen slecht idee, laat ik dat vooropstellen, maar hoe gaat u dat dan bewerkstelligen? Want we weten allemaal dat de doorstroming heel moeilijk op gang komt. Dat heeft er met name ook mee te maken dat ouderen in dure huizen zitten. En wat heb je dan ouderen, en we hebben het er laatst nog even over gehad, wat heb je dan ouderen in deze stad te bieden om hen te verleiden om te zeggen: nou, ik ga uit mijn koopwoning die ik bijna afbetaald heb, maar dan moet ik naar een huurwoning. Nou, u weet allemaal, we staan, we hebben het er vandaag uitgebreid over gehad, zeven tot acht jaar staan we op de wachtlijst. Wat heb je dan die ouderen te bieden? En wat is dan uw voorstel, want ik ben vanuit de VSP zijn wij heel erg geneigd om hiermee in te stemmen als u deze motie in gaat dienen, maar dan is wel mijn vraag: hoe gaan we dat dan bewerkstelligen? Hoe stroperig ook het ook gaat op het gebied van woningbouw, hoe gaan we dat dan realiseren?

De heer Gündogdu: Ja, een hele mooie vraag, mevrouw Stolk. Ik zal het proberen te duiden. We hebben de afgelopen maanden heel wat gesprekken gehad met ontwikkelaars, met makelaars en ook met gewoon mensen die op zoek zijn naar een woning. Wat duidelijk naar voren komt op dit moment, als je kijkt naar de senioren, is het aanbod eigenlijk minimaal. De wens is bij voorkeur gelijkvloers wonen, met alle gemakken van dien, maar die zijn niet voorhanden en als die er zijn, zijn die over het algemeen prijzig of hoog in de markt gezet. Wat wij met deze motie beogen, juist om die doelgroep de komende jaren sneller te bedienen, want we gaan voor alle categorieën inwoners gaan we bouwen hebben we afgesproken, maar dat we juist deze groep voorrang geven en dat ook meenemen in de komende bouwopgave, zodat we juist die doorstroom kunnen bewerkstelligen, waarbij we ook in de motie hebben opgenomen dat je dan echt gericht in een bepaald prijssegment, en wij zeggen dus bewust 325.000 euro qua koop en qua prijscategorie als het gaat om huurwoning tussen 619 euro en 663 euro. Daar blijkt enorme vraag naar te zijn. Dat dit zou gezien ook het regio-onderzoek echt een gamechanger kunnen zijn. En ik hoor wethouder Stam, ik heb ook mijnheer Burggraaf gehoord, en eigenlijk bevestigen zij ook, of althans zij zijn ook zoekende naar het juiste instrument om de toegang tot deze markt te forceren. Vandaar dat we ook

zeggen: het zijn onorthodoxe maatregelen, maar deze zouden we echt moeten willen inzetten. Dit is de eerste motie, voorzitter. Toelichting op de tweede motie: Dordrecht versneld bouwprogramma sociale woningen. Daar heeft de heer Stam zojuist op gereageerd dat hij bijna dagelijks met de corporaties om de tafel zit. Dat hebben wij recent ook gedaan, bijna een hele middag lang bij de bestuurder van de corporaties. Wat duidelijk naar voren komt: zij kunnen de opgave niet aan. Dat is een misschien te snelle conclusie, maar dat, daar kwam het wel op neer. Wat wij juist pogen met deze motie, wij hebben geld als gemeente. We hebben de Enecomiddelen, die hebben we gelabeld voor de toekomst van onze stad. De boodschap die wij willen meegeven is: probeer daar een deel van naar voren te halen en te kijken of je juist als overbrugging voor die maatschappelijke opgave, die woningopgave, die enorme zware last ook is bij de corporaties, om dat los te trekken. En het is, kan in de vorm van een lening zijn, of hoe dan ook, dat laat ik aan het college om dat in te vullen, maar probeer daar wel rekening mee te houden, dat je juist die corporaties die ruimte ook geeft, waardoor je dus hopelijk ook in plaats van in 2031 sneller naar die 2000 woningen kunt komen, waardoor je dus ook de markt verlicht. Dit is de toelichting op de tweede motie. Dan heb ik nog één vraag aan het college en dat is eigenlijk op basis van de actualiteit en het gaat over budgetoverschrijding. Wij hebben gelezen in de krant dat het paddenstoeltje in het Wantijpark, die wordt weer eens wat duurder en dat is niet het enige project wat hoger uitvalt qua kosten dan wat we eerder hebben begroot. We zijn nou eens echt benieuwd: waar komt dit nou door? Zijn het de effecten van de coronapandemie, of begroten wij laag? We zouden dat echt willen duiden, want een van de, althans wat de krant ook aangaf, een van de opties om het Wantijbad, althans, paddenstoeltje in het Wantijpark te sluiten, dat stuitte persoonlijk mij tegen de borst zeg maar. Ik heb daar als klein jongetje gezwoommen en velen van hen met mij denk ik, maar ook mijn kinderen, dus ik zou daar niet aan willen denken, maar dit is dan even een voorbeeld die ik graag ook aan het college wil voorleggen. Dit was onze tweede termijn voorzitter en straks komen we bij de moties met onze stemverklaring.

De voorzitter: Dank. Kunt u deze twee nieuwe moties ook dan ook echt even indienen, of hebben we die hier al? Ja. Motie M13, Onze bewoners zijn thuis in Dordrecht. Motie M14, Dordrecht versneld bouwprogramma sociale woningen. De ondertekende versies zijn nu ook binnen en die worden zo snel mogelijk in het systeem gezet. Ja? Dan gaan we daarmee de tweede termijn van de raad afsluiten, beraadslagingen. Gaan we door naar het college. Wethouder Burggraaf, gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Ja dank u wel voorzitter. Ik heb een resterende vraag van de SP genoteerd en dat ging over de begroting. Ja, die is structureel in evenwicht, dus dat wil zeggen dat de structurele inkomsten daar ook, of nee, ik moet andersom zeggen, de structurele uitgaven, dus de jaarlijkse uitgaven daar ook jaarlijkse inkomsten tegenover staan. Het klopt ook dat we als stad investeren, dus dat de vermogenspositie minder wordt, maar ja, dat is niet iets waar u u zorgen over hoeft te maken, want je moet in een schuldquote tussen de zestig en 130 procent zitten. Die is voor Dordrecht rond de nul procent en een eigen vermogenspositie van zeventig procent, dus dat is niet iets om u zorgen over te hoeven maken. Onze financieringspositie is zeer degelijk.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Ja, de wethouder gaat een beetje heen om wat ik betoogd heb. Het is niet dat ik mij grote zorgen maak over de schuldpositie van de stad, ik heb alleen gezegd dat het een beetje vreemd is dat iedereen zegt dat de begroting sluit als je veertien miljoen op je reserves inteert, dat is wat ik heb gezegd.

De voorzitter: De wethouder heeft er niets meer aan toe te voegen. Zijn er nog andere vragen? Dat is niet het geval. Dan gaan we naar wethouder Heijkoop. Dank, wethouder Burggraaf. Die is er niet. Die is vast onderweg. Wethouder Heijkoop zegt dat hij geen punten meer heeft. Dan verwacht ik hier wethouder Van der Linden. We hebben in elk geval nog wat wijzigingen in amendementen en moties waar neem ik aan ook even in college een blik op geworpen moet worden.

De heer Van der Linden: Ja heel kort. Als ik het goed begrepen heb zijn twee moties gewijzigd. In mijn systeem kon ik de wijzigingen nog niet zien, maar de VVD-motie over oversteekplaatsen lijkt me dan akkoord, dus als u die aanneemt gaan we die blij uitvoeren. En de andere motie ging over energie, heb ik ook de wijziging niet van gezien. Mevrouw Kruger, in welke zin is die gewijzigd?

Mevrouw Kruger: Sorry, welke ...

De heer Van der Linden: Motie dat energie ... Ja, M2a.

Mevrouw Kruger: Ja daar zijn punt, bullets uitgevallen en het dictum is veranderd. Ja ik heb hem ... Ja, als je even een seconde hebt.

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Van Benschop: Ja voorzitter, ik heb hem hier voor me, ik kan het even voorlezen aan, ja?

De heer Van der Linden: Ja, ik heb hem hier ook voor me. We hebben hem.

De voorzitter: We hebben hem.

Mevrouw Van Benschop: O, we hebben hem, oké.

De heer Van der Linden: Ja, we hebben hem. Ja, nou goed. Het gaat over die 150 miljoen. Ik heb toegezegd: zodra we weten hoe die regeling in elkaar zit, wat die behelst en hoe wij hem kunnen toepassen, gaan we dat doen en informeren u daarover. Daar is deze motie niet voor nodig wat mij betreft, maar uiteraard is het aan de raad om zich hier een oordeel over te vormen. Maar wij gaan dus meteen die 150 miljoen zodra we dat weten u daarover informeren.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, maar het gaat ... Het gaat niet over 150 miljoen, dat is nou juist wat we eruit hebben gehaald.

De heer Van der Linden: Ga ik hem even goed lezen. Ja, ik laat graag aan u over wat u hiervan vindt hoor, maar ik denk dat als ik de woordvoering van collega Heijkoop ten aanzien van het sociale aspect en de inkomenskant, en als ik mijn eigen woordvoering ten aanzien van de maatregelen die we kunnen nemen hiernaast leg, dan denk ik dat we gewoon de alertheid hebben om te handelen naar bevind van zaken. Ik denk dat het akkoord is om hierop terug te komen, maar ik weet niet of daar die motie nou in gaat helpen, want een inventarisatie aan de raad presenteren, wat wilt u met zo'n inventarisatie? Ik kan dat niet helemaal peilen nu. Dus wat dat betreft zou, vind ik hem op dit moment overbodig. En dat waren de gewijzigde moties.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we tot slot, dank wethouder Van der Linden, nog wethouder Stam. Die heeft in ieder geval vragen vanuit de heer Gündogdu over waarom projecten duurder worden en nog een tweetal moties die zijn toegevoegd met daarop een duiding vanuit het college. Wethouder Stam.

De heer Stam: Ja, dank u wel voorzitter. Ik begin met de beantwoording van de vraag die de heer Merx heeft gesteld over de afvalbrigade. We hebben in de begroting een bedrag van 480.000 euro opgenomen, waarin de bedoeling is dat we zo veel mogelijk gaan legen, gaan controleren en meldingen zo snel mogelijk gaan oplossen. Dus in die zin zijn wij daar flexibel in om zo veel mogelijk van die bakken te legen en daar komen we eigenlijk mee tegemoet aan de vraag die u heeft gesteld.

De heer Merx: Voorzitter, heel kort. Ik heb een ambtelijke notitie of zo heb ik in het RIS voorbij zien komen, waar ook dat bedrag wat u zojuist noemt in staat, daar staat een hele rij aan projecten en dingen die u gaat doen in twee pilotwijken als ik me goed herinner. Maar daar staat dit nou net niet tussen. Dit, die afvalbrigade, ik noem het maar even afvalbrigade, mag ook een andere naam geven die u wil, maar gewoon het legen van die afvalbakken die op plekken waar veel mensen recreëren, ik heb een voorbeeld genoemd, die maatregel staat er nou precies niet tussen. Dat was dan, u had dat al toegezegd bij de kadernota, dus ik denk nou, ik ga hem nog eventjes helpen herinneren van en heb ik dat toen goed gehoord en doet u nog steeds de toezegging gestand?

De heer Stam: Ja. Nee, ik denk dat we hetzelfde bedoelen. Als je kijkt naar de middelen die we beschikbaar hebben, je kan het fixteam noemen, je kan het afvalbrigade noemen, je kan het extra ophaalservice noemen, wat onze doelstelling is om zo veel mogelijk van die bakken zelfstandig of op basis van meldingen te gaan legen. Dus in die zin denk ik dat we wel hetzelfde bedoelen.

De heer Merx: Ik weet het niet. Ik zou zeggen zelfstandig, gewoon als het warm is.

De heer Stam: Ja nee, maar goed, dat maakt volgens mij niet uit welk weertype het is. Wij willen al die bakken waar we op basis van data-analyse zeker van weten dat die altijd vol zitten, gaan we gewoon veel meer legen, dus ook bij die warmere temperaturen.

De heer Merx: O, sorry, maar nou denk ik dat waar het misverstand zit. U heeft het over data-analyse, dan heeft u het over die containers die onder de grond zitten volgens mij. Want gewoon die prullenbakken die langs de Wantijdijk staan, ik mag aannemen dat daar geen chips in zitten waardoor u een mobieltje krijgt van o, vuilnisbak 12 is vol.

De heer Stam: Nee, ik denk dat ik die even nader moet toelichten. Wat wij doen is continu monitoren welke bakken nu het meest vol zitten, die tot overlast leiden en die vaker geleegd moeten worden. Daar gaan we gericht actie op ondernemen om die in ieder geval zo veel mogelijk te legen via een afvalbrigade, via een fixteam, via een BST, om dat probleem op te lossen. Dat bedoel ik eigenlijk met die data-analyse.

De heer Merx: Dank u wel.

De voorzitter: Gaat u verder, wethouder.

De heer Stam: Als ik dan even naar de moties kijk die door Fractie Nijhof zijn ingediend, ja dan moet ik toch eerlijk zeggen dat ik die niet zou willen omarmen. Ik heb het signaal ook gehoord van mijnheer Gündogdu over hoe we met de woningbouwcorporaties om moeten gaan, en nogmaals, ik denk dat het signaal wat dan de woningcorporaties blijkbaar aan u afgeven niet overeenstemt met de gesprekken die wij voeren. Wij hebben afspraken gemaakt in de PALT-afspraken, wij maken afspraken over woningbouwontwikkelingen in elke wijk voor sociale woningbouw en daar hebben wij overeenstemming over bereikt, ook over het kostenniveau. Op het moment dat daar een beetje de klad in komt, en er worden vragen gesteld vanuit die woningbouwcorporatie, dan leggen we daartegenover dat we ze graag willen helpen, maar we willen daar gewoon de juiste berekeningen hebben en de juiste methodieken, zodat we die op een goede manier kunnen benaderen. Ik heb u net al aangegeven dat als wij die vraag stellen en het komt voor dat wij best bereid zijn om mee te denken hoe we dat probleem kunnen oplossen en wellicht extra te financieren, maar daar hebben we wel de juiste informatie van die woningbouwcorporaties voor nodig. Tot op heden is dat een keer een onderwerp van gesprek geweest en daar maken we nu voortgang op. Dus in die zin ga ik die motie eigenlijk niet omarmen. Als ik kijk naar uw vraag die u heeft gesteld van doorstroming, ja dan moet ik u er toch op wijzen dat wij nog niet zo lang geleden een doorstromingsoverzicht hebben gegeven van een nieuwbouwproject van veertig woningen aan de Valkhof, en dat heeft geleid tot 116 verhuisbewegingen binnen Dordrecht. Dus in die zin is die doorstroming wel op gang, en wat we u eerder hebben toegezegd is dat we een volgend project nu onder de loep nemen om die doorstroming in beeld te brengen, zodat wij ook weer kunnen laten zien dat die doorstroming niet incidenteel is op één nieuwbouwproject, maar eigenlijk een structureel karakter kent. Dus in die zin kom ik denk ik wel tegemoet aan uw vragen die eigenlijk in de moties worden gesteld, dus in die zin zijn die al opgepakt. Dan heeft u nog een vraag gesteld over het spartelbadje en de kostenontwikkeling. Het is natuurlijk altijd moeilijk om goed te begroten op onvoorziene omstandigheden. Als we kijken naar een aantal grote projecten die we in onze stad hebben die hebben geleid tot een overschrijding, dan zien we daar eigenlijk een aantal factoren aan ten grondslag liggen. Wij ramen heel ruim, wij nemen daar ook een hele goed onvoorzien bedrag in op, alleen je merkt in de praktijk dat we tegen problemen aanlopen die we eigenlijk ondanks hele goede voorbereiding

toch onvoldoende grip op hebben. Als ik bijvoorbeeld kijk naar dat spartelbadje, daar hebben wij in 2019 budget voor beschikbaar gesteld, dat is niet meer geïndexeerd, en je ziet nu tussen 2019 en '21, wat we overigens ook op andere projecten zien, een enorme kostenstijging van de materialen. Die komt hier tot uiting. Wat wij ook niet hebben begroot zijn de saneringskosten. Op het moment dat je dan een constatering doet dat er veel meer werk aan zit als dat we oorspronkelijk in de goede planning hebben opgenomen, ja dan loop je tegen dit soort vraagstukken aan. Dan is de andere kant van het verhaal, ja kan natuurlijk begrotingstechnisch ook zeggen: weet je wat, het aanpassen van een project kost een miljoen, maar om nou de gemeenteraad voor te zijn gaan we twee miljoen ramen. Dan kan je achteraf zeggen, nou het kostte anderhalf miljoen, houden we een half miljoen over. Maar dat vinden we geen reëel beeld schetsen, dus wat wij continu doen met al die grote projecten is dat heel goed ramen, alleen word je soms ingehaald door de tijd en door de kostenontwikkeling die de markt nu laat zien. Betekent wel dat wij ook de organisatie hebben gevraagd om naar een aantal projecten te kijken en opnieuw een doorrekening te maken om die verschillen zo vroeg mogelijk in beeld te hebben. Dat is eigenlijk de wijze waarop we nu werken, maar dat neemt niet weg dat altijd het risico bestaat dat je tegen een aantal onvoorziene zaken aanloopt die toch tot een kostenverhoging leiden. In het geval van het spartelbadje bestaat die uit drie componenten: kostenstijging van de markt, niet meer geïndexeerd van het oorspronkelijk budget en de saneringskosten.

De voorzitter: Dank, wethouder. Ja, de heer Gündogdu nog.

De heer Gündogdu: Even reageren daarop, voorzitter. Om, nou ja, even bij die moties. U heeft zelf aangegeven dat u bijna dagelijks met corporaties om de tafel zit, en wij hebben natuurlijk die PALT-afspraken uiteraard, waarbij we dus ook hen hebben aangegeven in onze lokale woningparagraaf dat we 2000 woningen gezien willen hebben. En die geven dus zelf aan tijdens onze gesprekken dat ze daar in de knel komen. Deze motie is alleen maar een oproep, mocht dat zich te voordoen en ze kloppen bij de gemeente aan, dat je dan wel ruimhartig bent, op basis van uiteraard wel openbare cijfers, goed onderbouwd, dat u daar wel in overweging neemt. Dat is zeg maar de oproep die de motie uitspreekt.

De heer Stam: Ja voorzitter, ik heb volgens mij al twee keer aangegeven dat wij dat zeker doen, maar nogmaals, het is geen blanco cheque voor de woningbouwcorporaties. Wij maken goede afspraken over de bouwplannen die wij willen maken, die zetten wij in de PALT-afspraken, en van beide kanten worden die geaccordeerd. Dus op het moment dat de woningbouwcorporaties nu aangeven dat ze in de problemen komen, dan is dat een signaal wat ik niet herken, en ik heb u al twee keer gezegd, in de eerste termijn en nu, op het moment dat dat zich voordoet, dan gaan wij in overleg met die woningbouwcorporaties waar de problemen zitten, hoe ze die berekening hebben gemaakt en hoe we elkaar daar kunnen helpen. En ik denk dat die toezegging meer dan voldoende moet zijn, want zij hebben ook belang, niet alleen u als gemeenteraad, maar wij ook als college, om die bouwplannen zo snel mogelijk te gaan realiseren. Dus je hebt elkaar daarbij nodig en wij proberen continu de verbinding te leggen, met woningbouwcorporaties, met de ontwikkelaars die daarbij zitten, en ook in gesprekken

over eventuele hulpvragen, niet zijnde enkel alleen financiën, maar ook op andere gebieden, om die zo goed mogelijk met elkaar op te lossen, maar de basis is ...

De voorzitter: Ja.

De heer Stam: ... dat we afspraken maken in die PALT-afspraken met de woningbouwcorporaties, die we allebei via raad van commissarissen en de gemeente hebben geaccordeerd, en daar houden wij gewoon die woningbouwcorporaties ook aan vast.

De voorzitter: Dank, dank. Dit is helder. Dat is even de reactie van het college ten aanzien van de moties. Dan hebben we denk ik daarmee ook de tweede termijn van het college gehad. Dank, wethouder Stam. Dan kunnen we overgaan tot de stemmingen. Zoals te doen gebruikelijk beginnen we bij de amendementen, dat zijn er nog twee: amendement A1 en amendement A3. We beginnen bij amendement A1 van GroenLinks, D66, SP en VSP.

De heer Gündogdu: Mogen we even heel kort schorsen?

De voorzitter: Wat wilt u in die schorsing nog doen?

De heer Gündogdu: We zijn tijdens de schorsing van zojuist nog niet bij alle moties, nou ja, hebben we kunnen doornemen, dus we hebben nog een aantal moties die we willen doornemen.

De voorzitter: Ja ...

Mevrouw Kruger: Wij zouden dat ook graag willen, voorzitter.

De voorzitter: Hoe lang wilt u schorsen? Maar we gaan tot twaalf uur door en wat mij ... Kijk, we moeten ook vandaag nog een besluit nemen over hamerstuk 25. Dat moet voor twaalf uur, maar ik zou eigenlijk voor die tijd ook de begroting willen afhandelen, want dat kan ...

Mevrouw Kruger: Vijf minuten, is dat oké?

De voorzitter: Vijf minuten schorsing.

Mevrouw Kruger: Dank.

De voorzitter: De vergadering is heropend. We waren aanbeland bij de stemmingen. Nog een lastminute feit, zal ik maar even zeggen. De fractie van GroenLinks heeft aangegeven motie M3, Verruimen minimaregeling, alsnog in te trekken. Dus daar gaan we niet over stemmen, die is ingetrokken. Dan gaan we zoals te doen gebruikelijk stemmen op de amendementen en dan het voorstel, dan de motie. Maar omdat het we met de hand gaan stemmen vind ik het toch voor de zekerheid verstandig om eerst te stemmen over het hamerstuk, agendapunt 25: Aanwijzen gronden plangebied Dordtse Kil IV (DistriPark) waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten van toepassing is. Die

moet bestendigd worden door de raad en dat besluit moet genomen worden vandaag op 9 november voor twaalf uur, dus voor de zekerheid misschien dat toch maar even eerst doen. Dat is een hamerstuk, agendapunt 25. Is iedereen daarmee akkoord? Ja, dat is het geval. Dan is dat besluit in ieder geval genomen en ook op tijd. Dan gaan we terug naar de begroting. Dan beginnen we bij de twee amendementen. Amendement A1 als eerste van GroenLinks, SP, VSP en D66: Maak dertig procent van het project sociaal. Als u daarvoor bent dan steekt u een groene kaart omhoog, als u daartegen bent een rode. Voor: D66, GroenLinks, SP en VSP en de PVV, de overige fracties tegen. Kijk even wat dat betekent. Nee. Ja, dertien voor, we hebben er 35 aanwezig, dus zijn er 22 tegen. Daarmee is amendement A1 verworpen. Dan komen we bij amendement A3, ingediend door de VVD, CDA, D66, GroenLinks, Beter Voor Dordt en Partij voor de Vrijheid, Programma Sportparken. Zijn er nog stemverklaringen? Voorzitter, een stemverklaring.

De voorzitter: De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja.

De voorzitter: Even wachten met stemmen mensen, eerst nog een stemverklaring.

De heer Gündogdu: Ja, inderdaad. Voorzitter, we zouden graag de inhoud van de sportparkenvisie eerst willen bespreken met elkaar voordat we een budget vrijgeven.

Mevrouw Stolk: Nee, daar staan wij niet op.

De voorzitter: U stemt tegen, ja. Anderen? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, ook stemverklaring vanuit de VSP. Mijn collega die geeft net aan dat ons logo erop staat, maar dat mag eraf. De sportvisie wordt pas uitgerold na dit college, nu is het werkelijk een bedrag vrijmaken en we willen geen tussenoplossingen meer, dus wij zullen tegen dit amendement stemmen.

De voorzitter: Dank, uw logo staat er ook niet op hoor. Anderen, stemverklaringen? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen. Groen is voor dit amendement, rood is tegen. Voor: D66, GroenLinks, CDA, VVD, Beter Voor Dordt, PVV en de overige fracties tegen. Ja, negentien stemmen voor en zestien stemmen tegen. Daarmee is amendement A3 aangenomen. Dan gaan we naar het voorstel zelf, de begroting. Zijn er nog stemverklaringen bij de begroting? Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ja.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Graag even in de microfoon, dan kan ik u goed verstaan.

Mevrouw Kruger: Ja, ik heb altijd een beetje de ruimte nodig. Omdat we een gezond huishoudboekje hebben, de zaken lijken op orde, lijkt het voor de hand om voor de

begroting te stemmen. Nou voorzitter, dat zullen wij ook doen. Op een aantal punten zien wij echter de invulling van de begroting liever anders. Meer inzet voor sociale woningbouw, sport, armoedebelid en de cultuursector, die tot nu toe zijn achtergebleven. Wel programma's ter uitvoering, maar zonder aanhangend budget of een minimaal budget. Voor nu kunnen we leven met de voorgestelde begroting, die nog ruimte biedt om de komende periode nieuwe keuzes te maken.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen? De heer Portier.

De heer Portier: Ja. Ja voorzitter, er is vaak gesproken over koers houden. Naar ons idee is het schip van dit college allang op de rotsen gelopen. Wij vinden dat nog steeds het geld aan de verkeerde zaken wordt uitgegeven en dat waar geld aan uitgegeven zou moeten worden dat dat niet gebeurt. Er is ook niks aan lastenverdeling gebeurd. We hebben ook tegen de kadernota gestemd, dus in lijn daarvan zullen we nu ook tegen de begroting stemmen.

De voorzitter: En dan kunt u ook uw favoriete kleur opsteken natuurlijk. Ja, daar is hij, heel goed. Anderen nog? Mevrouw Nijhof, gaat uw gang.

Mevrouw Nijhof: Ja. Wij zullen instemmen met de begroting, maar wel met heel veel moeite, want we willen gewoon een realistische begroting.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? Dat is niet het geval, gaan we stemmen. Als u voor het voorstel bent groen, als u tegen bent rood. Tegen: de fractie VSP, SP en PVV, en de overige fracties zijn voor. Vijf tegen, dertig voor, daarmee is het voorstel aangenomen. Dan gaan we de moties behandelen. Motie M1, motie van D66 over de ja-ja-sticker op de voordeuren. Zijn er nog stemverklaringen?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, vanuit Beter Voor Dordt willen we zeker een bijdrage leveren aan het feit dat we minder afval produceren. We gaan ervan uit dat het uitvoeren en het uitwerken door het gebruik gaan maken van de ja-ja-sticker daaraan zou kunnen bijdragen, alleen hebben we nog wel onze twijfels met betrekking tot de invoering dat ik geen, dat het geen rommeltje wordt en onduidelijkheid. Maar we geven het een positieve kans.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Merx: Voorzitter.

De voorzitter: Andere stemverklaringen?

De heer Merx: Ja.

De voorzitter: Ja, de heer Merx, gaat uw gang.

De heer Merx: Voorzitter. Ja, wij zullen tegen deze motie stemmen. Eigenlijk sluiten we aan bij de woordvoering zoals de CDA die eerder heeft gevoerd. Bovendien vinden wij dit weer een wat verdergaande manier van betutteling. Ik denk dat de mensen prima in staat zijn om de nee-ja- of nee-nee-sticker op te plakken.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen op motie M1. Voor is groen, tegen is rood. Even kijken. Voor zijn de fracties Nijhof, D66, SP, GroenLinks, Gewoon Dordt, Partij van de Arbeid, Jager en Beter Voor Dordt. Overige fracties tegen. Twintig stemmen voor, vijftien tegen. We gaan stickers krijgen in Dordrecht. Dan gaan we naar motie M2a van de fracties Nijhof en GroenLinks: Energie is een basisbehoefte. Zijn daar nog stemverklaringen bij? M2a, Energie is een basisbehoefte. Geen stemverklaringen? Gaan we stemmen. Voor is groen, tegen is rood. Tegen: de fracties CDA, VVD, PvdA, Gewoon Dordt, ChristenUnie/SGP, Jager, Schalken. Overige fracties voor. Ja Schalken, excuus, Beter Voor Dordt. De heer Schalken, ja. Veertien tegen en 21 voor. Daarmee is motie M2a, weet je het zeker? Nee, is andersom. Die waren allemaal ... Ik wil ... Ja, weet je het zeker? Ik wil, kunt u nog een keer stemmen voor de zekerheid? Tegen zijn CDA-fractie, Gewoon Dordt, VVD, Partij van de Arbeid, ChristenUnie/SGP, Jager en Beter Voor Dordt. Ja, en achttien voor. Daarmee is de motie aangenomen. Achttien voor, zeventien tegen. We moeten het toch even goed hebben met zijn allen, toch? Dan motie M4, GroenLinks, D66. Motie Sociale samenhang. Zijn daar stemverklaringen bij? Dat is niet het geval, gaan we stemmen. Voor is groen, tegen is rood. Voor zijn de fracties GroenLinks en D66 en de overige fracties zijn tegen. Nee, voor zijn de fracties GroenLinks en D66, de overige fracties zijn tegen. Acht voor, 27 tegen, motie verworpen. Het is al laat. Motie M5, ingediend door de VVD, PvdA, Gewoon Dordt, Fractie Nijhof, Beter Voor Dordt, D66, SP en VSP: Steun in de rug van onze Dordtse ondernemers. Zijn er nog stemverklaringen? Nee? Dan gaan we stemmen. Groen is voor, rood is tegen. ChristenUnie/SGP tegen, de overige fracties voor. 32 voor, drie tegen. Daarmee is de motie M5 aangenomen. Dan motie M6 van de VVD: Plastic van de straat en in de bak.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Korte stemverklaring vanuit Beter Voor Dordt.

De voorzitter: Stilte graag, de heer Schalken heeft het woord.

De heer Schalken-den Hartog: Beter Voor Dordt heeft al vaker gepleit voor meer ondergrondse containers en dit gaat daar een kleine bijdrage aan leveren, maar wat ons betreft mag dat ook uitgerold worden naar andere wijken, mits ze wel goed gebruikt kunnen worden.

De voorzitter: U bent dus voor.

De heer Schalken-den Hartog: Ja.

De voorzitter: Ja. Andere stemverklaringen?

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, ik zag u al een poging doen.

Mevrouw Van Benschop: Sorry, ik was even ...

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel.

De voorzitter: We hebben eindelijk een stemverklaring vanuit GroenLinks, gaat uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Ja, wij zullen tegen deze motie stemmen, niet omdat we het niet eens zijn met dat we graag wat willen doen aan het plasticafval, maar om ... Wat zeg je? De reden dat we dus niet voorstemmen is omdat er vooral naar twee kijken wordt, aan twee wijken wordt gerefereerd en het zou breder moeten zijn.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Andere stemverklaringen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Wie roept mij?

De heer Polat: Ja, hier.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Daar sluit de PV... De PVV, moet je mij nou horen. De VSP sluit zich aan bij de stemverklaring van mevrouw Van Benschop.

De voorzitter: Waar het hart vol van is, mevrouw Stolk. De heer Polat.

De heer Polat: Voorzitter, wij sluiten ons ook aan bij GroenLinks.

De voorzitter: De heer Polat van de PVV sluit zich daarbij aan. Nou, er ontstaan hele mooie dingen hier laat op de avond. Heel goed. We gaan stemmen. Rood is tegen, groen is voor. Even kijken, voor is Beter Voor Dordt, Fractie Nijhof, PVV, VVD en de overige, ja, en de overige fracties zijn tegen. Twaalf stemmen voor en 23 stemmen tegen. Daarmee is motie M6 verworpen. Dan komen we bij M7, motie Vaart met woningbouw van de VVD, D66, Gewoon Dordt, CDA, ChristenUnie/SGP, Beter Voor Dordt en de fractie Nijhof. Vaart met de woningbouw. Zijn er nog stemverklaringen? Zo niet, dan gaan we stemmen. Voor is groen, rood is tegen. Tegen zijn de fracties VSP, GroenLinks, PVV en Partij van de Arbeid, en de overige fracties zijn voor. Tien tegen, 25 voor, motie M7 is aangenomen. Dan gaan we naar motie M8 van de VVD en GroenLinks-fracties over veilige oversteekplaatsen. Die is dus ietsje aangepast, waarbij het niet alleen gaat over

de verlichting op de zebrapaden maar ook andere opties moeten worden bekeken. Dan gaan we kijken of daar stemverklaringen zijn. Ja, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Met name omdat er iets aangepast is, dus dat het in een bredere context wordt gezien, zullen wij instemmen.

De voorzitter: Hartelijk dank. Andere stemverklaringen? Zo niet, dan gaan we stemmen. Voor is groen, tegen is rood. En deze motie wordt unaniem aangenomen. Is altijd mooi natuurlijk. Dan hebben we motie M9 van de CDA-fractie, Fractie Jager, Beter Voor Dordt en D66: Startersleningen verhoging maximale aankoopssom. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja voorzitter. Ondanks de goede intentie zijn we toch bang voor het prijsopdrijvend effect van deze maatregel. Wij zullen tegenstemmen.

De voorzitter: Anderen? Dan gaan we stemmen. Voor is groen, tegen is rood. Voor zijn de fracties D66, Beter Voor Dordt, Jager, Gewoon Dordt, VVD en CDA, en de overige fracties tegen. Zestien voor en negentien tegen. Daarmee is motie M9 verworpen. Dan hebben we motie M10: Tijdelijke woningen. CDA, Fractie Jager, Beter Voor Dordt, Gewoon Dordt en D66. Tijdelijke woningen, zijn daar stemverklaringen bij?

De heer Portier: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, de heer Portier.

De heer Portier: Ja voorzitter, ik vind dat erg voorzichtig omgegaan moet worden met het aanwijzen van dit soort plaatsen, omdat het niet ten koste mag gaan van permanente woningen. En je hebt ook het gevaar dat je tijdelijke woningen neer gaat zetten, dat het tot een soort kapitaalvernietiging leidt, maar ik ben het wel mee eens om te inventariseren waar dit nuttig is en toch bij kan dragen aan een snelle oplossing. Daarom zal ik voorstemmen.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Wij sluiten ons aan bij de woordvoer... of bij de stemverklaring van de SP. Temeer nog als we kijken naar tiny houses die ook op het ogenblik geplaatst worden op tijdelijke gebieden, vinden we dat ook mogelijk voor containerwoningen.

De voorzitter: Andere stemverklaringen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: De VSP sluit zich aan bij de stemverklaring van de SP. Ik denk, ik zal het even langzaam zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog?

Mevrouw Nijhof: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, mevrouw Nijhof.

Mevrouw Nijhof: De Fractie Nijhof sluit zich aan bij de woordvoering van de SP.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? Dan gaan we stemmen. Voor is groen, tegen is rood. Motie M10. Tegen zijn de fracties ChristenUnie/SGP, VVD, PVV en de overige fracties zijn voor. Tien tegen, 25 voor. Motie M10 is aangenomen. Dan motie M12 van de SP-fractie, VSP en GroenLinks: Neem het sociale heft in eigen hand. Stemverklaringen? Dat is niet het geval, dan gaan we stemmen. Voor is groen, tegen is rood. Voor zijn de fracties Nijhof, D66, VSP, SP, GroenLinks en PVV en de overige fracties zijn tegen. Achttien stemmen voor, zeventien stemmen tegen. Daarmee is de motie M12 aangenomen. Dan motie M13, Fractie Nijhof: Onze bewoners zijn thuis in Dordrecht. Stemverklaringen? Geen stemverklaringen, gaan we stemmen. Groen is voor, tegen is rood. Voor zijn de fracties Nijhof, D66, SP, GroenLinks en de overige fracties zijn tegen. O sorry, excuus, en de VSP, ja klopt. VSP is ook voor. Zestien voor, negentien tegen, daarmee is motie M13 verworpen. Motie M14: Dordrecht versneld bouwprogramma sociale woningen. Stemverklaringen? Is niet het geval, gaan we stemmen. Voor is groen, tegen is rood. Voor: fracties Nijhof, D66, VSP, SP, GroenLinks en de overige fracties tegen. Volgens mij weer zestien negentien als ik het goed heb. Ja, zestien voor, negentien tegen. M14 is verworpen. Daarmee hebben we de begroting vastgesteld, precies om een minuut voor twaalf. Ik wil u hartelijk feliciteren daarmee en bedanken voor uw bijdrage vandaag. Ik zie u graag morgen om acht uur 's avonds terug voor het vervolg van deze vergadering. Ik wens u wel thuis en een goede nachtrust.